ELSZÁMOLVA

Ünnepi szám 48 oldal — Ára 24 fill. Allandó helyi és külföldi képszolgálat

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG U. 1. SZ. TELEFON: 27-89. (HÁROM MELLÉK-ÁLLOMÁS)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYEDÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ EGYES SZÁM 12 FILLÉR. VASÁRNAP 24 FILLÉR

XV. ÉVFOLYAM, 85. SZÁM. Debrecen, 1938 április 17 vasárnap ÁRA 24 FILLÉR.

A magyarigazság feltámadása

Irta: dr Hadházy Zsigmond ny. főispán

A sötét magyar égen fényes jelek tetszenek fel, — mintha virradna, mintha hajnalodnék...

Az örökre eltemetettnek vélt magyar igazság megmozdult sírjában, ébredezik és eget kér.

A szörnyű hallgatás és meg nem hallgattatás kínző csendjében napról-napra erősebben szólal meg a nagy világ ébredező lelkiismerete és érces hangjától már repedezik s omladozik a magyar igazság — hazugsággal, csalással, álnoksággal — silányul összetákolt sírboltja.

Vajjon lehet-e felemelőbb és boldogítóbb feladat a megcsúfolt és megalázott magyarság számára, minthogy

minden megmaradt szellemi, lelki és testi anyagi erejével igyekezzék teljesen és végképpen elbontani és eltakarítani a magyar igazság sírboltját — dicsőséges feltámadása útjából?

Vajjon lehet-e, szabad-e egyetlen pillanatig is késlekedni és lehet-e, szabad-e egyetlen egy hűséges és igaz magyarnak is e nagyszerű munkától távol maradni?

És vajjon lehet-e bármiféle ok, s egyáltalán bármiféle mentség e fenséges cselekedet megtagadására?

Nem és nem — százszor nem!

E sorsdöntő időben nincs helye egyetlen pillanatra sem a tétovázásnak, habozásnak, fontolgatásnak, csak egy kötelesség — egyetlen egy áthághatatlan szent kötelesség — van minden magyar számára:

összefogni a magyar igazság feltámasztására és ezzel mindörökre romolhatatlan és elbonthatatlan szilárd alapon újra felépíteni szent örökségünket — a magyarok dicső és boldog hazáját.

Ettől az összefogás teljességétől, e szent kötelesség becsületes és odaadó teljesítésétől függ minden reménységünk megvalósulása, végeredményben ettől függ nemzeti létünk, magunk és utódaink boldogsága.

*

E sorsdöntő nagy nemzeti összefogásban

Debrecennek — a Tiszántúl fővárosának — jó példával kell elöljárnia.

Ezt követeli színtiszta magyar volta, tradíciója, hivatása és az a kivételes helyzete, hogy — mint századokon át, most is — rajta függ a Tiszántúl, sőt az egész ország fajmagyarságának fürkésző szeme, tekintete, ami csak természetes,

hiszen Debrecen századok óta a magyar szabadság, függetlenség, magyar hűség és áldozatkészség megvívhatatlan fellegvára.

Végtelenül sajnálatos és nemzeti szempontból szinte

felbecsülhetetlen kár, hogy Debrecen e sorsdöntő időkben nem mutatja azt a követendő jó példát, amelyet tőle a Tiszántúl vár és az egész ország joggal el is vár.

Hiábavaló volna tagadni, vagy éppen az ellenkezőjét állítani, — mindez semmit sem változtat azon a szomorú tényen —, hogy

Debrecen magyarsága az újabb időben szerteszét hullott s tarka összevisszaságban elkeveredett és elforgácsolódott az egymással homlokegyenest ellenkező elvű politikai pártok, politizáló csoportok és társaságok özönében,

s ami még ennél is szomorúbb, nemcsak ezek, de egyénei között és felett is, a határtalan vetélkedés, viszály, sőt ellenségeskedés és gyülölködés vált úrrá soha nem látott mértékben — érthetetlenül és felfoghatatlanul.

Egyetemes nagy nemzeti célok és közérdekű fontos kérdések helyett a pártok, csoportok és társaságok tagjai helyi perpatvarokban, apró-cseprő torzsalkodásokban és pozició harcokban őrlik idegeiket s emésztik életüket, — hol támadva, hol védekezve a ráfogás, kisebbítés, gyanusítás, rágalom és vádaskodás leleményes eszközeivel, nem ritkán a tekintély-, tisztesség- és becsületlejáratás könnyelmű módszereivel.

Egyik magyar itt a másik magyart nem ellenfél, hanem ellenség gyanánt kezeli, akit nem meggyőzni, hanem legyőzni s örökre eltiporni akar,

s az egyiknek valóban nincs is más ambiciója, minthogy kiirtsa a másikat, — ha az életből nem is tudja — legalább is a közélet színteréről.

Egyenesen megdöbbentő és kétségbeejtő az a szívósság, szinte a művészetig fejlesztett mesterkedés, amellyel ezt a siralmas és vigasztalan életet immár évek óta folytatják s az ellenséges érzület parázsát jóformán naponként újra élesztik.

Ez a Debrecen csakugyan nem a jópéldaadás, hanem a politikai és társadalmi szétesés, meghasonlás és viszály siralmas városa.

*

Ezt az áldatlan, átkos állapotot nem lehet türni és nem szabad tovább fentartani, mert ez halálos bűn nemcsak ez ősi város népe, hanem az egész nemzet ellen.

Békét, összefogást, egységet kell teremteni úgy politikai, mint társadalmi téren — haladéktalanul és mulhatatlanul.

Debrecen józan, okos, színtiszta fajmagyar népének be kell látnia, hogy ebben az országban, annak mai helyzetében, nincs és nem lehet más országos politikának helye és létjogosultsága, mint amelynek alapját és irányelvét az egész magyarság legtiszteltebb, legnagyobbra becsült és legjobban szeretett vezér egyénisége: — **Kormányzó urunk — a nemzethez intézett szózatában minden magyar számára megmutatta és kijelölte.**

A mindent ígérő, mindenféle politikai apostolok helyett Debrecen népének szívvel és lélekkel tehát azokat a férfiakat kell bizalmával megajándékozni, megtisztelni, követni és támogatni, akiket Kormányzó urunk — a nemzet hivatott vezére — a magyar nemzeti országos politika vezetésére kiválasztott és bizalmával szintén megajándékozott.

Debrecen népének e férfiak mögé kell tömörülni, mert ezt követeli a józan és böles belátás, a város és a nemzet jól felfogott érdeke.

E táborba tömörüléssel egy csapásra eltűnnek az apró-cseprő pártok, politizáló csoportok és társaságok a nemzeti összefogás és egyetértés útjából.

A helyi politikában pedig lássa be mindenki, hogy a viszály és gyülölet csak rombol és pusztít egyént és intézményt egyaránt, — csak a békesség épít, egyben teremt nyugalmat, jólétet és boldogságot.

Politikában nincs és nem lehet örök harag, — jöjjön tehát a helyi politikában is mielőbb a megbékélés.

A győzők elégeljék meg végre győzelmüket, ne akarjanak mindenkit és mindent legyőzni, hiszen ez még senkinek soha se sikerült.

A győzőkhöz különben is nagylelkűség illik, eltekintve attól, hogy egyébként is ez a hasznos és taktikailag is helyes, — hiszen különösen a politikában a szerencse nagyon is forgandó.

Kezdjék el tehát a megbékélést a győzők, nobilis gesztussal, őszinte közeledéssel s igazságos jóvátételekkel.

Mindezt megalázkodás nélkül megtehetik, hiszen a közjó érdekében teszik s aztán a legyőzöttek is magyarok és keresztyének.

A »**legyőzöttek**« pedig tegyék félre sérelmeiket, felejtsék el kapott sebeiket — ugyancsak a közjó érdekében

s találjanak megnyugvást és engesztelődést abban a tudatban, hogy csak személyüket, de nem az igazságukat győzték le.

Az igazság mindörökre igazság marad, amit újra napfényre hoz — az idő. Békeljenek tehát ők is, hiszen a győzők is magyarok és keresztyének.

Tegye félre mindenki a maga egyéni hiúságát, büszkeségét, hatalmát, önérdekét, am-

bicióját, sérelmét és haragját s nyujtsa békére baráti kezét e jobb sorsra érdemes nagy magyar város fajmagyarsága politikai, erkölcsi és anyagi helyzetének megjavítására s felvirágoztatására — és követendő jó például — az egész ország magyarságának.

Ez illik, ez méltó — Debrecenhez!

*

E Húsvét ünnepében
hassa át minden debreceni magyart a büszkeség áldást hozó tudata
s támadjon fel lelkében a nemzeti összefogás fenséges és szentséges érzése és megbékélt szívvel tömörüljön az igaz magyarok megbonthatatlan egységébe és egyesült erővel munkálja, segítse legszebb reménységünk mielőbbi megvalósulását, — **a magyar igazság feltámadását.**

ANGORANYUL
husvétra a legidőszerübb ajándék.
Törzskönyvezett, külföldi tenyészállatok leszármazottai — választási kortól kaphatók Debrecen, Csapó 28.

A nemzeti feltámadás utja

Irta: dr Rassovszky Kálmán

A magyarság ma valóban oly gyönyörü kálváriáját járja a szenvedésnek s oly vigasztalanul van eltemetve Trianon sírjának megmozdithatatlan kőlapja alatt, hogy lehetetlen nem keresni a vigasztalást az isteni Pasió képei és a maga sorsának hasonlata között. Természetszerüen keresi a szimbólumot a Husvétban a magyar lélek, a magyar sors számára. — Husvét magunkba szálló tiszta hangulatában, a Husvét szellemének fényében állunk, necsak előre és a jövendőbe vetitsük ki a feltámadás reménységének szivárványát, hanem vetitsük bele lelkünk mélységébe a Husvét hitének, bizalmának és önfeláldozásának tiszta szellemét.

És vizsgáljuk meg magunkat, közéletünket és magánéletünket, úgy élünk-e, úgy dolgozunk-e, hogy méltók legyünk a kegyelemre, mely felpattantja a sirkő lapját és örök életre hivja az eltemetett magyarságot!

Minél erősebbek leszünk abban az elhatározásunkban, hogy hibáinkat megjavitsuk és erényeinket kiteljesitsük, annál nagyobb ereje lesz a mi igazságunk hirdetésének és annál rövidebb lesz a kálváriánk útja.

Igaz, szenvedéseink immár hosszu ideje tartanak, megpróbáltatásaink évek során át újra meg újra újulnak. Viseljük az ostorcsapásoknak és megszégyenítéseknek méltatlan kinját és fájdalmas töviskoronáját, de ha **el akarunk jutni a föltámadáshoz**, akkor igenis közeletünket és magánéletünket hozzá kell szoktatnunk ama nagy kötelességekhez, melyeket éppen keserü sorsunk mér ránk. Vizsgáljuk meg hát a kötelességünket a rendithetetlen hittel szemben és e hitnek erkölcsi parancsaival szemben!

Élünk-e valóban keresztény életet a politikában és otthonainkban? Társadalmi mozgalmainkban és családi életünkben érvényesülnek-e mindig és mindenkor a hitnek és erkölcsnek megfellebbezhetetlen kötelmei?

Mert egy országnak kormányzatában csakúgy, mint minden egyes polgárnak tevékenységében ennek a hitnek és ennek az erkölcsnek kell megnyilatkoznia, ha azt akarjuk, hogy szilárd legyen az alap, megdönthetetlen a pillér, amire jövendőnket épiteni tudjuk.

A nemzetnek tehát a politikában az igaz keresztény irány eszméitől nem szabad eltántorodnia, sem csillogó ígéretekért, sem csilingelő jelszavakért, **mert a keresztény világnézet** diadala nélkül, a keresztény gondolatnak politikai megvalósitása nélkül nincs föltámadása Magyarországnak!

De a társadalomnak is az igaz kereszténység szellemét kell szolgálnia. Ennek útja pedig a **társadalmi igazságosságnak szelleme. A társadalmi igazságosságnak, a dolgozó munkás embernek emberi sorsának munkálása a legigazibb útja a nemzet föltámadásának,** amely nélkül nincs jövendő és Nincs Nagymagyarország!

De át kell lengnie az egész közéletet, minden magánéletet s legfőképpen a családi életet a keresztény erkölcs szellemének. Mert a **közélet tisztasága nélkül, a magán élet tisztasága nélkül, a családi élet tisztasága nélkül nincs feltámadás a magyar nemzetnek!**

A nemzetnek nem szabad letérnie arról az útról, amelyet Szent István király egykor kijelölt — a szentistváni királyság nemzetfenntartó ideája, a **Szent Korona századokon át ragyogó fényessége mutatja az utat a magyarság jövendőjének és az eljövendő Nagy-Magyarországnak.**

Az az erő és vonzás, amely a Szent Koronából kisugárzik, a Kárpátoktól az Adriáig kapcsolja össze a magyar nemzetet és mindazokat az idegenajkú testvérnépeket, melyek velünk éltek és küzdötték át ennek az országnak történelmét és amelyeket a békeszerződés kegyetlen diktátuma sem szakithatott el, amelyeket a megszállás sem téphetett el ezer esztendő szellemi, kulturális, gazdasági, társadalmi kapcsolataitól.

A húsvéti példa, mely az Élet diadalát mutatja erőszakon és halálon, intő igéret és reménység a megcsúfolt igazság, a letiport nemzet, a megcsonkított ország számára, mely egy percre sem feledkezhetik meg róla, mik a végső nagy céljai, melyekről nem mondhat le a nemzet soha.

A magyarságnak rendithetetlenül kell ragaszkodnia a szentistváni királyság jogfolytonosságához, vele és benne az integer Nagy-Magyarországhoz!

Bizva a Gondviselés kegyelmében, reménységgel a jövendőnkben és igazságunkban, szálljon a nemzet ajkáról fohász és az Alleluja Ég felé, melyen az igéret szivárványbetüi ragyognak: **Feltámadunk!**

Darányi miniszterelnök husvéti nyilatkozata

A milliárdos programmnak kedvező hatása lesz. A zsidókérdésben a kormány elment az észszerü határig. A nagy erőfeszitésekhez nyugalomra van szükség

Darányi Kálmán miniszterelnök husvét alkalmából hosszabb hirlapi nyilatkozatot tett. Elsősorban a milliárdos program fogadtatásáról beszélt és megállapitotta, hogy **az ország elismeri a nagy erőfeszités szükségességét és helyesli a kitüzött programot.** A végrehajtás az országra hasznos befektetéseket is jelent. Az ipari és mezőgazdasági munkásság ujabb foglalkoztatáshoz jut, vásárlóképessége emelkedik, a fogyasztás a forgalom nő. **Öt esztendő alatt az idényszerü munkanélküliség megszünik.** A milliárdos program kedvező kilátásokat nyujt a vállalkozásoknak. A közgazdaság, az üzemek és egyesek nagyobb foglalkoztatásukban megtalálják a tetemes áldozatok ellenértékét.

A miniszterelnök ezután a zsidókérdés megoldását célzó törvénytervezetről beszélt.

— Hogy a javaslat által érintett zsidóság ellene sulyos kifogásokat hangoztat, az emberileg érthető. De viszont megeléledéssel állapithatom meg, hogy a társadalom józan elemei látják a mérsékletet és emberséget, amely a javaslatban megnyilatkozik. Vannak, akik még radikálisabb megoldást kivánnak. **Meg vagyok azonban győződve arról, hogy e javaslattal a kormány elment addig az észszerü határig, amelyen tul nem mehet anélkül, hogy a társadalmi és gazdasági egyensuly fontos szempontjai csorbát ne szenvedjenek.** Nincs létjogosultsága annak, hogy egyes körök **ezeket a jelszavakat továbbra is agitációs eszközökül használják fel.** A kormány egyébként sem hajlandó türni, hogy **munkatempóját az utca hangulata diktálja. A gazdasági élet folytonosságának megóvása igen fontos nemzeti érdek** és mindenképpen el kell kerülni, hogy a rendezés zökkenőt idézhessen elő. Bizonyos idő szükséges ahhoz, hogy a zsidó alkalmazottak pótlására megfelelő számu szakképzett keresztény munkaerő rendelkezésre álljon.

— A kormány **a földbirtok politikával kapcsolatos vonatkozásokat is rendezni kivánja.** Az lebeg szemünk előtt, hogy a magyar földet mindenkor a gazdálkodásra hivatottak müveljék és tartsák birtokukban. A földbirtok eladásánál a földmivelésügyi miniszter a hozzájárulást **akkor is megtagadhatja a jövőben, ha az állam nem él az elővásárlási jogával.** Erőteljesebben fogjuk alátámasztani **a földbérlő szövetkezetek létesitését.**

A miniszterelnök végül kijelentette, hogy a husvéti ünnepek után a képviselőház először a beruházásokat, majd a sajtórendészeti intézkedésekre vonatkozó törvényjavaslatot és a társadalmi és gazdasági élet egyensulyának biztositásáról szóló törvényjavaslatot tárgyalja.

A miniszterelnök végül a röpiratozásról ezeket mondta:

— A röpiratok általában alkalmasak arra, hogy némi izgalmat váltsanak ki. Ezeknek elintézése rendészeti kérdés. A kormány politikájára hatásuk természetesen nem lehet. A józan itélőképességü közönég undorral fordul el egynémely egészen alpári stilusu ilyen förmedvénytől.

— A nemzet rendkivül nagy feladatok előtt áll. Nagy erőfeszitésekre s épp ezért nyugalomra van szükség. Tehát minden zavartkeltési szándékkal — mely csak azoknak szolgálhat előnyére, akik nem barátaink — le kell számolnunk.

— **Székrekedésben szenvedőknél** reggel felkeléskor egy pohár természetes **Ferenc József** keserüvíz a belek eldugulását gyorsan megszünteti, a gyomor működését elősegíti, az anyagcserét megélénkíti, a vért felfrissíti, az idegeket megnyugtatja s igy kellemes közérzetet és fokozott munkakedvet teremt. Kérdezze meg orvosát.

A vigszinház legszebb husvéti ajándéka
DEANNA DURBIN ragyogó uj vigjátéka
Szivek csalogánya
Hangulat, vidámság, pazar ének- és zeneszámok!
Előadások: ma és holnap 3—5—7—9 órakor!
kedden 5—7—9órakor!

Kerékpár
legkisebb részlet
legnagyobb választék
leghosszabb kihitelezés
legjobb minőség
SOLTÉSZ Kálvin-tér **2**

Aprilis 21 ig letétbe kell helyezni a schillinget

Budapest, április 16. A Magyar Nemzeti Bank felhivja a pénzintézeteket, hogy értesitsék ügyfeleiket arról, hogy netán birtokukban levő schilling bankjegyeket és érméket valamely megbizott pénzintézetnél, vagy fiókjánál 1938 április 21-én déli 12 óráig saját érdekükben helyezzék letétbe és a letétbehelyezés alkalmával a betevőnek irásban kell nyilatkoznia arról, hogy a letétbe helyezett értékeknek miképpen és mikor jutott birtokába. Akik a megállapitott határidőn belül schilling bankjegyeiket, vagy érméiket nem helyezik letétbe e bankjegyek és érmék esetleges beváltásánál figyelmen kivül maradnak.

VIM
mindent tisztit - fürdőkádat is

Piszokcsikot, rozsdafoltot könnyen eltávolit. VIM nem karcol.

Minden kérdésben megegyezett Anglia és Olaszország

Szombaton este aláirták Rómában az egyezményt

Róma, április 16. Ciano gróf külügyminiszter, Perth lord római angol nagykövet nagyszombaton délután félhétkor aláirta az angol-olasz egyezményt.

Az egyezmény ünnepélyes aláirásánál jelen voltak az angol követség tisztviselői, az olasz külügyminisztérium vezető tisztviselői, néhány olasz ujságiró és a nagy külföldi hirszolgálati irodák képviselői.

ZSEBIRÓNOK
óriási választékban és feltűnő olcsó árban a „MÉLIUSZ“ könyvkereskedésben.

London, április 16. Az angol-olasz egyezmény három részből áll:

1. a jegyzőkönyvből a függelékkel, 2. a levélváltásból és 3. a jószomszédsági egyezményből.

A jegyzőkönyv kijelenti, hogy *Anglia és Olaszország kormánya attól a kívánságtól vezéreltetve, hogy a két ország közötti jóviszonyt szilárd és állandó alapra fektessék és a béke és biztonság általános ügyét előmozditsák, elhatározta, hogy megbeszéléseket folytat a közös érdekű ügyekben való megegyezés létesitése végett.* A jegyzőkönyv ezután felsorolja a megbeszélések folyamán készült és a jegyzőkönyvhöz mellékelt okiratokat és kimondja, hogy azok hatályba lépésének idejét a két kormány együttesen határozza meg. Kijelenti továbbá, hogy *tárgyalások indulnak meg végleges egyezmény létesitése végett egy részt Szudán, Kenya és Brit-Szomália földje, másrészt az olasz Kelet-Afrika közötti határok megállapitása és az ezeket a területeket érintő egyéb ügyek, mint a kereskedelem és hasonló kérdések szabályozása végett.*

A jegyzőkönyvhöz nyolc mellékletet csatoltak:

1. Az első melléklet újból megerősiti az 1937 január 2-i angol-olasz nyilatkozatot, amely a Földközi-tengerre vonatkozik, továbbá az 1936 december 31-én váltott jegyzékeket, amelyek a nyugati földközitengeri statusquora vonatkoznak.

A 2. számú mellékletben mindkét fél az értesülések kölcsönös és koronkénti kicserélésében állapodik meg a Földközi-tenger, a Vörös-tenger és az Adeni-öböl mentén lévő tengerentúli területeikre, továbbá Egyiptomban, Szudánban, olasz Kelet-Afrikában, Brit-Szomália földjén, Kenyában, Ugandában és Tanganyjka északi partján lévő fegyveres erők adminisztrativ mozdulatai, vagy újbóli szétosztása ügyében. *Megegyeznek továbbá abban, hogy előzetesen értesitik egymást minden olyan döntésről, amely szerint új tengerészeti, vagy légi támpontokat létesitenek a Földközi-tenger mentén, a 19. hosszúsági foktól keletre, vagy a Vörös-tenger mentén, vagy az odavezető területeken.*

3. Nagyon részletes az egyezmény a bizonyos középső keleti területek ügyében. Mindkét fél kötelezi magát, hogy tiszteletben tartja Arábia és Jemen területi sérthetetlenségét és függetlenségét s megegyeznek abban — és közös érdeküknek —, hogy semmiféle más hatalom ne háboritsa ezeknek az országoknak a függetlenségét és sérthetetlenségét.

A 4. számú függelék egy nyilatkozat, amelyben mindkét hatalom kijelenti, hogy egyik sem fogja a rendelkezésére álló publicitás, vagy propaganda eszközeit a másik fél érdekeinek sérelmére használni.

5. Az olasz kormány újból megerősitette az angol kormánynak korábban adott biztositékokat, amelyek szerint teljes tudatában van azoknak a kötelezettségeknek, amelyek Angliával szemben a Tana-tó, a Kék-Nílus, az etiópiai források ügyében terhelik.

Mindegyik fél újból kijelenti azt a szándékát, hogy tiszteletben tartják az 1888. évi október 29-én kelt egyezményt, amely *egyszersmindenkorra szavatolja minden hatalom számára a szuezi csatorna szabad használatát.* Ehhez a nyilatkozathoz az egyiptomi kormány is csatlakozik.

A levélváltás alakjában létesült megegyezések a következők:

1. Libia: az olasz kormány kijelenti, hogy utasitásokat adott a libiai olasz haderők csökkentésére.

2. A londoni tengerészeti egyezmény: Olaszország kinyilvánitja azt a szándékát, hogy csatlakozik a londoni tengerészeti egyezményhez.

3. Spanyolország: *Az olasz kormány kijelenti, hogy hozzájárul az idegen önkéntesek Spanyolországból való arányos elszállitására vonatkozó angol formulához.* Kötelezi magát, hogy az elszállitást a benemavatkozási bizottság által meghatározandó időben és feltételek mellett az angol formula alapján teljesiti. Igéri, hogy ha *ez az elszállitás nem érne véget a spanyol polgárháború befejeztével, akkor valamennyi, még hátramaradt olasz önkéntes haladéktalanul elhagyja a spanyol területet és egyidejüleg elszállitanak onnan minden olasz hadianyagot. Kijelenti továbbá az olasz kormány, hogy Olaszországnak nincsenek területi, vagy politikai céljai és nem keres kiváltságos gazdasági helyzetet sem Spanyolországban, sem a Baleári szigeteken, sem a spanyol tengerentúli birtokokon túl, sem a marokkói spanyol körzetben és nincs szándékában, hogy fegyveres erőket tartson ezeken a területeken.*

Az angol kormány a Spanyolországra vonatkozó olasz politika ügyében adott ezeekt a biztositékokat tudomásul véve ujból kijelentik, hogy **a spanyol kérdés elintézését az angol-olasz egyezmény hatálybalépte előfeltételének tekinti.**

4. **Etiopia:** Az angol kormány kijelenti Etiopia tekintetében, hogy ki akarván küszöbölni azokat az akadályokat, amelyek a Népszövetség tagjait az Etiopiára vonatkozó olasz felségjogok elismerésének szabadsága tekintetében gátolják, **lépéseket szándékozik tenni a népszövetségi tanács legközelebbi ülésén a tagállamok ezirányu helyzetének tisztázása céljából.**

Vőlegény lett Budapesten Stewart futballista hittéritő

A Debrecenben is hatalmas sikerű evangelizáló előadásokat tartott James Stewartról, ki pár évvel ezelőtt még mint a legjobb angol profi fuballista volt híres, érdekes hír érkezett. *Stewart nősül rövidesen és Budapesten lett vőlegény.*

A 28 éves futballistából lett evangelizátor decemberben jött Magyarországra. Budapesten első előadását negyven ember előtt tartotta, az utolsót négyezer hallgató előtt.

A hallgatók között pedig volt egy hölgy, *Ruth Mahan amerikai baptista misszionáriusnő*, aki egy esztendeje jött Magyarországra, hogy megszervezze a magyar női baptista mozgalmat. Ezalatt a munkában eltelt év alatt nagyszerű eredményeket ért el Miss Mahan. Ez a hölgy is lenyügözve hallgatta Stewartot és előadás után megkérte, hogy tartson egy előadást a baptista női szemináriumban is. Stewart eleget tett a kérésnek, Miss Mahan pedig hálából segitett legépelni az evangelizátor kiterjedt levelezését evangéliumhirdető testvéreivel. Egy hét mulva pedig Stewart igy szólt a leányhoz:

— *Azt hiszem, Miss Mahan, hogy szerelmes vagyok magába...*

Mahan kisasszony megkérdezte amerikai feljebbvalóit, hogy mit tegyen, menjen-e férjhez, vagy pe-

Az Apollóban
ÜNNEP MINDKÉT NAPJÁN: ½3, ½5, ½7, ½9-kor
KEDDEN: ½5, ½7, ½9-kor
a 2 nagy sláger, 1 előadásban:
1. STAN és PAN
kacagtató bohózata:
„Éljen a munka“
és a leglebilincselőbb filmdráma:
„A nagyváros“
Főszerepekben: LUISE RAINER, SPENCER TRACY

Hungária filmszinház.
HÚSVÉTI AJÁNDÉKUNK:
a
legvidámabb magyar vigjáték:
„Családi pótlék“
Főszerepben: KUN MAGDA és GYERGYAY ISTVÁN.
Kisérő: AHOL A VILÁGBAJNOKNŐKET NEVELIK és VILÁGHIRADÓ!
Előadások: Ünnep mindkét napján délután 3, 5, 7, 9 órakor!
Ünnep utáni kedden: délután 5, 7, 9 órakor!
Jegyrendelésre: telefon 32—61.

Költözködése előtt lakásába szükséges szőnyeget, függönyt, butorszövetet, paplant, takarót stb.-t készséggel bemutatja **Erdélyi Szőnyegház**
Telefon 32-45. **Piac-utca 34. sz.**

dig folytassa missziós munkáját. A válasz pár nap múlva megjött s az állt benne, hogy *minden Isten kívánságára történik, tehát menjen csak férjhez.*

Miss Mahan most boldog menyasszony és Stewart mire a nyár folyamán Debrecenbe jön újabb előadásokat tartani, akkor már feleségével fog jönni.

A bíróság elé!

Válasz a „Debreceni Ujság-Hajduföld sunyi támadására

Számtalanszor felvetettük már a kérdést az illetékesek felé adreszszálva, hogy mikor lesz már egyszer vége a „Debreczeni Ujság—Hajduföld" hasábjain folyó embervadászatnak, hajszának és különböző becsületrabló alaptalan vádaskodásoknak, gyanusitásoknak.

Mi magunk részéről tartózkodunk mindenféle személyeskedéstől és oktalan polémiáktól, tudván, hogy a közönség nem ezt várja a mai komoly időkben a magyar sajtótól.

Ennek ellenére mégis kénytelenek vagyunk szinte napról-napra a méltatlanul megbántott személyek, a becsületükben igaztalanul meghurcolt emberek védelmében szót emelni és természetesen ha bennünket ér támadás, szintén fel kell szólalnunk a rágalom becsületrabló mesterkedései ellen.

Csak nemrég volt alkalmunk kimutatni, hogy a város előkelő polgárai, régi vezetői közül hányat mart végig az évek során át ez a nyomtatvány, mely a „Debreczeni Ujság—Hajduföld" cimet viseli, mely irásmodorában, tendenciájában merő tagadása a magyar sajtó nemes tradicióinak.

Számtalan birói itélet pecsételte meg, hogy ennek a nyomtatványnak cikkirói rágalmaztak, valótlant irtak, embereket becsületükben sértettek. Ez sem téritette őket és sugalmazóikat jobb utra. Nem használt a bíróság megismétlődő leckéje.

Felvetettük már a multban is a kérdést, hogy mit szól a „Debreczeni Ujság—Hajduföld" folytonos embermarásaihoz a kormány helybeli exponense, a főispán, az alispán és még más egyén, kiknek e lap irányitásába szavuk van, részint azért, mert az szubvenciót élvez, részint mert a lapkiadó társaság alapitó tagjai sorában foglalnak helyet. Kérdésünk főleg a főispánhoz és alispánhoz szólott. Uri izlésükkel és felfogásukkal lehetetlen összeegyeztetni azt a bárdolatlan hangot, azt a sunyi irásmodort és gyalázkodó módszert, melyet — ugy mondhatnánk — gondjaikra bizott és felügyeletük alá helyezett ujság megismétlődő támadásaiban és emberhajszájában elárul. Különösen megfontolandó, hogy a „Debreczeni Ujság—Hajduföld" a kormány helyi lapja, kormánytámogatást élvez, ez általánosan tudott körülményből könnyen téves következtetéseket vonhat le a közönség a kormány intencióira nézve, melyek pedig, bizton tudjuk, homlokegyenest ellenkeznek a helyi kormánysajtó minden jóizlésü ember által elitélt magatartásával, azzal a személyeskedő rágalmazási hullámmal, mely hasábjairól árad.

És még ha nyilt sisakkal támadna, ha nyiltan hangoztatná állitásait, hogy a bíróság elé lehetne esetről-esetre állitani! De nem! Hányszor voltunk kénytelenek magunk is felszólitani, hogy kikre értette benyálazó, gyanusitó, rágalmazó állitásait. Választ sohasem kaptunk tőle.

Legutóbbi számában is a befeketitės, a felelősség alul kibujni akaró, de annál vakmerőbb és valótlan gyanusitásokkal teli körülnyálazást folytat nyilván velünk szemben. Óvatosan kerül bármiféle szabatos meghatározást, a sötétben bujkálva, idétlen, zavaros közlemény keretében lövi felénk mérges nyilait, de most megint fülön csipjük, bármennyire óvatosan kerülgetni igyekszik a megtorlás lehetőségét. A kapcsolatot megtaláljuk abban a rágalmazási perben, melyet ellene inditottunk és amelyben a bíróság elmarasztalta régebbi rágalmazó cikkének szerzőjét.

Ezért ezennel kijelentjük, hogy a „Debreczeni Ujság—Hajduföld" április 15-i számában megjelent „Mese a kis destruktivokról" cimü cikkért rágalmazás miatt a feljelentést haladéktalanul megtesszük, nem tehetvén mást ilyen minősithetetlen, valótlan támadással és sunyi rágalmazással szemben, minthogy a független magyar bíróságnál keresünk elégtételt.

Felkérjük

azokat, akik Eötvös József volt hajdúdorogi lakossal együtt voltak a szerb harctéren a debreceni 3 népfölkelő gyalogezred IV. hadtápzászlóalj. I. századba, legyenek szivesek értesitést adni. Cim: özv. Eötvös Józsefné, Budapest, VIII., József körút 75. II. 4.

A Tót Tanács husvéti szózata a magyar nemzeti társadalomhoz

Alulirottak, mint a Tót Tanács vezetői a keresztény feltámadás ünnepén a magyar nemzeti társadalomhoz fordulunk kérő szózatunkkal. 1919 ősze óta mi voltunk az egyetlen szabad hang, amely a csehszlovák állam-mozaik ellen keresztrefeszitett tót népünk nevében tiltakozott s ma az elnyomatás legsötétebb időszakában sem szünt meg hirdetni a szlovákság önrendelkező jogát a történelmi Magyarországgal való ezeréves frigy feltámasztásának reményében és formájában.

Ma, amikor ugy látjuk, ugy érezzük és ugy tudjuk, hogy 20 esztendős nehéz és keserves munkánk gyümölcsét megérlelte az idő, megérlelte tót népünk martiriuma, megérlelte a világpolitikai helyzet és amikor az ősi Budavár felé rabláncait csörgetve hittel és sóvárgással fordul a mi nemes és derék tót nemzetünk, kötelességünknek tartjuk, sőt minden porcikánkban érezzük, hogy egy nagy történelmi parancsolat szószólói vagyunk, amikor a Tót Tanács nevében arra kérjük a magyar nemzeti társadalmat, tartson és fogjon össze ebben a sorsdöntő órában és ne ossza meg erőit, mert csak erős magyar nemzettől várhatjuk szabadság küzdelmünk kifejlődésének végpontját, azt a támogatást, amelyre szükségünk van.

Egyben a felvidéki szlovák, magyar, német és rutén testvéreinkhez is fordultunk, kérve őket, tartsanak ki azon az uton, amelyre legutóbb léptek: az igaz testvériség utján és válvetve küzdjenek a végső győzelem közelgő órájáig.

Genf, 1938 husvét vasárnapján, a Tót Tanács nevében: Jehlicska Ferenc, dr Dvoresák Győző elnökök.

Csehországban 1200 politikai elitélt kegyelmet kapott

Prága, április 16. Benes eseh köztársasági elnök a húsvéti ünnep alkalmából rendeletet adott ki, amelyben kegyelmi úton elengedte azok büntetését, akiket az államvédelmi törvény, továbbá a gyülekezési és egyesülési jogra vonatkozó rendszabályok megsértése, kémkedés stb. ítéltek el. A kegyelem nem terjed ki a súlyos bünselekményekre. A sajtó szerint mintegy *1200 elitélt részesül közkegyelemben.* Nem részesülnek közkegyelembe azok, akik a köztársaság iránti gyülöletből külföldre távoztak.

Ujabb kinai sikerek

Nankingot és Sanghájt fenyegetik a kinai csapatok

London, április 16. A Daily Telegraph interjut közöl Csangkaisek tábornagy egyik bizalmasával, aki kijelentette, hogy a kinai csapatok a pukaui vasutvonal mentén aratott győzelme után Nankingot fenyegetik, amelyet a japánok nem fognak tudni tartani. A *Daily Express* pedig megállapitja, hogy a kinai csapatok Sanghái felé vonulnak, amelyet a japánok négy hónappal ezelőtt foglaltak el. Az utolsó jelentések szerint a déli kinai csapatok folytatják előnyomulásukat Sanghái felé.

Husvétra
illatszerek, likör- és rumesszenciák legolcsóbban a
Jósa és Jóna utóda Somogyi
drogériában, Kossuth-utca 6. sz.

Németországba utazni óhajtó zsidó vallásu állampolgárok figyelmébe

Budapest, április 16. (MTI) Illetékes helyről nyert értesülés szerint az utlevél ellenőrző német szervek a Németország területére belépni óhajtó zsidóvallásu magyar állampolgároktól előzetes beutazási engedély felmutatását követelik. Figyelmeztetjük ennélfogva a német területre utazni óhajtó zsidó közönséget, hogy utazása előtt az emlitett engedély megszerzéséről saját érdekében gondoskodjék. Az engedélyt a budapesti németbirodalmi követség (I. ker. Uri u. 64—66. sz.) adja ki.

Takaritás **Takarékosságra** Háztartási és pipere osztály
Telefon 21-60. **KRAYER E. és TSA**
Csapó-utca 5. festékgyár fióküzletében

A Spanyol nemzetiek elérték a tengert

Zaragosa, április 16. A Havas iroda jelentése szerint Franco tábornok csapatai elfoglalták Vinaroz kikötőjét a Földközi-tenger partján. Folytatva előnyomulásukat, megszállták Benicarlot, Alcanart és Ulldeconát. Aranda tábornok csapatai ezután mintegy 30 kilométeres szakaszon megvetették lábukat a tengerparton. A csapatok nagypéntek délutánján két órakor foglalták el Vinarozt. Ezzel megszakították Barcelona és Valencia között a vasúti és távíróösszeköttetést és elvágták a Barcelonából Valenciába vezető utat.

Vitéz Lorx Vidor debreceni huszárfőhadnagy ragyogóan szép, fiatal feleségének megdöbbentő tragédiája az osztrák hegyek között

Megdöbbentően tragikus az a halaleset, mely két nap óta foglalkoztatja Debrecen és Budapest úri társaságait. *Pár hónapja Debrecenbe vezényelt huszártiszt fiatal felesége végzetesen drámai körülmények között meghalt.*

Az előkelő huszárfőhadnagy és a mágnások ügyvédje egyetlen leányának házassága

A fiatal, boldog házaspár, akik Debrecenben a Kossuth ucca 8. számú bérpalota egyik hatszobás emeleti lakásában laktak, a budapesti előkelő társaság ismert tagjai sorába tartozott.

A férj, vitéz Lorx Vidor huszárfőhadnagy régi, neves katonai családból származik. Édesapja Lorx Viktor tábornok. Idősebb fia, dr Lorx Tibor a külügyi szolgálatban működik. Másik fiát, dr Lorx

AMATŐR ALBUMOK
óriási választékban és olcsón kaphatók a „MÉLIUSZ“ könyvkereskedésben.

Vidort azonban katonai pályára nevelte. A Ludovika Akadémia elvégzése után a fiatal tiszt a lovassághoz került. A debreceni huszárokhoz vezényelték a kiváló katonai képességekkel rendelkező fiatal tisztet.

Vitéz Lorx Vidor öt hónappal ezelőtt nősült meg. Felesége a legelőkelőbb budapesti ügyvédnek, dr Szigethy Debreczeni Sándornak egyetlen leánya volt. A közismert fővárosi ügyvéd, aki a mágnásoknak, hitbizományoknak jogtanácsosa és dúsgazdag ember, rajongó szeretettel nevelte leányát, Debreczeni Irén Máriát, akit családi környezetében csak Babszynak becéztek. A fiatal, feltűnően szép leány a fővárosi elit bálok bálkirálynője volt és szüleinek Országház ucca 7. szám alatt levő fényes palotájában előkelő társadalmi összejöveteleket tartottak. Egyik összejövetelen ismerkedtek össze a fiatalok s találkozásuk csakhamar szerelemmé lobbant. 1937 decemberében megtartották az esküvőt.

Nászut után Debrecenbe költözött a fiatal pár

A párhetes külföldi nászút után, mely a fényes budapesti esküvőt követte, a fiatalok Debrecenbe költöztek. Vitéz Lorx Vidor huszárfőhadnagyot ugyanis szolgálati beosztása Debrecenbe szólította s a mult év végén Debrecenbe érkezett az elegáns megjelenésű huszártiszt gyönyörű szép feleségével. Az új pár a Kölcsönös Segélyző Kossuth ucca 8. szám alatt levő palotájában az első emeleten vett ki hatszobás lakást, amelyet pazar kényelemmel rendeztek be.

A hatalmas lakás műkincsekkel, értékes festményekkel berendezett szobáiban töltötték házasságuk első hónapjait vitéz Lorx Vidor és fiatal felesége.

A végzetes utazás ...

A mult hét hétfőjén utazott el a fiatal pár boldogan a szórakozások kal kecsegtető párhetes útra. A Gastein és Villach közötti Mallnitz állomáson átmentek Bermallnitzba, *a 2400 méter magasan fekvő téli sporthelyre.*

Két nap mulva megérkezett a tragédia első híre. Egy távirat, mely még kíméletes szavakban takargatta a lesujtóan tragikus igazságot: »Bagszy szíve nagyon roszszul van« — sürgönyözte a kétségbeesett férj ... És az aggódó apa telefonhívására Obermallnitzból egy zokogó hang válaszolt:

»Bagszy az éjszaka hirtelen meghalt ...«

A jókedvű, boldog fiatal asszony gondtalanul, tele örömmel érkezett meg a hegyek közé. Este sokáig fent voltak s megbeszélte férjével, hogy hova tesznek másnap kirándulásokat. Feltűnően vídám volt. A szállodában meghagyták, hogy reggel korán ébresszék fel őket, mennek kirándulásra ...

Másnap kopogtattak a szálloda ajtaján.

A férj felébredt, a fiatal asszony azonban nem mozdult. Vitéz Lorx Vidor költögetni próbálta. Rémülten kiáltott fel. A szép fiatal asszony dermedt, hideg testtel feküdt ágyában. Halott volt.

A hirtelen halál óriási izgalmat keltett a szállodában. A mélyen sujtott férj zokogva hivatott orvost.

Az orvos megállapította, hogy a halál órákkal előbb bekövetkezett szivbetegség következtében. A fiatal asszony már leánykorában gyakran betegeskedett, gyenge volt a szive. A szokatlan, magas alpesi hely csökkent légnyomása aztán előidézte a szivgyengeségben szenvedő fiatal úriasszonynál a tragédiát.

Az elárvult, háziasszony nélkül maradt *hatszobás, pazar kényelemmel berendezett, pompás Kossuth uccai lakásban csak két zokogó szobaleányt talál az érdeklődő. Egész nap sirnak, siratják a finomlelkű fiatal asszonyt, aki nagyon jó volt hozzájuk is. A tragédiáról csak annyit tudnak, hogy csütörtökön táviratozott a fiatal asszony édesapja, hogy küldjék fel azonnal a főhadnagy úr díszruháját s csak pár sorban közölték velük, hogy a nagyságos asszony hirtelen meghalt.*

A szerencsétlen úriasszony temetése szombaton óriási részvét mellett folyt le Budapesten, ahova hazaszállíttatták holttestét ... Budapestre, ahonnan nem egészen egy héttel ezelőtt mosolyogva, boldogan indult útra. (?)

Bérautó
uj kocsik km. 20 fillértől városba óránként P 3.—
MATEOSZ GARAGE
Telefon 17—77.

A felrobbant cipőkrém négy ember halálát okozta

Nagypénteken késő este Érpatak községben özv. Kronyitzky Sándorné a leányával, Medve Györgynével, annak 13 éves gyermekével cipőkrémet akart készíteni, hogy a szombati heti vásáron eladják a friss cipőkrémet. Cipőkrémkészítés közben

a tűzhelyen melegített anyag hirtelen felrobbant és lángtengerbe borította a szobát. Nem tudtak menekülni és így történt, hogy négyen meghaltak.

A vizsgálat megállapította, hogy Medve György napszámost vámjövedéki kihágás miatt a nyiregyházi fogházban lecsukták. Családja kenyér nélkül maradt és felesége elhatározta, hogy cipőkrémet készít és majd eladja a szombati vásáron. A cipőkrémhez terpentint is használt és valószínű, hogy az robbant fel.

A szobában tartózkodók közül a 13 éves Medve Györgyöt a füsttől megfulladva találták meg a sarokban, özv. Kronyitzky Sándorné a kimentés után néhány percre meghalt, Medve Györgyné a kórházba szállítás után halt meg és meghalt vele együtt hároméves leánykája is.

Medve György részére, aki a fogházban soronkívüli szabadlábrahelyezést kért az ügyészség a minisztertől, azonnal elengedték, hogy részt vehessen felesége, gyermekei és anyósa temetésén.

Csunya nő nincs többé!
A legelhanyagoltabb arcbőrt is rövid idő alatt megszépíti a világhirű
nagyenyedi
Kovács krém.
Éjjeli használatra kék csomagolásban (zsíros). Nappali használatra sárga csomagolásban (száraz).
Figyeljen a védjegyre!

Tiszafürednél is megkezdték az alföldi öntözőcsatorna kiépitését

Az alföldöntözési program megvalósításának egyik jelentős állomásához érkezett el a m. kir. Öntözésügyi Hivatal: az elmult napokban kiadták a tiszafüredi szivattyútelep gépberendezésének megrendelését 220.000 pengő értékben a Ganz-gyárnak. Ennek a gépberendezésnek a leszállítása és szerelése még az első nyári hónapokban megtörténik s a szivattyúművet talán már az idén üzembehelyezik.

Egyidejűleg intézkedett az Öntözési Hivatal a hevesmegyei öntözőcsatornák munkálatainak megrendezéséről is. E munkák során mintegy 20 kilométeres csatornavonalat építenek meg Heves vármegyén keresztül a tiszafüredi szivattyúműhöz, amely öt mellékcsatornával együtt körülbelül 20.000 katasztrális hold földnek az öntözését teszi lehetővé.

A békésszentandrási duzzasztómű alapozási munkálatai mindinkább gyorsuló tempóban folynak. Az enyhülő időjárás lehetővé teszi hogy a tervbevett tempóban folytassák a munkálatokat. A duzzasztómű földmunkái, mint előre látható, ez év végéig készülnek el s addig is és a tiszafüredi, illetve hevesmegyei építkezéseknél körülbelül 1000 földmunkásnak tudnak kenyeret juttatni.

Husvétra alkalomszerű és hasznos ajándékot vegyünk!
ilyen egy HÓFEHÉR, selyemszőrű, törzskönyvezett
angóra nyulacska
Tartása szórakozás, gyapjuja nagyon értékes! Kapható izléses husvéti csomagolásban. Takarékosságra is
S. J. V. angóratelepen, Debrecen, Deák Ferenc-u. 6. sz.
Kitüntetve a Külkereskedelmi Hivatal aranyérmével

Szép hazai **perzsákat, torontáliakat** és másféle szőnyegeket, függönyöket, takarókat, kókusz szőnyegeket nyári lakásokba **nagy választékban a legolcsóbban** ajánlja

Horn Rezső
szőnyegkereskedő
Debrecen, Kossuth u. 19.

A „Debreczen" ankétja a Tiszántul és Debrecen város iparositásáról

Rendkivül érdekes vélemények és megállapitások az iparositás sürgős szükségességéről

Az iparosítás szükségességének gondolata nem újkeletű. A »Debreczen« már évek óta ismételten rámutatott azokra az okokra, melyek sürgetően követelik, hogy Debrecen és a Tiszántúl iparosítása érdekében végre kezdeményező lépések történjenek. *Az itteni nagyarányú munkanélküliség egyik főoka az, hogy a háború után egymásután megszűntek a gyárvállalkozások.* A bezárt gyárnak, a kihült gyárkémények megannyi újabb és újabb munkástömegek munkahiányát eredményezték. A növekvő lakosság nem tud elhelyezkedni sem a mezőgazdaságban, sem az amúgyis nehéz helyzetben levő kézművesiparban, a kereskedelem munkát nyujtó lehetősége is minimumra csökkent. A szegényebb néprétegek fiatalsága és idősebbje ezért nem talál itt kenyeret és megélhetést, hanem *évről évre az inségakció rubrikáiba kerül.*

A munkanélkülieknek hatalmas és egyre növekvő táborát nem is lehetne célszerűen másként elhelyezni, mint az iparosítás révén. Ha megnézzük a hajdúmegyei és debreceni, sőt távolabbról a tiszántúli statisztikát, a számok önként vezetnek arra a gondolatra, hogy a munkanélkülieket gyárakban, ipartelepeken kell elhelyezni, illetőleg a tömegek részére ilyen munkalehetőségeket kell teremteni. Debrecen és Hajdú megye, sőt a Tiszántúl minden számottevő tényezőjének össze kell fognia, hogy Debrecen és környéke megfelelő gyárakat, telepeket kapjon az ipari decentralizációs terv kivitelénél. A kellő pillanatban ott kell állnunk kérő, követelő szóval, hogy a mi sokat szenvedett tiszántúli tömegeinket megmenthessük.

Az iparosítás nagy gondolatáról tart a »Debreczen« a számottevő faktorok bevonásával nagy ankétot. Azt a kérdést tettük fel, szükséges-e Debrecenben és a Tiszántúlon az iparosítás és milyen módon gondolja keresztülvihetőnek.

Erre a kérdésre a következő válaszokat kaptuk:

Vitéz Czeglédy Béla a Mezőgazdasági Kamara igazgatója

— Pár hónappal ezelőtt érkezett a kamarához az illetékesektől egy irat, amelyben a kamara véleményét kérték *az ipar decentralizációjával kapcsolatban.* Elvileg nagy örömmel üdvözöltük azt a lehetőséget, amely éppen *az itteni munkanélküliség levezetésére és főként a mezőgazdasági nyersanyagoknak mindjárt itt a vidéken történő feldolgozására irányulnak.*

A legfontosabb kérdésnek azonban ezzel kapcsolatban azt tartjuk, hogy elsősorban a magyar mezőgazdasági produktumoknak ipari feldolgozása váljék ilyen módon az itt, a vidéken létesítendő iparvállalatok útján lehetővé.

— A mezőgazdaság az iparral kapcsolatosan nincs ellentétben mindaddig, amíg a magyar ipar a magyar mezőgazdasági produktumok feldolgozását végzi.

A kamara azonban súlyosan aggályosnak tartotta azokat a megoldásokat, amelyek mellett a magyar mezőgazdaság termelvényei bekerülési, termelési költségükön voltak csak értékesíthetők ugyanakkor, amikor azonos célt szolgáló ipari nyersanyagok külföldről drága pénzen és nagyon sokszor teljes aranyértékű valutáért kerültek be az országba.

Célzok itt a napraforgó és halzsír kérdésére, a kender, a len és juta ügyére. Amikor halzsírt és jutát hozunk be, ugyanakkor a magyar kender, len és napraforgó, illetőleg az abból sajtolt olaj nagyon nehezen értékesíthető.

Mi nagy lehetőségeket látunk itt az iparosítás terén éppen a miniszterelnök úr által bejelentett győri program keretében,

mert hiszen ennek során valószínűleg az eddiginél jóval

fokozottabb mértékben fog a cellulozegyártás az országban megindulni és a cellulozegyártás nyersanyagait a Tiszántúlon a mezőgazdaság megfelelően szolgáltatni tudja.

— Reméljük, hogy ezekre a nagy nemzeti célokra, valamint az ipar és mezőgazdaság kapcsolódó érdekeire egyaránt figyelemmel megnyugvást keltő módon megoldáshoz jut ez a nagy kérdés.

Egy földbirtokos

— Magyarország kormányzója a nemzethez intézett rádiószózatában nagy vonalakban, élesen rámutatott arra, milyen helytelen lenne itt a termelési rend, ha azt a politikát követnék, hogy minden magyarnak egy hold földet juttatnának. A kilenemillió magyar a kilenemillió hold földön megélni képtelen lenne. A kormányzó bölcs szavait a gyakorlati élet az ország több helyén igazolja. Balmazaújvároson a Semsey uradalom 40.000 holdjából 19.000 holdat, tehát csaknem a felét kiosztották. Az élelmesebbek, az ügyesebbek kaptak is parcellát, de csak egy kicsit, akkorát, amennyi földből megélni nem lehet. Ha megvizsgáljuk, milyen változásokat idézett elő a »földosztás«, tárgyilagosan megállapíthatjuk, hogy az uradalom eddig foglalkoztatott *950 pár aratót,* akik szépen kerestek és így biztosították maguknak a 14—15 mázsa búzát, ezenkívül a répamunkában, részes tengeriben dolgozó embereknek meg volt az egész évi szükséglethez mért keresetük. *Az uradalom által foglalkoztatott aratópárok száma lecsökkent 150-re,* mert a földosztás folytán többet nem tudnak munkával ellátni. Ezek ma is megtalálják az uradalomban megélhetésüket. *Akik földet kaptak, azok közül az ügyesebbek nem foglalkoztatnak munkásokat sem, hanem a családtagjaikkal művelik meg a földjüket.* Tehát a családtagok elveszik az ügyetlenebbektől a kenyeret. *Így tehát 800 pár már is elveszítette a kenyerét.* Ha a parcellázást tovább folytatnák, még több ember veszítené el megélhetését, az uradalmat teljesen szétszednék. Az aratókon kívül, persze, pásztorokat és más embereket is foglalkoztattak azelőtt.

— Pedig ez a ma élő sereg csak a mai generáció. Mi lesz ezek fiaival és unokáival?

— Nézzünk egy másik példát. Kecskemét városa 40 holdas kis parcellákban értékesíti birtokait. Ennyi földet adnak egy-egy családnak bérbe. Ebből a földből az a család szépen megél, sőt annyit meg is takarít, hogy egy szép napon csak a polgármester elé áll és megveszi a várostól a 40 holdat. El is adják neki. De vegyük azt, hogy ennek a 40 holdas gazdának négy gyermeke van, akik örökölnek. *Már a következő generáció nem tud megélni abból a földből, amely végül elaprózódik.*

— Tehát sem az egyik, sem a másik nem jó megoldás.

— Önként adódik a kérdés, mi lesz hát ezekkel az új magyarokkal?

— *Nincs más lehetőség, mint az iparosítás. Ezen a téren nagy mértékben elmaradtunk és igen sok a lehetőség. A földet olyan darabokban kell művelés alatt meghagyni akár bérlő szövetkezetek, akár családok kezében, hogy az együttes művelés áldásait úgy a föld tulajdonosai, mint a köz élvezhessék. Nem utolsó szempont, hogy a termelés eredménye az olcsó közélelmezés legyen.*

Dr Somlyai József a Kölcsönös Szegélyző Egylet ügyvezető igazgatója

— A háború előtti és a háború utáni Debrecen ipari szempontból nem hasonlít egymáshoz. *A háború előtt erőteljes kézműves műhelyek és többszáz munkással dolgozó gyárvállalatok működtek.* A gyárakat a trianoni határ és Budapest nagy felszívó ereje megszüntették. *A kisiparosok pedig a háború alatt a harctéren véreztek és amikor visszatértek, anyagilag legyengült városi társadalmat találtak.* Az iparkamara mellett évek óta megszervezett kisipari hitelakció az önálló kisipari műhelyeket hitellel támogatja, erőteljes segítséget ad a kisiparosságnak maga a Kölcsönös Segélyző Egylet is, ahol a négyéves heti befizetéses rendszer útján igen sok iparostanuló és segéd gyűjti össze ma is a pénzt, hogy önállósíthassa magát.

— *Addig, amíg a főváros hatalmas szívóereje olyan erősen fogja éreztetni hatását, mint manapság, a komoly vidéki gazdasági életről nem is beszélhetünk.* A főváros és a vidék között a tudat alatt már bizonyos ellentét is kifejlődött és nem győzzük eleget hangoztatni, hogy *»a vidék is élni akar«.* A vidék sorvadásának szükségszerű következménye, hogy a munkanélküliek tömegesen tódulnak a főváros felé. Ez a körülmény Budapestre nézve sem kívánatos és ezért egyetemes érdek a vidék gazdasági megerősítése: a decentralizáció.

— *Egészséges decentralizációt Debrecenre másként el sem lehet képzelni, mint a gyáralapításokhoz megfelelő kedvezmények nyujtásával, továbbá azzal, hogy debrecen—budapesti viszonylatban elengedhetetlenül szükséges a vasúti fuvardíj-visszatérítés.* Ha ez megtesz, akkor a tiszántúli iparosság legalább részben ellenszolgáltatást kap azért a mostoha éghajlati helyzetéért, amivel a Dunántúllal szemben állandóan küzdeni kénytelen.

— Az állástalan értelmiségi ifjúság szívvel-lélekkel gondol ma arra, hogy gazdasági pályákon helyezkedjék el. Ez fontos is, mert *a tanult ifjúságnak tömeges ipari elhelyezkedése fogja emelni az általános kisiparos színvonalat, amit maguk az iparosok kívánnak, viszont az előfeltételek hiánya semmiképpen nem támogatja a kormány nagy igyekezetét az állástalan diplomások elhelyezkedése kérdésének megoldására.*

Galamb Ferenc az Ipartestület elnöke

— *Ha van az országban hely, ahol az ipari decentralizáció kívánatos, elsősorban a Tiszántúl és ennek legnagyobb emporiuma: Debrecen az.* Eltekintve a természet mostoha viszonyaitól, sem fánk, sem vizünk nincs. A határ közelsége és a fuvardíjak magassága minden ipart a főváros környékére központosított. *A munkások elhelyezése a nagybirtokok hiányában nem biztosítható, a megfelelő gyárak az emberfeleslegeket nem tudják felszívni, így tehát a mai körülmények között ennek az országrésznek a jóléte nem biztosítható.* Tiszántúli vonatkozásban feltétlenül állandó nyomorúságot jelent az itt élő összes társadalmi osztályoknak, elsősorban magának *az iparosságnak és kereskedelemnek, amelynek nincs fogyasztóközönsége, ha nem történik gondoskodás a nagy tömegek munkához és állandó keresethez juttatásáról.* Hozzájárul a helyzet súlyosságához *a tisztviselő fizetéseknek a multban történt csökkentése* és az, hogy a gazdaközönség a háború utáni konjunktúrális évek elteltével szomorú tapasztalatokat szerzett s emiatt *visszahúzódott, tehát ők sem lépnek fel a kisiparnál fogyasztókként olyan mértékben, mint régen történt. Megállapítható, hogy Debrecen az ország összes iparosai és kereskedői között a leghátrányosabb helyzetben van.*

— Kívánjuk, kérjük tehát, hogy

Kerékpár Kapitali
különlegesség érkezett
NEUMANN
Rádió üzletébe
Piac és Simonffy-utca sarok.

a Tiszántúlon minél több ipari vállalatot hozzanak létre és helyezzenek el, elsősorban olyan vállalatokat, amelyek sok munkáskezet tudnak foglalkoztatni és kenyérhez juttatni erről a szikestalajú röldről. A munkaalkalmak szaporításával életet, vérkeringést kell, hogy adjanak a Tiszántúl iparosai és kereskedői részére. Feltétlenül szükségesnek tartjuk emellett, hogy amikor az összes árak a fogyasztási és egyéb adók lényeges növekedése miatt erősen emelkedtek, *a kisfizetésű tisztviselők és alkalmazottak megfelelő díjazásban részesüljenek, hogy fogyasztóképessé váljanak.*

Gombosi Zoltán

törvényhatósági bizottsági tag, aki két évtizede foglalkozik szociális kérdésekkel s aki elsőnek hivta fel a városi és megyei törvényhatósági közgyülés figyelmét a debreceni gyárak leállitására, a következőket mondotta:

— **Már tiz évvel ezelőtt kértem, akadályozzák meg, hogy a debreceni gyárakat beszüntessék és a fővárosba vigyék.** Az üzemek beszüntetése káros volt munkás, tisztviselő, szociális és adózási szempontokból, nem is szólva a fogyasztásról, amelyet erősen befolyásol a nem kereső munkásréteg.

— Ma divatba jött a szociális kérdésekkel foglalkozni. Az ismeretlenségből kiváló egyének egészen **a demagógia határáig elmennek, csakhogy egyénileg érvényesüljenek.** A problémák helyes megoldását **csak teljesen hozzáértő férfiak végezhetik, akiknek még kapcsolatuk is van a tömegekkel.** Ha nem igy van, akkor a rendelkezések céljukat tévesztik, mint eddig is történt.

— Hogy mi lenne a sürgős feladat? Elsősorban Debrecenben és a Tiszántulon **a komoly, hozzáértő és nem egyéni érdekeket szolgáló embereket egy táborba kellene összehozni, azokat a férfiakat,** akik mindenekelőtt gyakorlati emberek, akik a tömegek felé hatóerővel birnak és akikre hallgatnak. Azonnal ki kell dolgozni az évtizedes tapasztalatok alapján a legsürgősebb tennivalók és intézkedések tervét egy igen szükkörü anketon és az eredményt közvetlenül, bürokráciamentesen a kormány elé kell vinni. Én és szakértő barátaim **kész tervvel rendelkezünk a szociális kérdések megoldására,** amelyek országos vonatkozásban is kiszélesithetők. Minden párt teljes összefogásával ezek a tervek gyorsan kivihetők.

— A konkrét kivánságokat illetőleg a következő távirati stilusu körvonalozást adhatom:

1. **Az inségmunkák beszüntetendők,** mert megszégyenitőek és **marandót az utóbbi években már nem alkotnak.** Az inségmunka különben csak **„jogelismerés" arra, hogy a népkonyhán enni adjanak öt hónapon át.** 2. Egy-kétszobás lakásu házakat és népszállót épitsenek. 3. Telepitsenek Debrecenbe és a Tiszántulra **vas- és gépgyárakat, tegyék lehetővé, hogy a mezőgazdasági gépeket itt javithassák.** 4. **A mezőgazdasági termékeket itt dolgozzák fel nagy ipartelepeken, még pedig ugy az állati, mint a növényi termékeket.** Különösen nagy jövője van itt **a debreceni huskülönlegességneknek, amelyeknek jól irányitott és erős propagandával nagy exportpiacot lehetne teremteni.** 5. Helyezzék üzembe és bővitsék ki a **textilgyárat.** 6. **Modern asztalosárugyárat létesitsenek,** ahol nemcsak drága, hanem tömegcikk butorokat is készitenének. 7. **A gyümölcstermesztés magas szinvonalra fejlesztésével párhuzamosan nagy gyümölcslé és konzervgyárat épitsenek.** 8. **A malomipart a régi szinvonalra állitsák vissza** és etekintetben elsősorban a Tiszántul érdekeit vegyék figyelembe.

— Legalább **tizezer embert lehetne és kellene itt foglalkoztatni,** ha a megfelelő intézkedéseket megteszik. Felesleges róla beszélin, hogy a kifizetett munkabérek százezrei mit jelentenének Debrecenben minden vonalon.

Erdei István szakszervezeti titkár

— Tiszántul iparositása a legjelentősebb magyar sorskérdés.

A mezőgazdasági népességet a föld a mai birtoklás mellett csak másodszülöttig képes eltartani.

A földmiveléssel foglalkozók gyermekáldása viszont sokkal nagyobb s igy a mezőgazdasági rétegek jelentékeny része a városokba tódul. Ezeket a rétegeket csak az iparosodás tudja munkába állitani.

— Tiszántulon elsődleges feladat a mezőgazdasággal kapcsolatos feldolgozó iparok létesitése.

Gyümölcs- és huskonzervgyárakra gondolunk, melyek gyümölcsvidékeinket iparilag jelentősebben átalakitanák, hasitott sertéseink pedig iparilag feldolgozott állapotban kerülnének a világpiacra. Az egyenletesebb értékesités ugy a gyümölcstermesztésre, mint az állattenyésztésre jótékonyan hatna. Hütőházak létesitésével baromfikivitelünket és tojásexportunkat is fokozni lehetne. Burgonya feldolgozó iparunknak nemcsak a szeszgyártásnál kellene szerepet biztositani, hanem észszerü takarmányozási eljárásokkal burgonyánkat az állattenyésztés fellendítésére lehetne felhasználni. A dohány és a cukorrépa termelésénél sines kihasználva a feldolgozó iparok minden lehetősége.

Papir és celuloze szükségletünket külföldről szerezzük be tulnyomórészt. A celuloze hadászati jelentősége ma már közismert. A kanadai nyárfa és a somkóró kiválóan alkalmas a papir és celuloze gyártáshoz szükséges nyersanyagként.

S a legrosszabb homoki földjeinken meg lehet termelni a somkórót, a kanadai nyár pedig a lapos lápos vidékeinken díszlik.

A celuloze gyártáshoz szükséges nyersanyagot legroszabb földjeink piachoz juttatásával tudnánk fellendíteni.

Ipari vonatkozásban a bútorgyártást lehetne Tiszántúlon erőteljesebbé tenni. A textilipar női munkáskezeket foglalkoztatna. A mezőgazdasági gépipar a Balkán felé piacot találna.

Mindezekhez természetesen elengedhetetlen szükséges a nyersanyagok szállitásánál

a mai tarifális kérdések igazságtalanságainak megszüntetése.

A Tiszántúl iparositásához a terveken túl jólfizetett munkásrétegre lenne szükség.

Az iparosodással egyidejüleg fel kellene lendíteni az épitő és útépitőipari tevékenységet.

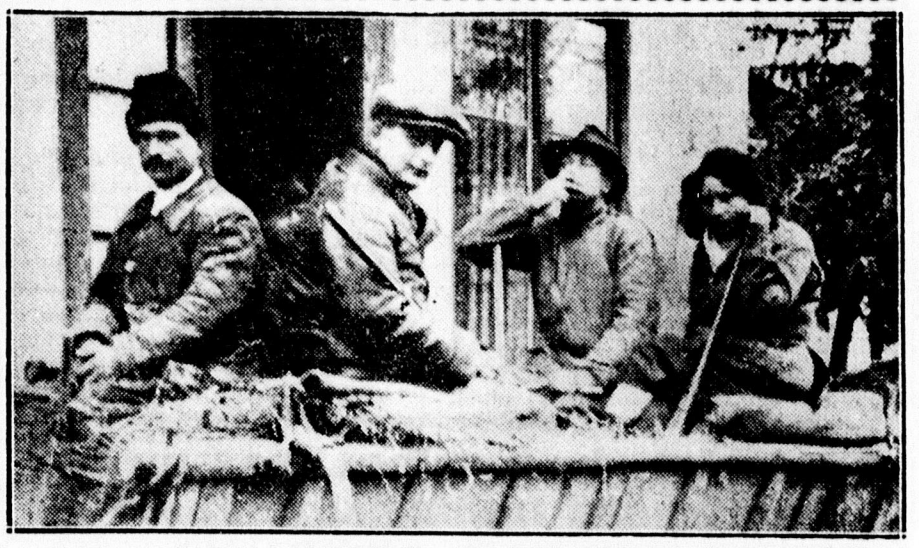
Ez a két iparág lehet összekötője ugyanis az ipar és a mezőgazdaság harmóniájának.

*

Az ankétot jövő vasárnapi számunkban folytatjuk és megszólaltatjuk dr *Radó Rezső* kamarai főtitkárt, ennek a kérdésnek egyik kiváló szakértőjét, dr *Szabó Sándort*, aki szintén komolyan foglalkozik ezzel a kérdéssel és több más szakembert.

Levélpapirok
dobozban, 25 papir és 25 boritték, már 85 filiértől kezdve kaphatók a
„MÉLIUSZ"
könyv- és papirkereskedésben

UJ TYPUSU **KERÉKPÁROK**
legelőnyösebb beszerzési forrása:
FÖLDES SÁNDOR Püspöki palota
Wolfner gumik gyári árban.

Egy érdekes felvétel a mult évben. Albrecht főherceg menyasszonyával, Bocskay Katalinnal a Cserepes-pusztáról a Hortobágyra indul.

A gyermekklinikáról ellopott pénz kazettáját megtalálták a viztorony mögött

A »Debrecen« részletesen beszámolt arról a vakmerő betörésről, melyet az elmult hét folyamán a gyermekklinikán elkövettek.

Imretlen tettesek a klinika egyik irodahelyiségének ablakát az épület hátsó részén benyomták és az egyik iróasztal fiókját felfeszitve, onnan magukkal vittek egy kazettát közel kétezer pengővel.

A gyanus esetben főleg az, hogy a tettesek pontosan az iróasztalfiókot nyitották fel, amelyikben a pénz volt s tovább nem is kerestek semmit, hanem azon az uton, ahol a helyiségbe behatoltak, zsákmányukkal továbbálltak.

A tegnapi napon a nagyerdei viztorony háta mögött a földön megtalálták azt a feltört kazettát, melyet a klinikáról vittek el s melyben az ellopot pénz volt. Ezt beszolgáltatták a rendőrségre.

Az a gyanú merült fel, hogy *a vakmerő betörést nem Debrecenben tartózkodó bünözők követték el, hanem az a betörőbanda, amely az utóbbi időben Nyiregyházán és Szabolcs megye nagyobb városaiban sorozatosan követett el hasonló büncselekményeket.*

A nyiregyházi rendőrség értesitette a debreceni rendőrséget, mert alapos gyanú merült fel, hogy a tettesek Nyiregyházán bujkálnak.

Borzalmas büncselekmény Konyár községben

Anya és gyermeke meghalt.

Megdöbbentő büncselekményről érkezett jelentés szombaton délelőtt Debrecenbe. Konyárról jelentették, hogy ott meghalt elvérzés következtében **Szőlősi** Irén 21 éves ottani lakos. A vizsgálat azt állapitotta meg, hogy tiltott műtétet hajtottak végre Szőlősi Irénen, akinek azonban élő gyermeke született.

Az újszülöttet megfojtották, de az anya is meghalt műtét következtében, mert minden vére elfolyt.

Dr **Zsögöd** Jenő a debreceni vizsgálóbiróság vezetője szombaton délután Konyár községbe utazott, hogy megtartsa a helyszini kihallgatásoka. Elrendelte a boncolást is.

A törvényszéki orvosok úgy az anyát, mint a gyermekét feboncolják.

A vizsgálat rövidesen tisztázni fogja, hogy ki követte el a tiltott műtétet és ki ölte meg az élve született gyermeket.

Aúdi - Horch - Wanderer
autómobilok tiszántuli vezérképviselete
GombosiZoltán
DEBRECEN, Déli sor 4.b. Telefon: 12-90.

A TIKÁV Hírei

IRODA: A DEBRECENI KERÜLETI KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARÁBAN VERBŐCZY 11.2. TELEFON 10-19, 10-20.

A Tiszántuli Ipari Kiállitás alatt repülő-kiállitás rendezését is tervezik

A folyó évi szeptember hó 3—11-ike között rendezendő Tiszántúli Ipari Kiállítás előkészületei rendben folynak.

A napokban igen életrevaló ötlet merült fel a Debreceni Repülő Klub részéről, amely azt célozza, hogy a kiállítás alatt a kiállítás területén a debreceni Repülő Klub rendezésében repülő kiállítást rendezzenek.

A kiállítás célja nemcsak a repülőgépek bemutatása lenne, hanem a nagyközönség körében a repülés ügy iránti érdeklődés erősítése.

A Repülő Klub vezetősége a TIKÁV vezetőségével megindította a mindkét részről a tervet a leg nagyobb megértéssel felkarolták s elhatározták azt, hogy haladéktalanul megindítják a lépéseket annak érdekében, hogy a tervet megvalósítsák. Tervbevették azt is, hogy ebben az időben Debrecenben egy repülőnapot rendezzenek.

A televizió bemutatása lesz az idei Budapesti Nemzetközi Vásár egyik nagy attrakciója

Budapestről jelentik: az április 29-én kezdődő Budapesti Nemzetközi Vásár monumentális épületei már mind tető alá kerültek s így teljesen kialakult az új vásárváros lenyügöző képe. A sok-sok épület mind csupa friss szenzációt igér, üvegpalotát, felhőkarcolót, Märklin rendszer szerint összerakható, szétszedhető építési rendszerű csodát, de bizonyos, hogy a leglátogatottabbak közzé fog tartozni az, amelyik a *televizió* bemutatásának céljára készült.

Televizió! Mindenkit izgat az a kérdés, hogy a távolbalátás problémájának megoldásában mennyire haladt már a tudomány? Erre a valóban érdekes kérdésre fog pontos és minden részletre kiterjedő választ adni a vásár bemutatója.

Egyik rádió-gyár, amely a legtöbbet áldozott és tett ezen a téren, egy egész autókaravánnal hozza ide televíziós leadó- és felvevő készülékett.

A vásár területén állítanak fel színpadot, a csodás találmányú *elektromos szem* segítségével pedig egész szini előadásokat vesznek fel és vetítenek oda egy távolabbi teremben a közönség szeme elé. Tehát nemcsak a vétolt és az adást és ennek bonyolult technikáját — amihez a fantasztikus konstrucziójú, közel egy millió pengő értékű hatalmas gépeken kívül még 40 szakértő állandó közreműködése is szükséges — csodálhatja meg az érdeklődő, hanem mindjárt arról is meggyőződést szerezhet, hogy ez a már csaknem tökéletes megoldás valóban a *modern kor legnagyobb csodája.*

A főváros egyébként már felkészülve várja a vásárral kapcsolatos hatalmas idegenforgalom megindulását. A külföldről jövők részére más húsvét keddjén életbelépnek az utazási- és egyéb kedvezmények;

szombatlól, április 23-tól kezdve pedig már a magyar vidéki közönség is féláron utazhat Budapestre.

A félárú utazást és egyéb rengeteg kedvezményt biztosító vásárigazolványokat már országszerte árúsítják a menetjegyirodák és a vásár tb. képviselői. Ilyen vásárigazolvány ára Budapestről 80 kilométer körzetben P 1.80, ennél távolabbi állomásokról jövők részére P 2.80 személyenként.

Végetértek az Egyetemi Népszerü Főiskolai Tanfolyam előadásai

Jézus életéről hangzott el az utolsó előadás.

A debreceni Tisza István-Tudományegyetem kebelében alakult Egyetemi Népszerű Főiskolai Tanfolyam f. tanévi előadássorozatának nagycsütörtökön volt meg az utolsó előadása. Ezt **dr Soós Béla**, egyetemi m. tanár ref. lelkész tartotta meg, aki művészi értékű és gazdagon színezett vetített képekben mutatta be az Ur Jézus életét születésétől kezdve mennybemeneteleig és a tanítványok sorsát is.

Dr Soós Béla felvonultatta előttünk a Jézus életére vonatkozó képeket, melyek a megváltó életének legkimagaslóbb jeleneteit tárták elénk és a képekhez fűzte magyarázatait és felvilágosításait. — Ezekben mélyenjáró reflexiókat, alapos kultúrtörténeti vonatkozásokat és szépirodalmi utalásokat hallgattunk, amelyek mind értékességüknél mind értéküknél fogva nagy hatást váltottak ki a hallgatóság soraiból.

Az előadás látszólagos mozaikszerűségét eltüntette előttünk a tárgy és tartalom hatalmas egysége és az a körülmény, hogy a magyarázat is mind egy egységes világnézet: egy mélységes keresztyén vallásosság szócsöve volt. — Ebbe a vallásosságba olvasztott belé Soós Béla előadó tudományt és művészetet, — ezt adta közvetlen, egyszerű és olyan formában, amely szívünkre hatott és magával ragadott, de úgy is, hogy sokat tanulhattunk belőle.

Az egybegyült közönség nagy érdeklődéssel és mély áhítattal hallgatta végig az előadást, amely nek végeztével őszinte és igaz tapssal adózott az előadónak, kitűnő előadásáért, mellyel egyébként a Tanfolyam f. tanévi előadássorozata végetért.

Fest, mos
vegyi tisztit
a legszerlidabb napi ár mellett
PALOTAY Kálvin-tér 5. Bathányi-u. 26.

KALAPOT
Frank Imrétől
Arany Bika Takarékosság

Ma már 7200 tagja van a debreceni Légoltalmi Liga csoportjának

Az a nagyszabású szervezkedés, melyet a Légoltalmi Liga megalakulásával a kerületi és helyi csoport kezdett., megtermi lassanként a maga jó gyümölcsét. Olyan szédületesen szép sikerrel zárult az alig egy hónapos munka, amire alígha volt még eddig társadalmi szervezkedésnél példa. Ez is azt mutatja, hogy ennek a szervezkedésnek szükségessége és jelentősége itt van a levegöben, mindenki várta, mindenki akarta, mint a legfontosabb és legszükségesebb szervezkedést.

A mai napig több, mint hétezerkétszáz tagot számlál a helyi csoport.

Olyan imponálóan magas szám ez, amire büszke lehet ez a város, mert elsőségét ezen a téren senki el nem vitathatja. Példát adott, követésre mélló példát állított Debrecen az egész magyar társadalom elé.

Örömmel kell megemlékezni erről a tényről, mert ebben a szervezkedésben a város társadalmának minden rétege benne van. Minden társadalmi rendü és rangú polgár érzi, hogy mivel tartozik családjával, fajával, nemzetével szemben. Több mint kötelesség, éppen ezért további reményekre jogosit ez a szám és egészen bizonyos, hogy nem akad család ebben a városban, mely ne tartozna a Légoltalmi Liga kötelékébe.

A legutóbbi kimutatás szerint a jelentkezés sorrendjében az alábbi jelentkezések történtek az évi *pártoló tagságra* a rendes évi két pengős tag jelentkezéseken kívül:

Feldheim posztókereskedő 20 P, MONE műszerüzem 20 P, Feldheim Dezső posztókereskedő 20 P, Halász Nándor ékszerész 20 P, Thury Judith tisztviselőnő 20 P, Klein Lajos pék 20 P, aki különben ezen a téren az első a kisiparosok között. Blayer Béla földbirtokos 20 P, dr. Zakariás József ny. ezredes, orvos 20 P, Hay Miksa fakereskedő 20 P, Kovács Aladár szállodás 20 P, Goldberger Áron és Tsa nagykereskedő 20 P, szentgericzei Nagy Lajos nyugdíjas 20 P, Schön Sándor kereskedő 20 P, Berkovics Zoltán cipész 20 P, Havas Károly kereskedő 20 P, Grünfeld Adolf kereskedő 20 P, P. Guttmann Jenő kereskedő 20 P, Katz Andor 20 P, ifjú dr. Mihalovits Jenő gyógyszerész 60 P, Meteor csillárgyár lerakat 20 P, Bernfeld Sámuel rt. nagykereskedő 60 P, Németh Nándor szállodás 20 P, dr. Lindenberger János prépost, apostoli kormányzó 20 P, Steinfeld István földbirtokos 20 P, Szilas Hugó igazgató 24 P, Sarkadi Sándor orvos 20 P, Csillag Testvérek kereskedő 20 P.

Csak a legutóbbi jelentkezések óta érkezett újabb pártoló tagok névsorát közöljük, mint bizonyságot arra, hogy a megértő és építő munkát értékelő tehetősebb polgári társadalom tagjai az idők szavát hallván, legjobb belátásuk szerint igyekeznek segítségére lenni a ligának a gondolat megvalósításában.

(P. 20.)

Felhivás Debrecen és Vidéke katolikus jogász és tisztviselő társadalmához

Katolikus Testvéreim!

Az Eucharisztikus Világkongresszus szervező bizottsága József Ferenc dr kir. Ő Fensége elnöklete alatt értekezletet tartott, melyen a jogász és tisztviselő társadalomnak az Eucharisztikus Világkongresszuson legalább lélekben való együttes részvételét határozta el.

Hogy ez a részvétel a kongresszus céljainak minél jobban megfeleljen, elhatározták azt is, hogy az egész ország területén a katolikus jogász és tisztviselő társadalom részvételével a kongresszust megelőzően triduumok tartassanak.

Elhatározásuknak megfelelően nagyon nagy súlyt helyezek arra, hogy Debrecen és vidéke katolikus jogász és tisztviselőtársadalma méltóképen és minél nagyobb számban vegyen részt a folyó évi április hó 21, 22 és 23-án este 7 órai kezdettel a debreceni Szent Anna utcai plébánia templomban tartandó lelkigyakorlaton és a 24-i közös szentáldozáson.

Katolikus Testvéreim! A káros áramlatokkal szemben egyetlen fegyverünk törhetetlen katolikus hitünk és lelkünk, melyen keresztül megóvhatjuk keresztény államiságunkat és függetlenségünket. Ezt pedig csak úgy érhetjük el, ha minél nagyobb számban veszünk részt a triduumon. Éppen ezért arra kérem Katolikus Testvéreimet, hozzák meg hitüknek és hazájuknak azt a köteles áldozatot, hogy a Debrecenben tartandó triduumon vegyenek részt, annak befejezése és a szentgyónás elvégzése után közös szentáldozásban egyesüljenek az Urral, hogy így lelkünket kellően elökészítve jelenhessünk meg a május havában Budapesten tartandó Eucharisztikus Világkongresszuson.

Felkérem minden jogász és tisztviselő katolikus testvéremet, hogy részvételi szándékát azonnal jelentse be dr. Zalányi István ügyvéd (Debrecen, Svetits palota) megbizottamnál, hogy a torlódás elkerülése végett megfelelő számú gyóntatóról és áldoztatóról gondoskodhassam.

Debrecen, 1938 április havában.

Dr. Lindenberger János
apostoli kormányzó.

IRÓGÉPEK kölcsönzése HURAY, Iparkamara T: 17-93

METEOR MOZI MŰSORA

VASÁRNAP, Húsvét elsőnapján:
3—5—7—9 órakor!
»RAMONA« (Loretta Joung),
Elvarázsolt szálloda, vígjáték

HÉTFŐN, Húsvét másodnapján:
3—5—7—9 órakor!
»ROBIN HOOD Eldorádóban«
(Warner Baxter). MAGYAR HIRADÓ.

SZERDÁN Mr Moto Shanghaiban

Az izraelita vallásfelekezet tiltakozása a zsidójavaslat ellen

A zsidó törvényjavaslattal kapcsolatban a magyarországi izraelíták irodája tiltakozó nyilatkozatot tett közzé:

— Erkölcsi és anyagi létünkben támad meg bennünket a javaslat — írja a nyilatkozat —, amely a hazai zsidóságot százalékszámok korlátai közé akarja szorítani. Bizalommal eltelten vártuk és hisszük is, hogy *a magyar törvényhozás és a magyar társadalom nem fogja engedni a polgári jogok egyenlőségének s a munka szabadságának ezt a méltatlan korlátozását.*

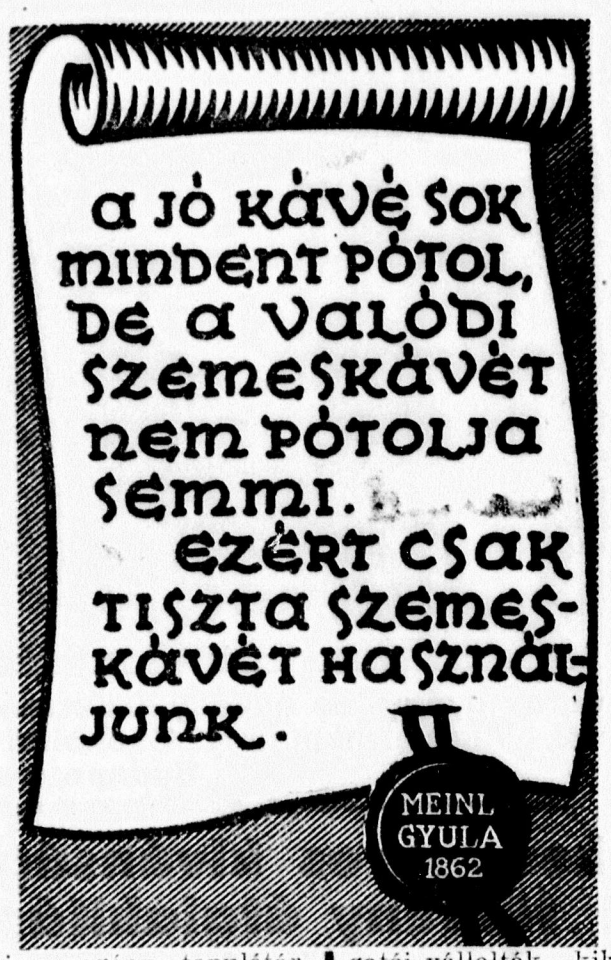
— Tiltakozunk zsidó vallásfelekezetünknek oly beállítása ellen, mintha e valláshoz tartozás ellentétben állhatna a nemzet történeti hagyományainak hű követésével.

— A törvényjavaslat indokolása magát a zsidó vallásfelekezetet helyezi a nemzet fóruma előtt a vádlottak padjára és több mint négyszázezer hitéhez hű zsidó valláson magyar állampolgárt bánt meg legszentebb nemzethű érzéseiben.

— Appellálunk a magyar keresztény társadalomhoz, amelynek tagjaival együtt nőttünk fel és együtt küzdöttünk korunk megpróbáltatásai közepett a polgári élet küzdőterein éppúgy, mint a világháború vérmezején és amelynek tagjaival együtt igyekeztünk az összeomlás romjaiból az országot újjáépíteni: ne engedjék, hogy a jogegyenlőség és a vallásszabadság nagy gondolatát, amelyért annyi századon át nemzedékek küzdöttek és véreztek, hangzatos jelszavakkal felkavart áramlatok elsodorhassák. De appellálunk hazánk összes vallásfelekezeteinek egyházfőihez: emeljék fel tiltakozó szavukat a hithűség és nemzethűség szembeállítása ellen s ne engedjék, hogy az Egy Isten hitéhez való hűséges ragaszkodás bárkit is hátránnyal sujthasson.

20 embert őrizetbe vettek „a zsidó önvédelmi“ röpcédulák miatt

Pár nappal ezelőtt géppel irott röpcédulákat terjesztettek, melyek zsidó önvédelem címén arra szólítják fel a zsidókat, hogy lépjenek teljes passziv rezisztenciába. Ne járjanak szórakozóhelyekre, csak zsidókkal barátkozzanak stb. A röpcédulák ügyében a rendőrség politikai osztálya meginditotta a nyomozást s megállapitották, hogy egy rádiógyárirodájában s még két nagyobb zsidó cég alkalmazottai készitették a szokszorositott röpcédulákat. Közel száz embert hallgattak ki az ügyben s közülök husz egyelőre őrizetben maradt.

szöntője, ki a szegény tanulótársai nevében köszönte meg az ajándékot. Ezután kezdetét vette az ajándékok kiosztása. *Minden gyermek fél kilogramm kalácsot és piros tojást kapott*, melyet boldog örömmel vitt haza.

Az ajándékok elkészítését a csapókerti háztartási tanfolyam hallgatói vállalták, kiknek vezetője özv. *Törőné Korpássy Mária* ref. tanítónő. A munkában résztvett hölgyek pedig: *Bakóczy Mihályné, Nagy Bálintné, Orbán Mihályné, Selyem Lajosné, Török Lajosné, Berényi Sándorné, Pallay Erzsébet* és *Kanyó Margit*.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda jelenti:

Páratlan müvészi szenzációt és bravuros teljesitményt készit elő a színház Debrecen város Közönségének. Kellő számu jelentkezés és előjegyzés esetén csak egy nap

április 21-én

Makay Margit

a Nemzeti Színház művésznője és

Beregi Oszkár

a Belvárosi Színház művésze eljátszák

Louis Werneuil:

DUO

c. izgalmas színjátékát. Mérsékelten felemelt helyárakkal! Jegyelővétel és előjegyzés már megkezdődött. (Telefon 25—45.)

17-én, vasárnap (Husvét első és második napján) HÁROM ELŐADÁS:

3 órakor mérsékelt helyárakkal MEZEI PACSIRTA.

6 órakor mérsékelt helyárakkal GÁZMÉRGEZÉS A DOMB UCCÁBAN.

9 órakor rendes helyárakkal **SONJA.**

18-án, hétfőn (Husvét másnapján)

3 órakor mérsékelt helyárakkal A LEGSZEBB TAVASZ.

6 órakor mérsékelt helyárakkal LÁZ.

9 órakor rendes helyárakkal **SONJA.**

Ma és holnap a SONJA-ban ismét fellép:

Szilassy

19-én, kedden prömierbérlet 25. számban.

20-án, szerdán

Pirandello

világhirü szinjátéka uj rendezésben

Hat szerep keres egy szerzőt

kerül szinre.

Ha felejthetetlen szép estét akar szerezni magának, akkor feltétlenül nézze meg a

Hat szerep keres egy szerzőt

Jön! Jön! Jön!

Mányai—Szegő—Róbert:

Szalmaláng

c. operettje.

A csapókerti szegény iskolásgyermekek husvéti megajándékozása

A gyermekszeretet krisztusi példáját gyakorolta nagypénteken az iskola öt ifjúsági vöröskereszt csoportja és az a lelkes és *a gyermekekért minden áldozatot meghozó hölgygárda, kiknek ajándékozásával és segítségével közel 140 szegény iskolásgyermek részesülhetett a húsvéti ünnepekre ajándékban.*

Az egybegyűlt gyermekekhez *Hadházy Dániel* igazgató intézett szeretetteljes beszédet, melyben felhívta a gyermekek figyelmét, hogy Krisztustól, ki a Golgotán is a szeretetet és megbocsátást hirdette, soha ne szakadjanak el. De ne felejtsék el azokat a jószívű adakozókat sem, kiknek áldozatkészsége lehetővé tette ezt a kedves megajándékozást. Megható volt egyik V. osztályos kisleány **kedves, szívből jövő magyaros kö-**

József Ferdinánd főherceg kiszabadult

Bécs, április 16. József Ferdinánd főhercseg kiszabadult a dachaui internálótáborból. A Völkischer Beobachter kiadása szerint a főherceget, akit a mult héten egy nemzeti szocialista ellenes kijelentése miatt letartóztattak és Dauchauba szállitottak, most már kiszabadult az internálótáborból és már vissza is érkezett kastélyába, Mondseeba.

A külföldi laptudósítók körében elterjedt a hir, hogy *a Habsburgok bankszámláira zárlatot rendeltek el.*

Kettévágta a vonat a betörőt, aki 30,000 pengőért eladta holttestét

A kaposvári határban Szondi József 20 éves napszámos, aki betörésekért és lopásokért már többször volt elitélve, a vonat elé vetette magát és a kerekek ketté vágták.

Szondi már kétszer kisérelt meg öngyilkosságot és a harmadik kisérlet most sikerült. Szondi orvosi szempontból igen érdekes ember, mert a szive a jobb oldalán van. A budapesti kórbonctani intézet hat esztendővel ezelőtt megszerezte a fiatalembertől 30.000 pengőért az engedélyt, melynek értelmében holttestét az intézetre hagyja tudományos célokat szolgáló vizsgálatra.

Vasutasok dicséretes magatartása a böszörményi-uti gázolásnál

Egyik előfizetőnk, aki 16 esztendőt töltött orosz hadifogságban s onnan nem régen jött haza, juttatta el hozzánk az alábbi levelet, melyben megemlékszik a magyar vasútasoknak bámulatraméltó magatartásáról egy szerencsétlenség idején.

A levél érdekesebb részleteit alább adjuk:

Kérem a tisztelt Szerkesző Urat, szíveskedjen helyet adni e pár soromnak lapjában, melyet az orosz hadifogság ból hazakerülésem után állandóan járatok, mert igaz magyar lap.

Az elmult napokban egyik böszörményi vonattal utaztam tanyámra s módomban volt meggyőződni fajomnak nagyszerűségéről és egymás iránti szeretetéről néhány derék vasútas viselkedésén keresztül.

A vonat egyszerre megállt. Azt látom, hogy az utasok szaladnak hátrafele... Egy vasútas véres kezei között ott hever egy fiatal nő. Nagy Erzsébet, akinek lábait leszelte a vonat. Eszembe jutott egy másik vasúti szerencsétlenség, fogságom alatt történt. Az orosz Guberna mellett elütött vonatunk két egyént. A vasútasok sajnálkozva állták körül s várták az orvos megérkezését. Közben egyik szerencsétlen elvérzett és meghalt... A mi derék vasútassaink bizony másképpen viselkednek. Egy Gyula, vagy Gyulai nevü kalaúz nem várt, nem gondolkozott, hanem mint, ki mindig azt csinálta, a levágott láb megmaradt részét ingének egy darabjával elkötötte s a leány vérző fejét is bekötötte. Mire munkáját befejezte, nemsokára jöttek a mentők s a mentőorvos megnézte a kötést és meleg hangon megdicsérte a mint később a »Debrecen«-ben olvastam — életben maradt s talán éppen ennek az idejében érkezett elsősegélynek köszönhette életbenmaradását.

Minden elismerés a derék vasútasoknak, akik szívvel-lélekkel és a magyar faj iránti véghetetlen szeretettel állnak nehéz posztjukon...

Egy előfizető.

Debrecen város gyógy- és ásványvizüzemének céltudatos munkáját igazolja fenti képünk. Vaggonrakomány Csokonai Asványviz ment az ünnepekre Budapestre.

Erdekes iparos kivánságok az OTI törvény átalakitásával kapcsolatban

Minden munkaadó tagja lehessen az OTI-nak — Csökkentsék az OTI díjakat — Vezessék be a bélyegrendszert — Emeljék a tagok részére a szolgáltatmányokat — Aki nem fizeti be a díjait, ne részesülhessen kezelésben, segélyben — A munkaadókat is vonják be az öregségi biztositásba, az alkalmazottakért fizetett díj 15 százalékát erre fordítsák

Az Ipartestületek Országos Központja május 8-án Budapesten országos nagygyülést tart. Ez alkalommal a Debreceni Ipartestület rendkivül érdekes javaslatot fog előterjeszteni, amely valósággal forradalmasitja a tömegek és az OTI egymáshoz való viszonyát. A javaslatban többek között ezeket óhajtják keresztülvitetni:

Kivánják **az OTI törvény megváltoztatását** az elmult tizesztendő tapasztalatainak megfelelően hogy **a most fennálló sérelmeket orvosolhassák.**

Kifogásolják, hogy egy-két napi késedelmes bejelentés esetén **az iparos nyakába varrják a kártalanitás terhét, annak ellenére, hogy korábban hosszú hónapokon keresztül pontosan fizetett.**

Kifogásolják, hogy **az iparost lépten-nyomon pénzbirsággal sujthatják** és csak az előadó jóindulatától függ, hogy ezt a büntetést kiszabják-e, vagy nem.

Az otthon dolgozó és szezonmunkások biztositásának rendezését kérik.

Az önkormányzat megváltoztatását kivánják olyan módon, hogy **több joggal ne birjanak az intézet szervei sem, mint a biztositottak és munkaadók.** Vitás esetekben választott, vagy döntőbiróságot alakitsanak.

A vidéki pénztárak által beszedett összegek elsősorban a vidék megsegitésére szolgáljanak.

Érdekes uj kivánságuk, hogy a munkaadók által befizetett összegnek 15 százaléka a munkaadó saját személye részére öregségi biztositási járulékként kezeltessék és ezzel a munkaadó is öregségi biztositásra kötelezessék.

Kivánják, hogy minden munkaadó a betegségi ágazatnak — függetlenül a munkáslétszámtól — önkéntes tagja lehessen.

Tekintettel arra, hogy a munkabéreket országosan minimalizálták és igy az OTI hatalmas bevételi többlethez jut, amelynek felhasználása a jelenlegi keretek között szinte lehetetlen, kérik, hogy ennek megfelelően

az OTI hozzájárulási összegeket elsősorban a vidéken csökkentsék,

annál is inkább, mert köztudomásu, hogy **vidéken a biztositottak megközelitőleg sem kapnak olyan kezelést és ápolást, mint a budapestiek, mert vidéken nincsen erre megfelelő felkészültség.**

Kérik, hogy a járulék beszedésénél vezessék be a bélyegrendszert,

hogy igy az adminisztráció olcsóbbá váljék. Az igy megtakarított összegek arányában csökkentsék a hozzájárulási összegeket,

a biztositott részére pedig a szolgáltatmányokat emeljék.

Nagyon fontos további kivánságuk az, melyben kérik, hogy

az olyan munkavállaló, aki nem gondokodik megfelelően a bélyeg lerovásával a biztositásról, sem OTI kezelésben, sem táppénzben, sem öregségi biztositásban mindaddig megfelelő jogot nem nyert a befizetésekkel, ne legyen részesithető.

Ennek a szigorú rendelkezésnek azt a hatását remélik, hogy mindenki becsületesen eleget tesz kötelettségének és nem fordul elő, hogy egyesek nem fizetnek, **helyettük tehát a többiek kell, hogy vállalják a terheket,** de viszont a nemfizetők is jelentkeznek a segélyekért és szolgáltatmányokért az OTI-nál.

Családi értesitések:

Póta Mária
tanitónő és
Somogyi Károly
Diósgyőr-Vasgyár titkár húsvét vasárnapján tartják eljegyzésüket.

Kérik, hogy **minden munkavállalót lássanak el OTI igazolványnyal, mely nélkül senki munkát** ne **vállalhasson,** munkára felvehető ne legyen. Ha a munkás tudatában lesz annak — hangzik a javaslat idevonatkozó része —, hogy **úgy a táppénzt, mint egyéb szolgáltatmányokat az általa és a munkaadója által befizetett dij-arányban utalják ki részére,** akkor mindent el fog követni, hogy a bélyeg az igazolványba be legyen ragasztva, mert **sem táppénzét, sem OTI kezelési jogát nem lesz hajlandó elveszteni azzal, hogy a munkaadó az OTI díjakat azonnal nem rója le.**

Az érdekes részleteket tartalmazó javaslat nagy bizottság elé kerül megvitatásra és ha minden vonalon elfogadják, akkor terjesztik az országos nagygyülés elé.

Boneff Mag.
BUDAPEST. IX. VÁMHÁZ KRT. 11

Jelentős kedvezményt biztosit a cukorrépa termelőknek az uj megállapodás

Az elmult napokban létrejött a megállapodás a cukorrépatermelők és a Magyar Cukorgyárosok Egyesülete között az idei termelési feltételek ügyében. Ez a megállapodás a korábbiaktól eltérően számos kedvezményt biztosit a cukorrépatermelőknek s végeredményében a szakértők szerint 1938-ban a gazdák kb. 2 millió pengővel kapnak többet a répáért, mint tavaly. A termelők épen ezért megelégedéssel fogadták az uj egyezményt. A megállapodás szerint a termelők ugyanolyan mennyiségben termelhetnek az idén is cukorrépát, mint tavaly, bár jogosultak 10 százalékkal magasabb kontingensre is szerződni. Az esetben, ha a szerződő termelőnek több cukorrépája teremne, mint amennyire szerződött, úgy a cukorgyár 10 százalék u. n. többletrépát vehet át. A répa alapára ebben az évben is 2.15 pengő lesz, ám ehhez bizonyos árkiegészités is járul, amely a belföldi cukorfogyasztáshoz képest alakul. Amig a belföldi fogyasztás a mai keretet meg nem haladja, úgy mázsánként 5 fillér az alapár, viszont ha emelkedik a fogyasztás, úgy a gyárak árkiegészités cimén minden mázsa répa után további összegeket térítenek a termelőknek. Ugyancsak uj kedvezményekhez jutottak a termelők úgy a szeletjárandóság, mint a melasz tekintetében. De kedvezményt kaptak a termelők a szállitási költségeknél is, mert mig eddig a vasúti tolatás és kocsikiállitása díja teljesen a termelőket terhelte, az uj rendszer szerint ennek felét ezután a gyárak viselik. Az emlitteken felül még számos kisebb kedvezmény is szerepel az uj megállapodásban a cukorrépatermelők javára.

ASZMANN
fehérnemü akció
6 -80 -ért
rendkivülit nyujt

Időjárás

Hazánkban általánosan felhős az égbolt, de még több helyről esőt jelentettek. A hőmérséklet az északnyugati megyékben csak 12—14, egyébütt 15—17 fokig emelkedett, sőt Debrecenben a 19 fokot is elérte.

Jóslat: **Mérsékelt légáramlás, változó felhőzet, több helyen záporeső, zivatar (elsősorban a délutáni órákban) a hőmérséklet alig változik.**

„PLAT-ALOY" fém műfogakhoz. Képviselet: BARTHA GÁBOR „Dental Depot), **CSAPÓ UCCA 25. SZÁM.**

CSIKÁGÓI GABONATŐZSDE

Búza irányzata alig tartott, májusra 84 3/4—1/4, júliusra 81 3/4—7/8, szeptemberre 82 3/8—1/2.

Tengeri irányzata tartott, májusra 60 1/4, júliusra 62, szeptemberre 3 4.

Rozs irányzata jól tartott, májusra 29 3/8, júliusra 27 5/8, szeptemberre 27 3/4.

Zab irányzata jól tartott, májusra 61, júliusra 60, szeptemberre 58.

KONCZ kelmefestő és száraz vegytisztitó
Tavaszi női és férfi ruhák modern festője és tisztitója. Kifakult ruhák festése divatszinre. Kifényesedett ruháit fénytelenittesse.
Péterfia 30. Szent A.-u. 2.

Divatkesztyük
Schön Sándor kesztyüs-kötszerésznél
Debrecen, Piac-u. 14. Csapó-u. sarok.

Debreceni civis nyelvjárás bevonul a magyar irodalom és nyelvészet történetébe

Dr Csüry Bálint nagyszabású nyelvvédő és mentő munkája — Az egész ország területén igyekeznek megmenteni a nyelvi kincseinket — Tizenkét biharmegyei községet már feldolgoztak — Közelesen sorra kerül a debreceni nyelvjárás és szótár összeállítása

Annak idején Kodály Zoltán és Bartók Béla korszakalkotó népzenegyüjtésükkel kétségkívül minden más népet megelőztek. A legjobbkor, a háború előtti években, mikor még nagy Magyarország területén szabadon dolgozhattak, így aztán jó részét a magyar muzsikának, énekkincsnek sikerült magyarnak megmenteni legalább gyüjtésekben. Amikor Kodály és Bartók a muzsikában voltak úttörők, akkor kellett volna a magyar nyelvjárást és magyar szókincset is összeszednünk, amint azt eddig már minden jelentős európai nép megcsinálta.

A nemzet nyelvében él, amint azt Széchenyi István is mondotta. És addig él a nemzet, míg nyelve szent és megbecsült. Nem az a fontos, hogy egymillió ember beszéli azt a nyelvet, vagy nyolcvanmillió, hanem az, hogy akik beszélik, ismerjék, szeressék, becsüljék és édes kincsüknek valljak...

Ezek a gondolatok forogtak bennem, amikor a magyar nyelv melegszívű mesteréhez indultam, dr Csüry Bálinthoz, akit néhány évvel ezelőtt a kolozsvári katedráról sikerült elhozni a debreceni Tisza István Tudomány Egyetemre a a nagy finn-ugor nyelvész, Pápay József helyére.

Szakkörökben tudják, hogy az itt töltött néhány esztendő óta a szakavatott tudós lelkesedésével új munkakört teremtett maga és hallgatósága számára. Nem a szobába vonult tudós pepecselő munkáját, hanem kint, a szabad ég alatt, napfényben, vagy viharban lelkesedő tudós munkáját, mert a magyar nép nyelvének, ősi voltának megmentését, kutatását, összeállítását, tudományos feldolgozását tűzte ki célul.

Itt nem lehet könyvekből és forrásmunkákból dolgozni, itt el kell menni az élő forráshoz, a néphez és ott kell csokorba szedni azt, ami kincs, ami virág, ami lélek és szív. Falvak és határok, apró, bogárhátú házak és mezők, rétek, erdők virányain kell összeszedni azt, amivel eddig, sajnos, alig foglalkozott ebben az országban valaki.

Erről a szépségesen szép magyar munkáról kérdezem Csüry professzort, aki lelkes szavakkal, a szakember nagy szeretetével beszél. Beszél, mintha valami felmenően szép történetet mondana el a magyar nyelv mesevilágából.

— Arra a munkára, melyet szeretettel kezdtünk el, — kezdi szavait Csüry professzor —, az a körülmény vezetett, hogy Nyugat-Európa minden jelentős népe és országa esztendőkkel, sőt évtizedekkel ezelőtt feldolgozta népnyelvi kincseit és így nyelvük bevonult a tudományos életbe és megmentették a jövendő számára.

Ez a népnyelvű gyüjtés sokmindenre feleletet ad egy nemzet életében és a szakszerű feldolgozás eredménye akárhányszor bizonyító erejű a multra is, mikor irott, vagy történelmi emlék nem áll rendelkezésre.

Fel se lehet sorolni, mi minden haszna van a rendszeres népnyelvi gyüjtésnek. Ezért érthető, ha azt mondom, hogy az összes európai kultúrnépek elkészítették már nyelvatlaszukat, nyelvtérképüket, melyek világosan mutatják az egyes nyelvjárások, szokások területeit. Az egyes népek terjeszkedési, vonulási határa éppen a nyelvatlaszok alapján mutatható ki. De nemcsak nyelvjárások, településre adatot adó nyelvatlaszok összeállítása a fontos ezen a téren, hanem a nyelvszótárak szerkesztése és összeírása is nagyjelentőségű. Így például Szatmárban azt mondják, hogy fütik a kemencét, másfelé tüzelnek a kemencébe. Szatmáron szénvonó, más felé szivanó, a Dunántúlon meg kurgla az az eszköz, amellyel a kemencéből a szenet takarítják el. Száz meg száz ilyen és hasonló érdekesség van a mi nyelvünkben, melyeket nem elég összegyüjteni, hanem fel kell dolgozni, fel kell rajzolni térképre, ami kor is így elkészülhet a nyelvatlasz, amint az olaszok, franciák, de különösen a németek készítették el.

Sőt, tovább megyek: a románok is elkészítették még az 1900-as évek elején, amikor is Weigand lipcsei német tudós 1909-ben elkészítette az első román nyelvatlaszt.

És most ismét dolgoznak ezen a román nyelvészek sokkal nagyobb apparátussal, hogy a második nyelvatlaszukat kiadják, melynek első köteto már meg is jelent...

— Mi, sajnos, ezen a téren elmaradtunk, én éppen azért gondoltam arra, hogy egyik vidéki magyar egyetemnek aligha lehetne szebb feladatot maga elé tűzni, mint ennek a munkának a pótlását. Ezért határoztam el, hogy teremtünk a debreceni Tisza István Egyetem keretében egy népnyelv és népjárás kutató intézetet.

Erre a nagy magyar tervre készítem elő hallgatóimat és ma már hála Istennek, a kezdet nehézségein túl vagyunk, sőt bizonyos eredményeket tudunk felmutatni. Túl a kezdet nehézségein talán közelesen sikerül ezt az alakulandó intézetet megfelelő alphoz juttatni, helyiséghez, felszereléshez és az az átalány, melyet erre a célra a kultuszkormány juttatott, valószínűleg emelkedni is fog, amikor aztán teljes erővel láthatunk munkához...

— Kidolgozott terv szerint már is rendszeres munka folyik az intézet keretében. Mindenek előtt mint elsődlegesen fontos területet, Bihar megye ittmaradt területét igyekszünk feldolgozni.

Eddig Isten segítségével hallgatóim tizenkét biharmegyei községet dolgoztak fel. Minden községnél hármas cél vezeti a kiküldött dolgozó hallgatót. Először fel kell dolgoznia községi nyelvet. Másodszor a nyelvatlasz számára való gyüjtése a szavaknak. Harmadik, talán legfontosabb a népajkán élő határnevek, dülőutak neveinek összeírása.

Roppant hálás feladat. Nem nehéz elképzelni, hogy mit jelentene ma például az, ha annak idején, mig lehetett volna, Erdély magyar népénél hasonló gyüjtést tudtunk volna eszközölni. Nem egyszer Árpád-kori magyar nevek és szavak rejtőznek egy, egy ilyen határ és dülőnévben, melyek aztán bizonyságok arra, hogy ott, ahol ezeket a szavakat használják, ősi magyar települések voltak. Következtetni lehet a szavakból, nevekből, hogy kik voltak ott az elsők. Így természetesen a háborúelőtti Erdélyben óriási települési anyagot tudtunk volna összegyüjteni.

Ezen a téren a románok, sajnos, ugyancsak megelőztek, mert Romániá területén elvégezték ezt a gyüjtést és most is folyik Erdély földjén.

— A biharmegyei gyüjtő csoport tehát ezt tüzte ki célul és ezidén ismét 12 községet fognak feldolgozni hallgatóim. Szilágyi Lajos, a volt főispán igen nagy szeretettel karolta fel tervünket és intézkedett, hogy minden községben ingyen lakást és ellátást kapjanak hallgatóim, míg annak a községnek anyagát gyüjtik. Sőt elkészítette Bihar vármegye határtérképét és a gyüjtők ebbe a térképbe írták aztán be a gyüjtött határ, dülő neveket. A gyüjtött anyagot aztán a községek levéltári anyagával hasonlították össze, illetve levéltári kutatásokkal bővítették ki...

— Ugyanezt a munkát hét hallgatóm Sárréten végezte el egy, egy községben. De vannak egyes speciális gyüjtők is hallgatóim között, így többek között Abauj vármegye egyik falujában a földmives műszó kincset gyüjtik össze és a munkamenet szavait. Ez a munka külön szakszótár készítését igényli és lehetőleg képekkel, illusztrálják a gyüjtés munkáját, mint azt pl. egy hallgatóm Kalotaszeg vidékén végezte, hogy összegyüjtötte a kender feldogozással kapcsolatos összes szavakat és azoknak használatát — vesz elő egy vaskos kötetet Csüry professzor, melyben gépirásban remek gyüjtési anyag és fényképek, képek várják a kiadást.

— Van egy hallgatóm, aki a Dunántúlon a magyar nép konyhaszavait és az ételek szótárát készíti el, amint az remekül megcsinálta a Tiszántúl számára boldogult Ecsedi István. Az egész országra ki kell terjeszteni ezt a gyüjtést is, s így pl. Szaboles megyében is végez ilyen munkát egy leány hallgatóm...

— És most rátérek a debreceni vonatkozású kérdésre. Van egy tervem, mely mindenek előtt Debrecen érdekli. Többször felvetettem a gondolatot, hogy Debrecen milyen kultúrhatást váltott ki a Tiszántúlon.

Hiszen ez a város nagy jelentőségű kultúrközpont volt csaknem az Árpádok óta, de tudományos szempontból ezt még senki se dolgozta fel. Azt pl. tudjuk, hogy a debreceni eke az egész Tiszántúlon keresett cikk volt, sőt Moldváig elnyúlik használata, s eljutott a Dunántúlra is. Külön Debreceni tipusu szekér van, melyet sehol nem használtak eredetileg, csak itt, innen került el. A debreceni guba nagyhirű ruha volt a bundával együtt. Zoltai Lajos, a kiváló tudós értékes cikket irt legutóbb a debreceni civisházak bútoráról, melyeknek jórésze sajnos ma már nincs meg a debreceni házakban, de ezekből sok feltalálható a Tiszántúl más részein, mint pl. Szamosháton ma is élésládának hívják a kenyértartó ládát. Almárium ma is van azon a vidéken, holott valamikor debreceni bútorzat volt csupán.

Kétségkívül úgy van, hogy a debreceni müveltebb, úribb életforma elterjedt a magyar vidéken szerte mindenütt, melyet aztán a nyelvatlasz és szótárak gyüjtött anyagával tudnánk ellenőrizni, kimutatni.

— Éppen ezért nagyon fontosnak és mindenek előtt megindítandó munkának tartom a debreceni úgy nevezett civis nyelv szótárát és nyelvjárását. Ma még meg lehet csinálni, hiszen vannak idős emberek, vannak családok, ahol beszélik ezt a különleges zamatú nyelvet, de holnap talán már késő lesz.

Össze kell irni a földmiveléssel kapcsolatos szavakat, elnevezéseket, neveket, határneveket, dülőneveket, sőt tanyanevekkel. Hasonlóképpen a debreceni ipar szókincsét, a kihaló, vagy kihalt iparágakkal.

Ez a nagyszerű gyüjtemény aztán alapja lesz a nyelvatlasznak, melynek segítségével kimutatjuk a debreceni kultúra és nyelv térhódítását az országban. Meggyőződésem, hogy nagyértékű munkát tudunk teremteni. Annak idején feltünt nekem, hogy a szamosháti szülőfalumban minden paraszt ember latin nevén nevezto a legtöbb értékesebb füvet, növényt, melynek alapja az,

hogy a debreceni Kollégium papjai, tanitói hordták széjjel ezeket az elnevezéseket, hiszen ezen a téren a debreceni tanitás példás volt — és most hatalmas két kötetet vesz elő nagyszerű könyvtárából Csüry professzor s megmutatja, hogy 25 esztendő munkájával hogyan készitette el a Szamosháti szótárát, melyben kb. 20.000 szó van megfelelő magyarázatokkal.

Hiszen csak a szekérről 43 szót jegyzett fel, mint az egyes alkatrészek neveit. Régen megdöntött álláspont az, hogy négy, ötszáz szóval beszél a nép; sok, sok ezer szót használnak, melyekről a városi embernek fogalma nincs, de ezeket a szavakat mint közönségeseket állandóan használják a falvakban...

Még megtudom, hogy a debreceni nyelvszótár és nyelvatlasz munkáját már is elkezdik, sőt a jövőben szakdolgozati és disszertációs tételek is ilyen irányúak lesznek, ami elősegíti ennek a szerencsés pillanatban született tervnek megvalósítását...

Debrecen ezen a téren is korszakos munkát fog végezni. Érthető tehát, hogy a felvetett gondolatot maga Debrecen is nagy szeretettel fogadja s azon lesz a város ősi magyar népe, hogy nyelvi kincseit tudományos büszkesége, a debreceni Tisza István Tudomány Egyetem magyarnyelvű nyelvésztanára készitse és készittesse el...

Házak és házhelyek
igen előnyös
részletfizetésre
Gazdasági
Takarékpénztárnál

HIREK

Mindenben első a „Debreczen"

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELI SZOLGÁLATA április 17—24-ig: **„Aranyangyal"** Piac ucca 50., telefon 24-53. **„Reménység"** Csapó ucca 22., telefon: 34-21. — **„Boeskay"** Cegléd u. 22. szám, telefon: 29-14. — **„Hungária"**, Vargakert, Szoboszlói út 4 f. telefon: 28-25. szám.

MENTŐK TELEFONSZÁMA: 04. RENDŐRSÉGI TELEFON: 20-45.

Husvéti istentiszteletek

A REF. TEMPLOMOKBAN

Husvét vasárnapján

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor pr. Makláry Károly, ág. dr Farkas P. délután 5 órakor dr Rácz Jenő. — Kistemplomban délelőtt 9 órakor pr. dr Soós Béla, ág. Uray Sándor, délután 5 órakor Németh Sándor. — Ispotály templomban délelőtt 10 órakor pr. Molnár Ferenc, ág. Kulcsár D., délután 5 órakor Kulcsár István. — Kossuth uccai templomban délelőtt 10 órakor pr. Baja Mihály, ág. Bartha Tibor, délután 5 órakor Molnár Gyula. Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor pr. Márki Kálmán, ág. Nagy Sándor, délután 3 órakor Csák László. — Homokkerti templomban délelőtt 10 órakor pr. Kovács József, ág. dr Rácz Jenő, délután 5 órakor Csák László. Nyilastelepi templomban délelőtt fél 9 órakor Kulcsár István, 10 órakor pr. Mezey Béla, ág. dr Juhász L., délután 3 órakor Kulcsár István. — Csapókerti templomban délelőtt 10 órakor pr. és ág. Tömöry Lajos, délután 3 órakor Molnár Gyula. — Nyulasi állami iskolában délelőtt 10 órakor úrvacsorát oszt dr Lencz G. Sándor. — Tégláskerti állami iskolában délelőtt 10 órakor úrvacsorát oszt Birinyi János. — Szegényházban délelőtt 9 órakor úrvacsorát oszt: Szenes László. — Téglavetői gyülekezeti házban délután fél 4 órakor pr. Kolozsváry Kiss László, ág. Kovács Á. — Wolaffkatelepen délután 3 órakor úrvacsorát oszt: Kovács József. — Kerekestelepi templomban délelőtt 10 órakor Erdei Mihály, délután 5 órakor Tamás Ferenc.

Tananyai istentiszteletek: Egyek délelőtt fél 11 órakor úrvacsorát oszt: Siposs Imre. — Belsőohaton délelőtt fél 9 órakor Siposs Imre. — Bánkon délelőtt 11 órakor Biró Béla. — Kismacs délután 2 órakor Váry László. — Dombostanyán délután 2 órakor Halász András. — Pallagon délelőtt 9 órakor úrvacsorát oszt Kiss Ferenc — Állóhegy délután 2 órakor Bárdi Ferenc. — Pipóhegyen délelőtt 11 órakor Bárdi Ferenc. — Pac délelőtt 10 órakorv itéz Szabó Endre. — Mézeshegyen délután 2 órakor vitéz Szabó Endre és Papp Géza. — Nagymacson délelőtt 10 órakor Váry László. — Nagycserei iskola délelőtt 10 órakor dr Révész Imre. — Ondód, Kádár dülő délelőtt 11 órakor úrvacsorát oszt: Rápolty Árpád. — Ondód Vedres dülő délelőtt 9 órakor Rápolty Árpád. — Szata délután félhárom órakor Biró Béla. — Kunpálhalma délután 2 órakor Rápolty Árpád. — Ebesen délelőtt 10 órakor Kotormán István. — Szepes délelőtt 10 órakor Papp Géza, Fancsikán d. e. 9 órakor Biró Béla.

Husvét másnapján:

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor dr Soós Béla, délután 5 órakor Csák László. — Kistemplomban délelőtt 9 órakor Kulcsár István, 11 órakor Uray Sándor és Szenes László. — Ispotály templomban délelőtt 10 órakor Németh Sándor, délután 5 órakor dr Rácz Jenő. — Kossuth uccai templomban délelőtt 10 órakor Csák László, délután 5 órakor Kulcsár István. — Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor Molnár Gyula, délután 3 órakor Molnár Gyula. — Homokkerti templomban délelőtt 10 órakor dr Rácz J., délután 5 órakor Németh Sándor. — Nyilastelepi templomban délelőtt 10 órakor dr Juhász László, délután 3 órakor dr Rácz Jenő. — Csapókerti templomban délelőtt 10 órakor Tömöry Lajos, délután 3 órakor Tömöry Lajos. — Kerekestelepi templomban délelőtt 10 órakor Kiss Ferenc — Téglavetői gyülekezeti házban délután 3 órakor Kovács Árpád. — Wolaffkatelepi olvasókörben délután 3 órakor Németh Sándor. — Horthy közkóházban délelőtt 9 órakor Siposs Imre. — **Tanyai istentiszteletek:** Diószegi úton délelőtt 11 órakor Biró Béla. — Nagyhegyesen délelőtt 9 órakor úrvacsorát oszt Rápolty Árpád. — Lukaháza délelőtt 10 órakor Bárdi Ferenc. — Hármashegyen délelőtt 9 órakor Bárdi F. Szikgáton délután 2 órakor vitéz Szabó Endre. — Pallagon délelőtt 9 órakor vitéz Szabó Endre.

Téglaskert d. e. 10 ó. Kulcsár Dezső.

ISTENTISZTELET A JÓZSAI REF. TEMPLOMBAN

Húsvét vasárnapján délelőtt az illetékes lelkész más irányú elfoglaltsága következtében az alsójózsai ref. templomban dr. Kósdy János ny. ref. lelkész fogja végezni az istentiszteletet; ugyancsak ő fog ágendázni és kiszolgáltatja az úriszentvacsorát is ezen alkalommal.

ÜNNEPI MISEREND A SZENT ANNA UCCAI PLÉBÁNIA-TEMPLOMBAN ÉS KÁPOLNÁKBAN

Húsvét első napján rendes miserend, misék kezdete reggel 6, 7, 8, 9 órakor. Fél 10 órakor nagymise, melyet tart és közben szentbeszédet mond dr Lindenberger János apostoli kormányzó. A további szentmisék kezdete 11, háromnegyed 12 és fél 1 órakor. A kertségekben a mult heti miserend az irányadó.

Húsvét másodnapján, hétfőn rendes vasárnapi miserend, a nagymiséket tartja és közben szentbeszédet mond dr Láng Pál pápai kamarás, h. plébános. A további szentmisék kezdete 11, háromnegyed 12 és fél 1 órakor. A kertségekben és kápolnákban a rendes miserend a szokásos személyekkel.

HUSVÉTI ISTENTISZTELETEK A GÖR. KATH. TEMPLOMBAN

Husvét vasárnap: d. e. 8 órakor diákmise, 9 órakor kotanamise. 10 órakor nagy szentmise, a szentbeszédet Papp Gyula szentszéki tanácsos mondja, mise után pászkaszentelés, d. e. háromnegyed 12 órakor csendes szentcise, d. u. fél 4 órakor rózsafűzér ájtatosság, 4 órakor vecsernye és szentségimádás.

Húsvét hétfőn: vasárnapi rend, nagy szentmise után körmenet. Húsvét kedden: vasárnapi miserend.

AZ EVANGELIKUS TEMPLOMBAN

Sándor. — Husvét első ünnepén délelőtt 9 órakor prédkiál Böjtös Sándor

Kalapot

jót divatosat nagy választékban

Wernertől

délelőtt 10 órakor prédikál s úrvacsorát oszt Pass László. Este 5 órakor prédikál Pass László. — Husvét másodnapján délelőtt 10 órakor prédikál és úrvacsorát oszt és este 5 órakor prédikál Pass László. Ugyanaznap szórványistentiszteletet tart és úrvacsorát oszt Derecskén, Berettyóujfaluban és Biharkeresztesen Böjtös Sándor.

HUSVÉT MÁSODNAPI ISTENTISZTELET AZ UNITÁRIUS TEMPLOMBAN.

Debrecen, Hatvan ucca 24. szám alatt levő unitárius templomban, folyó évi április hó 18-án, ünnep másodnapján délelőtt 10 órai kezdettel, ünnepi istentiszteletet tartanak úrvacsora osztással. Ez alkalommal imádkozik, prédikál és úrvacsorát oszt dr Csiki Gábor budapesti unitárius missziós lelkész, kormányfőtanácsos.

ISTENTISZTELETEK A BAPTISTA IMAHÁZBAN

A Szappanos uccai imaházban vasárnap d. e. fél 9—fél 10-ig imaáhitat, fél 10—fél 11-ig prédikáció, 11—12-ig vasárnapiiskola. D. u. 6—8-ig vallásosestély vegyeskar és zeneszámokkal. — Hétfőn d. e fél 10—fél 11-ig prédikáció. Szerdán este fél8—fél 9-ig bibliaóra. Péntek este fél 8-fél 9-ig imaóra.

Feltámadási körmenet

A debreceni katolikus egyház tegnap hagyományos fénnyel tartotta meg a feltámadási körmenetet. A kivilágított Szent Anna uccán ment végig a körmenet, melyet a katolikus iskolák növendékei, a különböző hitbuzgalmi egyesületek nyitottak meg. Kivonult a honvédség díszszázada és a frontharcosok alakulata is. Magasrangú honvédtisztek, a csendőrség és rendőrség magasrangú tisztjei, a katolikus polgári társadalom vezetői haladtak a baldachin után, mely alatt *Lindenberger János* apostoli kormányzó vitte az Oltáriszentséget. Több mint hatezerfőnyi ájtatos közönség vett részt a körmeneten, mely az idén különösen impozáns volt, jeléül a vallásos érzés terjedésének.

Márkás **tenniszütők** Szendrőnél Batthyányi-u. 22. sz.

x Illatszerspecialista? Csak Takács drogéria „Hawai rózsája" exotikus csodás illata!

— **A tavaszi vértisztítás** régi **fiatalító módszer.** Szabadítsa meg szervezetét a mérgező téli salaktól Darmollal, mely szükség szerint adagolható és emésztését enyhén szabályozza. A Darmol jó közérzést és fiatalos karcsú testformát ad.

— **Előkelő esküvő.** Nemes Gunda Gyula csendőr őrnagy leánya Valéria és Szalánky László csendőr hadnagy e hó 17-én d. u. 6-kor tartják egyházi esküvőjüket a róm. kath. templomban. A menyasszony részéről Marsó- és Jablonfalvi dr Marsovszky László ny. h. állam titkár hadirokkant emléklapos őrnagy bp-i lakos, vőlegény részéről vitéz Csillik György emléklapos főhadnagy lesznek a tanuk.

x Szeplő, májfolt ellen „Rózsa" arckenőcs tégelyenként 1.20 Jósa és Jóna utóda, Somogyi drogériában, Kossuth ucca 6.

— **A Déri Múzeum húsvéti hírei.** A Déri-múzeum húsvét első napján egész nap zárva. Április 18-án, azaz húsvét második napján délelőtt 9—1 óráig nyitva. Belépődíj nincs. A Füvészkert ucca 2. szám alatti iskolaépületben berendezett Thaly-szoba az igazgatóság engedélyével 10—12-ig megtekinthető. Belépődíj 20 fillér. Április 19-én, azaz kedden este fél 7-től fél 8 ig Ecce homo-nyitás. Belépődíj 10 fillér. A múzeumi Közművelődési Könyvtár április 19-én reggel nyili kmeg a nagyközönség számára.

— **ORVOSI HIR. Dr Balogh Béla klinikai orvos Homokkert, Hid u. 8. sz. alatt rendelőjét megnyitotta. Rendel de. ½8—½9-ig. du. ½3—½5-ig. Telefon 20-60.**

Gyomorégésnél szedjen Gusztin Capsulát, minden gyógyszertárban kapható. Egy doboz ára 1.20 P

— **Húsvéti össztáncok a Koronában** elsőnap össztánc, másodnap Locsolóest. Leckedíj 60 fillér.

— **Értesítem** t. rendelőimet, hogy műhelyemet Kazinczy u. 7. sz. alá helyeztem Boross Sándor asztalosmester.

x Husvétra borokat (sel pesachi, hegyaljai termelői kimérésben vásároljon, Széchenyi ucca 22. udvarban.

— **F. Kováts Kálmán,** az ismert debreceni tanítóköltő és presbiter immár négy hete, hogy a Horthy Miklós közkórházban súlyos epekő és májoperáción esett keresztül. Hetek óta élet-halál harcot vivott a betegséggel, mert legyengült szervezetével az utolsó percig önzetlenül s lelkiismeretesen végezte hivatását. Teljes felépülését aggódva várják az Árpád téri és a csapókerti egyházrész hívei is, akik között a hitélet terén évek óta áldásos és buzgó működést fejtett ki. Állapota néhány nap óta jobbra fordult és Isten segítségével pár héten belül elhagyhatja a kórházat.

— **Egy vak asszony.** Palotai Matild, Téglavető, Tegez u. 74. szám alatti lakos nem tud keresethez jutni s hogy 3 éves kislányával sokat éheznek, húsvétra sincs betevő falatjuk. Arra kéri a jószívű embereket, hogy szeretetadományaikkal enyhítsék nyomorát és mentsék meg az éhhaláltól.

Üzletem áthelyeztem Piac u. 26-28. alá Gambrinus passage

Polgár fodrász Telefon 26-54 és 34-58 Tartós hullám, hajfestés.

Tavaszi ujdonságok nagy választékban, olcsó áron a „Bella" cipőüzletben Piac ucca 5. szám.

Szandalett ujdonságok 5.90 P-ért

STEYR AUTÓK Körzetképviselete BORY-nál Tel.: 20-51

A Leányclub Szent István estje

Az Árpádházi Boldog Margit missziós leányklub, a szentévvel kapcsolatban magasnivójú műsoros esttel kíván hódolni Szent István emlékének. Az előadás április hó 24-én, vasárnap délután hat órakor kezdődik a piarista gimnázium díszermében.

Műsor: 1. Pikéthy-Sik: Az andocsi Máriához. Régi magyar egyházi énekek. Énekli: dr **Magyar István** piarista tanár, zongorán kíséri: **Szabó Emil,** a Városi Zeneiskola tanára. — 2. Ünnepi beszéd. Tartja: dr **Rassovszky Kálmán** piarista tanár. — 3. Kodály Zoltán: Magyar népdalok. Gordonkán előadja: **Erdész Mihály,** a Városi Zeneiskola tanára, zongorán kíséri: **Szabó Emil** tanár. — 4. Ifj. dr **Toldy László:** Nagyasszonyunk. Melodráma. Szövegét írta: dr Prónay Antal. Előadja: **Berta István** orvostanhallgató, zongorán kíséri: **Mátrai Olga** Az élőképeket a Svetits-intézet és a piarista gimnázium növendékei mutatják be. — 5. Isten hazánkért. Énekli a piarista gimnázium énekkara.

Műsormegváltás kötelező, 1 pengő, 60 fillér és 30 filléres árban. (o)

Miért kell tagositanunk?

Erre felelni nagyon könnyü, ha figyelembe vesszük, hogy sok helyen ugy szét vannak forgácsolva a kisbirtokok is, annyifelé, hogy gazdaságos megmüvelésükről beszélni sem lehet. Erről már igen sok hozzászólás és statisztika látott napvilágot, mint a mai mezőgazdasági megoldatlan problémáink egyikéről, de a nagyfontosságu kérdésnek ébrentartását már nemcsak az érdekelt kamarák, hanem a célszerüségért, az egészségesebb és gazdaságosabb termelésért munkálkodó mérnöktársadalom is céljául tüzte ki.

A kérdésnek ugy mezőgazdasági, mint jogi és mérnöki szempontból való megvilágitására ez alkalommal a Magyar Mérnök és Epitész Egylet Debreceni Osztálya vállalkozott, átérezve ennek nagy horderejét és ennek kapcsán Tóth Béla magy. kir. mérnök 19-én, kedden délután 6 órakor az Ujságiró Klubban (Ferenc József ut 26. I. em.) előadást is fog tartani, amelyre a rendező egyesület minden érdeklődőt szivesen lát. Belépőjdij nincs. (:)

x **Naményi Gyorsiró Iskolában, Gépiróiskolában** husvét után új kezdőtanfolyamok. Batthyány ucca 11. szám.

— **Frontharcosok,** folyó hó 24-én, este hatórai kezdettel tartja előadását az Otthon helyiségében (Piac ucca 36) dr Orsós Jenő egyetemi tanár „Az élőszervezet, mint állam" cimen, melyre a bajtársak családtagjait is szeretettel meghivja az Elnökség. (:)

— **Turista összejövetel** ünnep miatt **kedd** este nyolckor a Gambrinusban. (:)

— **Rejtvénymegfejtők figyelmébe!** E héten a következők kaptak jutalmat: 1—1 színházjegyet: Kiss Ilona, Bégány u. 4., Szarvas Lászlóné, Varga u. 12., Nyiry Mihályné, Timár u. 25. 1—1 kötet könyvet: Wirtz Magdolna, Teleki u. 19., Czabán Egon, Csillag u. 112., Ecsedi Irén, Pereces u. 18. — A színházjegyeket **szerdán délután 3—6 óra között kérjük atvenni a kiadóhivatalban, mivel azok csakis a szerda esti előadásra érvényesek.** A könyvjutalom bármikor átvehető.

GYÁSZ ROVAT

Szendi Erzsébet életének 19-ik évében elhunyt. Temetése ma délután 5 órakor lesz a Köztemető II. A. ravatalozó teremből. Lakás: Homok u. 32. szám. Temetését Bartha vállalata végzi. (Püspöki palota).

Özv. császári és bieskei Komoróczy Péterné szül. dirákfalvi tömérdeki kisjeszeni **Jeszenszky Bona** 78 évében elhunyt. Temetése hétfőn délután három órakor lesz Debrecenből Mátészalkára való szállitás után. — Temetését és szállitását Bartha vállalata végzi.

Sárközy Ferike 5 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután félhárom órakor lesz a Köztemető II. A) teremből, római katolikus egyházi szertartással. Lakás: Kassa út 29. sz. A temetést Csurka „Kegyelet" temetkező intézet rendezi, Dégenfeld tér 2.

Özv. Csonka Istvánné Bíró Juliánna 79 évében elhunyt. Temetése hétfőn délután három órakor lesz a Köztemető vatalozó teréből, Bartha temetkezési vállalata rendezésében.

Albert Mátyás nyug. MÁV főraktárnok temetése vasárnap négy órakor lesz a Köztemetőben. Gebauer cég rendezi.

Ifj. Eperjessy Imre gépkocsivezető 37 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap öt órakor lesz a Köztemetőben. Lakás: Sipos ucca 5. Gebauer-cég rendezi.

Tóth István 55 éves korában elhunyt. Temetése hétfőn négy órakor lesz a Köztemetőben. Lakás: Bellegelő 138. szám. — Gebauer-cég rendezi.

Pataki Béla ny. MÁV irodai segédtiszt 60 éves korában elhunyt. Halálát bánatos özvegye, egyetlen gyermeke férjével dr Diószegi János ügyvéddel gyászolják. Temetése hétfőn délután félhárom órakor lesz a köztemetői II. A) számú ravatalozó teréből, röm. kat. szertartással. Lakás: Baross u. 24. szám. Pusztai temetkezési intézet.

Köszönetnyilvánítás. Ezúton mondok hálás köszönetet mindazon rokonoknak, ismerősöknek, jóbarátoknak, kik felejthetetlen férjem, jó édesapánk végtisztességtételén megjelentek, sirjára koszorút, vagy csokrot helyeztek

özv. Dudás Jánosné és családja.

Bösznetnyilvánítás. Mindazon rokonoknak, ismerősöknek, jóbarátoknak, akik szeretett férjem, édesapánk temetésén részvétükkel fájdalmunk ban osztoztak, sírja koszorút és csokrot helyeztek, hálás köszönetünket fejezzük ki.

özv. Birinyi Lajosné és családja.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon rokonok, jóbarátok és ismerősök, akik Mihály fiam végtisztességtételén megjelenni, részvétükkel, részvétnyilatkozataikkal felkeresni szivesek voltak s ezáltal porig sújtottságunkban vigasztalni, nagy fájdalmunkat enyhiteni igyekeztek, fogadják ezúton is úgy az özvegy, mint bánattal sújtott családom nevében kifejezett hálás köszönetemet.

Id. Harsányi Imre.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon rokonainknak, ismerőseinkek, barátaink nek, akik forrón szeretett férjem, édesapánk elhunytával nagy bánatunkban részvéttel voltak, ravatalára koszorút, virágot helyeztek, ezúton mondunk köszönetet.

özv. Schmidt Béláné és gyermekei.

Uj temetkezési intézet

Cégtulajdonos

PUSZTAI JÓZSEF

Kálvin-tér 5.

Telefon 33-90

Megbizható és pontos kiszolgálás, szolid árak.

Exhumál, szállít, temet.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak a rokonainknak, ismerőseinknek és vőm bajtársainak, akik felejthetetlen jó férjem, illetve édesapánk végtisztességtételén megjelentek, vigasztaló szavaikkal szivünk mély fájdalmát enyhíteni igyekeztek ezúton mondunk hálás köszönetet.

özv. Jeney Lajosné és családja.

ÉRTESITÉS.

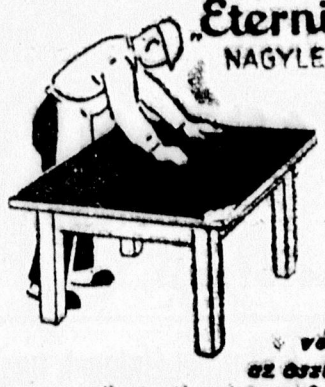
Értesitem a m. t. ügyfeleimet, hogy üzletemet f. évi május hó 1-én Sas u. 2. szám alá helyezem át.

Teljes tisztelettel:

Dankó Temetkezési Vállalat

Ekli József.

A tárv. védjegyü „Eternit" NAGYLEMEZ

véci az asztalát. Hygienikus, tetszetős.

ETERNIT MÜVEK

Budapest, V., Berlini tér 3.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak a rokonoknak, barátoknak, ismerősöknek, a postaaltisztikar küldöttségének, akik hűséges hitvestársam temetésén megjelentek, mély bánatomban osztozni kivántak, ezúton mondok hálás szivvel igaz köszönetet.

Riesz József és családja.

Köztemetői sirok gondozásához szükséges csekklapok kiállitva is kaphatók díjmentesen Pusztai temetkezési intézetében.

— **A nyiregyházi zsidó hitközség irodájában az éjjel betörők jártak.** A páncélszekrényt meg akarták furin, de munkájukban megzavarhatták őket, ugy hogy nem tudták a pénzszekrényt megfurni. Távozásuk előtt a szoba falait telefirkálták nyilaskeresztekkel és a kasszára is ráirták: „Jövünk, nyilaskeresztesek!"

— **A vasutasok Szárnyaskerék Önképző és Önsegélyző Egyesülete** f. hó 24-én (vasárnap) délelőtt fél 10 órai kezdettel tartja meg rendes évi közgyülését a Hunyadi ucca 9. sz. alatt saját székházában. Elnökség. (:)

— **A Kerekestelepi Olvasókörben** husvét első napján a Nemzeti Egység 33-ik körzetének ifjusága belépődij nélküli müsoros estet rendez. Zenél: Ujvárossy Béla. (:)

— **Az olasz-abeszin háboruról** készült film ujból bemutatásra kerül április 25. napján este fél hétkor a Déri Muzeumban. Jegyek a Turista Egyesületnél kaphatók. (:)

— **Állattenyésztési alapot létesit a kormány minden törvényhatóságban.** Több törvényhatóság területén igen komoly formában volt már eddig is törvényhatósági állattenyésztési alap, mely a kisgazdaközönség tenyészetét jóminőségü bikákkal, kosokkal, kanokkal ellátta. Most a kormány törvényjavaslatot nyujt be azon célból, hogy az ország minden törvényhatósága ilyet létesitsen, erre fordítsa részben az ebadóalapot is. A javaslat készen van, egyik nagy gazdaérdekképviselet előtt fekszik véleményezésre, mely debreceni tagjait már meg is hivta az e tárgyban tartandó gyülésre. Debrecen szempontjából a kérdés megoldása rendkivül fontos, mert a kisgazdaközönség köztenyésztése e kérdéssel áll vagy bukik.

— **Eljegyzési hir.** Heller Kálmán villanyszerelő-segéd és Balogh Gizella jegyesek. (Minden külön értesités helyett.)

— **Segitsenek a jó emberek!** Csobai Lajosné, a Sámsoni út 24. szám alól megható levelet intézeti szerkesztőségünkhöz. Régi lakásából kilakoltatták, nagy családjával egy kis pincében szorult, meg a szabad ég alá az udvarra. Nagy nyomorban vannak. — Akinek jó húsvétja van, küldjön nekik valamit, vagy irjon a fenti címre és a szeretetadományért érte küldenek.

AJÁNDÉKTÁRGYAK üveg- és porcellán edények
legnagyobb választékban — olcsó árakon
KASZANYITZKY ENDRE
üzletében Piac utca 57.
Képkeretezés, épületüvegezés

Debrecen kulturális életének nagy eseménye lesz az Olasz Kulturintézet április 23-iki hangversenye

A helybeli Olasz Intézet április 23-án tartja utolsó **ingyenes** hangversenyét, amelyet br. Villani Lajos követségi tanácsos, az olasz kultúra kiváló ismerője nyitja meg az olasz zenéről szóló eladásával. Majd Attilio Ranzato, a fiatal milanoi csellóművész, aki már

minden európai városban kivívta a kritika elismerését, rendkívül temperamentumos egyéniségével lép a pódiumra, hogy a közönség lelkét a szürke, hétköznapias világból kiemelve, a zene igazi, szívet-lelket kápráztató atmoszférájába vigye. Irene Eyssen, a budapesti előkelő társaság kiváló énekesnője a legszebb olasz dalokat fogja énekelni. Ez a nap az olasz-magyar barátság magasztaló ünnepe lesz, amelyen a magyar női lélek finom húrjain fog az olasz dalok megkapó dallama megpendülni. A nagy érdeklődés miatt felhívja az Igazgatóság a még le nem jelentkezett érdeklődők figyelmét, hogy a saját érdekükben adják le legkésőbb április 22-ig a jegyigénylésüket. Telefon: 12-04. Hatvan u. 2. I. e. (o)

„PLAT-ALOY" fémből készült műfognak nincs íze, színét, fényét megtartja nem törik.

— **A selyemgubó beváltási árát megállapították 1.40 fillérben,** tehát 40 fillérrel többet adnak, mint tavaly. A tenyésztők most is ingyen kapják a hernyókat a szükséges papirossal. Jelentkezni lehet a selyemtenyésztési felügyelőnél.

— **Autó és kerékpáros karambolja a nagyhídon.** Súlyos szerencsétlenség történt tegnap este féltíz órakor a nagyhídon, a gázgyár épülete előtt. Szalontai János 29 éves lapkihordó, Szávay Gyula ucca 29. szám alatti lakos kerékpárját vezetve haladt a nagy hídon át, amikor szemközt jött vele Gyöngyössi Sándor tulajdonos által vezetett autó ése összeütköztek. Szalontai vérző testtel terült el a földön. Fején, orrán, homlokán szenvedett sérüléseket. A mentők első segélyben részesítették s a sebészeti klinikára szállították.

— **A megvadult ló levetette a szekérről a gazdáját.** Nagy riadalmat okozott tegnap délután a József kir. herceg uccán egy megvadult ló. Gazdája Rimóczi János fuvaros hasztalan igyekezett megfékezni a nyargaló állatot. Az ucca sarkánál posztoló rendőr, Törpe Vince közbelépett, hogy megfékezze a lovat, azonban az már akkorra ledobta gazdáját a szekeréről Rimóczi Jánosnak csodálatos módon semmi baja sem történt, mindössze egy ötliteres demizson, melyben a husvéti „itókát" akarta hazavinni tört össze s a nemes ital szétömlött a földön.

— **Illatszerek árusítása húsvét vasárnapján.** A drogéria- és illatszer üzletek — az utóbbiakhoz számítva az illatszereken kívül az úgynevezett háztartási cikkek árusítására berendezett üzletek is — húsvét vasárnapján, április 17-én reggel 7 órától délután 2 óráig nyitva tarthatók. A drogéria és illatszerüzletek körébe tartozó cikkek közül azokat, melyek a húsvéti ünnepek alkalmából utcákon, tereken és piacokon is szoktak árusítani, húsvét vasárnapján az említett üzletek nyitvatartása alatt az utcákon, tereken és piacokon is szabad árusítani. — Kerületi Kereskedelmi és Iparkamara, Debrecen.

Székrekedés

a vért beszennyezi. Ennek következményei: émelygés, fej- és derékfájás és más bajok. Ilyenkor Önnek is segít a jó hashajtó: DARMOL

— **A Tiszántúli Gazdák ünnepi száma megjelent** és ismét bebizonyította a lap szerkesztősége, hogy az ország legnívósabb gazdalapját készítik. Mindazok, akik figyelemmel kísérik a Tiszántúli Gazdák megjelenő számait, örömmel állapítják meg, hogy a gazdatársadalom érdekeinek védelmében tevékeny harcos a lap és szakközleményeivel, praktikus tanácsaival is nagy hasznára van a mezőgazdáknak. Az ünnepi számban értékes írások vannak a növénytermesztés köréből, állattenyésztés, értékesítés és az öntözésről. A laphoz csatolt hivatalos közlöny adja a legfontosabb aktuális rendelkezéseket, melyek a gazdákat érdeklik.

— **Mágneses vihar.** Szombaton a kora reggeli órákban heves mágneses vihar volt Délamerikában, Kanadában, mely erős zavarokat idézett elő. Az iránytük erős eltéréseket mutattak. A villamosáramlások megszólaltatták a távbeszélő készülékek csengőit és helyenként teljesen lehetetlenné tették a távbeszélők használatát.

ZÜNDAPP
KÖRZETKÉPVISELET
József kir. hg.-u. 2. Tel: 34-44
Felvilágositással szolgál:
Budaházy Zoltán jogszigorló
Németh Dániel és Társa autóműszaki és olajszaküzletében

Magyar feltámadás

Nem féltem és a Hazámat vésztől és vihartól.
Nem féltem én bárhonnan jön, fergetegtől, bajtól.
Századokon számtalanszor vérzett, szenvedtünk
A halállal szent Hazánkért százszor szembe néztünk

Hányszor fogták reánk rútul, már csak alig élünk,
Meg van ásva a sírunk is, ne msokára végünk.
Ám egyszercsak feljött a nap, fel a magyar égen,
Erősebbek lettünk újra, mint azelőtt régen.

Most is azt hiszik már rólunk, hogy a sírban fekszünk,
Gonosz béke jóvoltából bilincs ben a kezünk.
Ezer éves szent földünket préda képen hagyjuk.
Hitvány kényszer parancs előtt térdünket meghajtjuk.

Tudják meg! A sors könyvében más van rólunk irva,
Kárpátokat, Duna—Tiszát magyar kell, hogy birja!
Meguntuk a kálváriát, a Golgota járást,
Mint tetszhalott lesni-várni majd a feltámadást.

Amit hitvány ravasz módon elraboltak tőlünk
Adják vissza! Követeljük vérén szerzett földünk.
Ha szépen nem! Hát majd máskép! Lesz »Eb úr a fakó!«
Egymillió ököl támad, ha jön a hivó szó.

Hős vezérünk! Bölcs Kormányzónk Te szavadra várunk,
Hisz jól tudjuk mindnyájunknak egy szent cél a vágyunk.
Teljesedjen nemes szived édes magyar álma,
Derüljön ki a fénylő nap Nagymagyarországra!

BRILLA ERNŐ.

MOZI

Szivek csalogánya

A Vígszinház mozgó bemutatója.

Deanna Durbinf ilmjei — a **Három kis ördög** és **100 férfi egy kislány** sikerei után, most a **SZIVEK CSALOGÁNYÁ**-nál újból meg kell ezt állapitanunk — nem érdemtelenül lettek a legnagyobb közönségsikerek. A 16 éves világsztár gyermekien bájos kürtseje, remek hangja és érett, tökéletes játéka mellett a film meséje is olyan keretet jelent, melyben ez a pompas kis sztár tökéletesen érvényesülhet. A **Szivek csalogánya** témája is friss, ötletes, mulatságos történet a színésznő mamáról, aki nem akarja, hogy kitudódjon, hogy már nagy lánya van s egy svájci leánynevelő intézetben „rejtegeti". A végtelenül kedves és mulatságos darab legbájosabb jelenetei egy kedvesen groteszk, bimbózó gyermekszerelem derüs momentumai. Ebben Deanna Durbin kis partnere Jackie Moran is remekel. A rendezes ügyes, friss fordulataival tökéletesen érvényre jutattja a szövegkönyv finom humorát. A közönség nagy tetszéssel fogadta a darabot, melyet érdekes kisérő műsor egészit ki.

Családi pótlék

A Hungária bemutatója.

A Hungária filmszínház „ünnepi műsort" hoz husvétra. Ünnepnor minden jó. Ugyis van közönség. A bfradón kivül egy nagyon bájos filmet mutatnak be: **Ahol a világbajnoknőket nevelik** cim alatt. Aranyosok a kis apró leánykák, akik nagyszerű tornagyakorlatokat produkálnak. És a nagy leányok plasztikussá fejlesztett szép alakjukkal igazán magukkal ragadják a nézőket. Valóban sok jövő bajnoknő lehet a soraik között. A „főfilm", a **Családi pótlék** már nem ilyen bájos. A kisszámú közönség mégis jól mulatott, sokat nevetett. És mit várjunk még Husvétkor ugyis jó hangulatban leszünk, akik pedig megnézik ezt a filmet és végignevetnek másfél órát „talán" még jobb hangulatban lesznek.

Nagyváros

Az Apolló mozgó bemutatója.

Az Apolló mozgó megszokott műsorából kellemesen emelkedik ki most bemutatott filmje, a **Nagyváros.** Frank Borzage nagyvonalú rendezésében érdekes témájú fordulatos, jó filmet láthatott a közönség. A cselekmény ötletes, újszerű s a rendezés az életizü mozgalmas jeleneteket bravuros megoldásokkal viszi vászonra. Frank Borzage rendezése egyes jelenetekben mesteri teljesítmény. A főszerepekben Luise Rainer és Spencer Tracy nyujtanak értékes alakítást. A közönség, melyet az Apolló mozgó műsorának összeállításával általában nem szokott elkényeztetni, szemét dörzsölte a meglepetéstől és hálás tetszéssel fogadta a nagyszerű filmet. A kisérő jó

Alkalmi rendelésekre szikvizet
Szliukától rendeljen
Telefon 21-11.

SZÖVETEK
legolcsóbban
GABÁNYINÁL, PIAC U. 1.

— Bajban sokfélét ajánlanak. Aspirin-tabletta azonban csak egyféle van, amin a »Bayer«-kereszt található. Enélkül csak pótszer. Egészsége érdekében ragaszkodjék a valódi Aspirinhez és utasítson vissza minden utánzatot.

PUCH motorkerékpárok körzetképviselete **BORY-nál** Telefon 20-51

— **Akinek a vérnyomása magas és szivműködése rendetlen,** úgy érhet el erőlködés nélkül megfelelő könnyű székelést, ha reggel éhgyomorra egy kis pohár természetes **Ferenc József** keserűvizet iszik. Kérdezze meg orvosát.

KÖZERDEKŰ LEVELEK

Miért tart szolgálatot a posta Nagypénteken, mikor mindenki ünnepel?

Nagypénteken minden állami és városi hivatal teljes szünetet tartott. Bezárták az üzleteiket a kereskedők is, — igen kevét kivétellet. Egyedül a postánál tartottak teljes szolgálatot. Megfigyeltem a postásokat. Nagy csomagokkal, egyébb küldeményekkel indultak el, de miután az üzletek, üzemek, vállalatok, hivatalok zárva tartottak, teljesen hiábavaló munkát végeztek, nem tudták kikézbesíteni a küldeményeket. Kérdem, mire való volt ez a hiábavaló munka és miért nem lehet a keresztyénség eme nagy ünnepén a postásoknak is szabad időt hagyni, hogy templomba mehessenek.

Egy szemlélő.

HAJFESTÉS? DAUER? KOZMETIKA? Bizalommal keresse fel Debrecen legrégibb szaküzletét. KOMÁROMINÉ, Bika-bérház, — telefon: 19-56.

ANYAKÖNYVI HÍREK

Születések: Füzesi István fm., Tóth-telep II., leány Emma. Szabó Sándor fm., Torockó u. 60., leány Magdolna. Jurácsik Mihály fm., Hadházy Zsigmond-telep, fiú Mihály. Agárdi János fm., Szappanos u. 14., leány Erzsébet. Horváth Ernő zenész, Hajdúszoboszló, leány Jolán. Tőkés János fm., Olajütő 30., leány Irén. Losonczi Gyula MÁV fékező, Erzsébet u. 61., fiú Gyula. Homa András géplakatos, Nyiregyháza, fiú Imre. Szénási József fuvaros, Mező u. 2., leány Anna.

Házasságok: Szalánky László m. kir .csendőrhadnagy, Kaposvár—Gunda Valéria, Beresényi u. 12. Dr Hajdu Lajos orvos, Batthyány ucca 20—Lázár Magda, Bádogos u. 2. Schiff István gyárimunkás, Csepel—Erdei Juliánna, Német u. 27.

Halálozások: Szücs Gábor fm., gör. kat. 84 éves, Lándzsa u. 15. Gottlieb Hanna htb., izr. 80 éves, Varga u. 40. Menyhárt Sándorné róm. kat. 41 éves, Hajdúdorog. Schmidt Béla masszőr, róm. kat. 80 éves, Ferenc József út 57. Özv. Olajos Sándorné ref. 64 éves, Veréb-düllő 16. Mihály Jolán ref. 13 napos, Pereces u. 9. Huszti Erzsébet ref. 18 napos, Szoboszlói út 24. Szondy Erzsébet háztartás, ág. ev. 19 éves, Homok u. 32. Jeney Lajos magánzó, ref. 85 éves, Diófa u. 6. Kacsár János róm. kat. 21 napos, Nyíl u. 29. Albert Mátyás nyug. MÁV főraktárnok, róm. kat. 63 éves, Wesselényi u. 105. Siráki Jánosné ref. 44 éves, Hajdúhadház. Tóth István npsz., ref. 51 éves, Bellegelő 538. Özv. Komoróczy Péterné ny. állami menházvezető, ref. 87 éves, Nyirgelse. Sárközi Ferenc róm. kat. 4 éves, Kassa út 29. Kiss Katalin gör. kat. 1 hónapos, Pesti u. 4.

— **Zálogba tette ékszerelt és elvesztette a kapott pénzt.** Egy szegény asszony a közelmultban elhunyt tisztviselő özvegye tett panaszt a rendőrségen, hogy elvesztette a Hunyadi u. zálogház környékén ötven pengőt tárcájával együtt. Utolsó ékszereit tette zálogba, hogy férjének siremléket emeltethessen s izgatottságában elvesztette a pénzt. A megtalálót kéri, hogy tíz pengő megtartásával a fennmaradó negyven pengőt a rendőrség utján juttassa el hozzá.

FOGÁSZATI SZAKÜZLETEMET (Dentál-Depot) MEGNYITOTTAM. — „PLAT-ALOY" fehér fémképviselet. BARTHA GÁBOR, CSAPÓ UCCA 25.

Kicsi falvakban, távoli majorokban Ön úgy ruházkodhat, mintha a fővárosban élne. Hazánk egyik legrégibb posztógyára Önnek is szívesen küldi angolos gyártású legdivatosabb színgyapjú szövetmintáit közvetlen a gyárból. Kérje még ma a mintakollekció bérmentes s Önre kötelezettségmentes elküldését a Trunkhahn posztógyártól,

SPORT

A vasárnapi sportmüsor

Debrecenben a Stadionban Törekvés—Villanygyár kezdete félőt órakor. A Bocskai távollétében a debreceni Villanygyári SE, Kelet bajnokcsapata gondoskodik husvéti műsorról és tegyük hozzá, jó husvéti labdarugó programról. A Nemzeti Ligában a Bocskai konkurrense és riválisa a kiesési küzdelemben, a Törekvés jó együttes, a Bocskai-t két hete verte meg és a Sürketaxi-val csak szerencsétlen küzdelem után játszott döntetlenül. Tavaly Debrecenben a Bocskai is nehéz küzdelmet vívott vele. A DVSE most javuló formát mutat, kezdi kiheverni a nagy erőveszteségeket és Igy találkozása a Törekvéssel jó sportot igér. Győzelemre nincs sok kilátása, de nehézzé teheti a Törekvés győzelmét. Vezeti: Takács Jenő. Előzőleg félhárom órakor a DVSE II. játszik a Hangya csapatával.

A debreceni csapatok husvétja. A DEAC Gyomán játszik, majd Dévaványán, a DMTE Törökszentmiklóson a Tégláskert Hajdúszoboszlón, a Rákóczi FC Hajdúböszörményben, a Boldogkert Balmazujvároson.

Vidéken: Nyíregyházán a helyi derbi, NyKISE—NyTVE, őszről elmaradt bajnoki mérkőzés. Az NyKISE az esélyesebb. Karcagon a K MOVE a profiligás Erzsébetet fogadja. Berettyóujfaluban husvét két napján a két helyi csapat, az MTK és MVTE játszik egymással. — II. osztályú bajnoki lesz Polgáron: PIAC—Báthori SE között. (vezeti: Farkas).

Budapesten a husvéti torna áll az érdeklődés előterében. A Hungária a Slávia ával, az Ujpest a Beogradski-val játszik első nap, másnap a győztesek, vesztesek egymással.

A Bocskai Belgiumban vesz részt egy tornán. A Ferencváros Luxemburgban szerepel, Kispest, Phöbus, Nemzeti, Budafok Lengyelországban, az Elektromos Pozsonyban.

Budapesten esemény még a magyar főiskolai válogatott labdarugócsapat, a cseh főiskolai válogatott csapattal mérkőzik meg.

A Játékvezetők rendkivüli közgyülése. A Keleti Játékvezetők Testületében régi és mély ellentét lappangott, amely legutóbb kitört és ennek eredménye volt, hogy az elnökség, tisztikar, tanács lemondott. A rendkivüli

Nagyothallóknak megváltás a SIEMENS-PHONOPHOR!

Uj modern csontvezetéses typusok. Kérjen képes árjegyzéket. **SIEMENS, Budapest, VI, Nagymező-u. 4**

közgyülést április 30-án tartják meg s az viharosnak igérkezik, kemény választási harcra van kilátás. A közgyülésre a hivatalos lista már elkészült. Dr Kupinszky Sándort az eddigi elnököt díszelnöknek választják meg, mig az új elnök Tarpay Lajos, a Nemzeti Bank kitünő népszerü főpénztárosa. A hivatalos jelölés különben a következő: elnök Tarpay Lajos, társelnökök: Szabó Kálmán, Hajdú Jenő, alelnökök: dr Nagy Zsolt, Debreczeni Károly, Mogyoróssy Gyula, főtitkár: Rose Ferenc, titkárok: Kovács József Takács Jenő, pénztáros: Boros Béla, ellenőr: Szántó Zoltán, számvizsgálók dr Bornyi József, Márkus Ferenc, Farkas Iván, háznagy: dr viléz Makády Béla, ügyész: dr Kocsis Sándor, orvosok: dr Rencz Antal, dr Csicsák György, dr Bánóczy Gedeon, dr Varga Béla, tanácstagok: Egressy Pál, dr Csaba János, Tarpay Lajos, Szabó K., Sass Béla, dr Kiss Gábor, Kovács Béla dr Lengyel József, dr Thomas Henrik Széplaki Miklós, dr Legeza Léniusz, dr Püskösty Mihály, póttanácstagok: Kovács Lajos, Várady Sándor, Staub László, Weisz Soma. A hivatalos listát a jobboldal még módositani kivánja, mig a baloldal egészen más listával készül a választási küzdelembe menni

Győzelemmel kezdte túráját a Bocskai. A Bocskai nagypénteken játszotta első túramérkőzését a németországi Beuthenben. A Bocskai szép játék után 3:0 (0:0) arányban győzött ötezer néző előtt a Beuthen 09 FC ellen A Bocskai három gólját mind a jól játszó Finta lőtte. A Bocskai játéka tetszett a német közönségnek. — A Ferencváros Mannheimben 4:0 arányban győzött. — A Textil ma vasárnap délelőtt 10 órakor a DTE pályán edzést tart.

ÁRVERÉS!

A Szepességi ucca felől 7. számú és a Nyugati ucca felől 8. számú házasingatlan *a folyó évi április 20-ik napján délelőtt 9 órakor* a debreceni járásbiróság árverési termében megtartandó árverésen el fog adatni.

Földhaszonbérleti árverés. A református egyház tulajdonát képező a Fancsika 69—70 és 71 szám alatti összesen 136 kh. tanyásbirtok egytagban, avagy ezen birtok két egyenlő részben elosztva, továbbá a Cuca dülőben fekvő 11 kh. tanyátlan föld f. évi április hó 23-án d. e. 9 órakor az egyház tanácstermében (Kálvin-tér 17. sz.) tartandó nyilvános árverésen f. évi október hó 1-től haszonbérbe adatnak. Az árverési és haszonbérleti szerződés feltételei a gazdasági hivatalban megtekinthetők. Küldöttség.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETMÉNY

Debrecen sz. kir. város Polgármestere. 18681—1938. II. sz. HIRDETMÉNY. A köntösgáti északi, a köntösgáti déli és a fűzfacsőszházi csordajárásra hajtócédulák f. évi április hó 19. napjától kezdve válthatók ki a számvevőségnél (Városháza I. em. 21. sz. szoba) és pedig: április hó 19-én a fűzfacsőszházi, április hó 20-án a köntösgáti északi és április hó 21-én szerdán a köntösgáti déli legelőre. Ezeken a napokon mindenki csak egy tehénre válthat hajtócédulát. Április hó 22. napjától kezdve azonban ha a létszám be nem telt, bármelyik csordajárásra bárki válthat több tehénre is hajtócédulát. Legelőbér tehenenként: a fűzfacsőszházi legelőre 38 P, kntösgáti északira 37 P és a köntösgáti déli legelőre 36 P. Debrecen, 1938 április hó 14. *Polgármester.*

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETMÉNY. Debrecen sz. kir. város közterületén Károly Ferenc József úton 430. fm. 30/45. cm. m-retü csatornázási munkálatnak vállalatbaadására nyilvános versenytárgyalást hirdetek. A költségei szabályszerüen biztositottak. A munka odaitélése után azonnal megkezdendő és 30 munkanap alatt befejezendő. Az előirt s szabályszerüen kiállitott aláirt ajánlat összefüzve és a hátlapon cégszöveget tartalmazó pecséttel ellátva »Ajánlat Károly Ferenc József úton létesitendő csatornázási munkálatra« felirattal, pecséttel lezárt sértetlen borítékban, 1938. év április hó 25-én d. e. 10 óráig Debrecen sz. kir. város közigazgatási iktató hivatalába nyujtandó be. A beérkezett ajánlatok ugyanaz napon d. e. 11 órakor a városháza kistanácstermében nyilvánosan bontatnak fel, mely eljáráson ajánlattevők, vagy meghatalmazottaik jelen lehetnek. A kiirási müveletet, valamint a jelen kivonatos versenytárgyalási hirdetmény kiegészitő részletes versenytárgyalási feltételeket ajánlattevők Debrecen sz. kir. város műszaki ügyosztályánál Csapó u. 33. sz. II. em. 12. sz. helyiségében diitalanul kaphatják meg. Részletes felvilágositás és a tervek megtekinthetők a műszaki ügyosztály 19. sz. helyiségében. Dr. *Vida Szücs Imre* s. k. műszaki tanácsos.

HIRDETMÉNY. *(Koncatulajdonosok figyelmébe.)* Értesitem a város érdekelt lakosságát, hogy kancát a jövőben külföldre csak külön ngedéllyel lehet az országból kiszállitani. Felhivom tehát a külföldre kancát szállitani szándékozók figyelmét, hogy ezen szándékukat saját érdekükben sürgősen jelentsék be a debreceni m. kir. méntelep parancsnokságánál, hogy a kancák a méntelep parancsnoksága által felülvizsgálhatók legyenek. Jutalom (prémium) csak azt tarthat számot, aki kancáját külföldi eladásra felajánlja. Törzskönyvezett és törzskönyi elöjegyzésbe vett kancák az országból csak kivételesen és a m. kir. Földmivelésügyi Miniszter Ur külön engedélyével vihetők ki. Oly melegvérü körzetben, ahol a hidegvérü tenyésztés csak szórványos és oly hidegvérü körzetben, ahol a továbbtenyésztés veszélyeztene nincs, a hidegvérü kancák kivitele nem esik oly szigorú elbirálás alá, mint azt a rendelet — mely elsősorban a melegvérü kancák védelmét szolgálja — előirja. *Polgármester.*

Kerékpárt kedvező részletre, már P 8·50-ért csillárt, márkás rádiót legolcsóbban Gulyás Ferenc szaküzletében vásárolhat. Piac u. 59. Tel: 32-19.

Kifutólány kerestetik

Regény. Irta: Bot Andor

(14-ik folytatás).

Pedig kint a csárda udvarán se aludtak az emberek. A tűzön illatos pecsenye sült, a sör és a bor itt is versenyt kínálgatta magát, az alföldi városka szép asszonyai fonatost sütöttek, s az egyik kis fiatal menyecske »Lacikonyhája« mindent felülmult. Két cigány a »Cserebogár« nótájával részegítette a városiakat s a fiatal özvegy a mult emlékeit elfeledve olyan kacsintásokat engedett jobbra-balra, hogy az »urak« tökéletesen eláztak. Sándor is itt talált orvosságot legutolsó és régebbi bánataira és egészen belemelegedett a fiatalasszony körül a szeptevésbe. Mint rendesen, egykettőre versbe formálta gyorsan lángot vető érzéseit s míg nótát keresve dudorálta a sorokat, a két cigány már kontrázott is a nagyságos úrnak... Nemsokára táncra perdült az egész kis »sátor« és Sándor megbolondult a jókedv, a mámor e pillanatnyi bárányfelhőiben... Egy-kettőre táncba vitte a Lacikonyha kedves ellátóját és legfőbb felügyelőnőjét s az nem győzte hallgatni a máskor komor, most másik szélsőségbe eső Kárász Sándor megvadult és túlmerész szavait.

— Sok jó falat van a maga lacikonyhájában, de az egészet nem adnám magáért!

— De tanár úr... — nevetett a kis özvegy, mi ütött magához?

— Nagyon édes a szamorodnija, hát még a csókja milyen lehet, Petőfi azt mondaná, attól volna csak jó elszomorodni!

— Szerencse, hogy Petőfi szájába adja a szót!

— Miért!? Ne legyünk népbolondítók! Hát bűn az, hogy magácska tetszik nekem, s a jókedv muzsikál bennem, míg a derekát átölelem...

— Bűnnek nem bűn... — nevetett a kis asszonyka és fekete szeme, mint két cseresznye fürdött egy mesebeli tó hullámain...

— De maga nős, jó volna a feleségére gondolni.

— Elég gondunk van egymásra otthon!

— Nem boldog!!

— Most az vagyok...

Kábultan ültek egy magános asztalhoz és beszédjüket elnyomta a zene, a lárma és ők örültek most a bizalmaskodás alkalmának... Aztán észrevétlen felálltak és sétálni mentek a vendéglős kertjébe, minek a gyümölcsös volt a folytatása...

Talán érzett valamit Kárászné, talán sugtak neki valamit az ura felől, egyszer mégis csak felugrott s keresztül vágta magát a mulatozó férfiak gyűrűjén...

— Engedjenek kérem, fontos elintézni valóm van.

— De visszajönni, visszajönni! — kiáltott az amerikai. — Várjuk.

Kárászné felhevülten, izgalommal ment át az udvaron a mulatozók köszönéseit, megszólításait alig hallotta. Ösztönszerűen vitte valami a kert felé, a kerten keresztül a gyümölcsösbe... Az árnyékos fák lombjai közt félig érett ringlók kezdtek sárgulni, koraérő körték hulldogáltak és itt-ott még nagy földi eprek piroslottak a már sárguló levelek közt. Messze egy lombosfa alatt a fiatal özvegy ült a fűben és Sándor feje ott pihent az asszony ölében... Kárászné megdöbbenten állt meg, gyökeret vert a lába... Aztán sietve indult felé jük. Még messze volt tőlük, még nem hallották a közellétét, mikor az ura az asszony szájához hajolt:

— Mégis csak van értelme ennek a hajcihőnek... Hány éve vagyok itt a maga kis városában és még csak azt sem tudtam, él-e?

— Hisz csak egy éve vagyok itthon, mióta az uram meghalt; s lássa, én mégis már régóta ismerem magát.

— Hát, ha olyan régen ismer, mondja meg, nem hiányzik a szerelem. Az édes, mindent meggazdagító szerelem?...

— Minek erről beszélni!? Jobb lesz, ha vigyázunk s most már menjünk is, az Isten áldja meg, menjen, nézze, már is jön valaki felénk...

— A feleségem!...

A visszasiető két ember ott állt szembe a hat éve csak zsörtölődést, kínzást s emberi gyengeségeket elszenvedő asszonnyal.

Kárászné reszketett, valami hideg borzongás futott végig rajta. Azt hitte, sírni, zokogni fog, s csodálkozva vette észre, egy könnye sem volt. De keze ökölbe szorult és az asszonyhoz ugrott... De Sándor közibük ugrott:

— Mit akar, botrányt! Már itt is! Nem elég otthon?

— Hát ez a maga mentsége! Még így mer beszélni — jajdult fel Kárászné. — Na jó! Csak logvagiaskodjék... s írjon egy nagyon szép verset erről is... — dobta még vissza a szavakat és aztán futott... maga sem tudta merre... Elkerülte az udvart, valami oldalépületnél kiszaladt a puszta homokjába és ment, ment most most már sírva; csukló zokogása, mint egy fáradt, üzött madár kiáltása hangzott fel néha-néha a pusztában...

Mikor egyszerre hűvösebb szelet érzett. Fölnézett, sürű-fekete felhők rohantak a határon... Vihar közeledett... A szél a port verte... s már-már ösztönszerűen kereste az országutat... Messze nyílegyenes akácsort látott... itt-ott telefonpóznákat, sietve kanyarodott arrafelé...

Az ég mindig sötétebb lett, a morgás közelebb és közelebb dübörgött és a felhők cikkázó villámai először csak messze, aztán a közelben keresték a földet... Mire az országútra ért, sötétség és ítélet idő kerekedett... a vihar ide-oda vágta... s a nagyszemű jegek, majd a zuhogó eső bőrig áztatták.

Kimerülten és félig ájultan keresett menedéket az út egyik oldalán az árok mellett...

Mire elcsendesedett az idő, lassan eszméletre tért s látta és hallotta a mellette elrobogó hintókat, izzadt motorbiciklistákat, búgó és szirénázó autókat. Sejtette, hogy a nagy ünnep és majális első szökevényei sietnek a városba...

Egyszerre a félig beálló korai sötétségben messziről egy hatalmas autó reflektora világította be az utat, a fény nyugtalanul sétált jobbra és balra, aztán megint előre. A nagy fényesóva később megint ott villant meg körülötte... egy pillanatra odébb vágódott, de aztán ismét rávetette magát és többet el sem mozdult felőle...

A hatalmas autó rohanva, búgva közeledett s egyszerre megtorpant a közelében...

(Folyt. köv.)

HIRDETMÉNY. 17.566/1938 C szám. A heti állatvásár megtartásáról. Értesíti a városi elsőfokú közigazgatási hatóság a város érdekelt lakosságát, hogy a husvéti ünnepek miatt április hó 18-ára, hétfőre eső heti sertésvásár a heti ló- és szarvasmarhavásárral egy napon, azaz kedden, 1938 április 19-én lesz megtartva. — Debrecen, 1938 évi április hó 12. — **Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.**

15.200/1928. aü. Hirdetmény. Közhírré teszi a városi adóhivatal, hogy a m. kir. pénzügyminiszter 1938. évi 29.000 számú rendelete folytán a hadirokkantak, hadiözvegyek, hadiárvák, vitézségi éremtulajdonosok s tűzharcosok alábbi adókedvezményben részesülnek: 1. amennyiben a terhükre kivetett földadó, házadó és általános kereseti adó együttes évi összege az 50.— pengőt nem haladja túl, az I. járadékosztályú hadirokkantakat 30%-os, a II. járadékosztályú hadirokkantakat 20%-os, a III. és IV. osztályú hadirokkantakat, valamint vitézségi éremtulajdonosokat és tűzharcosokat 10%-os, 2. amennyiben a terhükre kivetett földadó, házadó és általános kereseti adó együttes évi összege 50.— pengőnél nagyobb, de a 100.— pengőt nem haladja túl, az I. járadékosztályú hadirokkantakat 30 %os, a II. járadékosztályú hadirokkantakat 20%-os, a III. járadékosztályú hadirokkantakat, valamint a vitézségi éremtulajdonosokat és tűzharcosokat 5%-os adómérséklés illeti meg. Az adómérséklés kiterjed nemcsak a föld, ház és általános kereseti adók összegére, hanem az ezek után járó állami, törvényhatósági és községi pótadókra is, a fent megjelölt mértékben. — Az adómérséklésre való igényjogosultság megállapítása akként történik, hogy az arra igényt tartó hadirokkant, hadiözvegy, hadiárva, vitézségi éremtulajdonos s tűzharcos ilyen minőségét igazoló eredeti igazolványát és ennek másolatát a városi adóhivatal I. emelet 33. számú szobájában, legkésőbb április hó végéig bemutatja. A városi adóhivatal az eredeti igazolvány alapján a bemutatott másolatot hitelesíti és az eredeti igazolványt azonnal visszaadja. Aki igazolványát április hó után mutatja be, annak adómérséklésre az igazolást követő évtől van igénye. Az igazolvány bemutatásával egyidejüleg adózó köteles arra is nyilatkozni, hogy mely községben (városban) van még adóelőírása, mert az igényjogosultságról a városi adóhivatalnak csak így lesz módjában az illetékes községi elöljáróságot (városi adóhivatalt) értesíteni. Annak az igényjogosultnak, aki igazolványát fenti rendelet megjelenése előtt az adóhivatalnál már bemutatta, az igazolványt nem kell újból bemutatni. Debrecen, 1938 március hó 31. *Városi adóhivatal.*

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szó ig 50 fillér, minden további szó 5 fillér. Vasárnap 10 szóig 70 fillér, minden további szó 7 fillér. Üzleti apróhirdetése díja hétköznap 10 szóig 60 fillér, minden további szó 6 fillér Vasárnap 10 szóig 80 fillér, minden további szó 8 fillér.

Levelezés

Gabykám!
Kellemes ünnepeket. Nem maradok, vidéken ünnepelek, irok. Csókollak. 1706

Házasság

Csinos,
vagyonos úrhölgy ismeretségét keresem házasság céljából, „800 holdas földbirtokos“ jeligére a kiadóba kérem 1420

38 éves
komoly házi lány ismeretség hiányából megösmerkedne 40—45 éves komoly állami, városi alkalmazottal házasság céljából. Némi „vagyonnal rendelkezem“ jeligére. 1421

Tízezerrel
és jövedelemmel fiatal nő megismerkedne harmincon felüli állásban levő intelligens urral „Házasság céljából“ jeligére. 1667

Egy
45 éves asszony szeretne meg ösmerkedni egy idősebb férfivel házasság céljából. „Bus“ jelige kiadóba. 1683

Alkalmazást nyer férfi

Korepetitor
jogi szigorlóhoz két hétre jelentkezzék. Simonyi 19. délelőtt tizenegykor. 1564

Ügynöki munkára
jómegjelenésű urakat és hölgyeket felveszünk. 6 pengő napi kereset biztosítva. Kezdőket betanítunk. Jelentkezés kedden délután 5—7 között Morvay hirlapirodában, Werbőczy u. 2. 1565

Gépész
és fütő felvétetik. Ehrenreich Sámuel Arany János u. 37. 1642

Gazdaságba
kovácsmester kerestetik, aki a kerékgyártó munkát is végzi. Teleki u. 67. 1661

Gazdaságba
május elsejére kisegitő gyakornokot keresek. — Legalább érettségi kell. Irásbeli ajánlat Fábrytanya, Konyársóstófürdő állomás küldendő. 1672

Tanuló
felvétetik Ács Miklós uri szabóságához, Simonffy u. 2. c. 1693

Vizvezetékszerelő
tanulót fizetéssel felveszek Arany J. u. 2. Boruzs. 1771

Fényképészsegédet
felvesz Berzéki műterme. 1637

Tanulót
felvesz Csákó mérlegkészítő, Deák Ferenc u. 13. sz., mérlegek raktáron. 1712

Kiszolgálósegéd,
fiatal, italmérésbe felvétetik, Dénes, Cegléd ucca 22. 1714

Gyermektelen
házmesterpárt, közalkalmazottat keres dijjal bérház, Arany János ucca 62. 1782

Rendszerető
kommenciós cseléd felvétetik, kis családdal, Jókai ucca 17. Értekezni 18-án. 1748

Kifutó
14—15 év körüli felvétetik, Nyerges, Nyil u. 37. szám. 1762

Kereskedősegédet
azonnali belépésre keres Horváth Sándor, Hunyadi ucca 22. 1781

Kereskedelmi
magyar levelezőt mielőbbre keresünk. Ajánlatokat „Önálló 610“ jeligére a kiadóhivatalba kérjük. 1811

Konvenciós
kocsis gazdaságba felvétetik. Nagyobb fiával előnyben részesül. Háy József kir. herceg ucca 30. szám. 1817

Gépészkovács
gazdaságba konvencióra felvétetik azonnalra, Széchenyi ucca 21. alatt jelentkezni. 1795

Apró hirdetések folytatása a 45, 46, 47 és 48. oldalon

KÉPES VASÁRNAPJA

Jegyzőkönyv

arról, hogy

a bunda

még nem mindig jelenti azt, hogy a viselője a kiváltságos osztályhoz tartozik, melyet szabadon szabad és lehet úton, útfélen támadni. Legutóbb egy gyűlés keretében nagy handabandázással beszélt valaki azokról, akik jobban öltözködnek, sőt bundát is vesznek magukra és minden olyan különben közszükségleti eszközt ostorozott, ami a már jobban élő ember szükséglete. Igaz, hogy a kozmetikából indult ki, de közben itt, ott igen nekirontott sok minden egyébnek, de közben elfelejtkezett arról, hogy ő is kitűnő minőségű szövetből készült, díszes, sőt igen ünnepi köntösben állott ott a hallgatóság előtt. Persze, ez más, mert mindig más a mi ügyünk és más az, amit népszerűség keresésből szóvá teszünk. Mi azonban úgy véljük, hogy kár, igen, igen kár az elégedetlenséget szítani onnan, ahol sok minden dolognak javítását várják az emberek. És az elégedetlenkedésre való felhívásnál nem lehet elfelejtkezni arról se, hogy »amit akarasz, hogy cselekedjenek neked az emberek, cselekedj te is hasonlóképpen«. — A bunda még nem fokmérő, mert tudunk mi bundát száz pengőért is, de ismerünk téli kabátot, amelyért a tulajdonos nyolcszáz pengőt fizetett ki, tehát felületes, vagy rosszindulatú megítélés az, hogy a bundában rendes ember nem járhat. Szójátékra jó esetleg, de komoly, nevelő szónoki beszéd tartására nem méltó...

arról, hogy

roppant összeg

az, melyet állítólag egyik vendégművésznő esténként kapott egy, egy fellépéséért, sőt kap minden egyes alkalommal azért a másfél óra, két óráért. Nem tudjuk felfogni és nem tudjuk értékelni az ilyen összeget. Ha maga a földre szállott angyal játszana előttünk, az se szolgálhatna meg súlyos száz pengőkért két órán keresztül. Nem lehet olyan művész, olyan nagy és egyetlen alakító fenomén, aki többszáz pengőt kaphatna egyetlen fellépéséért, — szerintünk. Míg családok, több tagú családok a nélkülözés legvégső szélén tengődnek, addig nem kereshet egyetlen este valaki annyit, mint más egy esztendő alatt. Különösen egy színpadi fellépésért. A műtétet végző tanár, a feltaláló tudós, a csodákat termelő feltaláló bölcs soha se jöhet egy kalap alá a könnyű és szerencsés adottsággal kérkedő fellépő alakító művészekkel. Akár tetszik, akár nem, de semmi más, mint tömeghisztéria, mely nem meri bevallani, hogy tetszik, tetszik ugyan az illető játéka, de korántsse érhet annyit, mint amennyire értékeli a felelőtlen reklám-fantázia a közönség zsebéből az illetőt...

arról, hogy

az utkaparó

is olyan magas színvonalú állami állású valaki Románia területén a legújabb rendelkezés szerint, akinek nyelvvizsgát kell tennie, de sürgősen. És ha a nyelvvizsga nem sikerül, akkor lekaparják az útról a szerencsétlent, mert a lényeg nem az, hogy hűséggel, becsülettel igyekezzék az országutat rendben tartani, a fontos az, hogy nyelvvizsgája legyen, helyesebben, hogy román legyen az illető...

De miért, hogyan? Elvégre Erdélyt kétoldalú szerződéssel adták át 18 esztendővel ezelőtt Romániának, a szerződés pedig kötelez még a Balkánon is, hát miért nem szereznek érvényt ennek a szerződésnek a nyugati nagy hatalmak, melyek tanui és kezesei lettek ennek a szerencsétlen, minden emberi jogokat hitványul meggyalázó szerződésnek...

arról, hogy

a hanglemez

is lehet kellemetlen, sőt olyan kellemetlen, hogy az ember sürgősen elzárja pár percre a rádiót, ha azt a hanglemezt rakják a pesti központban a gépre. Van többek között egy émelyítően elviselhetetlen hanglemez Pomázról sok, sok horkantással és hörgésszerű csuklással, sőt bugyborékoló öklendezéssel, mely mintája annak, hogy mit nem szabad és nem lehet hanglemezre felvenni, főleg pedig mit nem szabad a magyar rádió hanglemezei között lejátszani, legalább is nem olyan »interpretálással«. Elvégre nemcsak ájuldozó »kőrúti« közönség hallgatja az ilyen »magyar« muzsikát és éneket, hanem pl. debrecenieknek is, akiknek egyszerűen és tagadhatatlanul gyomorémelygésük és kellemetlen közérzetük támad valahányszor ilyent is meg kellene hallgatni...

Igaz, ilyen esetben el lehet oltani a rádiót, — mondhatná valaki. — Megnyugtatásul közöljük, hogy el is oltjuk. De akkor miért fizetjük az előfizetési díjat?...

arról, hogy

a cipő

Magyarországon igazán nem tartozik a közszükségleti cikkek közé egy legutóbbi statisztika szerint, mert akkor nem fordulhatna elő hogy nálunk évenként és fejenként 0.25 százalék cipő csik, ami bizony igen szűkösnek nevezhető ellátást jelent. Tehát egyetlen pár se csik, hála a jól »prosperáló« kartelnek és más effélének. Nem mintha nem volna szükségünk nekünk is évente fejenként legalább egy pár cipőre, de valószínű, hogy nem telig egész egyszerűen erre a pár cipőre, sőt fél párra se...

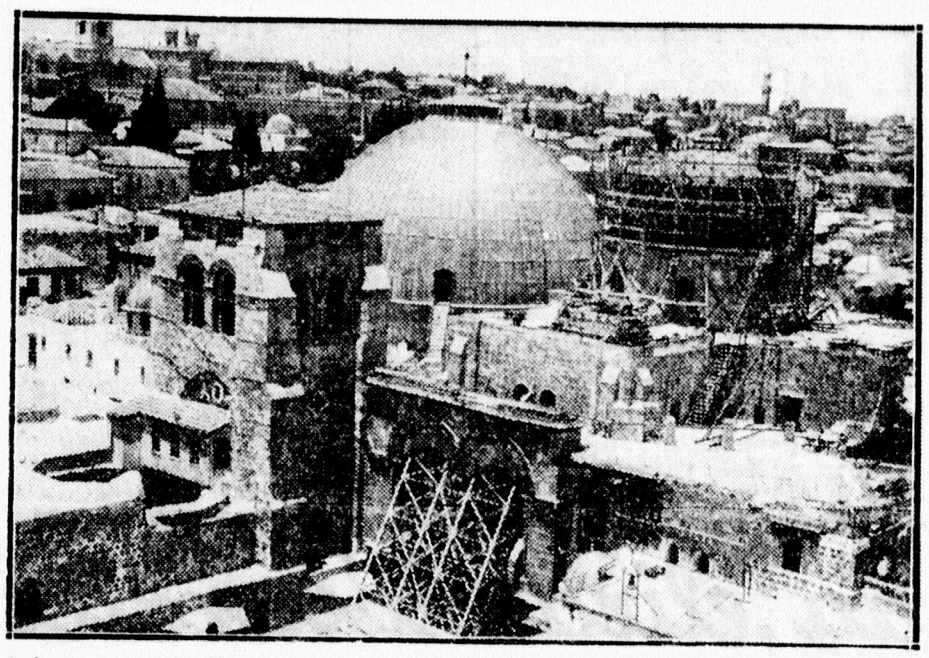
Nem nehéz ellenőrizni ezt a számot, mert nézzünk végig a cipők frontján az utcán, helyesebben figyeljük meg a lábbeli látványosságot az egész életben s bizony nem sok örömet találunk ebben a látványban. Mert toldozott, foltozott, régi, nagyon megszolgált és kiszolgált bakancsok, topánkák, cipellők, csizmák kiáltanak a statisztika alacsony száma helyett, holott szent meggyőződésünk és hitünk, hogy a magyar ember szereti a rendes holmit, a szép csizmát, cipőt, csak persze... Minek erről beszélni, úgyis tudja mindenki...

arról, hogy

a föld

egyetlen varázsereje ennek a nemzetnek, mely életet és jövendőt adhat. Mindnyájunk élete és varázslatos álma, de nyugodt lelkiismerettel hirdetjük, valljuk, hogy a föld legyen azé, aki benne él, érte él, belőle sarjad és minden verejtékével dolgozik érte. Gyáros, bankos, nagyiparos, mamutkereskedő, no és tízezerholdas birtokos földje sohase nemzeti vagyon elsősorban, hanem magánbirtok, magánvagyon. A nemzeti vagyon a tíz, húsz, száz holdas saját földjén dolgozó, földjén élő, haló, lelki üdvét is áruba bocsátó magyar népé, mely eladja a lelki üdvösségét, hogy megmentse az itt szerzett földdel a nemzetet az örök jövendőnek. Ez bizonyság, mely ellen lehet érveket felhozni, de ennek ellenkezőjét bizonyítani nem lehet, a történelem a tanu, hogy a mi álláspontunknak van megdönthetetlen bizonyító ereje...

jegyzi: sz. r. i.

A jeruzsálmei Szent-sír templom, melyet most reparálnak, miután a mult évi földrengés a kupoláját megrongálta.

Feltámadt Krisztus e napon!

Irta: Nánássy László

Krisztus nagypénteki kereszthalála a legmegrázóbb, a legnagyobb tragédiája az emberiségnek: *igazi isteni dráma.* Krisztus maga a megtestesült *Szeretet*, emberi állagba öltözött isteni lényeg, aki önmagát adta mindnyájunkért, hogy közülünk egy se vesszen el, hanem mindannyiunknak örökélete legyen. Krisztus Istenember volt —, Isten és ember egy személyben: mást akarni sem tudott — *csak szeretni.* És mégis az ember, akiért a világrajött, akiért magára vállalta az emberiélet minden fájdalmát — ez az ember feszítette keresztre, ezért kellett a kínok-kínjával, gonosztevő módjára a gyalázat fáján — a *kereszten* meghalnia.

Krisztus nagypénteki keresztje két részre osztja az emberiséget: a »feszítsd-meg«-et kiáltók hatalmas táborára és Krisztusban üdvözítőnket felismerők kisded csoportjára.

A mostani napokban a történelem legválságosabb korszakát éljük: egyik napról a másikra nagy meglepetésekre, kiszámíthatatlan következményü fordulatokra döbben azemberiség. A mi időnk — az *1938. év* Nagypénteken is ott függött Krisztus a keresztfán, ahová az emberiség bűnei szögezték, most is vérét ontotta és életét adta minden ember lelkéért — és mégis a nagy tömeg nem tudja észrevenni, hogy éppen mi szögezzük keresztre Krisztust, aki üdvösségünkért jött e világra.

Krisztusnak a legnagyobb fájdalmat az okozza, hogy mi emberek teljesen elfelejtettük, hogy ő szeretetre tanított minket;

belekiáltotta a világba, hogy *egy Atyának vagyunk a gyermekei*, az Isten nevét kell megszentelnünk, hogy eljöhessen mindnyájunk számára az Isten országa. Ma pedig az emberiség világszerte a gyülöletet sugározza ki önmagából és a krisztusi tanításokra rátaposva eszeveszetten rohan egy újabb szörnyű világégés pokla felé...

Ma egy megbolygatott hangyaboly az emberiség társadalma: valahogy érződik egy közelgő történelmi vihar mindent felforgató előszele. Egymást váltogatják a különféle nemzetközi irányzatok különféle »*keresztek*« bukkannak fel mint népboldogító eszmék jelképei, de ezek egyike sem Krisztus keresztjének megszentelt megvalósulásai, hanem csak irányjelzői annak az útnak, ahol az útjelző táblára az van kiírva: »*Út a szeretet csődje felé!*«

*Diktátorok, Vezérek válnak ki ma a tömegből, de ezek a diktátorok, **ezek a vezérek nem***

akarnak tudni Krisztusról, aki az út, az igazság — az élet: ezek az emberek maguk után vonzák a tömegek millióit egy olyan *Nagypéntek* felé, amelyből soha nem lesz boldog *Husvét,* diadalmas feltámadás!

Krisztus nem ember volt, hanem a megtestesült istenség; Ő legyőzte a halál fulánkját s amint az Ó-szövetség prófétái előre megjövendölték, harmadnapra *diadalmasan feltámadt* halottaiból. Ennek a magasztos megemlékezése Husvét nagy ünnepe.

Krisztus feltámadása arra tanít, oktat, figyelmeztet, bátorít reménységgel tölthet el mindannyiunkat, hogy a legborzalmasabb megpróbáltatásokból, a legreménytelenebb egyéni, nemzeti s világtörténelmi helyzetekből, válságokból is van kiút, van feltámadás!

A keresztény és keresztyén világ jöjjön rá, ébredjen végre annak tudatára, hogy csak arról ismerhetnek meg *minket Krisztus tanítványainak* a sötétség fiai, hogy *szeretjük egymást,* hogy nemcsak hirdetjük, hanem életünk minden vonatkozásában meg is valósítjuk a Szeretet egyeduralmát. Ha minden ember, aki Krisztus követőjének vallja magát, az *igazi, a krisztusi szeretet* kisugárzó állomása lesz, ha Krisztus evangéliuma nemcsak elmélet, hanem élet is lesz, akkor fog ránk virradni *az igazi Husvét* diadalünnepe!

Ha pedig továbbra is a Krisztusban *csak* a külsőségekben s elméletileg *hívők* seregei ünneplik a Husvét ünnepét s nem fog gyarapodni, sokasodni a Krisztust a *cselekedetetekben követők* tömegei —, akkor olyan tragédia fog rázuhanni a mai emberiségre, amely *végelpusztulásba* fogja dönteni a huszadik század szellemi s anyagi kultúráját s egész társadalmát.

Fenséges szép ünnep a Husvét. E napon világszerte megkondulnak a templomok harangjai s a tavasz igézetétől varázslatos légkörbe belékondítják, belézúgják, belémuzsikálják a diadalmas örömhírt:

»Feltámadt Krisztus e napon!«

Soha nem volt nagyobb szüksége az emberiségnek a feltámadt Krisztusra, mint éppen az 1938. év husvétján.

Az emberiség tömegének szívében Krisztus nem él: a szeretetlenség nehéz köve lehetetleníti, hogy Krisztus feltámadjon e kőszivek sirüregéből.

A tavaszi napsugár csodákat művel: a megdermedt föld szive ujra dobban és kifakasztja, kirügyezi, kivirágoztatja önmagából az élet gyönyörü, szinpompás, illatozó tavaszi virágait.

Isten kegyelmének napja ragyogjon le az 1938. év Husvétjának ünnepén az egész emberiségre, hogy a kőszivek nyiljanak meg, hogy életre ébredjen minden faj, nemzet, minden egyes ember lelkében a mai válságos történelmi időnk egyetlen megoldó Nagyhatalma — a diadalmas Szeretet — a feltámadt Krisztus!

Elhull a virág, eliramlik az élet

Áruba bocsájtják a koltói kastélyt

Eladták a híres koltói kastélyt, jelentik: Jonescu Tybill helybeli ügyvéd, képviselő, a közismert román liberális politikus megvásárolta gróf Teleky Jánostól a koltói kastélyt a hozzátartozó parkkal együtt. Ez az ingatlaneladási hír kissé meglepte az erdélyi közvéleményt, ugyanis a koltói kastély falai között töltött el Petőfi Sándor esküvője után néhány boldog, megelégedett napot.

(Egyik erdélyi napilap hírrovatából.)

Pontosan 83 évvel azután, hogy a fehéregyházai síkon utoljára látták lobogó hajjal, szétgombolt honvédőrnagyi zubbonyban menekülni Petőfi Sándort, Nagybányán egy adás-vételi szerződést irt alá Gróf Teleki János és Jonescu Tybill ügyvéd, képviselő, a közismert román liberális politikus. Az adás-vételi szerződés szerint Gróf Teleki János örökáron eladja és Jonescu Tybill örökáron megvásárolja Petőfi Sándor regényes nászának színhelyét: a koltói kastélyt a híres parkkal együtt, ahol a költő a szerelem és nyugalom boldog napjaiban a világirodalom egyik legszebb költeményét a »Szeptember végén« irta, melyben prófétikus erővel zendül fel a Petőfi tragédia...

Ehhez az adás-vételi szerződéshez nekünk is volna pár szavunk.

*

Petőfi géniusának sugárzó emlékei közül az »összes költeményeken« kívül alig maradt meg más, mint a tömegálutat, mely dacolni fog a muló évszázadokkal s azok a márványtáblák, melyek országszerte jelzik hol fordult meg.

A Petőfi-kultusz örökélete éppen abban rejlik, hogy azokban a városokban, ahol a dicsőség vagy nélkülözés éveit töltötte a régi házak, melyekben élt, még ma is épen állanak. A boltozatos szobák, a hűvös kapualjak a könek és téglának merev hűségével megőrizték a költő emlékét... A soproni kaszárnya, ahol katonáskodott, a fütetlen debreceni szoba, ahol kikelt a nem éppen áldozatkész civisek ellen, az erdődi várrom, ahol sorsa elvégeztetett — már mind a multé. De a Nemzeti Múzeum lépcsője, a szatmári megszálló ház, a nagykárolyi megyeháza, a koltói kastély még ma is eredeti szépségükben pompáznak.

Vidéki udvarházak táján még ma is vannak arcok, melyeken a költő csodákat látó szeme egykor megpihent, olyan nevek és hangok csengenek, melyeket ő is hallott. De ezek a hangok és arcok már nem a költő kortársaié, csak a méltatlan utódoké, akik gyöngék voltak megtartani azt a nagy örökséget, amit az erős ősök rájuk hagytak... Méltatlanok, mert ők magasabb etikai értelemben csak haszonélvezői voltak annak a nagy nemzeti örökségnek, melyet most bankóra váltanak át.

Petőfi szeme, a csodákat meglátó és megáhító szem — nem látott sok szépet. Tekintete csak a puszták unalmas végtelenjén futhatott végig. Amiben ő részesülhetett Pest és Buda volt, néhány alföldi és erdélyvidéki városka... Életének szerény tanui néhány öreg épület egy-egy ittfeledett uccasor még ma is épen áll. Nincsen rajtuk semmi szép, talán csak annyi, hogy Petőfi egykor bennük élt. Erdődön a Szendrey-ház, ahol Juliája lakott beomlott s ez a szép ház, melyben alig egy évszazaddal ezelőtt gondtalan élet folyt, ma szazados romnak látszik.

A magyar irodalom legendás hőséből annyi maradt meg nekünk: egy kötet költemény s néhány roskadozó épület...

*

A mai ember világnézetének horizontján nincsenek nagy vágyakozások. A kenyér, hajlék, ruha megszerzése tölti be törekvéseinek javarészét s minden emberi célt ennek árnyékában lát meg. Ne csodálkozzunk hát, ha a kegyeletet — és most ne kutassuk, hogy szükségből, vagy csak könnyelműségből — feleserélik magas névértékü papirbankóval.

Hogyan lehetséges, hogy amikor Petőfire vonatkozó emlékekben olyan szegények vagyunk azt minden felelősség nélkül elidegeníthetik? Petőfi halála után 87 évvel a kegyelet annyira hiányozhat egyesek lelkéből hogy néhány papirosbankóért áruba bocsátják azt a helyt, mely egy egész nemzet érzésével összeforrott, melyet sem az új országhatárok, sem a hangzatos földbirtokreformok nem idegeníthetnek el előlünk.

A világosi Bohus-kastélyban is albérletbe adták ki a napokban azt a szobát, ahol Görgey aláirta Rüders orosz tábornok előtt a fegyverletételt...

Ki gondol ma az emlékek megtartására, amikor a legtisztább lelkeket is megmételyezi az anyagi kérdések sora. Kit érdekel ma az a felemelő tudat, hogy a kastélyt övező parkban évekig tartó nélkülözések és igaztalan támadások után Petőfi ifjú hitvesével néhány napig boldog volt. S kit érdekel azt, hogy a koltói kastély árnyas fái között a híres kőasztalon született meg a világirodalom egyik legszebb költeménye. Talán csak azt a milliós tömeget, akiknek az emléken kívül nincsen egyebük... Jogilag, gazdaságilag, sőt talán még emberileg is érthető volna ez az adás-vételi ügylet, ha a koltói kastély jelenlegi tulajdonosai nem tudtak volna anyagi viszonyaikon másképen segíteni, de ha százszorosan is a Telekiek nevére volt telekkönyvezve ez a kis birtok, nem volt joguk egy egész nemzet kegyeletének helyét elidegeníteni. A Telekiek hagyományához az erdélyi tudomány és művészet nemes istápolóihoz nem volt méltó ez az adás-vételi ügylet.

Sajnos, a kegyelet még csak egy szerény ebédet sem tud felszolgálni azoknak, akik arra rászorulnak, de kérdés, hogy ha a legsúlyosabb anyagi válság van is jelen, szabad volt azt ezzel az adás-vételi ügylettel megoldani.

Vajjon mit szólna ehhez Sándor gróf, a legendás ős bohém gavallér, aki azzal tette emlékezetessé a koltói kastély parkját és szobáit, hogy Petőfit s ifjú hitvesét házasságuk első boldog napjaiban ide hivta meg bizonytalan időre...

*

Az imperiumváltozás óta lassanként minden Petőfi emléktől meg kell válnunk. Az utódállamokban a tulzott sovinizmus már évek óta, de különösen az utóbbi időkben leszedeti azokról a házakról a márványtáblákat, ahol valaha Petőfi élt, vagy megfordult és most, hogy a koltói kastélyt eladták, csak a segesvári csatatéren ünnepelhet az a tömeg, mely a költő emlékéért még lelkesedik.

Sopronban már évtizedekkel ezelőtt lebontották a barna postaházat, ahol Petőfi mint »sárgapitykés zöldhajtókás« közlegény silbakolt, nagy jól jövedelmező bérpalota épült az emlék színhelyére s egy parányi márványtábla jelzi, hogy »Itt állt az a ház, ahol Petőfi Sándor a dermesztő téli hidegben.... stb. Pákh Albert lakóháza Debrecenben is átadta helyét egy, »jobb« épületnek, de ha épen állana kit lelkesítene az a tudat, hogy e ház kapujában egyszer alkonyattól éjfélig Petőfi Sándor várta Pákh Albertet s mikor az hazaérkezett, nem ismerte fel a Székelyhidról négy nap óta gyalogoló rongyos költőt, aki halkan kifakadt:

— Eljöttem hozzád barátom, hogy legyen aki eltemessen, ha meghalok.

És eltünt Debrecenben az a roskadozó városvégi ház is, ahol Petőfi özvegy Fogas Józsefnénél egy hideg fütetlen szobában elhagyottan nyomorgott élelem, pénz és téli ruha nélkül és ma nem tudnak mást mutatni a debreceni ereklyékből, mint Erdélyi debreceni tanár házát, melynek kilineseit egykor a költő keze érintette s a piarista rendház folyosóját, ahol egyszer áthaladt.... Ennyi emlék maradt meg nekünk a nagy költő életéből s az a néhány szóhagyomány, mely nemzedékek elbeszélésén át, hol kicsinyítve, hogy nagyítva átmentődött a jelenkorba, amelyet most betetőz a koltói kastély eladása.

*

Mivé lehetett volna Petőfi és mit adhatott volna nemzetének, ha túléli a szabadságharc és önmaga katasztrófáját?... A bécsi titkos katonai levéltárban folytatott újkori kutatások valószínüvé teszik, hogy Petőfi a segesvári csatatér mentén Héjjasfalva felé vezető országúton dsidaszúrástól holtan, mindenéből kifosztva feküdt... Ezt a feltevést az támasztja alá, hogy Heydete örnagy egyik jelentésében megemlékezik arról, hogy a segesvári csata után kereste Bem tábornok hadsegédét. Nem Petőfit a költőt kereste, hanem Petőfi őrnagyot Bem hadsegédét. Az elszórt hullák között — irja a jelentés — talált egy honvédőrnagyot mellén átszúrva, állán hegyes kis szakállat, zsebei kifordítva, mellette a zsebeiből kidobált irományokkal, de ezeket a jelentéshez nem csatolja, mert csak versek voltak....

A koltói kastély eladásával Petőfi génusza embermilliókat megmozgató neve ereje nem mult el, csak szélfoszlott a legenda, a Teleki legenda...

Fenyő József.

Hány német van a világon

Egy német szemle az egész világon élő németek statisztikáját közli, a német szót nem faji vagy politikai, de nyelvészeti értelemben használva, tehát németnek számítva mindenkit, akinek anyanyelve német, vagy valamelyik német dialektus.

A Birodalomban magában — a szemle statisztikája szerint — 67 millió német él. A versaillesi béke által elszakított területeken több mint 3 millió, ebből 1.500.000 Elszász-Lotharingiában, 1.500.000 Lengyelországban, 350.000 Danzigban.

A régi osztrák-magyar monarchia területén: 7 millió Ausztriában, 3.500.000 Csehszlovákiában (a Szudétákban), Olaszországban (Dél-Tirol) 260.000, Délszláviában 700.000, Romániában 800.000, Magyarországon 500.000.

Az Oroszországtól elkülönített balti államokban — Észtország, Lettország, Litvánia — 125 ezer.

Ezekhez a csoportokhoz a lap statisztikája hozzászámit 3,000.000 német anyanyelvü svájcit, 285.000 luxemburgit, Lichtenstein hercegségben 10 ezer, Oroszországban 1,300.000 németet.

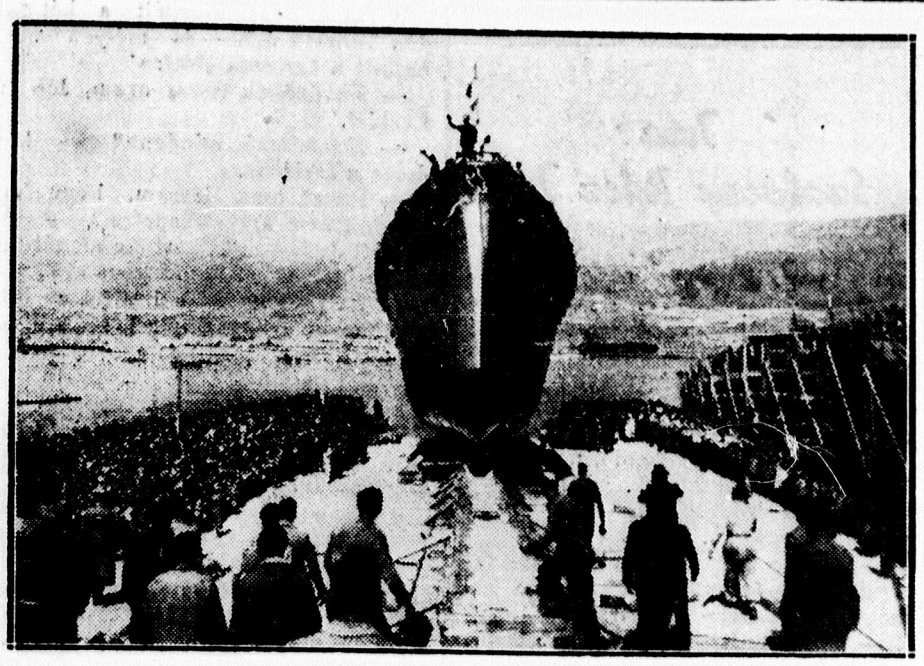
Ezek szerint Európában 85 millió német élne, 19 államban, amely államok közül hatnak a lakossága vagy teljesen, vagy túlnyomó részben német anyanyelvü. Ez a 6 állam: Németország, Ausztria, Luxemburg, Lichtenstein, Svájc.

A világ többi részében:

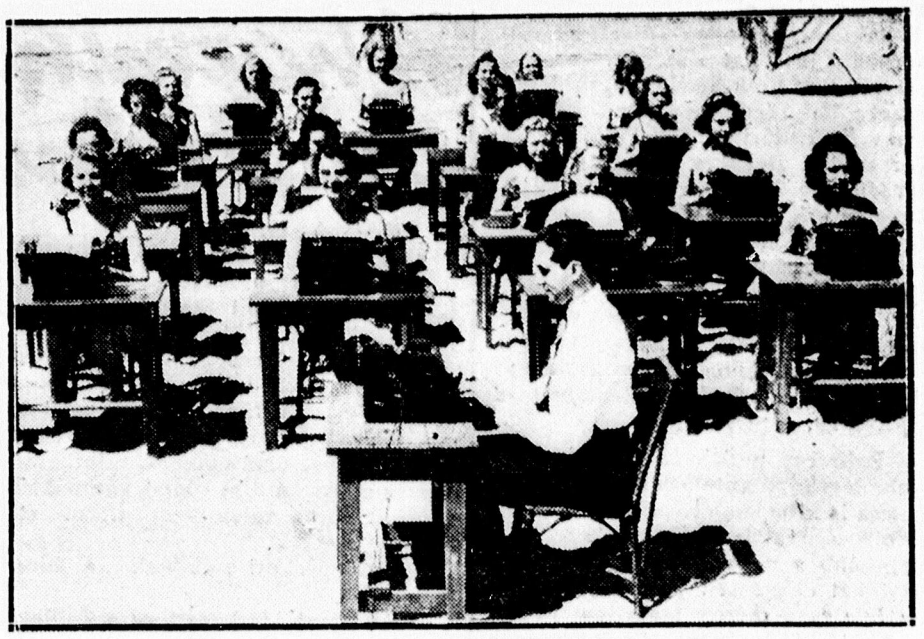
Az Egyesült Államokban az első és a második generációt számítva 8 millió németet vesz fel a lap statisztikájába, Délamerikában 1 millió 200.000 német él a statisztika szerint, ebből 900.000 Braziliában.

Ausztriában 78.000 a statisztika szerint a németek száma, a régi német gyarmatokban 16.000.

Ázsiában 21.000 a németek száma. És az idegen légióban — 40.000.

Spalatóban vízrebocsájtják a „Zagreb" nevű hadihajót, mely a jugoszláv haditengerészet legújabb egysége.

A kaliforniai Venedig fürdőhelyen a strandon tart oktatást egy gépírónői iskola. Vezetője Albert Tangora, ki a gépírás világbajnoka.

Egy tudós férfiu, aki nem ismeri a nyugalmat

Zoltai Lajos debreceni kutatásairól s egy élet munkájáról.

A debreceni tudományos élet egyik közismert alakja dr. Zoltai Lajos nyugalmazott muzeumigazgató. Értékes kutatásai, teljesen eredeti adatai Debrecen város multjának soha nem ismert részleteit világították meg. Ez a gazdag, értékes élet a maga fáradhatatlan, soha nem szünő munkásságával a nyugalomba vonulás után sem maradt tétlen. A mai napig állandó munkával hoz felszínre uj és ismeretlen adatokat, melyeket közismert tiszta, világos és mégis színes stílusában bocsát közkincsé.

A „Debreczen" szerkesztősége számtalan esetben fordult dr. Zoltai Lajos kimeríthetetlen tudásához különböző kérdésekben. Ezuttal megkértük a kitünő tudóst, hogy kivételesen magáról mondjon valamit. Mondja el lapunknak azokat az értékes kutatásokat, melyet Debrecenben évtizedek hosszú során át végzett s amit ma is frissen és fáradhatatlanul folytat.

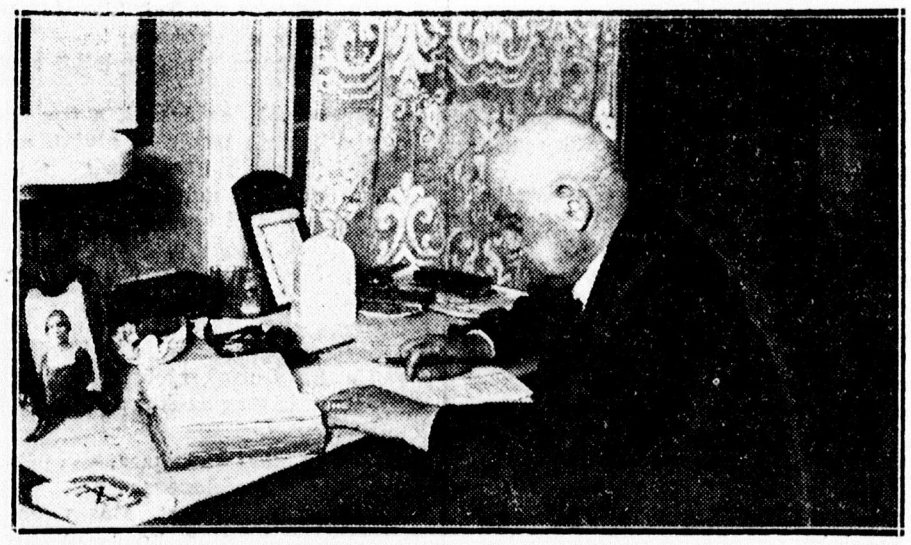
Dr. Zoltai Lajos szerényen el akarta hárítani az érdeklődést s csak hosszabb rábeszélés után volt hajlandó erről a témáról nyilatkozni. Beszéd közben azonban egyre jobban belemelegedett a tárgykörbe, arcára kiült az igazi tudós fanatikus rajongása munkája iránt s a következőket mondotta el munkatársunknak:

— Mit dolgoztam, mióta nyugdíjba vonultam? — kérdezi tőlem.

— Amióta levette rólam kenyéradó gazdám Debrecen sz. kir. város közönsége muzeuma kezelésének, gondozásának és gyarapításának terhes munkáját, az isteni kegyelem még mindig megengedi nékem, hogy kevés nap muljék el tőlem semmittevő nyugalomban. Sem pihenő napokat nem tartottam, sem hétvégi kirándulásokat nem tettem, üdülésre sem mentem. Alkalmazkodtam a klasszikus latin közmondáshoz: „nulla dies sine linea". Nem volt nap, hogy vagy a levéltárakban ne keresgéltem, vagy íróasztalom mellett ne dolgoztam volna, ha csak rosszullét, gyöngélkedés nem akadályozta; ebben pedig többször volt részem. Megnyugtathatom azonban mind az éber adókivető hivatalokat, mind az állásnélkül lévő fiatal embertársaimat, hogy ez az összes önkéntes munka nekem egy fillér jövedelmet nem hoz, sem álláshalmozást nem jelent. Cikkeimért a lapok nem fizetnek; ha külön füzetben, könyvben óhajtom látni az írásomat, én fizetek rá. Mert ismerőseimnek, barátaimnak, az általam különösen tisztelt egyéneknek, intézményeknek ajándékképen szoktam szétküldeni.

— Hanem térjünk át a várt feleletadásra.

— A városi közgyűlés 1929 julius hó 1-én engedett ki a közszolgálatból, amelyben 42 esztendőt töltöttem el. Kevés hijján hetven éves voltam akkor. Ugyanezen év őszén kellett hozzá fogni **a városi muzeum és a Déri gyüjtemények hatalmas anyagának elrendezéséhez a felépült új palotában.** Sokat futott lábaim elromlottak. Mégis kötelességemnek tartottam, hogy hivatalbéli utódaimnak éppen a legnagyobb és legnehezebb munkájokban tőlem telhetőleg segítsek. Segítettem is otthon, a lakásomon, önzetlenül. Levélben vagy személyesen sürün kértek tőlem felvilágositást, útbaigazitást, tanácsot. Több térképet rajzoltam, magyarázó szöveget fogalmaztam a muzeum „Debreceni müvelődéstörténeti osztálya" számára, amely az első emelet összes nyugati termeit elfoglalja. A muzeumi Vezetőkönyv helyi történetre vonatkozó legtöbb kezdő fejezete összesen két ívnél nagyobb terjedelemben az én irásom. (A Déri-muzeum története. Céh-élet és kereskedelem. Debreceni régi patikák. A város története. Egyház és Kollégium. Irodalom és színészet. Könyvnyomtatás. Könyvkötészet.) A Vezető illusztrációi közül is sok az én rajzaim után készült.

Dr. Zoltay Lajos íróasztalánál, ahol összeállította több évszázados kutatásainak eredményét.

— Amikor befejezést nyert a muzeum berendezése, régi tervem megvalósításához fogtam: **a debreceni főutcákon lévő telkek története megirásához.** Kicsinyesnek tetsző feladat. Ugy értelmeztem, hogy amennyi időre csak visszamehetek, 300—400 esztendőre felkutatom és kimutatom, mikor, kikéi voltak ezek a belvárosi polgári telkek, gazdáik mikor, miként, örökösödéssel avagy vásárlással változtak, tudván, hogy egyik-másik telek nevezetes események színhelye volt, vagy történetet formáló személyek, családok laktak rajta. Lehetetlen — gondoltam, — hogy ezek az események föl ne ébresztenék az utódok egyik-másik csoportjának érdeklődését. Kutatásaim az egész Ferenc József útra (régi Piac, Várad és Péterfia egyik része), Széchenyi (Német), Batthyány (Harmincadosköz) utcákra, továbbá Kossuth (Cegléd) utca nagyrészére, a Degenfeld térrel (Barátok közivel) együtt, valamint Péterfia, Hatvan, Csapó, Szent Anna és Varga utcák belső felére terjedt ki. Pontosan 397 mostani telek multját derítettem fel nem könnyü bányász- és mozaik-rakó munkával. Evégből átkellett néznem az összes tanácsi jegyzőkönyveket (1726-ig), az ingatlanok eladásáról (1726-tól 1850-ig) vezetett bevallásokat, a régibb törvényszéki jegyzőkönyveket, népösszeirásokat (1663—1850-ig) és az újabb birtoknyilvántartó lapokat. Minthogy egy-egy telekhez átlag 30—60 adat tartozik, némelyeknél a XVI. század második feléből, a legtöbbnél az 1660-as évek elejéről valókkal kezdve 1932-ig, hozzávetőlegesen **tizenhat—tizennyolcezerre bátran tehetem** a felhasznált adatok számát. **Ez a történelmi telekkönyvnek** is nevezhető dolgozat ötvenkilenc 45x63 cm nagyságú táblából áll. Csaknem mindegyik tábla sok pótlapocskával is bővült, hogy minden el nem fért, vagy később talált adat a maga helyén lehessen.

— Egy-egy polgári telek multjáról, hogy mennyi mindent összehordottam, emlékeztetem az olvasókat a Széchenyi utca sarkán lévő Dégenfeld-házról, a Hitelbank és a Hangya most épülő piacutcai bérháza telkeiről, a Kossuth utcai Kiss Orbán és Kaszanyitzky-féle házakról, a régi Fejérló szállóról (Vármegyeháza) és a ref. főgimnázium Péterfiai telkeiről megjelent ujságbeli cikkeimre. Avagy a Svetits intézet és a róm. kat. templom és kegyes tanitórend telkeinek történetére. Utóbbi két dolgozat a Svetics intézet 1932/33. évi és a piarista főgimnázium 1934/35. évi Értesítőjében jelent meg; de külön lenyomatban is. Ennek a történelmi telekkönyvnek ikertestvére — mert az anyag egyszerre gyült hozzá — **„Debrecen város helyrajzi története"** cimü ma már 700 félives lapra terjedő dolgozatom. Röviden legtalálóbban ezzel a meghatározással jellemezhetem: Debrecen várossá fejlődésének hosszszelvényét mutatja. Mert arról beszél, miképen alakult és fejlődött Debrecen a mult század közepe tájáig. Miképen keletkezett az egykori belső és külsőváros utcahálózata, milyen volt a régi közigazgatási beosztás, hol és mikor létesültek vallásos és világi jellegü középületei, városi, egyházi, állami közintézményei; milyenek voltak kivülbelül a polgári lakóházak, milyen ezek berendezése, milyen volt a régi férfi és női viselet? Ismerteti a száraz-, szél- és vízimalmokat, ezek fekvését. Megmutatja, hol voltak a főbirók, prédikátorok, professzorok és más jeles közéleti férfiak magán-, vagyis családi házai? Mely vidéki nemes urak szereztek lakóházat Debrecenben? Elmondja a zsidók letelepülésének, első birtokszerzéseinek, hitközséggé szervezkedésének történetét. Beszámol a városiasodás tényezőinek megjelenéséről, a közegészség és köztisztaság ügyével és intézményeivel kapcsolatban; ásott és furott kutakról, csatornázásról, pallók, hidak, utcaburkolásról, vásárhelyek, piacok rendezéséről és rendtartásairól, az első közvilágitásról. Nem felejtkezett el a közmulatóhelyek, nyilvános kertek és fürdők keletkezéséről. A II. és III. épitési övezet által elfoglalt terület: a szőlőskertek, sertéshizlalók, majorsági földek és temetők története ismertetésével fejezem be valóban nagy terjedelmü dolgozatomat.

Némely részét négyszer irtam le. Ugyanis első leirás a megfogalmazás, amely tele volt törléssel és betoldással. Azután letisztáztam. Minthogy gyakran kerülnek elő más irányú kutatások rendjén addig nem ismert vagy figyelmen kívül hagyott adatok, az-

után meg néha elsietett és pongyola is a fogalmazás, minden újrafésüléssel, simítással javulhat a szöveg.

E dolgozat több kisebb-nagyobb szakaszát a helyi lapokban és a Debreceni Képes Kalendáriumban, másutt is, közreadtam. Ilyenkor már negyedikszer írtam le. Másrésze most kerül nyilvánosság elé. Nevezetesen az egésznek körülbelül ötödrészét tevő „A debreceni civis házatája és viselete" című fejezetek közlése már tavaly megindult, folytatása is teljesen elő van készítve részben a Déri muzeum 1936. és 1937. Évkönyvében, részben a Magyar Néprajzi Társaság folyóiratában a Népéletben.

— Debrecen multja felderítésére irányuló levéltári kutatásaimat más irányokba is kiterjesztettem; más tárgyak feldolgozásával is töltöttem az időt. Leginkább a nagyobb, fontosabb dolgozatokat előzetesen valamely nyilvános felolvasó ülésen mutattam be az érdeklődő közönségnek. Azután adtam sajtó alá. Ilyen felolvasásaim voltak: A Tisza István Tudományos Társaság előtt: A debreceni nagy határperekről. A debreceni érem- és régiséggyűjtők egyesületében: Ujabb adalékok a könyv- és éremgyűjtő debreceni patikárius nt. Kazay Sámuel élettörténetéhez. A debreceni Muzeumbarátok Körében: A debreceni városháza 400 éves története. 1531—1931. A Függetlenségi és 48-as Kör kultúrális felolvasó ülésén: A debreceni polgárok erdei kihágása négyszáz évvel ezelőtt a szomszédos Bánk erdejében. A Csokonai-Körben: Petőfi és a hortobágyi csaplárosné. Megjelent: „Mikor keletkeztek Debrecen határában a pusztai csárdák" címmel. A Tisza István Tud. Társaság I. osztálya előtt: Debrecen város helyrajzi története. A kollégiumi diákszövetségben: Hatvani István házatája. Felesége Kelengyéje. A debr. zsidó reálgimnázium irodalmi délutánján: A zsidók letelepülése Debrecenben. — A Tisza István Tud. Társaság I. oszt. előtt: A debreceni főbírók számadókönyve 1611, 1612, 1617, 1618. évekről. A Református Élet debreceni konferenciáján: Képek a debreceni régi családi életből. A Tisza István Tud. Társaság I. oszt. előtt: Debrecen város könyvnyomdájának XVIII. századbeli termékei. Debrecen százados küzdelme a görög kereskedőkkel. A debreceni ref. tanítótestület közgyülésében: A debreceni utcai elemi iskolák keletkezése. A piarista diákszövetségben: A debreceni róm. kat. templom, a kegyes tanítórend társháza és a plébánia területének 300 éves multja. A Tisza István Tud. Társaság I. oszt. előtt: Fáji Fáy János, a könyv- és műgyüjtő debreceni polgármester. Ötvösök és ötvösművek Debrecenben. A Debreczen napilapban, a Déri muzeum Évkönyveiben, a Debreceni Képes Kalendáriumban és másutt e kilenc év alatt száznál több kisebb nagyobb cikkem, dolgozatom jelent meg. Közte „Debrecen sz. kir. város története a legrégibb időktől (az őskortól) 1693-ig", a Kiszely Gyula és Csobán Endre szerkesztésében Budapesten 1931-ben megjelent „Debrecen multja, jelene és jövője" c. könyv 11—76. lapjain.

— Az eddig megnevezett dolgozataimon kívül még csak két könyvem fölemlítése legyen szabad. Egyik: Debrecen vizei (Folyók, folyások, völgyek, erek, fokok, tavak, fertők, fenekek, laposak, mocsarak, rétek, árkok, csatornák, gátak, kutak). — Másik: Ismeretlen részletek Debrecen multjából.

— Mit mondjak befejezésül? Annyit: boldog, nagyon boldog vagyok, hogy szeretett városunk fényes és dicsőséges multjának többé-kevésbé elfelejtett sok eseményére, polgárainak szép és dicséretes cselekedetére, közés magánéletének elhomályosult különlegességeire újra fényt vetíthettem meggyujtott mécsesként világító irásaimmal. Ha ez volt az én elhivatásom, az az érzésem, hogy hűségesen betöltöttem.

A harminc ezüstpénz

Irta: Szalacsy Rácz Imre

Napok óta forrong a város. A nép úgy ténfergett a piacokon, mintha máz is megkezdődtek volna az ünnepek.

A Teplom előcsarnokában fontoskodó írástudók sullogtak és titkon szót váltottak a főpap környezetével.

A kormányzóság palotáját távolról környékezték papi emberk, mintha az álmosan, lustán álló római katonáktól akartak volna valamilyen titkot elleni.

Az ünnep előtti csendnek se híre, se hamva.

— Mindent felkavart ez a Galileai azzal az ünnepélyeskedéssel, — simította a szakállát egy villogó szemű farizeus, aki büszkén vallotta, hogy ő Dávid családjából származik.

— Csak semmi izgalom, Jób fia Ezékiel, hiszen atyádfia, csak örülj a szerencsétleknek — csúfolkodott a piacon kevélykedő szadduceus, Ruben törzsének egyik ellanyhult tagja, Aron fia Lévi, aki arról volt híres, hogy pogány könyveket vásárolt és azt hírdette szűkebb körben, hogy a nagy görög bölcsek többet tudnak, mint Mózes az összes próféták kal egyetemben.

— Távozz, te kísértő! — mosolygott a farizeus Jób fia Ezékiel, de más különben szívesen elhallgatta atyjafia istentelen fecsegését, habár tudta, hogy minden ilyen néma hallgatással bántására van a Kimondhatatlan nevűnek.

— Ne szégyeld az atyafiságot, hiszen ő is azt mondja, hogy Dávid családjából származik, sőt azt hírdeti, hogy ő az, akire a választott nép vár. A próféták róla mondták a jövendöléseket és hírdeti nyiltan, hogy király... — csúfolódott Áron fia Lévi, mert napok óta pompásan mulatott azon, hogy egy galileai koldus szegény, bizonyos Jézus nevű, milyen forrongást okozott a bölcsek és írástudók seregében.

— Te nem tudod, hogy mit beszélsz, inkább pogány vagy, mint zsidó, s minden perc, amelyet veled töltök, kárhozat lelkemnek — mosolygott ravaszul a farizeus —, egyet azonban irigyelek tőled; nagyon irigylem a nyugalmad és azt szeretném, hogy ennek a népámítónak az élete, fecsegése úgy hasson reám, mint reád!...

— Ennél mi sem könnyebb!...

— Ugy mondd el, de hamar, hogy mit tegyek!...

— Ne hallgasd meg, amit róla mondanak!...

— Az nem lehet, hiszen az egész város, az egész ország róla szól!...

— Akkor halld meg, de egyik füleden eresztd be a szót, a másik arra való, hogy bocsásd ki rajta!...

— De mikor felkavarta a nép nyugalmát!...

— A nép nyüves kutyáknak szemethada, azzal nem kell törődni!...

— És ha valóban kikiáltják királynak!...

— Arról szó sem lehet most már... Nem mondom, három nappal előbb, mikor diadalmas bevonulását tartotta, akkor igen, akkor még lehetett volna valamit csinálni, de ma már...

— Valóban varázslatos dolgokat cselekszik...

— Nem csoda, hiszen Egyptomban is járt!...

— Ez több, mint azok cselekszenek, kik az egyiptomiak tudományat megszerezték!...

— Akkor semmi más nincs hátra, mint elfogadd te is, hogy ő a Felkent, a Messiás, — nevetett csúfondárosan Áron fia Lévi, a szaduceus.

— Balga beszéd, a király, aki eljövendő, olyan hatalmú lesz, hogy ezek a pogányok már születése pillanatában hanyatthomlok menekülnek a szentek örökségéből... — villogott a farizeus szeme.

— Csak azt ne hidd, Lévi... Ismered az írásokat, tudós vagy, hát van valahol olyan ellenség, aki egy csecsemő születésére futásra gondol...

— De az, aki eljövendő, nem lesz közönséges halandó!...

— Ez a Galileai is Isten fiának mondja magát!...

— Azért fog halálnak halálával meghalni! — toppantott egyet a kemény kockakövön a farizeus.

— De hogy ítélik el, mikor csak jót cselekedett eddig...

— Azt bízd reánk, már mindent elrendeztünk...

— A római konok, kerek koponyáját nem tudjátok meggyőzni a ti babonáitokkal! — intett a szadduceus a római kormányzó, Poncius Pilátus palotája felé.

— Meg fogja tenni!

— A császár nem sokat gondol a ti apró cselszövényetekkel, s ha egy római azt mondja, hogy Annás, vagy Kaifás álnok eb, az bizonyos, hogy egész Judea és Dávid népének apraja nagyja esküt tehet, de a rómaiaknak lesz igaza!...

— A császár halállal bünteti azt, aki Dávid trónját akarja visszaszerezni!...

— Jób fia Ezékiel, hát te nem arra gondolsz, hogy egyszer ismét álljon trónja és jöjjön a zsidók országlása ezen a földön!...

— Az más, én azt akarom, de nem ezzel a nézáretivel!...

— Most már nem tudom, egyszer názáreti, máskor galileai, kicsoda tulapdonképpen ez az ember! — mosolygott finoman a pogánylelkű szadduceus.

— Józsefnek, az ácsnak a fia; sokan élnek, akik ismerték atyját, anyját ma is ismerik, a rokonsága is vele van... Született, mint a többi ember, semmi rendkívüli benne, csupán a tanítása olyan, amiért meg kell kövezni. Szeresd felebarátodat, mint tennen magadat... hírdeti a názáreti, hol van a további, hogy gyűlöld ellenségedet... Uj törvényt hírdet és a régiről azt mondja, hogy a mi szívünk keménysége miatt adta meg azokat a Mindenekfeletti...

— Talán neki van igaza, — nézett a semmibe a szadduceus.

— Nincs igaza, mert Mózes és a próféták azért lettek, hogy igazságot hírdessenek... Ez megszegi a szombatot, gyógyított a mult szombaton is. Födetlen fejjel járt a templom csarnokába és egy tisztátlan asszonytól eltürte, hogy a megmossa a lábát... Bünösök, koldusok barátja... halászok, vámosok vannak a társaságában... Még szerencse, hogy akadt közöttük egy, akivel lehet beszélni okosan is... — tüzelt a farizeus és kutatni kezdett a téren zsüzsgők között, s mikor meglátott egy vidéki ruhájáról menten megismerhető galileai halászt, intett a fejével és az ámuló szadduceusnak mondta:

— Ő az, aki halálra viszi!...

— Hitvány, aki barátját elárulja, — fordult el a szadduceus, majd jobban megnézte a sunyin közelítő vidéki embert.

— Országunk javát szolgálja... — tüzelt a farizeus.

— Ki barátját elárulja, az eladja az országát is! — köpött a szadduceus, majd megkérdezte:

— Ki ez az ember, aki ilyen hitványságra vetemedett?...

— Judás, Iskariothból való!...

— Emlékezetes lesz a neve! — kacagott keserűen a szadduceus.

A vidéki odasomfordált a két gazdag öltözetű úrhoz és mélyen megajlott a farizeus előtt:

— Üdvözöllek tudós uram, Jób fia Ezékiel.

— Elrendeztél mindent? — kérdezte a farizeus.

— Én el, csak lássam, hogy mit szántok erre a cselekedetre? — sunyított Judás, mert restelte magát az előtte ismeretlen szadduceus előtt.

— Az árát megkapod, attól ne félj, a szanhedrin nem szokott szűkmarku lenni akkor, mikor az országról és a népről van szó!

— Mi a nép és mi az ország! — csúfolódott a szadduceus.

— Én nagy árat követelek, ha már megteszem! — sugta Judás.

— Itt az erszény, harminc ezüst van benne, ennyiért rabszolgát lehet vásárolni, olyant, aki egy életen keresztül dolgozik az ember helyett!... — nyujtotta át a farizeus az erszényt, de úgy, hogy közben megcsörrentek az ezüstök benne.

Judás mohón kapott az erszény után és ha már nem számolhatta meg itt a nagy nyilvánosság előtt a pénzt, legalább megsimogatta őket és hatvány csillogásukkal megnyugtatta a szemét.

— Ennyi az egész! — kacagott keserűen a szadduceus.

— A te hitetlenséged soha se fogja megérteni, hogy mit jelent nekünk az a lépét, amit ez az ember tett a népért! — mutatott a farizeus álnokul Judásra, aki a dícséretre lesütötte a szemét és csak annyit mondott:

— Bennem megbízhattok, én többé olyan emberrel nem járok, aki csak beszél, de a legkedvezőbb alkalmakat elszalasztja. Én jó zsidó vagyok, tudom, mivel tartozom a népemnek, s nem akarom tovább türni, hogy itt a pogányok üljenek Dávid székében!...

— Igy kell beszélnie minden igaz embernek! — kenetteljeskedett a farizeus.

— Én minden ilyen igaz embert keresztre feszítenék és az ebeknek vetném, — rázkódott meg undorral a szadduceus.

— Még ma este megmondom, hogy hol találjátok meg, de most mennem kell, mert íme ott jön ő, — intett Judás a Templom felé, ahonnan tanítványaival és nagy sereg emberrel közeledett éppen a Názáreti Jézus.

— Most szemébe nézek legalább, mert ha igaz, amire készültök, akkor talán többé nem lesz rá alkalmam, tette a mellére a kezét a szadduceus és ezzel jelezte, hogy nem kíván tovább szólani.

— Tehát ma este, — indult el a farizeus is.

— Minden bizonnyal! — sugta Judás és mosolygó arcal elindult a templom felől közelítő Názáreti Jézus felé.

Minden lépésnél megcsörrent a köntöse alá rejtett erszényben a harminc ezüst pénz és ezt a csörgést cimbalompengésnek vélte Judás. És mikor két lépésnyire volt a Názáreti Jézustól, szelíden, alattomos szeretettel mondta:

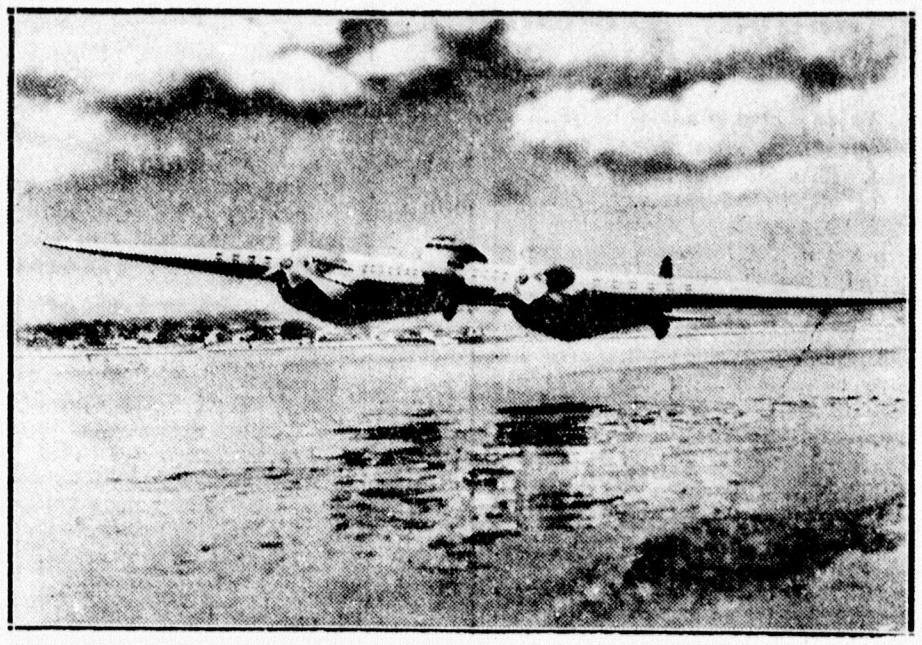
— Üdvözlégy Mester, már aggódtam miattad!...

A becsület és a párbaj

Voltaire egy alkalommal kénytelen volt párbajnál segédkezni. A párbaj során az ifjú lovag, aki úgy érezte, hogy ellenfele őt a becsületétől rabolta meg, golyótól találva holtan esett összse. Voltaire forgatta a hullát jobbrabalra, keresgélt valamit nagy igyekezettel, amíg aztán az orvos nyersen elzavarta, mondván: „Mit keresgel itt?" — Voltaire nyugodtan válaszolt: „Bocsásson meg kíváncsiságomért, de nem tehetek róla, hogy olyan alapos természetű ember vagyok. Kerestem és meg is találtam azt a lyukat, amelyen át a nemes lovag élete elmenekült de semmiképpen sem találom azt a másik lyukat, amelyen át az állítólag elrabolt becsülete visszatért volna testébe."

A romániai Diosti község csaknem teljesen leégett. Négyszázötven ház a tűz martaléka lett.

Amerikában készült ez az óriási utasszállító-repülőgép, mely 150 utas befogadására alkalmas.

Kétszázezerrel több a nők száma Magyarországon, mint a férfiaké

Az Egyetemet és Főiskolát Végzett Nők Debreceni Csoportjának előadói estje. — Dr. Imre Ilona értékes előadása a mai nő feladatáról a társadalomban. — Emelni kell az életszínvonalat és a nőnek szociális téren kell elhelyezkedést biztosítani.

Igen értékes előadás hangzott el legutóbb a debreceni Orvos Kamara helyiségében, amikor is a város előkelőségének jelenlétében dr. Imre Ilona, a budapesti központi városháza szociális ügyosztályának előadója beszélt a magyar társadalomról és ebben a nők elhelyezkedéséről. Ezt az előadói estet az Egyetemet és Főiskolát Végzett Nők Egyesületének debreceni csoportja rendezte. Olyan kérdések vezették az előadót, aki különben ezen a téren a legelsők között van, mely kérdésekre az egyetemes magyar társadalomnak kell felfigyelnie.

A mai idők minden oldalról való megvilágítása megmutatta a bajokat, de mindjárt feltárta a segítés lehetőségét is, mely segítésben a nőknek elsődleges szerepe kell, hogy legyen a szebb Magyarország felépítésében.

Többek között a következőkben világította meg dr. Imre Ilona a kérdéseket és adta meg az orvoslásra a választ.

Szociális problémáink fennállnak, amelyeknek elintézésével áll vagy bukik azország.

1933 óta Németország népessége emelkedett, nálunk azonban a népszaporodás leesett, ez nagy veszélyt jelent. Családonként legalább is három gyermeknek kellene lennie, hogyha nem is szaporodik a nemzet, de legalább a jelenlegi arány megmaradjon.

A népszaporodási arányszám: Jugoszláviában 15 százalék, Németországban 8 százalék, nálunk 4.7 százalék. Négygyermekes családokat csak a mezőgazdasági népességnél találunk, de itt nagyobb a halálozási arány, úgy, hogy a különbség eltűnik.

Budapesten a Horthy Miklós úton épített társasházak 235 családjából csak 8 gyermek iratkozott be iskolába. Ez a helyzet a középosztálynál. A jobb munkáscsaládoknál sincs gyermek.

A csecsemőhalandósági statisztikánk is rendkívül kedvezőtlen. Egy éven aluli gyermekek halandósága évi átlagban nálunk 14 százalék, Olaszországban 10 százalék, Németországban 7 százalék, Franciaországban 7 százalék, Angolországban 6 százalék, Svédországban 5 százalék, Uj-Zélandban 3 százalék. 1935-ben 25.000 egy éven aluli gyermek halt meg. Az összes halálozások arányszáma is nagyon rossz.

Igen rosszak a táplálkozási viszonyok is. Egy embernek átlag évenként 1,500.600 kalóriát kellene elfogyasztania, de nálunk 800.000-et sem fogyaszt el. Különösen megdöbbentőek a cukorfogyasztási adatok. Nálunk 8 kg. az évi fejátlag, Angliában 27 kg, Dániában 57 kg.

Vannak falvaink, ahol a cukrot nem ismerik. A falusi nő főzni nem tud, nem ismeri a vitaminos táplálkozást, sok a skorbutos beteg. A ruházkodási viszonyok hasonlóan rosszak. A lakásviszonyok igen elmaradottak. Budapesten is, de a vidéken méginkább. Vidéken 6 millió lakos közül 4 millió egyszobás, vagy földes szoba-konyhás lakásban lakik. Sajnos, minden szociális munka hiábavaló addig, míg a lakásviszonyok nincsenek rendezve. Akárhányszor a gyermek iskolai hanyatlásának oka, hogy rosszabb lakásba költöztek. Betegségben fizetjük meg, amit lakásépítésben megtakarítottunk. Minden szociális munka elmaradása ezen a téren nagyon drága.

Az életstandard süllyed és kulturális téren is hanyatlás következik be. Havi 100 pengőből, illetve heti 16 P-ből nem lehet kulturális igényeket kielégíteni. Fennforog a veszély, hogy kultúra terén is visszamaradunk.

Másfél millió lakosság tudja csak Magyarországon gyermekeinek a középiskolai taníttatást biztosítani. Itt az intelligencia forog veszélyben.

Békeidőben menhelybe csak teljesen elhagyott gyermekek kerültek. Most gyakran kerülnek olyanok is, akiknek szülei élnek s így elszakadnak a családtól. Ez két szempontból veszedelmes. Először, mert a gyermek eltartásáról a család köteles gondoskodni. Mivel azonban minden családvédelmi intézkedés hiányzik és a többgyermekes családnak nincs elég jövedelme, így a családból áttolódik a gyermek eltartása a társadalomra, az államra és a szülőkből kivész a kötelességérzet. A gyermek pedig kicsi korban megszokja, hogy kapnia kell, de nem a szülőktől.

Társadalmi úton lehetne és kellene segíteni a bajokon.

15.000 egyesületünk van, évi jövedelmük összesen 85 millió pengő, de ebből rengeteg megy adminisztrációs költségre.

3 milliió tag van összesen, ha ezek mind intenzíven dolgoznának, rengeteget jelentene. Az angol pl. igen komolyan veszi a társadalmi munkát. Ha ez egyesületben elfoglaltsága van, olyan pontosan végzi el, mint egy hivatalnok. Ez a szellem a fontos, a felelősség és kötelességérzet. Ki van fejlődve a közösségi érzés a német népben is, nálunk azonban nincs társadalmi felelősségérzet.

Nagy baj nálunk a fiatalság reménytelensége. Németországban mindenki egy munkatábori évet tölt el, azután elhelyezkedik. A fiatalság nálunk nem hajlandó szociális munkára, nagy az önzés.

Mindenkinek saját magáért, a maga elhelyezkedéséért kell küzdenie, a közösségért nem tud tenni, pedig a közösség problémáit szenvedi meg.

A fiatalságot mindenképpen be kell vonni a munkába. Nagy baj származhatik abból, ha a fiatalságot a magára hagyottság érzése fogja el.

Jobb a társadalmi úton folytatott szociális munka, mint a hatósági. A settlement munka 200—300-as csoportokban foglalkozik a családokkal és közvetlen érintkezésben van a gondozottakkal. Ugyanazon a helyen, de különböző csoportokban és időközökben foglalkozik ugyanannak a családnak a tagjaival pl. napközi otthonban a kisgyermekkel, leánykörben a serdülő leányokkal stb. és időnként pl. nagy ünnepeken az egész családot összehozza. Ennek a munkának kultúrális célja is van. A munka költségeit a város viseli, de a munka önkéntes. Ez a munka nemcsak a gondozott, hanem a gondozó szempontjából is fontos. Közelhozza a problémákat az emberhez, átalakító hatással van rá.

Minden nőt kell, hogy érdekeljenek a női porblémák. Különösen a női munka problémái. Egyesületünknek elsősorban számon kell tartani minden problémát, meg kell tárgyalnia, foglalkoznia kell vele. Nem szabad engednünk, hogy a nőkérdés helytelen irányba terelődjön. Kötelességünk, hogy az utánunk jövőknek, simábbá tegyük az utat, jobbá helyzetüket. Gondolnunk kell arra, hogy 200.000-rel több nő van, mint férfi, kell hogy bizonyos pályák megmaradjanak nekünk, amelyeken érvényesülni tudunk. A szociális munka nőknek való. Kár, hogy nincs még olyan iskola, ahol megfelelő kiképzést lehetne kapni szociális munkára és amely diplomát is adna. Fontos, hogy ezt a nem könnyű munkát emberi módon meg is fizessék.

A jövedelem elosztás is nagyon egészségtelen nálunk. A lakosság 80 százaléka kisjövedelmű ember. Az összes jövedelem 43.5 százaléka esik rájuk. A lakosság többi 20 százalékára több mint 50 százaléka esik a nemzeti jövedelemnek.

Nagyok az eltolódások, nagy tömegnek a létminimumon alul marad a jövedelme. És van egy 80—100 pengős havi jövedelemmel bíró középosztály. Ez a szellemi elproletárosodás felé vezet.

A mindvégig igen érdekes, nagy felkészültségről tanuskodó előadást az előkelő közönség nagy érdeklődéssel hallgatta és az előadás végén melegen ünnepelték a neves előadót, akt ezzel a felvilágosító és megvilágosító adathalmazzal és nemes szándékú segítéssel elindított egy mozgalmat, mely új alapokon a női munkának teremt új talajt.

Számok a könyvekről

A könyvnyomtatás föltalálása óta 1900-ig, tehát 450 év alatt hozzávetőleges számítás szerint 30 millió könyvet nyomtak. Most évente körülbelül 200.000 mű jelenik meg, emellett 80 ezer folyóirat és 400.000 ujság. Egy német statisztika szerint 1927-ben a lakosság számához viszonyítva Dániában minden 1059 emberre, Hollandiában 1310-re, Svájcban 2038-ra, Németországban 2099-re, Svédországban 2347-re, Norvégiában 2390-re, Angliában 3044-re, Franciaországban 3419-re, Olaszországban minden 6600 emberre jutott egy könyv. Azóta, természetesen, ezen a területen lényeges eltolódás történt, különösen Svájc és Hollandia javára és Németország terhére.

Az egyre növekvő könyvtermelés mellett egyre nő az óriási könyvtárak gyüjteménye is. A londoni British Múzeum és a párizsi Bibliothéque Nationale több mint négymillió kötet fölött rendelkezik, a moszkvai Lenin-muzeumban pedig nyolc és félmillió kötet van. Egyre nő a különböző tudományos és szakfolyóiratok száma. A természettudomány, a technika és az orvostudomány terén 35.000 folyóirat terjeszti a tudást.

Vannak egyes különleges témák, amelyekről rengeteg könyv jelenik meg. Az Orleansi Szűzről, például, 1900-ig több mint 12.000 mű jelent meg. A Cromwellről, Lincolnról, Michelangelóról és Danteról megjelent művek száma is sokezerre rug. — A Goethe-irodalmat földolgozó lista 20 ezer művet ölel fel. Napoleonról 70 ezer kötet jelent meg. A könyvek és a folyóiratok száma tehát egyre emelkedik.

Ez is megoldás

Erdőőr: Hallja uram, ez a vadászati engedély tavalyi.

Vadász: Nem tesz semmit! Majd én is csak tavalyi vadakra fogok lőni.

A magyar szellem vándorutja

Vajda János gondolat-lírája.

Kiegyezéskori irodalmunk értékes ugyan, főfontossága mégis az, hogy útat egyenget Adyéknak. A vidéki olvasóközönség második vonalba szorul, a klasszikus formák fölbomlanak, a városi szellem szétárad. Ez ellen hiába emel gátat az akadémia. Csak annyit ér el, hogy legeredetibb íróinktól elriasztja a közönséget s üres helyükre odatódulnak a beolvadottak, epigon hűséggel, őrízve a »nemzeti hagyományt«.

Az elszigetelt költők közt Vajda helyzete legtragikusabb. Az elérhetetlent hajszolja s az elérhetőt sem éri el. Petőfi nemzedékének tagja, de elválik a népi iskolától. Nagy kortársai egyensúlyban tartják a külső és belső világot, Vajdánál ez az egyensúly megmog. Petőfi leírásai pontosak, akár egy mozifelvétel. Vajda Száll A Hegyre kezdetű verse viszont bármely őszi tájképpel illusztrálható. Az erdő lelkét akarja megszólaltani, vagyis voltaképp a saját lelkét.

Ez már a város hangja: — Vajda a természet tiszta, állati derűjét nem étvezi. Ha a természetből indul is ki, azonnal áttéved komor töprengései közé. Egy erdészlakban serdül föl s már korán az erdő babonás éji hangulata ejti meg. Mikor a szabadságharcot átverekszi, büntetésül egy lombardiai ezredbe sorozzák. Ezen az ősi városi talajon kap végső keretet a világképe.

Mihelyt hazatér, egy »démon« nyűgözi le, a tüneményes szépségű Gina. Ez a lány később, Bécsben, egy öreg mágnásunk jóvoltából milliós vagyonhoz jut. Vajda holtig megrázó verseket ír a hajdani Gináról, de az élőt elkerüli. Házassága sem boldog. Ötvenen már túl, mikor egy ifjú lányt vesz el, de rövid gyötrődés után szétválnak.

Semmi sem sikerül neki. A kritika Gina miatt is prüszköl, nem akarja bebocsátani a Lillák, Ételkék, Juliák közé. A közönség meg népdalt vár, Vajda sötét rapszódikus lírájától visszaborzad. De ő konokul megy a maga útján, alkot öntörvényei szerint. Csak az emberektől idegenedik el végképen. Az örömszomjas vakmerő lélek lassankint epés mogorva különc lesz.

Az sem vigasztalja már, hogy a java fiatal költők hozzá tódulnak. Még Kiss József nem is annyira, — balladáiban egyenesen Aranyból indul ki. De Reviczky Gyula és Komjáthy Jenő már kétségkívül Vajda örököse. Csakhogy utólérni sem tudják, nemhogy túlszárnyalni. Ők már tipikus gondolati költők, városi lelkek; könyvek, vitak, töprengések légüres terében élnek. Reviczkyben Schopenhauer világgyülölete lázadozik, nem is látja a természetet. Komjáthyban meg Nietzsche új optimizmusa újjong: a felsőrendűség szédülete, formátlanul.

Vajda még őrzi a természet melegét. Szemléletes, kemény, tömör. Világfelfogását is tulajdon balsorsából szűri le. Gyökeréig önálló, eredeti; Petőfitől csak annyit »tanult«, hogy a költő legyen őszinte irgalom nélkül. Vállalja a szókimondás hálátlan szerepét a megalkuvás korában, irodalmi és társadalmi téren egyaránt. Ki is közösítik. A városi szellemű Kemény Zsigmondot még legalább a kritika elismeri, ő csak az utókortól remélhet méltánylást.

Főérdeme a gondolat-lira életteljes megteremtése. Minél több jut a költészet éteri szárnyalásába a valóság elemsúlyából, annál jobb. Vajda sohasem elvont, eszméit elemi indulat fűti.

Az olyan verseitől, mint az Üstökös, egyenes az út Ady szimbolizmusa felé. A szimbólum egészen más, mint az akkoriban divatozó allegória. Az allegória a külső kényszer műfaja, kialakításában az észnek is szerep jut. A szimbólum mélyebbről fakad, kiszámíthatatlannal. Ösztönös villanással kapcsolatot teremt a világ bármely két jelensége közt. Az allegóriának csak egy megfejtése van. A szimbólum, mint Arany Rab Gólyája, többféleképen is értelmezhető.

A lélek tudatalatti világába legmélyebben egy versesregényében hatol be Vajda. Epikája szerelmi vívódásait festi. Legmerészebb köztük az Alfréd Regénye: egy káprázatos álomleírásban mindazt tartalmazza, amit az álom vágyteljesítő hatalmáról évtizedek mulva Freud kifejt.

Fenséges költészet ez. Szavai súlyos sziklatömbök, sokszor zuhanással fenyegetők. Ihlete egyenetlen, de visszarogyásaiban is titáni erő érzik. Ady benne látja a maga közvetlen elődét. Méltán: Vajda a híd klasszikus és modern liránk közt.

Juhász Géza.

SUSCIPE . . .

Adáz nemzetségek, ellenségekünk népe
Nemzeti lobogónk öt darabra tépte
Gonosz ellenségek most is vérbe mártják
Egyetlen kincsünket e szent örökséget
Hatalmas Istenünk felajánljuk Néked
Fogadd el rongyosan, fogadd el véresen
Koldus népünk ádja, vedd tőle szívesen
Fogadd el Úr Isten!

Trianon vergődő tépett magyarjai
Kiáltanánk, de csak sóhajunk hallani
Csak Te vagy reményünk, egyetlen Istenünk
Fogadd el szomorú, könyes tekintetünk
Fogadd el országunk szétdarabolt földjét
Szegények sóhaját s a nyomorgók könnyét
Szegény vérző hazánk megcsonkított földje
Legyen koronádnak egyik drágagyöngye
Fogadd el Úr Isten!

Föl ajánljuk Néked két kezünk munkáját
Földmíves ekéjét, alföldünk búzáját
Kovács kalapácsa, asztalos fűrésze, —
Légyen kincstáradnak drága ékessége
Kettős magyar szentév, kettős magyar ünnep
Melyben szent nevedet dícsérni nem szünnek
Legyen Tied ez is, Néked felajánljuk
Fogadd ezt el tőlünk, csupán ezt kívánjuk
Fogadd el Úr Isten!

Fogadd el az elménk minden gondolatját
Érted égő szívünk hódoló imáját
A magyar családot áldd meg jó Istenünk
Hogy boldogabb legyen drága bús nemzetünk
Fogadd el imáink, bús nincstelenségünk
S az egyenes útat, arról le ne térjünk
Minden hibáinkkal fogadj el bennünket
Fogadd el lelkünket, szerető szívünket
Fogadd el Úr Isten!

E szent esztendőben legyen Tied minden
Mindent felajánlunk, fogadd el Úr Isten
Minden lélegzetünk, szívünk dobbanása
Legyen szent hitünknek ékes tanusága
S a nap nyugvásakor ha jő az alkonyat —
Egy forró imádság hagyja el ajkamat
Rövid életemnek minden napszakát
Megváltó Krisztusunk kegyelme hassa át
S s szívem mélyéről fakadó hő imát
Fogadd el Úr Isten!

S. Gabriella, Budapest.

Gondolkoztató számok, melyek nekünk, magyaroknak szólnak

Apadó magyarság a végeken. — Pusztul a város lakó, kevés a születés, míg a nemzetiségek emelkedése ijesztően nagy Erdélyben, a román statisztika szerint. Telepítés, melyről nem mernek szint vallani, de a tények árulkodó kiáltással beszélnek róla.

Húsz esztendő óta szédületesen nagyot változott a világ. A magyar-panaszból világ-panasz lett és a magyar kérdés ma már Európa nyugati nagy népeinek is fáj. Olyan erősen fáj, hogy az egykori bűnkövetetteket alig merik emlegetni. Húsz esztendővel ezelőtt a Monarchia megszüntetése alkalmával arról ábrándozott első sorban Franciaország, hogy megszüntette Európában az ellentéteket azzal, hogy leigázta vélt és valódi ellenségét.

És ma Franciaország Angliával együtt látja, hogy azok, akik akkor békét diktáltak, elvakult, tudatlan és rossz indulattól fűtött politikusok voltak csupán, akiknek se érzéke, se tudása nem volt arra, hogy megoldják Európa beteg kérdéseit.

Legtöbbet vesztettünk mi.

Németország régen kiheverte a szervedést és megpróbáltatást, sőt ha jól megnézzük, nyert is, mert elvettek tőle annak idején 72.000 négyzetkilométert, köztük olyan területeket, melyeken franciák, dánok, lengyelek voltak túlnyomó számban, ezzel szemben most kapott 84.000 négyzetkilométert, amivel aztán Európa második nagyhatalma lett terület és népesség tekintetében, míg háború előtt csak a harmadik helyen állhatott...

Mikor tehát büntetni akart Franciaország, akkor segített a németeken, ellenben rajtunk, magyarokon romboltak annyit, hogy felér egy 150 esztendős török megszállással és pusztítással. Holott nekünk igazán édeskevés közünk volt ahhoz, hogy Franciaország, vagy Anglia hogyan, miként helyezi el a világpiacon ipari cikkeinek tömegét...

Kiszámíthatatlan veszteségeinknek jelen alkalommal egyetlen példáját hozzuk el.

Ez a példa azonban erős.

Beszédes, melyből a vak is lát.

Látnak tehát olyanok is, akik mesterségesen igyekeztek látásukat megfertőzni húsz esztendővel ezelőtt.

Szerencsére azonban dereng az ég nyugaton és keleten, északon és délen. Belátták a tévedést és most már igazán idők kérdése, mikor kezdjék meg a jóvátevést.

Addig azonban sok szenvedést és kétségbeejtően nehéz napokat kell megszállott területen élő testvéreinknek lenyelni.

Most jelent meg francia nyelven egy túlfűtött hangulatú román munka. Irója Silviu Dragomir egyetemi tanár, aki a Goga-kormány kisebbségi minisztere volt. A munka célja nyilvánvaló: meggyőzni a francia közvéleményt arról, hogy Erdélyben nincs semmi hiba, mert ott a románság túlsúlyban ván.

Igy szólnak az adatok. Erdélynek és a Bánságnak van 5,543.250 lakosa. Ebből román 3,206.261, azaz 58 százalék. Magyar 1,353.675; 24 és fél százalék, német 543.622, azaz 9.8 százalék, zsidó 178.421, azaz 3.2 százalék.

Mindezek előtt és fölött könnyű megállapítani, hogy szemenszedett hazugság ez a számadatsor, mert Románia minden erőfeszítése dacára sincs közel három és félmillió román Erdély területén, hiszen bárhogy is szaporodtak húsz év alatt, a náluk tomboló népi betegségek se használtak a faj szaporodásának.

Bármilyen embertelen mértékben telepítettek is, ott több román nincs kétmilliónyolcszáz, kilenc százezernél, míg a magyar lakosság minden ellenkező állítással szemben egymilliónyolcszázezer, hozzá vehetem a magát magyarnak valló erdélyi származású zsidó vallásuakat, tehát kétmillió, a németajkú lakosság se román, ez több mint félmillió, ami százalékban kereken 45 százalékot tesz ki.

Ez persze egészen másképpen hangzik, mint Silviu Dragomir francianyelvű cikke, de ezek a számok nem volnának alkalmasak arra, hogy a nagyon is megingott francia—román barátság ürügye alatt saját érdeket képviselő román érdekeket szolgálja a gall nép közvéleménye előtt.

Még fantasztikusabb aztán a Lumea Romanesca című lap kommentárja a fent említett statisztikai adatokhoz. Valahonnan, Isten tudja mely jól őrizett román statisztikai adatokból elöszedtek néhány személyt, amely azonban minden erőfeszítés dacára azt bizonyítja, hogy Silviu Dragomir nagyon elvetette a súlykot. Ez a statisztika 1910. évi adatokat tartalmaz, mely szerint már ekkor 53 százalék román, 31.7 százalék magyar, 10.7 százalék német élt Erdélyben. Hogy néhány százalék hiányzik ebből a statisztikából, kereken 4.6 százalék, arra mit sem ad a román érzés, elvégre aki füllent, az nem mindig jó és gondos memóriájú is. Ennek a statisztikának alapján megtudjuk, hogy a falusi románság száma 59 százalékról 63 százalékra emelkedett, míg a magyarságé 26 százalékról, 21 százalékra esett. Mert szerinte 1910-ben az erdélyi városlakók száma így oszlott meg nemzetiségek szerint: román 19.6 százalék, magyar 62 százalék, német 15.9 százalék, más nemzetiségek 2.5 százalék. Ezzel szemben ma román 36.9 százalék, míg a magyar 36.8 százalék, a német pedig 13 százalékra esett.

Hát igen, kérem, így kell propagandát csinálni. Nem szabad megrettenni holmi hamisításoktól, apró, cseprő korrigálásoktól.

Elvégre az ugyc természetes, hogy az összes véderőben szolgáló kisebbségi katonák kivétel nélkül román »fajuak«, velük együtt azok a sajnos, ma kevesek, akik állami állásban szolgálnak, de jelentős a szin-

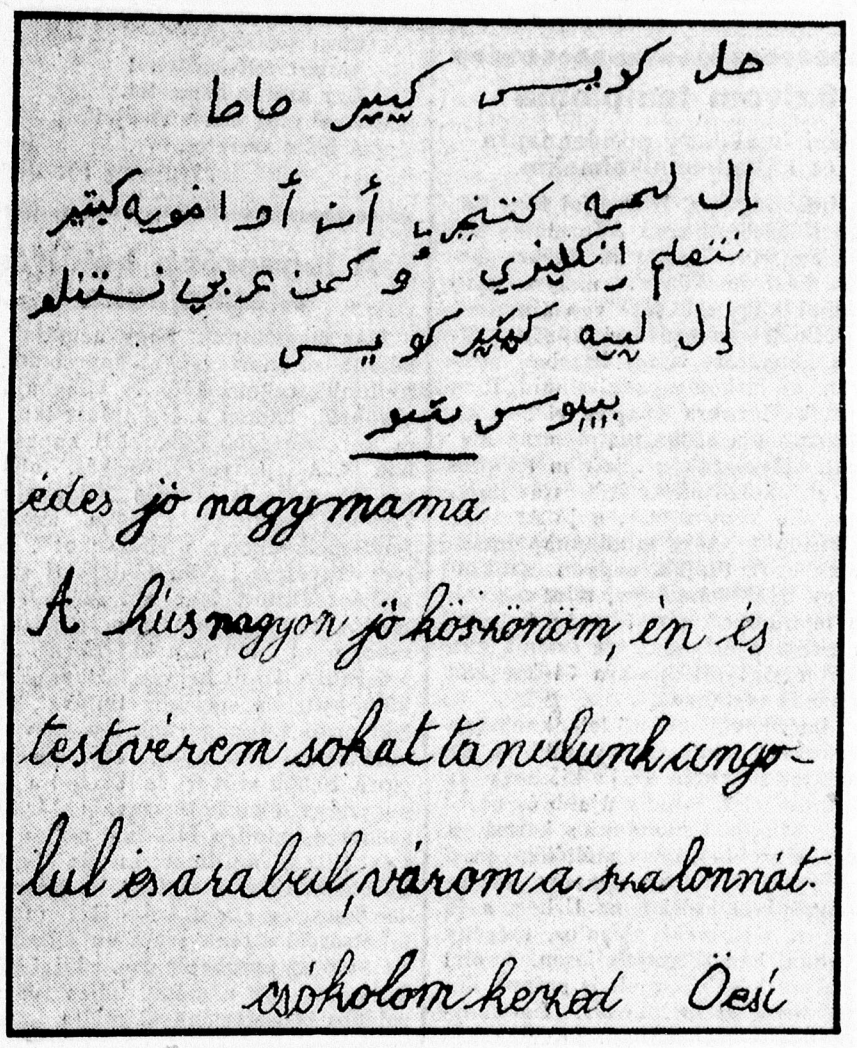
tén állami, tehát a románnak könyvelt nyugdíjasok, állami munkások száma, nem is szólván hadiözvegyekről, árvákról, lelencgyermekekről, rokkantakról, akik azért, mert román államtól is kapnak valamit, természetesen román »fajúak« is akaratukon és megkérdezésükön kívül.

Hogy ilyen hihetetlen, megdöbbentően erős szaporulatot mutat fel a román statisztika a magyarság kárára és a románság javára, azt azzal magyarázza, hogy minden száz születés közül 62.9 román, míg a magyar csak 22.2 ...

Arról tudni se akar, hogy ez az egész hamisított statisztika az oka mindennek. Mert egyetlen szaporulatErdély románságának életében, hogy a kisajátított magyar földekre ezrével, meg ezrével hozták a román telepeseket, főleg hat, nyolc családú románokat éppen azokra a vidékekre, ahol szintiszta magyar néprétegek nagy tömegben élnek. Szemérmetlenül azonban azt írja a román Lumea Romanesca: »A világ egyetlen állama vagyunk, akik nem folytatunk telepítési politikát a kisebbségek rovására!« És a világ forog tovább, a föld nem dül össze az éggel!... Ezt már mi mondjuk, nem a Lumea Romanesca ...

Két debreceni gyerek megható levele Transzjordániából, ahol angol iskolába járnak

Magyarul már csak a szüleitől tanulnak. — Édesapjuk haza akart jönni husvétra, de az angolok a változott politikai viszonyok miatt nem engedték.

هل كويس كبير حاط
إل لحمه كتنجر أنا أوامويه كبير
نتعلم إنكليزي وكمن عربي نتعلم
إل ليه كبير كويس
بيلوس متو

édes jó nagymama

A hús nagyon jó köszönöm, én és testvérem sokat tanulunk angolul és arabul, várom a szalonnát.

csókolom kezed Öcsi

Megható levél jött a távoli Transzjordániából. Két kis magyar gyerek írta. El Zerkából. Nagymamájuknak írták, aki Debrecenben a Vörösmarthy uccán lakik.

Barna István Debrecenben is jól ismert motorszerelő és gépkocsitulajdonos gyermekei írták, akiknek édesapjuk már több mint 5 éve kint él feleségével és két gyermekével El Zerkában egy nagy angol katonai táborban. Itt ebben a hatalmas katonai lágerben ő a fővillanyszerelő és **kitűnően dotált állása van.** Egy kis patak partján áll a kis arab stilusban megépített ház, minden komforttal ellátva. Évekig teljesen nyugodt volt itt az élet, az angol katonák élték a megszokott egzotikus életüket, de most a megváltozott politikai viszonyok miatt igen nagy élénkség uralkodik. Hogyne hiszen napirenden vannak már **itt is Transzjordániában az arab tüntetések, éppen úgy, mint Palesztinában.** Pedig itt csend és béke honolt, igen jó viszonyban éltek az angolok az arabokkal, de úgy látszik itt is megkezdődött az arab bujtogatás. **Ma már az a helyzet itt is, mint Palesztinában, hogy az arabok gyülölete nemcsak a zsidók, hanem az angolok ellen is irányul. Éppen ez a megváltozott helyzet magyarázza meg azt, hogy Barna Istvánt nem engedték haza Debrecenbe kéthónapi szabadságra.** Pedig igen vágynak haza, a pénzt is a hosszú útra összegyüjtögették.

Napirenden vannak az összetüzések az angolok és az arabok között, mint írja legutóbbi levelében Barna István. A vad arab hordák megrohanják a kis községeket, rabolnak, ölnek, pusztítanak. Ilyenkor aztán a katonai tábor küld ki büntetőexpedíciót a lázadók megfékezésére. Aztán itt vonul végig a sivatagon egyik nagy petróleumforrás betoncsővezetéke. **Ezt állandóan elvágják az arabok, mert tudják, hogy a kifolyt petróleum az angoloknak nagyon érzékeny pontjuk, melynek minden cseppje aranyat ér.** Ilyenkor aztán műszaki csapatok rohannak ki a sivatagba és keresik a csőben a folytonossági hiányt. **Megcsinálják, de másnap ismét baj van, mert megint elvágják.** Most aztán kiméletlen expedició indult meg a lázadó hordák megfékezésére.

Igen érdekes Barna István levelének az a része, amelyben a gyerekeiről ír. Mindkét gyermek még nem iskolaköteles korában került ki Transzjordániába. A szülők kétségbe voltak esve, hogy miképen tanuljon a két kis fiu. Először Jeruzsálembe akarták adni intézetbe, hogy ott egyik angol iskolában tanuljanak. De ez nagyon sokba került volna, aztán meg távol lettek volna a szüleiktől. Itt teljesen elfelejtettek volna magyarul is. Pedig ezt nem akarták. Végre úgy döntöttek, hogy a katonai táborban lévő elemi iskolába adják gyermekeiket. Érdekes iskola ez. **Egy angol tiszt, főhadnagyi rangban a tanítójuk, aki arabul tanítja őket.** Angolul egy szép fiatal angol tanítónő tanítja a két kis magyar és arab gyerekeket, akik között az ott állomásozó angol tisztek gyermekei is járnak az iskolába. **Igy egyszerre két nyelven megy párhuzamosan a tanítás. Teljesen demokratikus iskola ez, mert oda jár a tábornok fia is a kis szurtos arab gyerekekkel.**

Barna Istvánné két kis fiával.

A katonai tábor parancsnokai szemlére indulnak.

Egy angol tiszt mesteri ugratása.

Az ember szinte el sem hiszi, hogy a magyar gyerek milyen tanulékony. Láttuk a két kis magyar iskolai füzeteit, melyet elküldtek nagymamájuknak. Az arab irka nem olyan mint a magyar. Ugyanúgy mint a zsidó könyveket hátulról kell forgatni. Láttuk a számtan írkát, éppen az egyszeregy van benne. El sem hinné az ember, hogy ezeket egy 7 és egy 9 éves magyar gyerek írta és még hozzá milyen szépen. Pedig el lehet mondani, hogy az arab írás igazán nem könnyű még a felnőtteknek sem. Hogy milyen jól tanult a két kis magyar az látszik a jegyekből. Az is igen érdekes, hogyan jegyeznek a feladatokra. Nem úgy mint nálunk 1 2 3 4. Hanem 10/10-ed. Ez a legjobb jegy. Az egy tized a legrosszabb osztályzat. A két kis Barna osztályzata általánosságban 4/10-ed 5/10-ed, amely magyarul annyit jelent, hogy körülbelül közepes tanulók. És még jobban nehéz ez a feladat, ha meggondoljuk, ugyanakkor angolul is elvégzik ugyanezeket a feladatokat. **Sőt ha haza mennek a szigorú mama, ott van, aki a két nebulót a magyar írásra is tanítja.** Mint az alábbi levélből kiderül, még hozzá elég jól. Beillene két itthoni elemista tanulónak is, olyan szépen írnak magyarul is.

A levélből az is kitünik, hogy a két Barna gyerek nem veti meg a jóféle debreceni pecsenyéket és szalonnát sem. Ezt meg is lehet érteni, mert itt bizony nagyon kevés húst esznek. Ennek az a magyarázata, hogy az arabok vallási fogadalmuknál fogva csak szárnyast esznek. A disznózsírt még hirből sem ismerik, ellenben mindent pálmaolajjal főznek. Ezt a debreceni gyomor nagyon nehezen veszi be. — Annál több gyümölcsöt esznek, melynek itt semmi értéke nincsen. A narancs olyan olcsó, hogy magyar pénzben darabját ki se lehet fejezni. Szinte az uccán terem, annyira nincs értéke, hogy a gyerekek ezzel futballoznak.

A levél végén Barna István annak a reményének ad kifejezést, hogy talán jövőre haza tud jönni látogatóba.

Székely Tibor.

Piarista gimnázisták falujárása

VISSZAPILLANTÁS!...

A forró lüktető nyári napok után beköszöntöttek a szeptemberi őszi napok. A nyári boldog önfeledt vakációt felváltotta az iskolai élet. A szeptemberi csillagos ég alatt felkönyöklött egy új iskolai esztendő az idő végtelen síkján, melynek se kezdete, se vége, csak örök folytatása van...

A város megélénkült. Apró kisdiákok állnak újabb harci sorba, hogy végig küzdjék életük egyik (nagy) jelentős részét: a 8 kemény esztendőt.

A Szent Anna ucca fái boldogan és bólongatva üdvözlik megszokott vendégeit, akik ünneplőbe öltözve sietnek Veni Sanctaera...

Megnyílt a nagy rácsos kapu. Mint egy hatalmas oroszlán száj nyeli el ezeket az emberpalántákat, hogy ismét egy évig áthassa a piarista szellem termékenyítő hatása és ismét megkezdje tanító munkáját Isten és Haza szeretet köntösébe...

*

Első önképzőköri gyűlés... Dr. Klimes Péter vezetőtanár megnyitó szavaiban vázolta a kör programját. A kör — mondta — az idén folytatja azt a nagyfontosságú munkát, mely az »ideális Önképzőkör« keretébe tartozik. Azt a csekély erőt, melyet mi feltudunk használni azt a *magyar önmegismerés és önnevelés* nagy és örök szolgálatába állítjuk. Ezért a kör idei munkájának előterébe Debrecent állítja. A magyar élet egyik forrongó centrumát, egy ízig-vérig magyar »civis« város jellegét, multját, történelmi szerepét, földrajzi fekvését, életét, népét, környezetét fogja a kör elé hozni egy-egy vállalkozó szellemű ifjú. És igyekszünk majd, hogy Debrecenen keresztül hazánkra, a debreceni szellem megértésével, a magyarság lelkületére nézhessünk. Emellett az egész magyarság lelkületére nézhessünk. Emellett az egész magyarság megismerését és Erdélyt is programba vette a kör. »*A munkakör oly széles, hogy mindenki megtalálhatja benne képességeit. A hungarologus és az irodalom kedvelő, a művészhajlam és a természettudományok után érdeklődő egyaránt.*«

Az új tisztikar kinevezése után dr. Bátori József igazgató beszédében rámutatott az Önképzőkör fontosságára, általános munkára buzdította a kör tagjait, hogy azt a szép és magasztos programot minél nagyobb sikerrel oldja meg egy ilyen jövőre nevelő kör. A Hiszekegy szavai zárták be az alakuló gyűlést...

*

A zöldelő fák levelei kezdik felvenni szárga színüket. Beköszöntött a szeles és szomorú ősz. A nap erőtlen sugarai csak néha-néha törik át az égboltot befedő fekete felhőket. A természet készül a pihenésre... A rohanó élet zürzavaraiban, az élet kereke halad a maga megszokott útján, nem néz se jobbra, — se balra, csak egyenest... ...Az iskola padjaiban is megkezdődött a munka. A nyári vakációs hangulatot kezdi felváltani a tanulás, izgulás hangúlata. A nyári kalandok helyett az ünneplésekre való készülődés lépett. Az Önképzőköri vezetőket egész kis ember gyűrű veszi körül tízpercekbe, beszélgetés, kérdezősködés, szereposztás...

*

Az önképzőkörben is megkezdődött a munka. Először Debrecent vázolták a kör elé. Ennek a magyar városnak keletkezését, nevét, földrajzi helyzetét történelmi nevezetességét, társadalmi képét és világvárossá fejlődését hallottak. Az előadók után elvezettek a délibábos Hortobágyra. Szinte látni lehetett az előadó szavait, amint leírja a kilenclyúkú hidat a ménesek futását, a gulyák bőgését, változatos madárvilágát, a tilinkó hangját, amint felénk hozza a magyar pusztát végig seprő tavaszi szellő, megismerjük a cifra szűr és suba alatt rejtőző magyar pásztor népet, szívéből fakadó igazi magyar nótát... a naplemente fellángoló pásztortüzek fényébe.

Ezután a kanyargós Tiszán szállt le, a csónak, hogy onnan is arról a vidékről is hozzon valamit ide a körnek. Bemutatták az előadók a tiszántuli helyzetet, népességet, fajimegosztást, gazdaságiképet, szokását, életmódját, örömét és bánatát...

*

Március 20-át megelőzőleg nagy a sürgés-forgás. Próbák, próbák... csak a »főúr« Béla koma, a kör elnöke komoly... Elnök úr — egy percre — ezzel Vasárnapi Hármashegyaljai tanyajárásról egy pár szót könyörgünk.

»Ez kérem — mondja komolyan — Önképzőkörünk egyik legjelentősebb programja. Magáévá tette a magyarság megismertetését, a nemzeti problémákat és azok megoldási lehetőségét. Eszményünk, a magyar szociális Magyaország, ezért küzdünk, kéz a kézbe minden magyarnak. Ezt szolgálja a falujárás, illetve a tanyakutatás, hogy ezáltal is megmutassuk, nincs egyedül hagyva, hogy él bennünk a sorsközösség érzése...« Csengetnek... Kénytelen a főúr menni, komolyan mint egy...

*

Március 20-án útnak indult egy 50 főből álló, magyar zászlót lengető sastollas piarista fiúkból álló csoport, hogy felkeresesse a város zürzavarától, a természet lágy ölén lakó magyar tanyavilágot, a *Hármashegyaljá*t. Megmutassák, hogy őket, a városiakat is vonzza a tanya, a kenyeret, életet adó föld, őket is érdekli a magyar paraszt sorsa, az itteni élet. Ott kin ez a kis csoport nagy sikert aratott. Az összegyült öreg bácsik és asszonyok, fiatal menyecskék és fiatal fiúk egy boldog és szép emlékezetes márciusi ünnepéllyel a szívükbe, tértek haza, hogy a hétfői felkelő nappal újból megkezdjék az élet egyhangú munkáját, a verejtékes kenyérért való munkát. De szívükbe, most ott lángol annak a magasztos szép ünnepélynek minden szava, mely a magyar hazaszeretet és feltámadást adta ajkukra! Nagy és büszke siker volt. Ujból felébreszteni ezekben a lelkekben a ragaszkodást, a törhetetlen hűséget, nagyobb misszió ez mindennél. Ilyen missziót kellene mindenkinek követni, mert így lehet egy nemzetét egy átfogó eszme szolgálatába állítni.

A siker újabb elhatározásra acélozta ezeknek a fiúknak és vezetőknek a lelkét. Húsvét után Mézeshegyet keresik fel, hogy ott is elhintsék a hazafias eszméket és megmutassák, hogy már nincs különbség — legalább is az ifjúság és egy pár megértő szívvel együtt — úr és paraszt, csizmás és pantallós (paraszt) közt, itt mindenki egy: éspedig magyar. *Egy érzéstől és eszmétől átitatott magyar faj!*

*

Egyesek kinevetik a falujárást, a falukutatást. Feleslegesnek tartják, hogy az a 3 és félmillió nincstelen magyar testvért felkeresse az ifjúság. Mert egyeseknek csak akkor kell ez a 3 és félmillió, meg a többi sóvárgó magyar, mikor szavazni kell. De ezek a fiúk már másként gondolkoznak. A falu népének felkarolására irányuló munkába kapcsolódott bele a debreceni piarista gimnázium így lett melegágya egy nemzeti érzéstől átfűtött ifjúságnak. Igy küzd ez az Önképzőkör is a többi ifjúság mellett az eszméért, a szociális Magyarországért, a magyar fajért! Büszke lehet ez az intézet, mely magából kikerülő ifjakat már nyitott szemmel állítja harci sorba, hogy az iskola padjaiban lelkébe plántált eszmék és érzések ott kin az »élet vad vizén« hozzák meg ízletes gyümölcseit.

Igen, ezek egy-egy pillantképek egy »ideális Önképzőkörből« a piarista iskola Önképzőköréből. Nem politikai harcok, politikai felfogások ezek, hanem egy jövőre nevelőkörnek a célja, akaratja!

*

A tavaszi szellő enyhe sugallatait, csípős április idő váltotta fel. Pedig a tavasz kezdetén már rég áthaladt az idő mutatója. A virágzó fákat a fagyos éjszakák csípik meg. Hideg fujdogáló szellők seprik végig az utcákat. Mindenki összehúzva siet a dolga után. Jön a húsvét!... Krisztus kálváriajárásának és a nagypénteki kereszt halálnak dicsőséges befejezése: a Feltámadás.

Mintha a mostai időjárás is, a szellők, a fák susogása is a magyar kálváriajárást és a magyar nagypénteki kereszthalált sírná, hogy majd teljesen elcsendesülve a tavaszi nap éltető, melengető sugaraival megjöjjön a nagy Magyar Húsvét: a Feltámadás!

(Pattantyus Á. K.)

Szivem temploma

Házi imakönyv mindennapra és különféle alkalmakra.

Uj imakönyv ez, Hegyaljai Kiss Géza bőcsi (Borsod vm.) református lelkipásztor irta. Gazdag és értékes tartalmu házi imakönyv, melyre mindenkinek nagy szüksége van a mai sivár lelkiélet keserűségei között. Mikor a kenyérért vívott harcban elfáradtan, az otthon mozdulatlanságában „lelkünk Urunkra óhajtva elébe kívánkozik" s a szoba templommá alakul át, elővesszük a „Szivem templomát", megkeressük az igét és az imát, segítségért könyörgünk, a jó Atyához emelkedünk. Akik mindennap imádkoznak azok tudják, nagyon szükséges egy ilyen imakönyv, mint a „Szivem temploma", melyben az év minden napjára más-más ige és ima van és különböző alkalmakra 74-féle igét és imát is tartalmaz.

Az imádkozni szerető lelkeknek van imakönyvük nemcsak egy, több is. Ez természetesen nem zárja ki, hogy az imádkozó lélek mindig újabb és újabbat ne óhajtson mondani s keresi a szépet, a szebbet, hogy méltóképpen, a lélek nyelvén, az örökigazság, az ige boldogságával szóljon az Urhoz, a jó Atyához. Gyermeki alázatos, szerény szavakkal bár, szeretetteljesen. Az élet szegényes hétköznapjait is széppé, ünneppé teszi az imádkozás. Imádkozzunk tehát mindennap! Kérjük jó Atyánkat, Istenünket az ima szavaival. Ne csak akkor keressük Őt, mikor az élet megsebez, mikor az élet terhével, gondjával, bajaival és néha önmagunkkal is küzdünk, imádkozzunk kitartóan mindennap és a különféle alkalmaknál.

Imádkozni Jézus Urunk tanította, megmutatta: ez az út visz közelebb Istenhez. Egyenesen Hozzá vezet! Az ima fénybe öltözteti lelkünket, fényessé teszi egész életünket. Ezt a célt szolgálja, ezt segíti elő Hegyaljai Kiss Géza bőcsi lelkipásztor most megjelent házi imakönyve, a „Szivem temploma", mely hitébresztő, hitéleszlő imáival segítségére siet az imádkozni vágyó áhitatos lelkeknek. Nem hiányozhatik egyetlen református hajlékból sem, egyformán elviszi a szomjuhozót, — akár ifju, akár öreg, nő vagy férfi, — az Örökforráshoz, Jézus Krisztushoz, hogy felfrissülve erősíthessék magukat az élet további harcára, erősít hessék hitüket s boldogan mondhassák:

„Minden napon áldalak téged és dicsérem neved örökkön örökké!"
„Áldalak jó Atyám jóságodért, a Te egyetlen szent Fiadért, —
Ő, Jézus, az én: Szivem Temploma!"

Dr. Boér Károlyné,

Feltámadás

Feltámadt az Ur Jézusunk
Istennek szent fia,
Zengjünk hálát szent nevének
Mélyen leborulva.
Győzelmével hitet adott,
Hogy örök az élet,
A földi lét átmeneti
Tisztitsuk a lelket.

Golgotának emléke él
A gyásznak már vége,
Keresztények örvendezzünk
E nagy dicsőségre.
Igaz, magyar Testvéreim!
Tovább tart a gyászunk.
Majdnem husz éve mióta
Csonka az országunk.

Itt áll még a Duna völgyén
Trianon keresztje,
Magyar sorsnak végtagjai
Rajta megsebezve.
Drága Megváltó Jézusunk!
Ki oly hatalmas vagy,
Az erős sirnak zárját is
Te felszakitottad.

Támaszd fel a magyar népet
Törd össze keresztjét,
Ostorozd meg a Trianon
Igazi szerzőjét.
Amiért felfeszittetett
Egy kultúr nemzetet,
Ahol még ma is virágzik
A béke szeretet.

LŐRINCZ ENDRE.

A legapróbb betüirás világbajnoka

Már megszoktuk, hogy nemcsak a különböző sportágakkal kapcsolatosan hallunk rekordokról és világbajnokságokról, hanem a legfantasztikusabb és nevetségesebb dolgokkal kapcsolatban is. A lepényevés, sörivás, dohányzás, táncolás és fánülés „világbajnokságának" komolytalanságán azonban felülemelkedik az a világrekord, amelyet Oltvölgyi István budapesti szűcsszabász állított fel, aki szabadszemmel, egyetlen gyufaszálra nem kevesebb, mint 400 szót tud ráírni. Egy műszaki rajztoll hegyét tűfinomságúra köszörülte és speciális tintával, amelyet piros fluszpapirnak langyosvízben való áztatásával nyer, egy levelezőlapra 70.000 szót írt le. Ezeket a csak nagyítóval olvasható szavakat, szabadszemmel, minden fáradság nélkül írja. Egy 10x8x3 milliméteres kis könyvbe három Schiller verset írt le. Kétségtelen hogy figyelmet érdemlő rendkivüli tehetséggel állunk szemben Oltvölgyinél, aki az apróbetüs írás eddigi világbajnokát, egy németet, teljes 100 százalékos teljesítménnyel multa felül.

Hétközepén fogják fizetni a jövőben az ipari munkásokat

Rendkívül érdekes és az ipari munkásokat közelről érintő leiratot küldött az iparügyi miniszter a kereskedelmi és iparkamarákhoz. A leirat az ipari munkások munkadíj fizetésének az időpontjáról szól.

Ugyanis már több izben volt szó arról, hogy ezekben az üzemekben dolgozó munkásokat a hét közepén fizessék. Leiratában hangsulyozza az iparügyi miniszter, hogy ebben a kérdésben már meghallgatta az érdekeltségeket, azonban még kötelező szabályzatot nem léptetett életbe. Megállapitottam ugyanis — folytatja leiratában az iparügyi miniszter, — hogy az ipari munkásság hétközbeni fizetésének általam is helyesnek tartott gondolata az utóbbi években mind szélesebb körben nyert megértést és jutott megvalósuláshoz.

Továbbiakban kéri a kamarát, hogy a továbbhaladás érdekében terjessze ennek a tervnek a gondolatát és esetleges észrevételeit a minisztériumba küldje.

ASSZONYOK DEBRECZENJE

Unnepi hangulatban

áhitatos lélekkel várjuk mindannyian Asszonyom, a feltámadás napját, mely minden esztendőben így tavasz kezdetén felfrissíti és megerősíti további küzdelemre lelkünket.

Egy keveset magunkba térünk. Elmerengünk, elgondolkozunk.

Mindannyian úgy vagyunk ezzel a szent ünneppel, mintha egy kicsit a mi belső ünnepünk lenne. Mindannyian újra éledünk, feltámad bennünk a harc folytatásához szükséges erő, az a nagy, nagy és magasztos hivatás, mely emberré tett és tesz bennünket...

Nem könnyű ma, haj, Asszonyom, ma igazán nem könnyű embernek lenni.

Igaznak, hűnek, becsületesnek, munkásnak és magyarnak.

Nehéz, a legnehezebb feladat.

Sok a teher és olyan, de olyan kevés a segítség, hogy az már nem is méltó arra a szóra, hogy: segítség.

Magunkra maradtunk, magunkban élünk és csak az ilyen husvéti nagy és igaz öröm ad enyhülést és erőt.

Ha ez se lenne, talán mi se volnánk.

De jön a tavasz és a dermesztő tél hidege, fagya, kegyetlen embertelensége után úgy látjuk, úgy érezzük, hogy szép élni, hogy érdemes új feltámadás vágyával harcolni tovább...

Nagy ünnep, szent ünnep.

Felmagasztaló és felmagasztosító ünnep.

Olyan valami, amibe belekapaszkodunk, mikor már úgy érezzük, minden, de minden elveszett...

Felderül az ég és pirban ég a messzeség.

Ragyog az arcunk és harsog a lelkünk.

Szívünk ismét megtelik vággyal, reménységgel és hittel.

Zeng belőlünk a hang, mint Isten orgonája és harsog a lélek megnyiló csendjében az allelujás ének: Feltámadt Krisztus e napon!...

Bennünk, velünk, értünk.

Magyar husvét, magunk husvétja, zengő csodák és reménytkeltő álmok husvétja.

Alleluja!...

Filmcsillagok tanácsai

Harriet Hilliard azt tanácsolja, hogy soha ne felejtsd el a fejedet kendővel bekötni, ha a napon akarsz heverni, mert a napsütés elveszi a haj szép fényét.

Dina Gibson azoknak, akiknek kicsi a szeme, a Pompadur frizurát — Frizur á la Pompadour — ajánlja.

Ann Sothern szerint, ha egy napon észrevetted, hogy a szemöldöködet a túlságos ritkítással nagyon is elvékonyítottad, a következő módon teheted jóvá: kenj a szemöldök íve alá nagyon vékony réteg sötétbarna színárnyalatot, kicsit puderezd be, keféld meg jól a szömöldököt és leheletszerűen ruzsozd be.

Joan Fontaine, egy szőke szépség, egyáltalán nem keseredett el, mert egész halvány szeplők vannak az arcán és az orrán. Nem használ mást, csak egész vékony réteg világos pudert. Tudja, hogy szépségének természetes tipusát azzal csak hangsúlyozza.

Harriet Hoctor, a newyorki Metropolitan opera primaballerinája tanácsa: ha reggel azzal az érzéssel ébredsz, hogy egyáltalában nem tudsz felkelni, csinálj nyujtózkodási gyakorlatokat, körülbelül öt percen keresztül.

Helen Mack nem tudja megérteni, hogy asszonyok, akik gyakran változtatják puderes dobozukat, a ruzsos skatulyát miért használják olyan sokáig, hogy végül nyoma is alig van a ruzsnak a skatulyában. A ruzsos dobozok — mondja Helen Mack — éppen úgy elpiszkolódnak, mint a puderes skatulyák és ezért azokat is éppen olyan gyakran kellene változtatni.

JUTALOM

Őszbeborult fejjel, de megnyugodva nézhet vissza tizennégy év önzetlenül, türelemmel végzett munkájára egy lélek. A szeretetmunkára, melyen átűt, meglátszik a szív. A háború, a felforgatás hónapjai után hajléktalanná lett, az oláhok által megszállott területről elűzött „magyar pap" nagy családjával Debrecenben lel otthonra s munkálkodik a névtelenek táborában ma is, nem várva érte mást egyedül a Mindenható jó Atyától kegyelmet, segítséget!

A közönynek, a megdermedt érzésnek szintelen kis esemény ez ma már. Összezsugorította az idő távlata, — a magyarságáért, hitéért majdnem életével fizetett családapának egyszerű történetét hallgatagon hordozott szenvedésének sorozatát. Akik felebaráti szeretettel néznek ősz fejére, jóságos szeretettől fénylő szemébe, örömmel szorítják meg becsületes, dolgos, baráti kezét. Súlyos élete nem felejtheti vele a lelkipásztorságot, az elhagyott falut, a templomot, az iskolát, jó népét, a jólétet. A falu szeretete láttatta meg vele a nagyváros utcáján a falu virágait, az egyszerű, romlatlan fiatal leányokat, kiket a szegénység dobott oda, a nincstelenség a városnak szolgálni. Összegyüjtötte őket, az utcáról. A „Márta Bibliakörbe" hívja őket, hol nemcsak vallásos és erkölcsi nevelést nyernek, hanem szórakoztató tanításban, szórakozásban is részesülnek, minden vasárnap délután, itt szünidő sincs. Áldozatos munkatársak segítenek a nagy munkában, mely munkának alapja a legnagyobb hatalom a felebaráti szeretet. Ez ad erőt a jó Isten nevében végzett munkához, melyért anyagi ellenszolgáltatás, semmiféle jutalom nem jár.

Tizennégy év semmi az idő tengerében, de a tanításban, a nevelésben eredményes munkát, sikert jelent. Tiszta lélek, derüs kedély, kötelességtudás, munkaszeretet, az élet szépségeinek meglátása azok a leányerények, melyek megóvják a nagyváros forgatagában őket az eltévelyedéstől. Az ember nemesítés nagy célját szolgálja a „Márta Bibliakör", védi, óvja a leányokat, a falu virágait az alvilág posványától. A Bibliakör hűséges és pontosan megjelenő tagjait jutalomban részesíti, megajándékozza. Ez évben is jutalomban részesültek a buzgó leányok. Szalacsy Rácz Imre író és költő „Szent a föld" című regényét kapták ajándékul.

Mélyen meghatotta őket. Volt, aki könnyezett, volt aki zokogva keblére ölelte. Halkan, áhítattal olvasták: „Szent a föld. — Édesanyám emlékének". S lélekben haza szálltak a csillagtalan, sötét, zivataros éjtszakában a faluba s az otthon jóleső melegében édesanyjuk karjába omoltak. A könyven át megérezték a hűséges föld szagát „mely jégverés után is megmarad szerelmesnek, hűnek, igaznak és szentnek..."

(Szalacsy Rácz Imre „Szent a föld" regényéből.) Hol a suhogó kasza ezüstös csengése a muzsikaszó s a virágos rét a süppedő selymes zöldgyep, a szőnyeg s búzatáblák beszélnek a jó Atya gondoskodó szeretetéről...

A falu szeretetét ezzel a kiváló regénnyel Szalacsy Rácz Imre író „Szent a föld" című regényével véli a legjobban ébren tartani a faluról a városba szakadt, átültetett leányvirágok lelkében az a lélek, aki várja, egyre várja mikor indulhat vissza az elárvult Szatmár megye árva falujába, elárvult népéhez... Ő is egyike azoknak, kik a „Szent a föld" című regényt minden ifjunak kezébe adná elolvasásra.

Dr Boér Károlyné.

Heti étlap

Hétfő. Délben: Erőleves Meinl-féle fidelinivel, Wellington bélszín vegyes körítéssel, Meinl-féle óburgondi bor, képviselőfánk, Meinl-fekete. Este: Hideg sonka, sajt, vaj, tea, Meinl-féle csokoládés desszertek.

Kedd. Délben: Juliannaleves (1), vagdalt hús zöldbabfőzelékkel (Meinl-féle dobozos), töltött metélt (Meinl-féle széles metélt), Meinl-fekete. Este: Tejszínes burgonyaragu (2), gyümölcs.

Szerda. Zöldborsóleves (Meinl-féle dobozos), paprikás borjúszelet tojásos galuskával, habomlette, Meinl-féle barackízzel, Meinl-fekete. Este: Meleg tojás (3) citromos besamelmártással, emmentáli sajt.

Csütörtök. Délben: Céklaleves, Esterházy bárányborda tökfőzelékkel, burgonyatészta morzsával, Meinl-féle kadarka, Meinl-fekete. Este: Spárgafelfujt (4), (Meinl-féle dobozos spárga), alma.

Péntek. Délben: Savanyú tojásleves, becsinált vargánya (Meinl-féle spaghettivel), meleg gyümölcsrizs (5), Meinl-féle vegyes beföttből, Meinl-fekete. — Este: Tejfel-túró, vajaskenyér, retek.

Szombat. Délben: Pirított daraleves zékely-káposzta, lekváros derelye (Meinl-féle szilvaízzel), Meinl-fekete. Este: Májtokány reszelt burgonyával.

Vasárnap. Délben: Májgombócleves, boriúgerinc finomfőzelékkel, vegyes salátával, Meinl-féle Veltelini bor, Princess-alma (6), Meinl-fekete. Este: Meinl-tea, hideg sült, saláta délről, Meinl-féle vegyes desszertek.

(1) **Juliannaleves.** Csontlevesben főtt zöldséget nagyon finom metéltre vágunk, visszarakjuk a levesbe és újra felforraljuk; ezután árpakását főzünk bele. Tejfellel és tojássárgájával készítjük el. Tejeskenyérből kockát pirítunk hozzá.

(2) **Tejszines burgonyaragu.** 2 kg. burgonyát meghámozunk, eldarabolunk és 15 percig főzzük lobogva forró tejben 3 dk. Epocával együtt. Tűzálló tálat kikenünk, beletesszük a burgonyát 10 dk. vagdalt sonkát, 1—2 apróra szeletelt almát adunk hozá, negyedliter tejszínnel leöntjük, reszelt sajttal meghintjük és 20 percig a sütőben sütjük.

(3) **Meleg töltött tojás.** Minden személyre 2 tojást számítunk, megfőzzük keményre, hideg vízben kihütjük, felibevágjuk, sárgáját áttörve elkeverjük darált sonkával, szardellával és Epocával, kevés mustárt is adva hozzá. Egy zsemlyének a belét borban vagy tejben megáztatjuk, kinyomjuk, áttörjük és hozzákeverjük. Megtöltjük a tojások fehérjét, kikent tűzálló tálba rakjuk, szépen sorjában egymás mellé. Besamel mártással leöntjük, reszelt sajttal és szitált morzsával meghintve, a sütőben 15 percig sütjük.

(4) **Spárgafelfujt.** Besamelt készítünk, hozzáadjuk 2 tojássárgáját, a lecsurgatott, apróra vágott spárgát vagy Meinl-féle dobozos spárgafejeket, egy marék morzsát és 3 tojás habját. Kikent, morzsával meghintett formában kigőzöljük, mint a többi puddingot.

(5) **Meleg gyümölcsrizs.** Szokott módon tejbenrizst készítünk. 2—3 tojássárgát lekeverünk porcukorral, hozzáadjuk a rizshez, belekeverjük a lecsurgatott beföttet, hozzáadjuk a tojások habját és az egészet egy tűzálló tálban megsütjük. A beföttnek a levét kevés Meinl-féle triple-sec-kel ízesítve, ráöntjük tálaláskor a rizsre.

(6) **Princess-alma.** Egyforma középnagy almákat lehámozunk, magházát eltávolítjuk, de úgy, hogy az alma ketté ne essék. Az üreget, ha az alma megfőtt és kihült, megtöltjük krémmel. Darált diót, mazsolát, cukorral habosra kikevert Epocát, apróra vágott banánt vagy datolyát jól elkeverünk egymással, kevés rumot és sűrűre felvert vaniliakrémet adunk hozzá. Ezzel töltjük meg az almákat. Mindegyikre tejszínhabból nyomózsákkal sapkát tresszírozunk, úgy állítjuk egymás mellé üvegtálra. Minél hidegebben tálaljuk.

Kozmetikai tanácsok

A szépségápolásnak egyik leghathatósabb tényezője — kitűnő eredményhez vezet és pénzbe sem kerül — a rendszeres alvás. Átlag körülbelül hét órát feltétlenül kell aludni ahhoz, hogy a bőr szépségét, üdeségét és a test frisseségét megtarthassuk.

*

Akinek szép az arcbőre, az vigyázzon is arra higienikus életmóddal, tisztasággal, egészségének megtartásával, mert minden tartós visszaélés vagy mulasztás jóváhozhatatlanul elveszi tőlünk arcbőrünk szépségét. Elne felejtsük soha, hogy minden gyermeknek szép arcbőre van és mégis mily kevés az a felnőtt, ki nem szorul arcbőrének kisebb, nagyobb korrigálására.

*

Aki arcfestéket használ, annak sohasem szabad megfeledkeznie arcbőrének lefekvés előtti megtisztításáról. Aki este kifestett és lepuderezett arccal gyakran fekszik le, az ne a kozmetikai készítményeket szidja, ha arcbőrét lustasága miatt időelőtt tönkretette, hanem vegye tudomásul, hogy arcbőrének is feltétlenül szüksége van pihenésre és táplálkozásra, amit csak megfelelő arctisztító szerekkel és tápláló krémekkel érhetünk el.

*

A bőr és a test szépségének konzerválása, a fiatalság, frisseség, üdeség megőrzése egyrészt kétségtelenül a helyes táplálkozástól, a vérkeringés, az emésztés és a belsőkiválasztású mirigyek rendes működésétől függ, de másrészt nem képzelhető el rendszeresen véghezvitt, becsületes izzadással járó munka nélkül. Ez a munka lehet torna, sport vagy háztartási tennivaló, a lényeg az, hogy izzadással járjon. Az izzadással járó munkának van fiatalító hatása, az tartja meg a szövetek rugalmasságát, az alak szépségét, a légzés könnyedségét, az arcvonások derültségét, üdeségét. Természetesen a tulzások sohasem célrevezetők!

*

„A fiatalságot megőrizni lehet, visszaszerezni alig, viszont soha nincs elég jókor, hogy elkezdődjék a védekezés!"

Keller Ozsvárné.

Tavasz Angliában. Egy bájos jelenet a virágzó gyümölcs fák között Kent grófságban.

P. J. Caroll alaskai író feleségével kutyafogaton tették meg az utat Alaskától Newyorkig, hogy közvetlen impressziókat szerezzenek a nép köréből.

GYERMEKEK DEBRECZENJE

Akarat

nélkül nincs jellem, jellem nélkül nincs ember, ember nélkül nincs élet. Így is gondolkozhatna a mai ifjúság és csodálkozással kérdezzük, hogy vajjon miért nem gondolkozik így?..

Mert az akarat csaknem teljes hiányát tapasztaljuk lépten, nyomon.

Nem akar ez a mai ifjuságunk semmit a világon.

Nem akar több lenni, mint ősei voltak.

Nem akar nagyobb lenni mindenben, mint apái voltak.

Nem akar munkában és hitben világolni a világ előtt, hogy reá nézzen mindenki, akit illet ez a nézés...

Olyan fáradt, olyan kedvetlen és annyira akaratnélküli a többség, hogy az már minket is dermeszt...

Annyi nagy és szép dolog vár megoldásra.

Olyan tenger sok a feladat, melyet ti, egyedül és kizárólag ti tudtok megoldani, akikre vár egy egész nagy örökség, ami életünknek tovább hordozása...

Hát mi annak az oka, hogy nem tudtok és nem akartok többet a mánál és a mai életnél?...

Mi az oka annak, hogy megálltok és nem a jövőt nézitek, hanem a jelen kietlenségében szemlélődtök, mikor tiétek minden, ami még a beláthatatlan jövendőben vár reánk...

Mi már aligha remélünk többet és jobbat a mánál!

De ti, akiknek vállán egy ország, egy nemzet szégyenének és keserves sorsának keresztje vágja az izmot és tépi az idegeit, ti akarjatok, ti dolgozzatok, ti küzdjetek, ti harcoljatok!...

Neveljetek akaratot fonnyadó kedvetek helyett.

Mondjátok ha kell százszor magatoknak akár naponta, hogy karotok erős, lelketek friss, akaratotok kész minden jóra, minden szépre!...

Ne hagyjátok legyűretni magatokat a jelennel, ne higyjétek, hogy a jelen kedvetlensége állandó tünete az életnek!...

Többet hinni, többet akarni, többet dolgozni!... Minden ti rajtatok fordul meg és ti vagytok azok, akik a munka és kedv akaratával eléritek azt, amit mi elvesztettünk, amit mi kiejtettünk a kezünkből!...

Akarat, jellem, élet az ifjúság legszebb ékessége, éljetek vele!...

A bárányka

Irta: **Aba Ildikó** gimn. IV. o. t.

Fehér, göndörszőrű kis bárányt vitt az ölében az utcán egy asszony. A barika egy cseppet sem látszott örülni kivételes helyzetének s a nyakán díszelgő rózsaszín szalagcsokor sem hatotta meg; keservesen bégetett. Hiába beszélgetett hozzá az asszony mellett lépegető kis fiú.

— Bari, barikám, ne sírj, mindjárt otthon leszünk. Kapsz édes tejecskét, zöld füvecskét, a szobában fogsz játszani, velem fogsz aludni.

Erről az anyja után kívánkozó kis húsvéti bárányról jutott eszembe egy másik, amit én összekuporgatott zsebpénzemen vettem meg s ami mégsem lett az egyém.

Hat éves voltam, midőn elvittek dédmamámhoz, Szatmár megye egy megszállott városkájába. Alföldi gyermek létemre olyan csodálkozva néztem környező hegyeket, annyi kérdéssel zaklattam értök a felnőtteket, hogy elhatározták, felmegyünk lakni pár hétre a hegyek közé, a dédmama szőlőjébe.

Nem lehet leírni azt, amit ez a pár hét változtatott gondolatvilágomon. A száraz, poros, egyhangú síkság után újabb élmény volt minden talpalattnyi hely, az örökké változó, szeszélyes meglepetéseket rejtő hegyvidéken. A két szürke megadóan kocogott fel velünk a szőlőbe. A nyolckilométeres út a legkülöngözőbb szépségeket tárta elénk. Itt ringó, tavaszi pompájában zöldelő vetés, ott titokzatosan suttogó erdő, most csacsogó csermely, majd ezernyi ezer virággal himzett üde rét, katonás rendben sorakozó szőlők, virágbaborult fák, enyhe domboldal, meredek kapaszkodó, szédítő szakadék, gyors lejtő békésen legelésző csorda, juhnyáj, egy-egy gyalogoló nő vagy férfi váltogatták egymást.

Ujjongva ugrottam le a kocsiról, mikor megérkeztünk. Kívánesian szaladgáltam be mindent s a közeli patakban mindjárt meg is akartam fürödni. Alig birtam kivárni, míg édesanyám rám adja a fürdőruhámat s már rohantam is a sekély, tisztavizű, gyors, fecsegő kis patak felé. Kis húgom csak nehezen tudott követni a magas hegyi füben, aminek olyan balzsamos az illata, hogy nem lehet egykönnyel elfeledni.

— Juj, de hideg! — ijedeztünk, mikor végre célhoz értünk. Persze, ez nem a nap hevétől átitatott Balaton volt, hanem fák árnyában, völgy hajlásában megbúvó hegyipatak.

Csakhamar a parton voltunk és engedelmesen bujtunk bele az édesanyám által utánunk hozott köpenybe.

— Nézd Cindri, barika! — kiáltottam fel hirtelen s gyors iramodással utána eredtem a hangomtól megijedt báránykának.

Ki tudja, meddig szaladt volna a kis jószág, ha egy sípszó meg nem állítja. Egy rongyosruhájú fiucska fújta fűzfasípját egy bokor mel lett, s a kis bárány engedelmesen visszafordult a szavára. Én még addig sohasem hallottam havasi tilinkót és ma is megreszket a szívem, ha megcsendül a fülembe az az együgyü dallamú, szomorkás, édes-bús sípszó, egybevegyülve a bárány ezüstös csengőjének a hang jával.

A kis fiú lehetett 9—10 éves, de csenevész, kiéhezett teremtés, nem tudott magyarul, mégis megértettük egymást. Pár pillanat mulva már vele együtt simogattuk, dédelgettük a barikát, csak azon csodálkoztunk, miért ölelgeti olyan sírva a fiú a bárányt.

Dédmama magyarázta meg a dolgot. A fiúnak két hete halt meg özvegy édesanyja, most teljesen árva volt. Egyetlen öröksége ez a bárány. A rokonok el akarják adni, hogy az árán tisztességesebb ruhát véve, a fiucskát beállítsák valahová juh- vagy disznópásztornak. S a kis fiú sehogysem akar meválni a kis báránytól. Ilyen rongyosan pedig nem fogadja be senki, félnek, hogyha előre vesznek neki ruhát, esetleg elszökik.

Igy történt, hogy azon a pénzem, amit karórára gyüjtögettem — hiszen őszre már iskolás leszek! — megvettem a kis bárányt és nyomban visszaajándékoztam a fiucskának. Mivel egy közeli szomszéd fogadta fel a három tehene mellé a fiút, amíg ott voltunk minden nap a bárányka volt a legkedvesebb játszópajtásunk. Ugy megszokott bennünket, hogy tenyerünkből evett, ha lefeküdtünk a fűbe, mellénk heveredett s ha mással voltunk elfoglalva, kis fejével szemrehányóan oldalba bökött bennünket. Reggel ő ébresztett fel bégetéssel s este csak nagynehezen tudták elcipelni mellőlünk. Kis húgomnál könnyen eltört a méces, olyankor egyszerüen nekiment és felborította, aminek persze, nevetés lett a vége.

Sírva búcsúztunk el a kis báránykától. S a következő év tavaszára szomorú hírt kaptunk felőle. Eladták az immár juhhá nőtt barikát, mert szemfedőt kellett venni az árából a szegény árva kis fiúnak.

Azóta mindig könnyes lesz a szemem, ha hófehér, göndörszőrű kis bárányt látok.

PAX

Száll az ima, száll-száll az égbe,
Angyalok viszik Krisztus elébe!
»Isten szánd meg a nemzetet,
Mely annyit türt és szenvedett!

Vesd rá szelíd tekinteted,
Nyujts felé mentő kezedet.
Hintsd el szereteted fáklyáját
A békesség örök csillogását.

Szent István népe térdre hull előtted
S szívük bánatát kiöntik elébed.
Keserves panaszuk átszáll a világon
S a szebb jövőért való édes álom.

Békesség, békesség a nemzetre
Miatyánk ki vagy a mennyekbe.
Harangok szóljatok, zúgjatok
Szeretetet, békét adjatok.

Schütz Livia ker. isk. IV. évf

Erdélyország

Elrabolták a románok
Erdélyt, a szép magyar földet,
Elrabolták a Hargitát,
Az a sokat regélt hegyet.

Elvették a szép Kolozsvárt,
Erdélyország fővárossát,
De mi ezt nem türjük tovább
Feltámad szép Erdélyország.

NAGY JENŐ IV. o. t.

Bandi és a piros tojások

— Huvéti mese.

Irta: GYÖNGYÖSSI PETHES ANDOR.

Pár évvel ezelőtt a husvéti vakációt nagymamánál töltöttem el, nagyszámú unokatestvéreimmel együtt. Egy este letelepedtünk a nagymama mellé s kértük, hogy mondjon el valami szép mesét.

— Hát, ha figyelmesek lesztek, — mondta nagymama, — elmondok nektek egy husvéti mesét, úgy amint én azt gyermekkoromban hallottam egy hófehér hajú, jóságos arcú nénikétől. No, most pedig csend, gyermekeim; a nagymama mesél:

— Volt is, nem is, — kezdte a nagymama a mesét, — még aztán nem is ezen a vidéken történt a dolog, hanem valamivel odébb, ott ahol a madár se jár, husvét felé legalább.

Elég az hozzá, hogy ezen a vidéken élt egy szegény ember. Ennek a szegény embernek annyi volt a gyermeke, hogy még ő maga sem tudta megolvasni.

Ott laktak egyébként, ahol az a szörnyü nagy erdő kezdődött, aminek eleje volt, de vége nem. Akkora magas fák voltak ebben az erdőben, hogy tetejök egész a felhöket surolta, a derekukat meg száz ember sem tudta volna átérni.

Azt kérdezitek, hogy miből is élt hát ez a szegény ember? Uram, Teremtőm, hát a napot nézte, közben pedig ásítozott nagyokat.

Elképzelhetitek, gyerekek, hogy ez bizony furcsa foglalkozás, meg nem is olyan embernek való, akinek annyi gyermeke van, mint a rosta lika. Fel is sóhajtott gyakran a szegény ember:

— Hej, édes jó Istenem, de meg is vagyok áldva ezzel a nagy családdal!

Hát még mikor husvét ünnepe közeledett, akkor főtt csak a szegény ember feje igazán, hogy hát ennyi gyermeknek honnan és hogyan szerezzen piros tojást, mikor egy fillér nem sok, de annyi sem volt a zsebében.

Búsult is meg panaszkodott is eleget, de hát ezt tehette, mert nem került pénzbe.

Egy ideig hallgatta is a sok panaszt Bandi, a legnagyobbik fiacskája, de végre is megunta hallgatni s nagyszobat reggelén igy szólt az apjához:

— Édesapám, mért óbégat kigyelmed?

— Hát, fiam, — mondta a szegény ember, — jobban tennéd te is, ha piros tojás után nélnél.

— Hiszen nézni nézek én, de hát merre nézzek?

— Ameddig a szemed lát, édesfiam. Menj és próbálj szerencsét.

Bandi nem is kérette magát egy pillanatig sem. Menten nyakába akasztotta a tarisznyáját, tett bele pár darab hamupogácsát s azzal aztán neki indult a nagy világnak.

Ment Bandi, mendegélt, mignem egy nagy folyóhoz ért.

Hát amint ott megy, látja, hogy egy kisfiú szalad a parton. Egyszer csak megcsúszik a lába s beleesik a vízbe.

Hej, megrémülhetett ám a kisfiú, úszni sem igen tudott, elkezdett hát segitségért kiabálni.

Ha Bandi nem segit a baján, talán bele is ful a vízbe. Bandi azonban a saját élete kockáztatásával megmentette őt...

Hálálkodott is a kisfiú, de Bandi meg sem hallgatta köszönő szavait, hanem szapora léptekkel tovább ment.

Ment, ballagott Bandi, hát estefelé egy olyan erdőbe jutott, amiben még a madár sem járt ezer esztendő óta.

Amint az erdő közepére érkezett, zokogáshoz hasonló hangok ütötték meg fülét. Bandi nem állotta meg, hogy meg ne nézze, mi idézi elő a keserves hangokat. Odament tehát egy sürü bokorhoz, ahonnan a sirás hallatszott. A bokor tövében egy fel-pici kis törpe feküdt szorosan megkötözve, úgy, hogy még moccanni sem tudott szegény.

Bandi egy pillanatig tanácstalanul állott a kis törpe előtt, aztán hirtelen előkotorászta tarisznyájából a bicskát és levágta róla a köteléket. Meg sem kérdezte a törpétől, hogy hogyan került oda, ki kötözte össze olyan kegyetlenül, hanem rágyujtott egy divatos nótára s ment beljebb az erdőbe. De alig ment egy puskalövésnyire, mikor egy fa alatt meglátott egy ősz szakállú öreg koldust. Ott feküdt a földön és azt mondta:

— Jaj! Jaj! Nem tudok felkelni!

— Felemelem én, bácsi, — ajánlotta fel segitségét Bandi.

— A jó Isten is megáld ezerszer, édesfiam, ha segitel rajtam, — mondta a koldus.

Bandi a következő pillanatban megfeszítette minden erejét, hogy talpra állitsa a szegény, öreg koldust.

Sikerült is neki. De halljátok csak mi történt. Az öreg ember alig hogy talpra állt, hirtelen megrázkódott, a koldusruha lehullott róla és gyönyörü aranyos ruhában állt az ámuló Bandi előtt.

Még mielőtt Bandi magához tért volna a bámulattól, a csillogó ruhában álló fényes alak ezüst csengésü hangon igy szólt:

— Fiam, én a tündérkirály vagyok. Meghálálom és megjutalmazom érdemök szerint a jó cselekedeteket. Ma én tettelek téged próbára. Én voltam az a kisfiú, aki a vízbe esett. Én voltam a bokorban levő megkötözött törpe is, és engem segitettél fel az előbb a földről.

Most pedig édes fiam, megfogom jutalmazni jószivüségedet. Szólj hát, mit kivánsz. Ha akarod elviszlek magammal Tündérországba, ahol szebben hangzik a madárdal, illatosabb a rózsa s ragyogóbbak a csillagok. Gyönyörü palotában élhetel majd, pompás ruhában járhatsz, aranyserlegből harmateseppel olthatod szomjadat. De talán nem is tetszik mindez, hogy olyan szomorú vagy?

— Köszönöm a jóságodat, tündérkirály, — mondta Bandi, — de nem kell nekem az arányos Tündérország. Mit is érnék azzal, ha nekem mindenem meglenne, amit csak szemem, szám kíván, szüleim és testvéreim pedig csak tovább is éheznének. Dehát, ha meg akarsz jutalmazni, adj nékem pár darab piros tojást, hadd vigyem haza kis testvéreimnek. Szegények, már úgyis nagyon várják!

— Jó fiú vagy, gyermekem, — mondta a tündérkirály Bandinak. Teljesüljön hát a kívánságod.

Azzal aztán elővett egy sípot és jelt adott. Erre ott termett egy csillogó szőrü nyuszika, nagy kosár piros tojással. A nyuszi szépen belerakta a tojásokat Bandi tarisznyájába. Aztán csak hopp! eltünt a nyuszika a tündérkirállyal együtt.

— No, lesz már piros tojás húsvétra, — gondolta Bandi. Fognak is örülni odahaza a gyerekek!

Haza is ballagott hát nagy örömmel, aztán elővette a tarisznyáját és serényen kibontotta. De uram bocsá! a szeme szája is elbámult, mikor látta, hogy a piros tojás mind egy darabig gyémánttá változott.

Hej lett erre öröm Bandiék! De lett ám! Eladták a sok gyémántot s csaptak olyan vigasságot, hogy no! Még cigány is került a házhoz. A szegény ember mód nélkül való örömében fél lábon táncolta a kállai-kettőst felesége vel.

Ettől az időtől kezdve aztán nem kellett gondoskodni a szegény embernek semmiről, volt minden, amit szemök, szájuk megkivánt s még ma is élnek, hacsak valamiképpen meg nem találtak halni.

*

Igy szólt a nagymama meséje. Bizony, már elég régen hallottam, de azért nem feledtem el. Nem is fogom elfeledni soha!...

Feltámadás

Hirdeti a husvéti haragszó
világot átfonó szava,
hogy ki nagypénteken meghalt
ujraéled harmadnapra.
Mert hiába feszitették Őt fel,
s hiába járta lándzsa öldalát,
mert mint ember meghalt ugyan,
de mint Isten él tovább.
Mert a léleknek nincs halála
megmutatta a Nagy Halott,
a kereszten meghalt ugyan,
de harmadnap föltámadott.

. . . . . .

Keresztre verték a hazánkat is
Mint Téged áldott Messiás
s a csonkaország tépett földjén
van golgotai sóhajtás.
De Te, Aki föltámadtál
s föltámasztasz majd ezreket
hallgasd meg, hallgasd meg ezt a
porig alázott nemzetet!
Se Te, Ki isteni erődből
megtetted azt a nagy csodát,
Hallgasd még ez árva népnek
Tehozzád szóló sóhajat,
Mert mi nem kérünk most Töled
a világon semmi mást,
csak adj nekünk csodálatos
boldog magyar föltámadást!...

MAJOR PIROSKA III. polg. o. t.

Tavasz van

A fák rügyeznek,
A madarak énekelnek,
A hóvirág kibujik,
Az ibolya illatozik.
Melegen süt a nap,
A bogárkák sem alszanak,
Itt a tavasz csupa élet,
Fiúk, lányok örüljetek!
Madarak csicseregjetek,
Dicsérjétek teremtőtöket!

GERDA MÁRIA.

Figyeljetek gyerekek

Tudjátok-e, gyerekek,
Hogy a nyuszi kit szeret?

Csak ahhoz megy ökigyelme,
Kinek sok lesz az egyese.

Fel hát pajti a versenyre,
Kinek lesz majd jobb a jegye.

S ki nem kap majd szekundát,
Annak visz majd nyuszikát.

GALAMB BÉLA.

A babona

Sietek az iskolába. Jaj! otthon hagytam a füzetem. De nem megyek vissza, mert nem lesz szerencsém. Amint kilépek a kapun, belébotlok egy kéményseprőbe. Gyorsan megfogtam a gombom. Gondoltam, biztos szerencsém lett. Egyszer a markom rémesen viszket. Jaj Istenem, ebbe a rossz világba pénzt kiadni, mikor nekem is szükségem van rá. Merengésemben véletlen átmentem a szekundabarlangon, amely a városháza előtt áll. Jujj! most egy olyan négyest kapok, hogy magam is ráülhetek. Az iskolába véletlenül az egyik lány sarkába léptem. Na ennek a lánynak ott leszek a lakodalmán. Mikor haza mentem, alaposan beleütöttem a könyökömet az ajtóba. Persze és pont tizenhárman és még hozzá pénteken. Most a tizenhárom közül valaki meg fog halni. Délután, amint tanulok, kinyilt az ajtó magától. Na meghal valaki. Éjjel megfordultam az ágyamban. Megroppant valahol a fa. Na mégis csak valaki meghal.

Végre elaludtam. Egész nap ezekkel a babonákkal találkoztam. Milyen furcsa lenne, ha a babona mindig beteljesedne.

Szerencsére, nem úgy van.

GERDA MÁRIA.

Imre bácsi postájából

KEDVES IMRE BÁCSI!

Már olyan régen nem irtam verset, Imre bácsi már biztosan azt gondolta, hogy el is felejtkeztem a vers irásról. Pedig dehogy. Csak ez idő alatt verseket irtam. És most verseim közül beküldök hármat. Ha jónak találja Imre bácsi verseimet, tessék szives lenni közölni a: Gyermekek Debrecenjében.

Üdvözli Imre bácsit

NAGY JENŐ IV. o. t.

KEDVES IMRE BÁCSI!

Nagyon szépen köszönöm, hogy feltetszett venni a »Gyermekek Debrecenjébe«. A »Május« cimü versem talán nem jó, hogy nem tetszett közölni. Vagy még nincs itt az ideje? Most is küldök egy verset, a cime: »Husvét«, remélem ez is meg fogja nyerni az Imre bácsi tetszését.

Hálás köszönettel és mély tisztelettel:

GALAMB KLÁRA.

U. i. Az öcsém nagyon nyaggat, hogy az ő »költeményét« is küldjem el. Azt kiszem, hogy 7 és fél éves fejjel elég türhető. Ha lehet tessék szives lenni kitenni. Ezt az önevében irtam.

Tisztelettel:

GALAMB BÉLA I. e. o. t.

KEDVES IMRE BÁCSI!

Legutóbbi levelemhez mellékelve csak egy mesét küldtem be kis lapunk számára, — mint emlitettem — nagy elfoglaltságom miatt. A beküldési időponttól számitva, azonban időt szakitottam a jelenlegi három versem és egy mesém megirásához, melyek ha megnyerik Imre bácsi tetsését, úgy kérem szives kiközlésüket.

Maradok kiváló tisztelettel:

MAJOR PIROSKA III. polg. o. t.

U. i. A négy hete kapott jutalomkönyvet a napokban olvastam ki. Bár máskor hihetetlen gyorsasággal siklik szemem a könyvek fekete betüs lapjain, a fönt jelzett oknál fogva csak ritkán jutott néhány üres órám, melynek tartalmát olvasással töltöttem ki. Mindig hálával gondolok Imre bácsira az élvezettel telt percekért, melyet a szóbanforgó könyv minden betüje, minden sora nyujtott nekem.

Ennélfogva illőnek, sőt kötelességemnek tartom ezen pár szóba öntött, de annál szivből jövőbb köszönetemet ismételten átnyujtani.

KEDVES IMRE BÁCSI!

Ne tessék haragudni, hogy oly régen nem irtam. Most irok itt két verset, ha közlésre alkalmasnak tetszik találni, legyen szives közölni a husvéti számban ha csak lehet. Ezenkivül itt küldök még egy történetet. Ezt édesapám elbeszélése alapján irtam »Világháború egyik részlete« címmel, amely édesapámmal és a bajtársaival történt meg. Ha nem lehetne egyszer leközölni, akkor folytatásosan tessék közölni. Én nagyon szeretném, ha beválna. Ezt csak a husvét utáni vasárnapokban legyen szives sorra hozni. Ezután még itt irok egyet. A kis zenedarabokat is legyen szives közölni, hiszen egy belőlük egész november óta bent van, ha jól hiszem. Vagy ha nem jó, legyen szives az okát megirni.

Mégegyszer kérem Imre bácsit, a két verset ha csak lehet, a husvéti számban legyen szives közölni.

Szivélyes üdvözlettel:

SIMON MIKLÓS
ref. gimn. II. B. o. tan.

KEDVES IMRE BÁCSI!

Én is munkatársa akarok lenni a »Gyermek Debrecenje« kedves lapjának. Azért küldök egy verset a tavaszról és egy »babona« cimü fogalmazást. Ha közlésre alkalmas, akkor a verset most vasárnap, a fogalmazást a következő vasárnap tessék közölni.

Szeretettel üdvözli:

GERDA MÁRIA

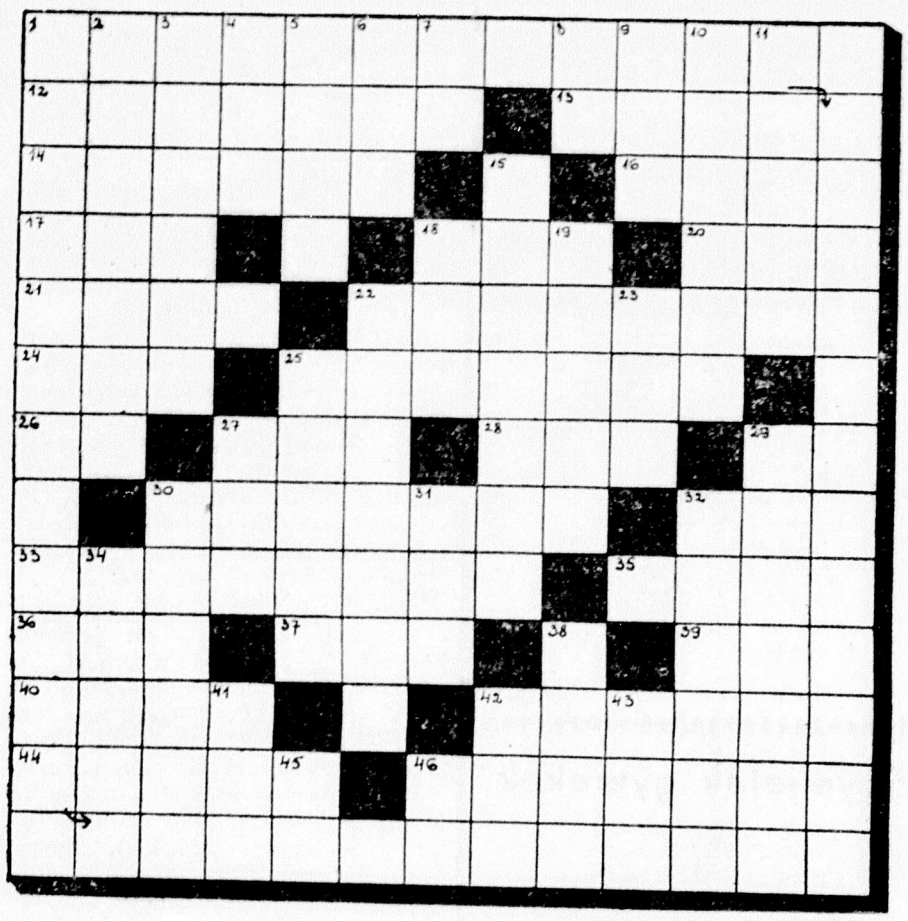
E heti könyvjutalmat Mayer Niémi Gerda Mária és Barna Tibor kapták. Könyvjutalmakat szerdán délután 1—5 óra között átvehetik.

REJTVÉNYEK FEJTÖRŐK

Rovatvezető: Boross György

Két aranyigazság

E rejtvény nyilas soraiban két aranyigazság van. Az egyik Swift: Cadenus and Venessa című művéből való, a másik pedig I. Ferenc király jelszava. Ez a két sor küldendő be!

MEGHATÁROZÁSOK:

A megfejtés igazolására elegendő a négy hosszu sor beküldése.

Vízszintes sorok:

1. ?
12. Karmester vezényeli.
13. Bong ikerszava.
14. Vissza: megvigyázza.
15. Ad — feltételes alakja.
17. . . . és Magog fia vagyok én! (Ady).
18. Vissza: angolna — németül.
20. Vissza. Riu . . . Japán szigetcsoport.
21. Az isme.
22. U. S. A. birtok a Csendes-óceánban.
24. Vissza: Lakatos László nagysikerű színdarabja.
25. Két szó: a) hálószövő bogár; b) ceruza.
26. Közkeletű rövidítés.
27. Vissza: az ügyész képviseli.
28. Csel — latinul.
29. L. Z.
30. Iparág.
32. Aprópénz rövidítve.
33. Földtan.
35. Játékszer.
36. A. B. R.
37. Nyakbavaló.
39. Vissza: ház.
40. Vissza: a ruha.
42. Göb.
44. Európai nép.
46. Két szó: a) ájul; b) belső szerv.

Függőleges sorok:

1. ?
2. Spártai katonák.
3. Egyenlőtlen.
4. Vissza: ruha.
5. Vissza: a győzelem görög istennője.
6. Nyaraló.
7. Főúri cím rövidítése.
8. Vissza: kettős mássalhangzó.
9. Így, románul. (ASA)
10. Afrikai arab törzs.
11. Vissza: Corneille színdarabja.
15. Fagylaltíz.
18. = 6.
19. Tenger.
22. Sófejtés.
23. Ti — latinul.
25. Kettős.
27. Ilyen nő is volt!
29. Csemege.
30. Keményseprő teszi.
31. 1049.
32. Vízi jármű.
34. Angol író.
38. Nehézipari nyersanyag.
41. = 9.
42. Szárny — latinul.
43. Vissza: mint — németül.
45. Z. G.
46. Aaaaaaaaa.

HETI DIJAINK:

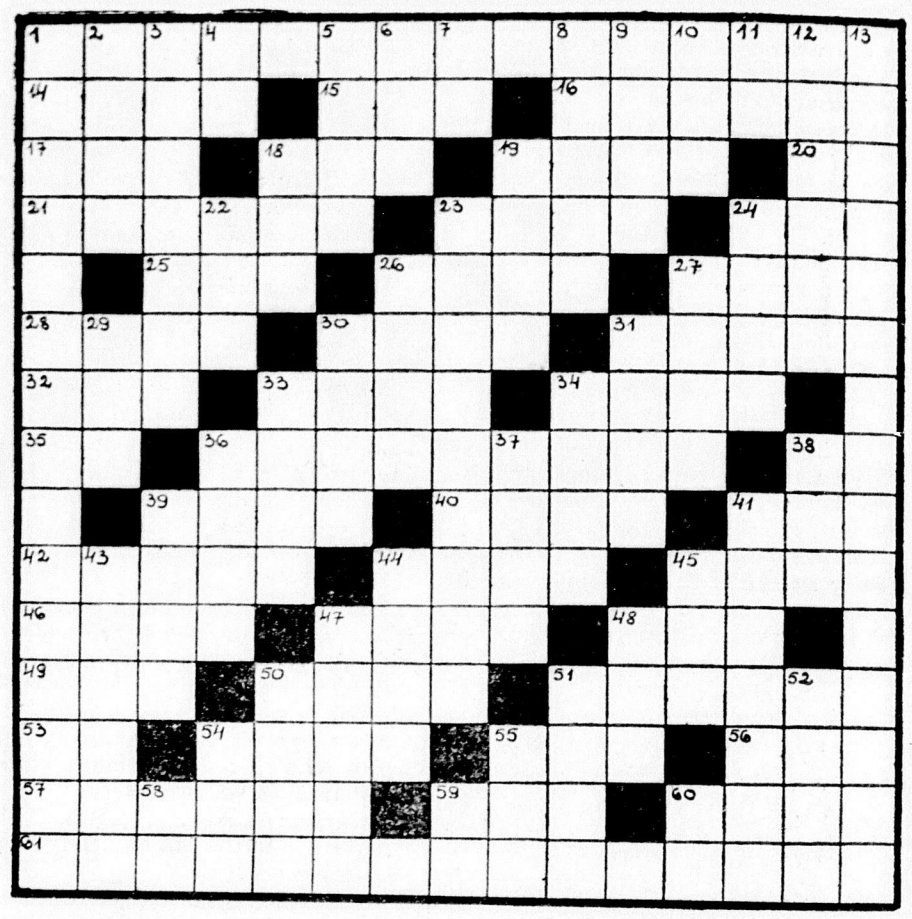
3×1—1 színházjegy
2×1—1 kötet könyv

A rejtvényrovat minden barátjának kellemes ünnepeket kíván a ROVATVEZETŐ.

15. SZ. REJTVÉNYSZELVÉNY.

Név:
Foglalkozás:
Pontos cím:

Keresztrejtvénykészitési pályázat

Azok között, akik a fenti ábrára hibátlan keresztrejtvényt készítenek, 8 értékes jutalmat osztunk ki!

DIJAK:

1. díj: 10 pengő készpénz.
2. „ 1 töltőtoll.
3. „ 1 ezüst csavaros ceruza.
4—8. „ 1—1 kötet könyv.

PÁLYÁZATI FELTÉTELEK:

1. A lapból kivágott ábrába tintával írjuk be az elkészitett rejtvény megfejtését.

2. A meghatározások gépirva, vagy tintával olvashatóan irva küldendők be. Csak a lap egyik oldalára szabad irni!

3. A pályázatot borítékba zárva, legkésőbb 1938 május 14-én este 6 óráig be kell adni. A pályázatok szerkesztőségünk címére küldendők (Debrecen József kir. herceg u. 1.). **A borítékra feltűnő betűkkel ráírandó: REJTVÉNYKÉSZITÉS.**

4. Eredményhirdetés: május 22-iki számunkban. Ugyanekkor névvel lehozzuk az első díjat nyert rejtvényt is!

6. A lap fenntartja magának azt a jogot, hogy azokat a rejtvényeket is közölhesse, melyek nem nyertek pályadíjat. Természetesen a szerző nevével!

7. Minden egyes pályázathoz 2 darab 10 filléres postabélyeg mellékelendő, nevezési díj címén. Egy pályázó több pályázatot is beküldhet!

8. Aki a pályázati feltételeket nem tartja be, annak a pályázatát nem vesszük figyelembe!

TUDNIVALÓK:

A jutalmazásban való részvételre már egyetlen rejtvény helyes megfejtése is elegendő. Természetesen aki többet fejt meg, annak nagyobbak az esélyei. Beadási határidő mindig péntek este 6 óra. A megfejtéseket borítékba téve juttatjuk el kiadóhivatal levelesládájába, lapunknak címezve. — A borítékra feltűnő betűkkel ráírandó: REJTVÉNY. A közölt rejtvények helyes megfejtését már egy hét mulva közöljük. — A jutalmazottak neveit a »Hírek« között helyeztük el »*Rejtvénymegfejtők figyelmébe*« cím alatt. Szelvényt mellékelni kötelező! Szelvénynélküli pályázatokat a jutalmazás során nem veszünk figyelembe! Nyereményeink közül a színház- és mozijegyeket kérjük hétfőn délután 3—5 óra között átvenni a szerkesztőségben a rovatvezetőtől, mivel azok mindig csak a hétfői előadásokra érvényesek. A könyvjutalom hétfő délután 2 órától csütörtök este 6 óráig vehető át!

BETŰREJTVÉNYEK:

1.

Nem zuhanok be! R

2.

GANG s=h

3.

k y a p i t á l

Vajh ki ő?

Római triumvir, aki anyja révén rokonságban állott Caius Julius Caesarral is. Kr. e. 83-ban született. Caesar meggyilkolása után a maga számára igyekezett megnyerni a népet. Híres halotti beszédében („Temetni jöttem, nem dicsérni..."), hatásosan védte Caesar emlékét s követelte a gyilkosok megbüntetését; de hatalmát veszélyeztette Caesar örökösének, Octavianusnak fellépése. Miközben Galliában járt, Cicero támadó filippikáival békétlenítette, Octavianus pedig Hirtius és Pansa consulokat küldte ellene s azok Mutinánál, Kr. e. 43-ban, meg is verték. Utána azonban Octavianus megbékélt, sőt a senatus és a köztársasági párt befolyásának ellensúlyozására vele és a tekintélyes Lepidussal megkötötte a második triumvirátust. A szövetségesek ellenfeleiktől proscriptiók útján szabadultak. Áldozatuk lett Cicero is. Közben a köztársasági vezérek, Brutus és Cassius Makedóniában gyüjtöttek erőt, de Philippinél — 42-ben — vereséget szenvedtek. Ezután Lepidus mellőzésével a két triumvir felosztotta maga között a birodalmat: Octavianus kapta a Nyugatot, ő pedig a Keletet. Megismerkedett Cleopatra egyiptomi királynővel, akibe halálosan beleszeretett s hazájától teljesen elidegenedett. Megtorláskép a senatus Octavianust küldte ellene, aki Actiumnál győzedelmeskedett is felette s így biztosította a maga egyeduralmát (31). Erre öngyilkos lett s a halálba Cleopatra is követte. **KI EZ?**

Csak ugy mondom, hogy

. . . lapunk 1938 április 10-iki számában megjelent rejtvények helyes megfejtése a következő:

Nagy adag földrajz! München—Gladbach, aria, rio, Peoria, rek, uel, ráun, nj, Island, Bécs, mid, ora, Tata, Misu, Néva, Bari, dirib, aga, terc, Pera, si, Guatemala, ss, told, Lali, Boz, Hala, toga, lelő, gond, Nana, bar, éla, gida, burgum, te, leva, leg, aré, Edirne, per, Oman, Konstantinápoly. *Függőleges sorok:* Marjana-szigetek, üres, Niklova, ca, ered, Nil, go, apáca, deus, bon, ar, Cinisi, Hajdúböszörmény, Una, réti, ara, Barcelona, Mira, tart, Mira, égi, bead, deli, Tula, pala, gold, maga, sol, Tana, Bergamo, Toledo, tada, lar, Nivea, Bug, Gtnt, Bern, Ural, ers, lei, in, pt, op.

VAJH' KI Ő? Francesco Pizarro.

TANÁR UR, KÉREM! 31. A Földhöz hasonló anyagokból van összetéve. 32. Kína, 420 millió lakossal. 33. Idővel a Föld is a Holdhoz hasonlóan hideg és élettelen égitestté lesz.. 34. Nem, mert a Holdat nem veszi körül levegőréteg és a tény minden életlehetőséget kizár. 35. Igen. Fontos tudnunk, hogy 1800-tól 700 millióról 2108 millióra emelkedett a Föld lakossága. 36. Igen, éspedig kétféle mozgást végez, a Földdel egyirányú gyors mozgást önmaga körül és egy helyről helyre való időszerű testmozgást (transzlációs mozgás). 37. Magyar László. 38. Afrikai beszülött katonák.

Hol is olvastam csak?

Ki írta és mi a címe annak a költeménynek, melyből az alábbi sorok valók.

I.

„Miként elpusztult Jeruzsálem,
El fogsz pusztulni Ausztria,
S miként Jeruzsálemnek lakói,
Földönfutók lesznek császárjaid."

II.

„Vándor, állj meg! korcs volt anyja vére,
Más faj állott a kihunyt helyére,
Gyönge fővel, romlott, szívtelen;
A dicső nép, mely tanult izzadni,
S izzadás közt hősi bért aratni,
Névben él csak, többé sincs jelen."

4.

CS
Lipi és családja
L—D

5.

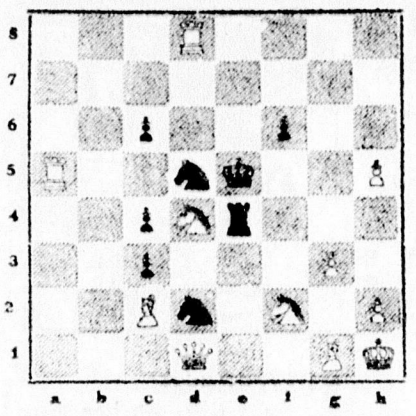
K FŐZ

SAKK

37. SZÁMU SAKKFELADVÁNY.

Felkai Imre, Debrecen.
(Eredeti.)

Sötét: Ke5, Be4, Hd2, Hd5, gy: c3, e4, e6, f6 (8).

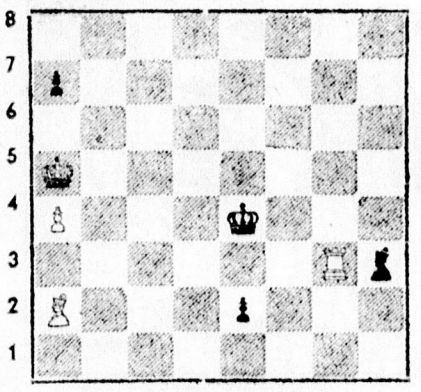
Világos: Kh1, Vd1, Ba5, Bd8, Fe2, Fg1, Hd4, Hf2, gy: g3, h2, h5 (11).

Világos indul és a második lépésben mattot ad.

38. SZÁMU SAKKFELADVÁNY.

PATTLEHETŐSÉGEK A VÉGJÁTÉKBAN.

A pattra vezető végjátékok között kimagasló alkotás J. Schwers alábbi szellemes végjátéka:

Világos indul és döntetlent ér el

42. SZÁMU JÁTSZMA.

Vezéresel.

(Szláv védelem.)

Játszották a budapesti I. oszt. csapatbajnokság során, 1935 XI. 10-én. Világos: Felkai Imre (Szávay Sakk Kör). Sötét: dr Sallay Roland (Budapesti Sakkozó Társaság.)

1. d4, d5. 2. c4, c6. 3. Hc3, Hf6. 4. Hf3, dxc4. 5. a4, Ff5. 6. e3, e6. 7. Fxc4, Fb6. 8. 0—0, 0—0. 9. Vb3, Ve7. 10. Hh4, Bd8. 11. Hxf5, exf5. 12. a5, Hbd7. 13. He2, He4. 14. Bd1, Hdf6. 15. f3, Hg5. 16. e4, h6. 17. exf5, Hd5. 18. Hf4, Bd7. 19. Fxd5. Bad8. 20. Hg6, Vd6. 21. Fc5, Kh7. 22. Ff4, Vf6. 23. Fe5, Vxf5. 24. Fd3, Hxf3†. 25. gxf3, Vg5†. 26. Fg3, Bxd4. 27. He5†, f4. 28. Hf7, Ve3†. 29. Ff2, Bxd3. 30. Fxe3, Bxb3. 31. Hxd8, Bxe3. 32. Kf2 sötét feladta.

43. SZÁMU JÁTSZMA.

Vezéresel.

(Tarrasch védelem, svéd változat.)

Játszották: az olympiai levelezési verseny elődöntőjében, a 4. táblánál, 1937-ben. Világos: Szigeti M. (Budapest). Sötét: H. Persson, Kirnna (Svédország).

1. d4, d5. 2. c4, e6. 3. Hf3, c5. 4. Hc3, Hc6 (I.). 5. cxd5, exd5. 6. g3, c4 (II.). 7. Fg2 (III.), Fb4. 8. 0—0, Hge7. 9. e4 (IV.), dxe5 (V.). 10. Hxe4, Fg4! (A legjobb!). 11. a3, Fa5. 12. Ff4, Fe7 (VI.). 13. Fxe7, Vxe7. 14. d5! (Az izolált gyalog nem mindig gyenge), 0—0—0. 15. d6. Va5. 16. Ve2. (Vd2!), Hg6. 17. Vxc4, Fxf3. 18. Fxf3, Hge5. 19. b4! (VII.), Hxf3†. 20. Kg2, Hfe5 (VIII.) 21. Vxc6†! Hexc6. 22. bxa5, Hexa5. 23. Bfd1, h6. 24. Bab1, Bhf8. 25. B1d5. f6. 29. Kg3! (IX.), Bf7. 30. Bed1, Hba5. 31. f4, Hac6. 32. Bd6, Kb7. 33. Bd2, Ka8. 34! Kh4, Bfe7. 35. Hexf6!! (X.), gxf6. 36. B2d6, Kb7. 37. Bd1—c1! Hce5 (XI.). 38. fxe5, fxe5. 39. Kh5! e4. 40. Kxh6, e3. 41. Kg5, e2. 42. Bee1, Ke7. 43. Bbd2, Bdg8† (XII.). 44. Kf4, Bf8†. 45. Kg3, Be3†. 46. Kg2, Kd8. 47. Bdxe2. Sötét feladta. Remek játszma, mintaszerű végjátékvezetés.

(I.) Jobb 4. . . . cxd4. 5. Hxd4, e5 stb., sötét azonban hazai talajra igyekszik.

(II.) A folkestoni vagy svéd változat, mellyel 1933-ban, az olympiászon, a svédek sok egységet szereztek. Azóta megjavultak világos esélyei.

(III.) Egy dr Rey—Johansson levelezési játszmában világos: 7. e4!-et lépett és 7. dxe4. 8. Hg5! Vxd4. 9. Ff4! h6? 10. Hgxe4, Vxd1†. 11. Bxd1. Fe6. 12. Hb5, Fb4†. 13. Ke2, Bd8. 14. Hed6†, Ke7. 15. Fg2 után szembetűnő előnyhöz jutott.

(IV.) A folkestonei olympiászon a Glass—Lundin játszmában: 9. Fg5, f6. 10. Fd2, 0—0 történt. Nem okoz különösebb nehézségeket sötétnek a Grünfeld-féle folytatása sem: 9. He5, 0—0. 10. Hxc6, bxc6. 11. e4, Fe6. 12. Fg5. f6. 13. Fd2, Bb8. 14. Be1 stb. (Grünfeld—Stahlberg, Folkestone 1933.).

(V.) A legjobb! 9. . . . Fe6? 10. Hg5, 0—0. 11. Vh5, h6. 12. exd5, hxg5. 13. dxe6 jöhet és világos előnyösebben áll.

(VI.) Fenyegetett 13. Hd6†; — 12. . . . 0—0-ra és 13. Hg6! és vétkezett volna.

(VII.) Az egyetlen. 19. Ve2? vagy 19. Vb3?-ra 19. . . . Hd4! dönt.

(VIII.) Sötét túlbecsüli az állását s belebocsátkozik a számára kedvezőtlenebbül álló végjátékba. (Izolált »d« gyalog, mint »megtévesztő báb«.) Sötét 20. Vf5. 21. b4, Hh4†. 22. gxh4 (22. Kg1, Vf3 remis), Vg4†. 23. Kh1, Vf3† örökös sakkal remist tarthatott volna.

(IX.) A király is sorompóba lép, s maga vezeti az ütközetet és »g6«-ra igyekszik.

(X.) Rejtett, de teljesen korrekt áldozat, mely sietteti a befejezést.

(XI.) Sötét visszaadja a tisztet, mert 37. . . . Hb8. 38. Bxf6, Bxd7. 39. Bxh6 stb. után a világos szabadgyalogok döntenek.

(XII.) Nem jobb 43. . . . B8xd7. 44. B1xe2, Bg7† sem, mert 45. Kh4 után a szabadgyalogokat nem lehet feltartani.

A »Fernsack nyomán:

Ambrus Sándor.

SAKKHIREK:

A budapesti kerületi csapatbajnoki mérkőzések az első osztályban végetértek, a többi osztályban pedig befejezés előtt állanak. — A csapatbajnokságok és csapatversenyek — melyeket Debrecenben annyira nélkülözünk —, a sakkozás általános színvonalának emelése szempontjából igen nagy jelentőséggel birnak. Hétről hétre versenyalkalmakat jelentenek s minden bajnoki évben felszínre hoznak egy-egy tehetséget.

Végeredmény: 1. Hangya 106, 2. A. M. B. 101, 3. P. H. 84 és fél (!), 4. Szávay 75, 5. Zugló 74, 6. M. M. S. K. 73 és fél, 7. B. S. E. 70, 8. Postás 59, 9. Városmajor 45 és 10. 33-as 33 ponttal.

A milánói verseny résztvevői: Canal (Peru), Eliskases (Németország), Grob (Svájc), Havasi (Magyarország) és dr Seitz (Németország). Az olasz mesterek közül Castaldi, Terrantes, Monticelli, Riello, Romi, Sacconi és Stalda. A verseny április 13-án kezdődött.

A vegyes mesterverseny győztese Wiesl (BSE) 8 ponttal, 2. dr Csillag 6, 3—4 Havasi, Kovách 5 és fél, 5. Gól 4, 6—8. dr Balogh, Füstér, Szigeti 3 és fél, 9. dr Gecsey 3, 10. dr Ludányi 2 és fél ponttal.

Anglia és Ausztrália között sakkmérkőzést bonyolítanak le kábel útján. Anglia csapatában Alexander, Thomas és Tylor játszik, Ausztráli részéről pedig Purdy, Krshmitzky és Goldstein.

Maróczy Géza magyar mestert 68-ik születésnapja alkalmából a Magyar Sakk Szövetség küldöttségileg üdvözölte.

Németországban több községben bevezették a sakkot tantárgyként hetedik és nyolcadik osztályba. — Az újítás hívei azzal érvelnek, hogy a sakk minden más tantárgynál jobban fejleszti az értelmet. — Az ötletnek olyan nagy sikere volt, hogy elhatározták, az ötödik és hatodik osztály részére is a »sakktan« bevezetését. — Oroszországban már régen kötelező a sakktanítás, míg Hollandia még csak két éve vezette be hivatalosan a sakkot, de máris olyan népszerű lett, hogy egyik sakkiskola a másik után nyílik meg — nem beszélve a sakklapok óriási példányszámairól. — Magyarország, amely eddig vezetőszerepet foglalt el a világ sakk életében, sajnos, nem követi a jól bevált külföldi példát — bár más téren szívesen hivatkoznak külföldre —, pedig milyen óriási lehetőségek vannak a sakkban! Majd a jövő megmutatja mennyit mulasztottunk ezen a téren.

Sajtó alatt a Magyar Feladvány szerzők Antologiája! **70** magyar szerző **6000** legjobb feladványa, fényképe és életrajza, valamint statisztika a feladványversenyekről és végül egyéni ranglista lesz a tartalma ennek a páratlanul szép sakk-könyvnek!

A Debreceni Kereskedők és Utazók Egyesületének sakkosztálya nemzetközi kétlépéses feladványversenyt írt ki. Díjak: I. 20 pengő, II. 10 pengő. III. Könyvpályaművek. Diagrammok egy szerzőtől legfőljebb három jeligével két példányban küldendők, Kollmann Ferenc Debreceni Kereskedők és Utazók Egyesülete Debrecen, Arany Bika címre. Határidő: augusztus 31.

A Lodzi nemzetközi mesterverseny eredménye. 1. Pirc 11½, 2. Tartakower 10, 3—5 Eliskases, Petrow, Stahlberg 9½—9½, 6. Gerstenfeld 8½, 7. Frydmann 8, 8—9. Steiner L., Apel 7½—7½, 10—11. Kolsky, Najdorf 7—7, 12. Foltys 6½(1), 13. Regedzinszky 6½, 14. Sulik, 15. Miss Menchik 3½, 16. Seitz 2 (1).

Tudnivalók: A megfejtés igazolására elegendő a világos első lépésének, az u. n „kulcslépés"-nek beküldése. A borítékra feltűnő betűkkel ráírandó: SAKK. — Beadási határidő péntek este 6 óra. A megfejtéseket lapunk címére kell beküldeni, vagy bedobni a kiadóhivatal levelesládájába. A pályázók között e héten három díjat osztunk ki. Díjaink: 1 színházjegy, 2 kötet könyv. Szelvényt mellékelni kötelező!

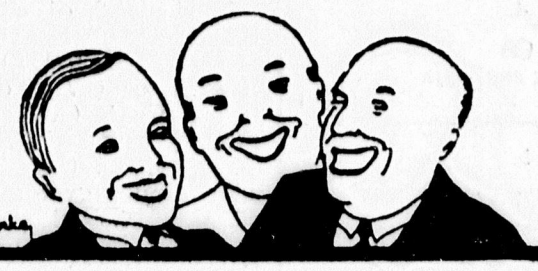
36. SZÁMU SAKKSZELVÉNY.

Név:

Pontos cím:

Kulcslépés:

LUDAS MATYI

Nyílik a muskátli

Hangos magyar filmjáték 10 felvonásban, 6 rendezővel, 4 asszisztenssel, 5 díszlettervezővel, 3 operatőrrel, 5 felvételvezetővel, 3 hangmérnökkel, 2 komponistával, 4 ügyelővel, 2 figyelővel. Ringó búzatáblákkal, szénaboglyákkal, muskátlis ablakokkal, gémeskúttal guyla-ménessel, gyöngyös bokrétával, Budapest látképével. Közreműködik 4 cigányzenekar, 3 dzsesszegyüttes, 1 férfikvartett, 2 leányiskolai énekkar. Ping-pang felvételi rendszer szerint, dalbetétekkel, harangzúgással, nyájkolompal, síppal, dobbal és nádi hegedüvel.

Irta: Szabó József Sándor.

1. felvonás.

(Ezt a szereplők, rendezők, asszisztensek, hangmérnökök stb. neveinek felsorolása tölti ki s így ebben nem történik semmi.)

5 perc szünet.

2. felvonás.

(Total plan): Barmos puszta látképe. Tanyaépület, majd ringó búzatáblák. Ringó búzatáblák között Mari, az intéző lánya és Pista, a huszárönkéntes kergetőznek.

(Premier plan): Pista (elkapja Mari derekát): Szeretlek, Mari, adj egy csókot!

Mari (pirulva): Nem lehet, Pista... Ez még csak a második felvonás... Várj türelemmel, majd a negyedik felvonásban. (Harangzúgás, nyájkolomp.)

Intéző (belovagolva a színre): Mari...! Mari! (Meglátja Marit az önkéntessel): Ahá, így vagyunk?...

Önkéntes (hirtelen előlép): Ezennel megkérem a Marika kezét!...

Intéző (rövid gondolkozás után): Én szívesen beleegyeznék... de nem adhatom a lányomat egy ilyen éretlen gyermekhez, amilyen te vagy öcsém... Tanulj meg szenvedni, küzdeni, legalább hét felvonáson át... akkor majd meglátjuk... (Marihoz): Téged pedig elviszlek ebből a környezetből... 2

Mari: Hová? Hová megyünk édesapám?...

3. felvonás.

Az intéző: Hová mennénk, oh, mondd, hová?...

(Total plan): Budapest látképe.

4. felvonás.

Mari (bőgve): Oh, milyen szerencsétlen vagyok!

Intéző (vigasztalja): Na, ne sírj kislányom... hisz oly szép az élet... Ide nézz.

5. felvonás.

(Total plan): A halászbástya, a lánchíd, a Gellérthegy.

(Premier plan): Mari (még mindig bőg): Nem kell a halászbástya, nem kell a lánchíd! Pista kell!

Az intéző (vigasztalja): Ne búsulj, mindjárt mutatok neked valamit!

(Total plan): A Szent István-napi körmenet.

Mari (tovább bőg): Nem kell a Szent István-napi körmenet...

Intéző: No akkor más valamit...

(Total plan): A Budapesti Nemzetközi Vásár.

Mari: Nem kell a Nemzetközi Vásár! A könyökömön jön már ki! A Pista kell!

Intéző: No, akkor más valamit.

6. felvonás.

(Total plan): A »Gyöngyvirágbár«. A parketten párok táncolnak, a dzsessz rikolt.

(Premier plan): Az intéző és Mari egy sarokasztalnál ülnek, Mari búsul.

Önkéntes (Mari elé lép, meghajol): Szabad?

Intéző (hirtelen közbevág): De nem szabad! Nem megtiltottam magának, hogy a lányommal foglakozzék? Hát hol vagyunk tulajdonképpen?...

Önkéntes: a hatodik felvonás végén!

Intéző: De mondtam már, hogy ilyen tapasztalatlan fiatalemberhez nem adom a lányom! Hisz még mind a ketten gyerekek vagytok!

Mari (közbeszól): Mi nem vagyunk tapasztalatlanok. Mi végigszenvedtünk egymásért 6 keserves felvonást, ezzel a hülye szöveggel? Mi, akik láttuk a halászbástyát, a lánchidat, a Gellért-hegyet, a nemzetközi vásárt! S még mi vagyunk tapasztalatlanok?

7. felvonás.

Intéző: Hát a fene bánja, legyetek egymásé!

(Kép: Galambok turbékolnak a háztetőn, békák brekegnek a tó partján, tehenek legelnek a réten, gulya-ménes delelget a csárda mellett, muskátlik nyiladoznak az ablakokban.)

Mari és Pista (boldogan borulnak egymás nyakába): És most?...

8. felvonás.

Az intéző (a fiatalokhoz): Most pedig elutazunk Tokajba, épp ott szüretel Paulini Béla a »Gyöngyös Bokrétával« és megtartjátok az esküvőt!

Mari és Pista (együtt): Jujj, de jó lesz! De előbb talán búcsúzzunk el Budapesttől!

(Total plan): Budapest látképe, a halászbástya, a Palatinus strand

9. felvonás.

(Total plan): Szüret Tokajban. Háttérben szüretelő, szedők, puttonyosok tömege szorgoskodik, az előtérben falurossszák duhajkodnak.

(Változás): Falusi templom. Harangzúgás, orgonaszó, 2 férfikvartett s leányiskolai énekkar énekel.

(Változás): Lakodalmi menet. Elől a »Gyöngyös Bokréta«, utánuk 4 cigánybanda, majd a fiatal pár.

10. felvonás.

Mari (átöleli Pista nyakát): Oh, milyen boldogok leszünk, Pista!

(Premier plan): Kocadisznó 8 kis malaccal.

Pista (átöleli Mari derekát): Oh, de milyen boldogok!

(Premier plan): Egy kotlóalja csirke kotlóval.

Intéző (belép a színre): És én pedig mindezt nektek adom, hogy legyen mit aprítani a tejbe.

(Total plan): Tanyai kép. A házgerincen galambok turbékolnak, a tóparton békák kuruttyolnak, malacok röfögnek, libák gágognak, csirkék csipegnek, kakaskukorékolás.

Változás): Falusi este. Mari és Pista a verandán ülnek és sápadt hold fényében gyönyörködnek. — Távolról furulyaszó.

Mari: Hát meg nem csinálhattuk volna ezt már az I. felvonásban

Pista: (Csókkal zárja az ajkát).

Vége.

KÜLÖNBSÉG.

— Ön tehát az a fiatalember, aki a lányom kezét óhajtja? Rendben van...

— Kérem szépen, én azért jöttem, hogy ezer frankot kérjek az igazgató úrtól...

— Vagy úgy? Hát hogyan gondolja, hogy én csak úgy adok valakinek ezer frankot, teljesen ismeretlenül?

HIVATAL.

— Ha a főnökünk kissé másként viselkednék, akár egész nap alhatnánk a hivatalban, olyan kevés a dolgunk!

— Hát olyan kellemetlenül utánanéz mindennek?

—Dehogy, olyan kellemetlenül horkol.

ROSSZ UTON.

— Rémes!... Hát nem súgta meg önnek a lelkiismerete, hogy mit tegyen?

— Lehet, hogy súgta, de tetszik tudni: én kissé nagyothallok.

ÖNISMERET.

— Elhatároztam, papa, hogy abbahagyom a tanulást.

— De hiszen akkor három évet veszítesz.

— És, ha nem hagyom abba, akkor négyet vesztek.

TÖKÉLETES SIKER.

Ügyvéd: Miért vonja vissza tőlem a védői megbízatást?

Vádlott: Kérem, az ügyvéd úr annyira meggyőzött az ártatlanságomról, hogy ezek után már nincs szükség védőre.

A sírás oka

— Miért sírsz, fiacskám?

— A testvérem vakációt kapott az iskolában és pedig nem.

— És te miért nem kaptál?

— Mert én még nem járok iskolába.

Egy arisztid vicc

Arisztid a kaszinóban odamegy a háznagyhoz és így szól:

— Ezt a portást el kell csapni, kéhlek.

— Miért? Mit csinált?

— Nagyon szórakozott, kéhlek. Tegnap, amikor távoztam, átadott nekem egy sürgönyt, hogy jöjjek haza azonnal, mert az apám beteg.

— Na és?

— Na és kéhlek, én azonnal kimentem a pályaudvarra s már éppen be akartam szállni, kéhlek, amikor a sürgönyt megnéztem és láttam, hogy ez nem is nekem, hanem az öcsémnek szól.

Nehezen teljesíthető

A hajótörést szenvedett gróftól megkérdi az inasa a hajóroncson, amelyen hánykolódnak:

— Parancsol még valamit, gróf úr?

— Nem Jean, köszönöm, elmehet.

A Debreczen rádióműsora

1938 április 17-től április -23ig

VASÁRNAP

BUDAPEST I. 8.45: Hírek.
9: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál Murakőzy Gyula lelkipásztor.
10: Egyházi ének és szentbeszéd a Belvárosi templomból. A szentbeszédet mise közben Gunda Jenő pápai kamarás, hittanár mondja. Énekel a templom ének- és zenekara Berg Ottó vezénylésével. Orgonál Kereszty Jenő.
11.30: Evangélikus istentisztelet a Bécsikapu-téri templomból. Prédikál Varsányi Mátyás dr. budai lelkész.
12.30: Közvetítés Rómából, a Vatikánból. Ő Szentsége XI. Pius pápa húsvéti rádiószózata.
13.05: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Rajter Lajos. — 1. Bach—Gui: Korálelőjáték. 2. Bach—Weiner: C-dur toccata. 3. Rimszkij-Korszakov: Nagy orosz husvét — nyitány.
13.45: Ő Szentsége XI. Pius pápa húsvéti szózatának magyarnyelvű ismertetése.
14: Hanglemezek.
15: I. „Az alföldi szarvasmarhatenyésztés iránya." Piacsek András m. kir. gazd. felügyelő előadása. — II. „Mikor van jó termőerőben a talaj." Gléria János m. kir. fővegyész és Telegdy Kovács László m. kir. vegyész párbeszéde. (A földmivelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.)
15.45: A Vakokat Gyámolító Országos Egyesület „Homeros" énekkara. Vezényel Schnitzl Gusztáv.
16.30: „A csekei remete." (Kölcsey.) Bory István előadása. (Közművelődési előadássorozat.)
17: Lakatos Flóris és cigányzenekara muzsikál.
17.40: A husvéti labdarugótorna keretében a Hungária—Slávia nemzetközi labdarugómérkőzés II. félidejének közvetítése. Beszélő Pluhár István.
18.40: „Husvéti népszokások." Szendrey Ákos előadása.
19.10: A rádió szalonzenekara. Vezényel Bertha István. 1. Albeniz: Jota arragonesa. 2. Bartók: Este a székelyeknél. 3. Farkas Ferenc: a) Tempo di minuetto; b) Tarantella. 4. Gounod: Faust — keringő. 5. Huszka: Induló. 6. Járay István: Farsang. 7. Friml—Stothart: Rose Marie — egyveleg. 8. Szirmai: Gajopp.
20: „A piros bugyelláris." Népszínmű 3 felvonásban, dalokkal. Irta: Csepréghy Ferenc. Rádiószínpadra alkalmazta Bibó Lajos. A dalokat betanította Kubányi György. Kisér Rácz József és cigányzenekara. Rendező Gyarmathy Sándor. Személyek: Török Mihály — v. Garamszeghy Sándor; Zsófi, a felesége — Bodán Margit; Csillag Pál — Cselényi József; Julis asszony — Ligeti Juliska; Manci — Révész Zsuzsa; Kósza Gyurka — Kubányi György; Kisbiró — Sala Domokos; Kapitány — — Teleky Sándor; Peták káplár — Kiss Ferenc; Boros huszárkáplár — Bihary József; Pennás, jegyző — Matány Antal; Hájas, ispán — Várnai Jenő.
Utána kb. 21.15: Hírek, sporteredmények.
21.45: Közvetítés a Spolarich-kávéházból. Kertész Miklós jazzenekara játszik.
22.45: A Mária Terézia I. honvédgyalogezred zenekara. Vezényel Figedy Sándor. 1. Kutschera: Vendéglősök — induló. 2. Moret: Hiawatha — intermezzo. 3. Zerkovitz Béla: Hulló falevél — dal. 4. Scott: Nem, nem, nem. 5. Pazeller: Herkulesfürdői emlék — keringő. 6. Hetényi-Heidelberg Albert: Palkó, te édes rajkó — dal. 7. Darewszky: Pá, pá lumpolás. 8. Bánfi Sándor: Lili-keringő. 9. Lindsay: Aisha — intermezzo. 10. Premaux: La Zwanzinette — dal. 11. Zerkovitz Béla: Asszonykám, adj egy kis kimenőt — dal. 12. Strauss Oszkár: Varázskeringő — dal. 13. Darevszky: Trom-trom-trombitás — induló. 14. Wagner: Tiroli favágók — induló.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 11.15: Radics Béla és cigányzenekara.
12.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
12.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar.
15: Hanglemezek.
16.30: Lakatos Flóris és cigányzenekara.
18.10: Baranyi János zongorázik.
19: „A titokzatos mosolyú Madonnák művésze." (Bernardo Luini.) Farkas Zoltán előadása.
19.30: „Technika és kultura." Bicskei Jenő műszaki főtanácsos előadása.
20: Hírek, sport- és lóversenyeredmények.
20.30: Hanglemezek.
RÖVIDHULLÁMU ADÓÁLLOMÁS műsora a HAS 3 hívójeles adón, 19.52 méteres hullámhosszon, 15.370 kilocikluson 15—16 óráig; a HAT 4 hívójeles adón, 32.88 méteres hullámhosszon, 9.125 kilocikluson pedig 1—2 óráig.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Riga 18.30: Tannhäuser. Bécs 19.10: Stolz: Az arany kiflihez c. operettje. Varsó 19: Bobola András kanonizációja a Vatikánból. — Prága 19.30: Smetana: A csók, opera. Berlin 20: Lehár: Víg özvegy, operett.
TÁNCZENE: Varsó 15.30, Szófia 18, Zágráb 22.20, Bécs 22.30, Varsó 22.30, Stuttgart 22.40.

HÉTFŐ

BUDAPEST I. 9.45: Hírek.
10: Egyházi ének és szentbeszéd a koronázó főtemplomból. A szentbeszédet mise közben Puszta Sándor lelkész mondja. — Énekel a templom énekkara Sugár Viktor vezetésével. Előadásra kerül: a) Sugár Viktor: Harsonajelek. b) Liszt: Koronázó mise. A magánszólamokat énekli Senyei Szabó Ilonka, Lenhardt Aranka, Harangozó János, Horváth László. A hegedűszólamot Hoffmann Rezső játsza; c) Sztareczky Zoltán: Husvét hétfői változó részek; Sanctus; Himnusz.
11.15: Görög katolikus istentisztelet a Rózsák terén levő gör. kat. plébánia-templomból. A szentbeszédet mise közben dr. Krajnyák Gábor tb. kanonok mondja. Énekel a plébánia vegyeskara ifj. Szemerszky János vezénylésével.
12.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
12.30: Hanglemezek.
13.30: „Világhiradó." Máthé Elek dr. előadása.
13.45: Vidák József és cigányzenekara muzsikál.
14.50: „Mese a Husvét-szigetekről." Matolay Tibor előadása.
15.15: A József nádor 2. honvédgyalogezred zenekara. Vezényel Seregi Artur. 1. Pécsi József: Győzelmi lobogóval — induló. 2. Lincke: Revü — nyitány. Strauss János: Bécsi vér — keringő. 4. Verdi: Részletek a „Traviata" c. operából. 5. Részletek Révfy Géza dalaiból. 6. Moreno: Halló, halló! Itt Bécs! — egyveleg. 7. Beck Ferenc: Magyar jövő — induló.
16.25: „Respighi emlékezete." Farkas Ferenc előadása (hanglemezekkel).
17.15: Szalonötös. — 1. Grieg: a) Solvejg dala; b) Nyári este. 2. Szirmai: Dal a Zefirről. 5. D'Ambrosio: Valse intermede. 6. Kreisler: Szép rozmaring. 7. Vecsey: Valse triste. 8. Giovanni: Rabszolganők tánca.
17.50: „Hogyan készül Budapest az eucharisztikus világkongresszusra?" Helyszini hangképek. Összeállította Filótás Lili. (Lemezfelvétel.)
18.40: Gyenge Anna (Anna Roselle) énekel, zongorán kiséri Polgár Tibor. — 1. Kodály: I. Kádár Kata; II. Arról, alul. 2. a) Brahms: A rét magánya; b) Wolf: Weyla éneke; c) Strauss Richárd: Halottak napján. 3. Liszt: I. Loreley; II. Ha áimom mély. 4. Kálmán: A szivemben mélyen lángol a vágy. — dal a „Josephine" c. operettből.
19.10: „Rózsát vagy szegfűt?" Tóth László dr. elbeszélése.
19.40: „Rádióegyveleg." Összeállította és vezényli id. Stephanides Károly. Közreműködik a Budapesti Hangverseny Zenekar, Dobay Livia, Orosz Julia, az Operaház tagjai, Orosz Vilma, Galetta Ferenc, Sárdy János, az Operaház tagja, Szedő Miklós dr. és vegyeskar.
21.10: Hírek, sporteredmények.
21.30: Közvetítés a Pannónia-szállóból. Bura Sándor és cigányzenekara muzsikál.
22.30: Közvetítés a Dunapalota szállóból. Megyeri Gyula és jazzenekara játszik, Miklóssy András énekel.
23.30: Hanglemezek.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 11.15: Országos Postászenekar. Vezényel Eördögh János.
17.55: Szalonötös.
18.30: „A Csendes-óceán partvidéke." Pécsi Albert dr. előadása.
19: Ketter Ernő és Csilléry Béla zongora-hegedű szonátákat ad elő.
19.40: „A legjobb magyar sakkcsapat." G. Réthy Pál előadása.
20.10: Hírek, sport- és lóversenyeredmények.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Bécs 19: Verdi: Don Carlos, opera. Varsó 20.15: Víg özvegy. Frankfurt 20: Cigánybáró.
TÁNCZENE: Frankfurt 16, Paris P. T. T. 17, Varsó 22.30, Kalundborg 22.35—2, Lipcse 22.30, Bécs 23, Róma I. 23.15.

KEDD

BUDAPEST I. 6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek. — 1. Fricsay Richárd: Pipi-piros induló (1. honv. gy. e. zenekara). 2. Strauss József: Asszonyszívek — polka-mazurka. 3. Blauw: A zenélő óra — intermezzo (Béres Alfréd és zenekara). 4. Courtioux—Laurent: A virág megszólalt — keringő (Robert és zenekara). 5. Bermiaux: Induló (Perfecatphon-zenekar).
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „Bem apó Erdélyben." Irta Molnár Endre. (Felolvasás.)
10.45: „Nyári kötöttruhák." (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: Hanák Árpád zongorázik, Varga Tibor hegedül zongorakisérettel.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: A rádió szalonzenekara. — 1. Ágai Dénes: Exotikus táncok. 2. Coates: Kis szivi. 3. Müller: La paloma — ábránd. 4. Poldini: Marionettek — hét kis darab.
14.35: Hírek.
14.50: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.10: Asszonyok tanácsadója. Arányi Mária előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: „Magyar táj, magyar szemmel." (Erdély a XIX. században.) Tolnai Gábor dr. előadása.
17.30: Mekényesi Dalárda. — 1. Erdő, erdő de magas vagy; b) Azt üzente a babám. 2. a) Tul a Tiszán; b) Haragszik a rózsám anyja. 3. Rozsegös a csizmám; b) Piros, piros, piros. 4. a) Ne menj rózsám a tarlóra; b) Három bokor saláta. 5. a) Káka tövén; b) Kis pirittyó. 6. a) Csinom Palkó; b) Eg a kunyhó. 7. a) Magasan repül a daru; b) Piros alma csüng az ágon; c) Csillag elég ragyog az égen. 8. Kacsóh Pongrácz: János vitéz — A fuszulyka szára.
18: „Hogyan kaphatunk épületátalakításhoz és tatarozáshoz hitelt." Ifj. Reischl Ágoston iparügyi min. építészmérnök előadása.
18.20: Gáti István brácsázik zongorakisérettel.
18.50: „A rádió halottai." — Lambrecht Kálmán. — Bevezetőt mond Haraszthy Lajos. Lambrecht Kálmán Herman Ottóról tartott rádióelőadását felolvassa Kowách Ernő.
19.30: Hanglemezek.
20.20: Szathmáry István verseiből ad elő.
20.40: Közvetítés a Vadászkürt-szállóból. Pertis Pali és cigányzenekara muzsikál.
21.35: Hírek, időjárásjelentés.
22: A „Dán négyes".
23: Közvetítés a Newyork-kávéházból. Mikulai Gusztáv és jazzenekara játszik.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 18: Strauss Richárd: Burleszk — zongoraszóló (Elly Ney) (Hanglemez).
18.20: Francia nyelvoktatás.
18.50: Hanglemez.
19.30: A földmivelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája.
20: „Egy francia-amerikai iró." (Julien Green.) Benedek Marcell dr. előadása.
20.35: Hírek.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Riga 19.10: Gésák, operett. Milánó I. 21: Verdi: Aida opera. Luxemburg 22: A párizsi Casino de Paris revüje.
TÁNCZENE: Riga 21.15, Bécs 22.35, Varsó 22, Berlin 22.30, Lipcse 22.30, Kalundborg 23.10.

SZERDA

BUDAPEST I. 6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek. 1. Figedy Sándor: Shvoy-induló (1. h. gy. e. zenekara). 2. Vollstädt: Vidám bajtársak — keringő (Kolumbia Koncert Zenekar). 3. Eilenberg: A fülemüle és a béka (Paul Godvin és zenekara). 4. Baltimore: Táncoló harmonika — polka (Alex Joe és Jungherr Hans harmonika- és füttyszólója). 5. Blon: Győztünk! — induló.
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „Ferenc József három aranycsinálója." Irta Szathmáry László dr. (Felolvasás.)
10.45: „Amerikai magyarok." — Irta Szitnyay Jenő. (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: Rácz Béla és cigányzenekara

muzsikál.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Hanglemezek.
14.35: Hírek.
14.50: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: Diákfélóra: „Petőfi élete fordulóján." Dr. Katona János előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: „Önvédelmi kiképzés." Papp Ottó légoltalmi előadása. (Az Országos Légvédelmi Parancsnokság közleménye).
17.25: Farkas Béla és cigányzenekara muzsikál.
18.15: „Ókori milliomosok." Révay József előadása.
18.45: A rádió szalonzenekara. 1. Losonczy Dezső: Alföldi képek. 2. Lehár: Luxemburg grófja — keringő. 3. Lógodi Frigyes: A gigolo. 4. Szenkár Dezső: Cigányvér — keringő. 5. Pachernegg: Ländler.
19.20: Az Operaház előadásának ismertetése.
19.30: Az Operaház előadásának közvetítése. „Simone Boccanegra." Zenedráma három felvonásban. Szövegét írta: Piave, átdolgozta Werfel Ferenc. Fordította Nádasdy Kálmán. Zenéjét szerezte Verdi. Vezényel Failoni Sergio. Rendezte ifj. Oláh Gusztáv. Személyek: Simone Boccanegra, Genova dogeja — dr. Falló Imre; Amelia Grimaldi — Rigó Magda; Jacopo Fiesco, Pater Andrea néven — Székely Mihály; Gabriele Adorno, fiatal nemes — Halmos János; Paolo Albiani, kancellár — Komáromy Pál; Pietro szénátor — Maleczky Oszkár; Az ijászok kapitánya — ifj. Toronyi Gyula; Amelia komornája — Dózsa Mária; Egy testőrhadnagy — Szomolányi János.
I. felv. után kb. 20.10: A rádió külügyi negyedórája.
II. felv. után kb. 21.35: Hírek, időjárásjelentés.
Előadás után kb. 23.10: Hírek francia és olasz nyelven.
Majd kb. 23.30: Hanglemezek.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 18.50: Olasz nyelvoktatás (Gallerani Bonaventura.)
19.25: A rádió szalonzenekara.
20.05: „Érzékeny vagyok." Szilágyi Ödön csevegése.
20.35: Hírek.
21: Tánclemezek.
22.05: Időjárásjelentés.
RÖVIDHULLÁMU ADÓÁLLOMÁS műsora a HAT 4 hívójeles adón, 32.88 méteres hullámhosszon, 9.125 kilociklusón 1—2 óráig.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Bukarest 20: Parsifal. — Róma I. 21: Strauss operett.
TÁNCZENE: Kalundborg 23—1, Brüsz szel II. 22.30, Svájci romand 22.15, Milánó I. 22.45, Osló 22.35.

CSÜTÖRTÖK

CSÜTÖRTÖK, ÁPRILIS 21.
BUDAPEST I. 6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek. — 1. Fahrbach: Buesu induló (1. h. gy. e. zenekara). 2. Dreyer: Kínai tündérmesék (Marek Weber és zenekara). 3. Lanner: Udvari báli táncok — keringő (Berlini filharmónikusok). 4. Strauss János: Tik-tak — polka. 5. Dostal: Repülő induló.
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „A családi tűzhely Szent István korában." Irta Papp Miklós. (Felolvasás.)
10.45: „Az ujabb hazai ásványos nyersanyagok bemutatása a Nemzetközi Vásáron." Dr. Rihmer László m. kir. bányahatósági titkár előadása.
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: Bonkowska Ágnes és Mally Győző, az Operaház tagja énekel zongorakísérettel.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: A rádió szalonzenekara. Tavaszi zene. 1. Eilenberg: Májusi harangok — idill. 2. Hubay: Tavaszi szerelmi dal — hegedűszólót játsza b. Fehér Miklós. 3. Grieg: A tavaszhoz. 4. Logodi: Tavaszi szellő — keringő. 5. Sinding: Tavaszi zsongás. 6. Mendelssohn: Tavaszi dal. 7. Strauss János: Tavaszi hangok — keringő. 8. Künneke: Virágesoda — szvit.
14.35: Hírek.
14.50: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: „Mai kertek." Nádai Pál előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: „Futó emlékek egy magyar költőről." Kosztolányi Dezsőné előadása.
17.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Rajter Lajos. — 1. Weber: Oberon — nyitány. 2. Max v. Schillings: Mona Lisa — a) Előjáték; b) Szvit. 3. Szerémi Gusztáv: Szerenád vonószenekarra. 4. a) Haydn: Német táncok; b) Mozart: Német táncok.
Közben kb. 18: Dr. Árkay Ferenc miniszteri osztályfőnök előadása a Budapesti Nemzetközi Vásárról.
18.45: „Növényegészségügyi időszerű tudnivaló." Urbányi Jenő dr. m. kir. kísérletügyi adjunktus előadása. (A földmivelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.)
19: Magyar nóták és dalok. Kurina Simi és cigányzenekara muzsikál, közben Rácz Aladár cimbalmozik, zongorakísérettel és Szijj Dénes tárogatózik.
20: „Karolina, vagy: Egy szerentsés flótás." Komédia 1 játékban. Irta Herczeg Ferenc. — Rendező Barsi Ödön. Személyek: Hereeg Cerigo, generális — Garamszeghy Sándor; Nyeviczay, bihari prépost — Gál Gyula; Nyeviczay százados — Pataki Jenő. Flórián — Makláry Zoltán; Wöber, komisszárius — Major Tamás; Bábi, komorna — Szaplonczay Éva.
20.40: Hírek.
21: A Beethoven-est ismertetése. Bartha Dénes dr. előadása.
21.15: Dohnányi Ernő XV. Beethoven- (befejező) estje.
22: Időjárásjelentés.
22.05: Tánclemezek.
23: „Budapest spa". T. B. Marle angol nyelvű előadása.
23.15: Közvetítés a Gellért-szállóból. Mursi Elek és cigányzenekara muzsikál.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 18.45: Kurina Simi és cigányzenekara muzsikál.
19: Angol nyelvoktatás.
19.30: „A Tunguz-meteor felkutatása." Monoki Mária előadása.
20: Juri Morfessi orosz tenorista énekel (viaszfelvétel).
21: Hanglemezek.
22.05: Ügetőversenyeredmények.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Brüsszel II. 20: Wagner: A Rajna kincse, opera. Zágráb 21: Verdi: Don Carlos, opera.
TÁNCZENE: Hamburg 16, Varsó 20, Svájci rom. 22.15, Paris P. T. T. 22.45, Kalundborg 23.15.

PÉNTEK

PÉNTEK, ÁPRILIS 22.
BUDAPEST I. 6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek. 1. Fricsay Richárd: Mária Terézia 1. honvédgyalogezred indulója (1. h. gy. e. zenekara). 2. Tierney: Mesebeli kék ruhácska — keringő. (Henry Jaques zenekara.) 3. Fetras: Poló-játék (Komor Géza és zenekara). 4. Niel: Mi vidámak leszünk — polka (Telefunken-tánczenekar). 5. Bernards: Indulóegyveleg (Ferdy Kauffmann és zenekara).
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „A saláta szerepe a táulálkozásban." Irta Lángné Hilbert Emília. (Felolvasás.)
10.45: „Egy szegény főúr története." (Felolvasás.)
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: Triumph-együttes.
12.45: Hírek.
13: Állástalan Zenészek Szimfónikus Zenekara. Vezényel Melles Béla. — 1. Kuhlau: Égerfák dombja — nyitány. 2. Strauss János: Kék Duna keringő. 3. Witteborn: Ünnep a törpék birodalmában. 4. Ketelbey: Egyiptom varázsföldjén. 5. Polgár Tibor: Nápolyi szerenád. 6. Urbach: Zenei szappanbuborékok — egyveleg. 7. Eördögh János: Induló.
Közben 13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
14.35: Hírek.
14.50: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: A rádió diákfélórája: „Utazás a Niluson." Dr. Wehner Józsefné előadása. (Felolvasás.)
Utána: Ifjusági közlemények.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: Horváth Rezső és cigányzenekara muzsikál.
17.50: Sportközlemények.
18: Tánclemezek.
18.50: „Eliziumi beszélgetések." (Zrinyi és Napóleon.) Irta: Hankiss János dr. egyetemi tanár. Előadják: Kowách Ernő és Szilassy Gyula.
19.20: Az Operaház előadásának ismertetése.
19.30: Az Operaház előadásának közvetítése. 1. „A makrancos herceg." Vígopera 1 felvonásban. Szövegét idegen eszme után irta Mohácsi Jenő. Zenéjét szerezte Gajáry István. Vezényel Rubányi Vilmos. Rendezte Rékai András. Személyek: A herceg — Sárdy János; A hercegnő — Horányi Karola; Az ezredes — Maleczky Oszkár; Udvarmester — Vermes Jenő; Komornyik — Szomolányi János. — 2. „Francia saláta." Énekes ballett két felvonásban. Zenéjét szerezte Darius Milhaud. Szövegét irta Flament Albert. Fordította Lányi Viktor. Vezényel Rubányi Vilmos. Rendezte és koreográfiáját készítette Harangozó Gyula. A szerepeket éneklik Szabó Ilonka, Tamás Ilona, Laurisin Lajos, Maleczky Oszkár, Somló József, ifj. Toronyi Gyula. Lendvai Andor és Komáromy Pál. 3. „A háromszögletű kalap." Balett egy felvonásban. Irta Sierra G. M. Zenéjét szerezte Manuel de Falla. Vezényel Ferencsik János. Betanította és rendezte Gaubier Albert. A dalt Szilvássy Margit énekli.
„A makrancos herceg" után
Kb. 20.10: Hírek.
A „Francia saláta" után
kb. 21.10: Hírek.
„A háromszögletű kalap" után
Kb. 22.15: időjárásjelentés.
Majd: Hanglemezek. — Indulók.
23: Hírek angol nyelven.
23.05: A rádió szalonzenekara. — 1. Strauss János: Asszonyháboru — nyitány. 2. Kálmán: Részletek a „Farsang tündére" c. operettből. 3. Grieg: Troldhaugeni nász. 4. Lehár: Pikantériák — keringő. 5. Scassola: Karaván — intermezzo. 6. Liszt: XII. rapszódia.
BUDAPEST II. 18.20: Gyorsírótanfolyam.
19.30: „Egy milánói barát." Aradi Zsolt előadása Pater Gemelliről.
20.25: Hanglemezek
21.30: Hírek.
21.50: Közvetítés a margitszigeti Polóbárból. Szabó Kálmán jazzhármasa játszik.

SZOMBAT

BUDAPEST I. 6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek. 1. Fahrbach: Széchenyi-induló (1. h. gy. e. zenekara). 2. Lanner: A romantikusok — keringő (szalonzenekar). 3. Blon: Baba-menüett (Pátria-zenekar). 4. Boissonade—Hurndall: The maxima — skót tánc (Sydney Baynes és zenekara). 5. Allier: hantecler — induló (fuvószenekar).
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: Somlay Károly elbeszéléseiből 1. „A bujdosó királyfi." 2. „A kisértet." (Felolvasás.)
10.45: A Szépművészeti Muzeum Ripl-Rónai József képeit ismerteti B. Bakay Margit. (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: Eugen Stepat és orosz balalajka-zenekara.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.30: Hanglemezek.
14.35: Hírek.
14.50: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: „Magyar mondák és legendák." Harsányi Gizi mesél.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: Kiss Judith és Bruckbauer Ferenc zongora-hegedű szonátákat ad elő.
17.25: „Mit üzen a rádió?"
18: A rádió szalonzenekara. 1. Gebhardt Rio: Exotikus bölcsődal. 2. Hervé: Részletek a „Nebántsvirág" c. operettből. 3. Zakál Dénes: Szerelmes rózsák — idill. 4. Schwalb Miklós: Csak egy kis keringő — dalkeringő.
18.30: „A légüres tér tulajdonságai." Sztrókay Kálmán előadása.
19: Klamár Sándor magyar nótákat énekel, kiséri Sárai Elemér és cigányzenekara. Dalok: Murgács Kálmán: Minden nagy örömnek; László Imre: Perbe szálltam a szivemmel; Kádlas György: Irt a babám; Szalay Frigyes: Mákvirág-csárdás; vitéz Kokay István: Piros pipacs kisvirágom (Imre István szöv.); Radics Jenő: Mézeskalács-szív; Szávoz Richárd: Rózsabimbó; Dankó Pista: Eltörött a hegedüm; Népdalok: a) Kiskereki betyár-csárda; b) Lyukas a kalapom teteje; Járossy Jenő: Jó a lány, szép a lány.
20: „A szókimondó doktor." Vígjáték egy felvonásban. Irta Alicia Ramsey és Rudolph de Cordova. Fordította Halász Gyula. Rendező Németh Antal dr. — Személyek: A walesi herceg — Vértes Lajos; Hamilton ezredes — Kertész Dezső; Nicodemus Athanasius Ignatius Brown, tiszteletes úr — Makláry Zoltán; dr Linton — Szabó Dezső; Miska — Csók István; Abernethy, a szókimondó doktor — Csortos Gyula; Arbuthnot grófnő — Aknay Vilma; Jervaise Danversné — Pogány Irén; Danvers Julia, a leánya — Sebők Blanka; A házvezetőnő — Somogyi Nusi.
Utána kb. 20.45: Hírek.
21.10: Budapesti Hangverseny Zenekar Vezényel Rajter Lajos. — Szerenádok. — 1. Bossi: Kis szerenád vonószenekarra. 2. Csajkovszkij: Vonósszerenád. 3. Elgar: Szerenád vonószenkarra. 4. Weiner: f-moll szerenád. 5. Günther Harum: Szerenád. 6. Moszkowski: Kis szerenád.
Közben kb. 22: Időjárásjelentés.
22.40: Angyal Árpád és jazzenekara játszik a Bellevue-szállóból.
23.15: Völgyi Imre és cigányzenekara muzsikál a Britannia-szállóból.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 17.30: A rádió szalonzenekara.
18.35: A rádió szalonzenekara.
19: A földmivelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája.
19.30: Hanglemezek.
20.45: Lóversenyeredmények.

Mit várhatunk az uj választójogi törvénytől?

Irta: dr Csürös Ferenc ny. közművelődési tanácsnok

Magyarország alkotmánytörténetében nevezetes esztendő marad az 1938-ik év. Az az esztendő, melynek során a magyar törvénykönyvbe kerül az egész ország területére kiterjedő választójogi titkosság elve.

Öt évtizedes állandó küzdelmek és nyugtalanság végére tesz pontot az új választójogi törvény, amikor bevezeti a választójogba a teljes titkosság elvét s ezzel egyszersmind biztosítja az Európában kifejlődött parlamentáris kormányrendszer teljességét országunkban is.

Mialatt e sorokat írjuk, javában folyik a választójogi törvényjavaslat tárgyalása. Ugy a megelőző bizottsági tárgyalás, mint a képviselőház vitája arra enged következtetni, hogy a beterjesztett törvényjavaslat, melynek elkészítését széleskörű statisztikai vizsgálódások és különböző politikai és szakkörökkel való hosszadalmas tárgyalások előzték meg, lényegbevágó módosítások nélkül, nagyjában, főelveiben változatlanul fog a törvénytárba bekerülni. Azért alábbi vizsgálódásainkban a törvénytervezetet vesszük alapul.

Érthető, hogy az ország közönsége feszült figyelemmel kíséri a tervezet parlamenti tárgyalását és érdeklődésének középpontjában áll a kérdés: vajjon milyen kihatásai lesznek az ország jövőjére az új közjogi alkotásnak? Vajjon mit várhatunk az új választójogi törvénytől?

Erre a kérdésre kívánunk megközelítő választ adni az alábbiakban. Természetesen elvonatkoztatva minden napi politikától, mert hiszen e sorok nem valamely párt érdekében íródnak, hanem a kérdés általános megvilágítása céljából.

Mai választójogunk az 1925. évi XXVI. törvénycikkben van kodifikálva, melyen csupán az 1937. évi VIII. t.-c. tett módosítást a tarthatatlannak bizonyult ajánlási rendszer megváltoztatásával.

E választójogi törvény bevezette a titkos szavazást a fővárosi és törvényhatósági városi kerületekben, ellenben fenntartotta a nyilt szavazást az összes többi kerületekben. Eszerint jelenleg a 245 választó kerületből titkos a szavazás 44 kerületben, nyilt szavazás van 201 kerületben.

Az új törvény radikálisan szakít ezzel a vegyes rendszerrel és az összes választókerületekre ki fogja mondani a titkosságot. Ez a két választójogi törvény közötti különbség lényege.

Ami változtatás ezen kívül az új törvényben helyet talál, az mind arra vonatkozó intézkedés, hogy a titkos szavazás általánossága mellett is biztosítsa minden eshetőséggel szemben a nyugodt parlamentáris törvényhozás és kormányzás rendjét.

Mert a titkosság általános bevezetése kétségtelenül jelentős változásokat fog hozni magával. Lássuk, mik lehetnek ezek a változások kül- és belpolitikai vonatkozásokban egyaránt.

Külpolitikai viszonylatban lesz egy igen nagy eredménye.

Az új választójogi törvény kiüti a magyar nemzet nyilt és titkos ellenségei kezéből azt a mérgezett fegyvert, mellyel edig annyi kárt okoztak nemzetünknek az európai művelt népek közvéleményében.

Minden revíziós törekvésünk, minden igazságot követelő szavunk szemben találta magát azzal a váddal, hogy a magyar parlament és kormány nem támaszkodik a nemzet igazi akaratára, hanem csak a nyilt szavazás gyakorlatával meghamisított népakaratra.

Mit akarnak a magyarok a revízióval — hangzott kórusban a vád, hiszen Magyarországon a széles néprétegek, melyek nyilt szavazással választanak, meg vannak fosztva véleményük szabad nyilvánításától, ellenben az új impériumok alá jutott magyarság mindenütt szabadon nyilvánithatja akaratát, mert titkos szavazással választhatja képviselőit.

Ennek a kártékony külföldi propagandának most már befellegzett. Az európai közvélemény előtt eddig nyomatékkal hangoztatott érvnek éle kicsorbult. Ellenünk többé fel nem használható.

Belpolitikai életünkből is igen jelentékeny méreganyagot távolit el az új törvény.

Nem lesznek többé választási botrányok, verekedések, erőszakoskodások. A titkos választásnál mindezeknek nincs értelmük. A titkosság bevezetése biztosítja a választások sima, izgalommentes lefolyását.

Emlékezzünk csak vissza a háború előtti debreceni nyilt szavazásos választásokra. Bokáig jártunk az üvegcserepekben a piacutcai korzón. Lovasrendőrrohamok, bevert fejek jártak együtt a választással. Ellenben, mióta titkos a szavazás Debrecenben, azóta alig lehet észrevenni, hogy képviselőválasztás folyik a városban. A szavazások lefolyása sima és csendes. Igy lesz ezentul az egész országban. A szavazások nem fogják hetekre, hónapokra megzavarni egyes vidékek nyugalmát és rendjét, mint eddig.

Kiesik az ország politikai életéből az eddig minden képviselőválasztás után kisebbségben maradt pártok részéről azonnal felhangzó vád, hogy a többség csak törvénytelen eszközökkel, a hatóságok erőszakos nyomásának kihasználásával jutott győzelemhez s ezért nem képviseli a választók igazi akaratát.

Ilyen vád többé semmiféle többtégi pártet nem érhet, mert a titkosan szavazó tömegeket erőszakos eszközökkel, hatósági nyomással nem lehet irányitani, hogy kire, vagy melyik pártra adják szavazatukat a szavazófülke magányában.

Hatósági személyek többé nem juthatnak vád alá erőszakos magatartásért, mert hiszen a választás titkossága mellett erre nem kerülhet sor. Maguknak a közigazgatási hatóságoknak is nagy megkönnyebbülés lesz az, hogy ilyen magatartást tőlük senki nem is várhat.

Talán leginkább érdekli s tartja izgalomban az ország közvéleményét az a kérdés,

milyen összetételü lesz az új választójog alapján a legközelebbi választás után összeülő képviselőház? Milyen arányú képviseltetésre számithatnak a polgári középpártok, milyenre a baloldali és milyenre a jobboldali szélsőséges irányzatok?

Erre természetesen pontos feleletet adni senki sem tud. Jóslásokba bocsátkozni én sem akarok. A jóslás háládatlan s nem is komoly mesterség.

Csupán arra kívánok szorítkozni, hogy megvizsgálom, milyen erőtényezőkre lehet számítani egy új választásnál s ezeknek ismeretéből milyen következtetéseket lehet levonni a jövőre nézve.

Ehhez tudnunk kell elsősorban azt, hogy milyen volt a pártok jelentkezése és megoszlása a világháborut és összeomlást követő tizenhét esztendő alatt lefolytatott öt országos képviselőválasztásnál.

E célból összeállítottam az 1920, 1922, 1926, 1931 és 1935 években megtartott általános választások adatait olyképen, hogy a hét legtöbb szavazatot kapott párt elnyert mandátumainak és a rájuk leadott szavazatoknak számát összehasonlító táblázatban közlöm. Az adatokat a m. kir. Statisztikai Hivatal Évkönyveiben közölt hivatalos statisztikából állítottam össze, kivéve az 1931. évi képviselőválasztás adatait. Erről az egy választásról az Évkönyvek hallgatnak. Mivel különben az összeállítás e nélkül hiányos lett volna, kénytelen voltam hivatalos adatok hiányában az 1931. évi képviselőválasztás adatait a Pesti Napló 1931 július 8-iki, közvetlenül a választás után megjelent számában közölt összeállításból kiírni.

Ime az összehasonlító táblázat:

A párt neve:

	Elnyert mandátum	A leadott szavazat
1920		
1. Országos kisgazda és földmüves párt	87	1,013.098
2. Keresztény nemzeti egyesülés pártja	74	888.135
3. Keresztény földmüves és kisgazda párt	24	269.678
4. Keresztény szoc. gazdasági párt	10	107.407
5. Pártonkívüli	6	111.106
6. Nemzeti demokrata polgári párt	6	71.037
7. Magyar munkáspárt	1	16.980
1922		
1. Keresztény kisgazda, földmüves és polgári párt	143	813.292
2. Szociáldemokrata párt	25	278.124
3. Pártonkívüli	24	144.512
4. Keresztény nemzeti egyesülés pártja	20	171.780
5. Keresztény nemzeti földmüves és polgári párt	11	118.066
6. Egyesült nemzeti demokrata és szabadelvü párt	8	85.216
7. Független és 48-as kisgazda párt	3	43.782
1926		
1. Egységes párt	170	1,030.158
2. Keresztény nemzeti gazdasági és szociális párt	35	257.654
3. Szociáldemokrata párt	14	123.809
4. Pártonkívüli	9	94.455
5. Nemzeti Demokrata párt (egyesült balpárt)	9	90.179
6. Fajvédő párt	3	64.160
7. Agrárpárt	3	21.837
1931		
1. Egységes párt	157	701.186
2. Keresztény nemzeti gazdasági és szociális párt	32	185.113
3. Pártonkivüli	19	105.800
4. Szociáldemokrata párt	14	166.431
5. Gaál Gaszton párt	10	153.211
6. Liberális és demokrata ellenzék	6	40.469
7. Vázsonyi párt	2	17.867
1935		
1. Nemzeti egység pártja	170	1,310.266
2. Független kisgazda párt	25	410.873
3. Keresztény gazdasági és szociális párt	14	175.195
4. Szociáldemokrata párt	11	132.030
5. Pártonkívüli	10	124.699
6. Szabadelvü és demokrata ellenzék	7	72.507
7. Magyar nemzeti szocialista párt	2	68.640

Ha már most vizsgálat alá vesszük az öt egymásra következő választás számadatait, lehetetlen azokban bizonyos törvényszerüséget észre nem venni.

Egy hirlapi közlemény keretébe nem férne ennek a törvényszerüségnek részletes elemzése, ezért csak egészen nagy vonásokban emelem ki a következőket.

Mind az öt választáson a túlnyomó többségben levő pártok két gondolat alapján állanak. Az egyik a jobboldaliság, a másik az agrárgondolat.

Akik tudják, hogy az egyes pártok milyen világnézeti és politikai elgondolás kifejezői, azt is tudják, hogy ezekben a többségi pártokban a jobboldaliság jellegét főleg a magyar középosztály és a hozzá csatlakozó kispolgári rétegek szavazói, az agrár jelleget a magyar falu szavazó tömegei adták meg.

Ez a két gondolat, mint a többségi pártok alappillére, végigvonul mind az öt választáson. Amiből bátran levonható az a következtetés, hogy a jobboldaliság és az agrárgondolat alapvető jellemvonása a magyar szavazótömegek túlnyomó többségének. Olyan jellemvonás, melynek gyökerei lenyulnak a mélybe, a tömegek lelkébe. A magyar szavazó tömegek lelkiségét átitatta ez a két gondolat. Nem lehet téves az a következtetés, hogy a szavazás titkosságának az összes választókerületekre való terjesztése

Főzéshez, fürdéshez, szobafütéshez

a **gáz** legjobb, legolcsóbb, legtisztább.
a **gáz** a legkényelmesebb,
a **gáz** leggyorsabban kezelhető,
a **gáz** melege pontosan szabályozható.
a gáz számlaértéke egy hónappal később fizetendő.

Díjtalan felvilágosítások, készülékek bemutatása, költségvetés.

HA VALAKI MOST VEZETI BE LAKÁSÁBA A GÁZT, A FELSZERELT KÉSZÜLÉKEK MINDEN DARABJA UTÁN 40.— PENGŐ ÉRTÉKÜ VISSZATÉRITÉST KAP.

DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS VILÁGITÁSI VÁLLALATA.

BATTHYÁNY UCCA 17. Telefon: 28—53.

nem fog változtatni ezen a tényen a a választók túlnyomó többsége titkos választás mellett is azon a nyomon fog haladni, amelyet ez az őt választás már kitaposott.

Az 1920. és 1922. évi választásokon a két alapgondolat kihangsúlyozása jóval erőteljesebb, mint a később következő választásokon. Aminek magyarázata az, hogy az 1922-iki választások után erős többségi kormányzópárt alakul ki, mely a Nagyatádi féle földbirtokreform megalkotása után az agrárkérdést megoldottnak vélve, az ország más halaszthatatlan problémáit igyekezett dülőre vinni. A külpolitika felmerülő nehéz kérdései, valamint a belső megerősödés (értékálló pénzrendszer teremtése, szociális nyomorúság enyhítése, az állam pénzügyi egyensúlyának helyreállítása stb.) nagy nehézségei éppen elég dolgot adtak úgy a többségi pártnak, mint a soraiból kikerülő államkormánynak.

Az 1926. és 1931. évi választásokon úgy a jobboldaliság, mint az agrárgondolat kihangsúlyozása nem oly éles, mint az előző választásokon volt. Mindkettő mintha elhalványult volna.

Annál erősebben lobogott fel a jobboldaliság az 1935. évi választásokon, hogy azután ismét alább lohadva helyet adjon a legújabb időkben a diadalmasan előretörő agrárszociális gondolatnak.

A Darányi-kormányé az érdem, hogy ezt a gondolatot megtelítette tartalommal.

A hitbizományi, a telepítési, a mezőgazdasági öregségbiztosítási törvények, valamint az öt évre munkát és kenyeret biztosító ezermilliós beruházási terv az agrárszociális gondolat tartalommal megtelítésének útján megtett nagyjelentőségű lépések. Ezt senki sem vitathatja.

Az is kétségtelen, hogy ezek a lépések nem maradtak hatás nélkül a nagytömegekre, melyeknek érdekében jöttek létre.

Az a kérdés már most, hogyan fog megnyilatkozni ez a hatás a legközelebbi általános választásokon.

A választójogi törvénytervezet két irányban igyekszik gondoskodni arról, hogy a titkosan választó tömegek érett megfontolással, felelősségüket érezve adják le szavazatukat.

Az egyik cél: úgy állapítani meg a választói és választhatói jogosultságot, hogy a szavazásban az érettebb, meggondoltabb, megállapodottabb rétegek vegyenek részt, a választhatók közé pedig komolytalan, vagy éppen erkölcsileg veszélyes elemek ne kerülhessenek. A másik cél: hatékony intézkedésekkel biztosítani a választók meggyőzésének tiszta eszközeit, lehetetlenné tenni a lelkiismeretlen demagógiát.

A törvénytervezet — nemsokára törvény — mindkét irányban olyan intézkedéseket tartalmaz, melyektől joggal lehet várni azt az eredményt, hogy a magyar nemzet megállapodottabb, felelősségüket érző rétegei legjobb meggyőződésükre hallgatva teljes komolysággal fogják leadni szavazatukat s fogják ezzel meghatározni a nemzet jövő haladásának útját.

De hátha a szélsőséges irányzatok, kihasználva a nehéz idők és körülmények okozta sok nyomorúságot, döntő szerephez találnak jutni, mi lesz akkor? — kérdik az aggodalmaskodók, akik bizony nagy számmal vannak.

Erre nem kerül sor, adhatjuk a megnyugtató választ.

Mint egész Európában, úgy nálunk is két irányú szélsőség mutatkozik: jobboldali és baloldali. Az egyiknek parlamenti képviselete nálunk a *szociáldemokrata* párt, a másiké a *nemzeti szocialista* párt.

Lássuk előbb a baloldali szélsőség kilátásait.

1920-ban a szociáldemokrata párt nem vett részt a választásokon. A többi választásokon ezeket az eredményeket érte el:

1922-ben 278.124 szavazatot kapott, az összes szavazatok 15.3 százalékát.

1926-ban 123.809 szavazatot kapott, az összes szavazatok 7.2 százalékát.

1931-ben 166.431 szavazatott kapott, az összes szavazatok 11.1 százalékát.

1935-ben 132.030 szavazatot kapott, az összes szavazatok 5.5 százalékát.

A világháború utáni időkben a szociáldemokrácia Európa csaknem valamennyi államában szerephez jutott. Hosszabb-rövidebb ideig vagy hatalomra került, vagy legalább részes lett a hatalom gyakorlásában. Szóval módja volt hozzá, hogy hirdetett programmját valóra váltsa. A valóra váltás kézzel fogható eredményei azonban messze elmaradtak a hirdetett programm ígéreteitől. A kiábrándult tömegek csalódottan látták, hogy mindaz, ami a programmban szép és csillogó volt, mint fakult el a megvalósítás reális világában. Igy aztán Európaszerte a szociáldemokrácia egész zárt eszmevilága hanyatlásnak indult és sokat vesztett népszerűségéből.

Nálunk is a szociáldemokrácia forradalmi lendülete, eszméinek újdonsága, tömegvonzó hatása és átütő ereje már rég a multé. Ezt mutatják a fentebb közölt számok is, melyek a szociáldemokrata párt következetes térvesztését mutatják.

A pártnak jól kiépített szervezetei és pártfegyelme valószínűleg biztosítani fogják ezutánra is az ipari munkásság körében meglevő szavazatállományát, de nagyobbmérvű szaporodást az eddig nyiltan szavazó kerületek ezentúli titkossága nem fog számára hozni. Nem pedig azért, mert

a szociáldemokrata párt szavazóinak zöme a fővárosban és a vidéki nagy városokban él, melyekben eddig is titkos volt a szavazás.

Igy tehát, ha a szociáldemokrata szavazatok számát az összes szavazatok 7—8 százalékára számítjuk a legközelebb bekövetkező választások alkalmára, azt hiszem, teljesen reálisan számítunk.

A jobboldali szélsőség parlamenti pártja, a *nemzeti szocialista párt*, bár a mozgalom hosszabb multra tekinthet vissza, a magyar képviselőházba csak az 1935. évi választások alkalmával jutott be. E választásokon élénk és eszközökben nem válogatós propaganda után 68.640 szavazatot bódított meg magának. Ez a szám az 1935. évben választói jogosultsággal biró szavazók 3,002.940-et kitevő számának valóban csekély hányada, mintegy negyvennegyedrésze.

Pedig tapasztalati tény, hogy egy politikai mozgalom főleg kezdőkorában, a friss lendület és eszmei újdonság hősi korszakában rendelkezik a legnagyobb átütő erővel. Később a lendület alábbhagy, a lelkesedés ellanyhul.

Hozzá kell vennünk, hogy nálunk a nemzeti szocializmus sem egységes szervezettel, sem világos programmal, sem tisztázott alapelvekkel nem rendelkezik.

Vezérek és alvezérek viszályai, egymásnak a pártból való kitessékelése kitették hangossá a párt környékét. Kisebb-nagyobb röplapok, pontokba szedett, szerte divergáló programmok özöne kísérte a párt, vagy egyes csoportjainak megmozdulását. Ezek a programmpontok vagy idegen eszmék egyszerű másolatai voltak, vagy ha nem, olyan tartalmuak, melyekből kivehető volt, hogy összeállítójuk meg sem próbálta végiggondolni, hogyan vihetők keresztül a valóságban a hirdetett eszmék, vagy milyen eredménnyel járhatnak azok nemzeti életünkre. Szóval a teljes kiforratlanság képét mutatja a jobboldali szélsőség eddigi szervezkedése.

Ha az elmondottak után s támaszkodva az 1935. évi választás tényleges eredményére, számításba véve a közvetlen szomszédságunkban történteket is, a politikai iskolázottság nélkül való szavazóréteget szélsőségre hajlamosságát szintén figyelembe véve, a nemzeti szocializmus elnyerendő szavazatainak számát az 1935. évi kétszeresére, 136.000-re számítjuk, azt hiszem, teljes mértékben számba vettük azt a propagativ erőt, melyet a nemzeti szocialista párt és frakciói mai formájukban képviselnek.

Az új törvény alapján lefolytatandó választásnál reális számítással az összes szavazatok legfeljebb 15—16 százalékát sorolhatjuk a két szélsőség parlamenti pártjának birtokállományába, a többi szavazatokon a polgári középpártok fognak előreláthatóan osztozkodni.

Hogy milyen arányban, azt egy dolog dönti el.

Azt tudniillik vajjon a jelenlegi többségi párt az élőszó és nyomtatott betű erejével meg tudja-e győzni a szavazók tömegeit a felől, hogy a kormány által kezdeményezett agrárszociális irányzat végrehajtási üteme megfelel az ország mai állapotának s a nemzet kára nélkül nem gyorsítható.

Ha sikerül a meggyőzés, akkor a pártok jelenlegi birtokállományában jelentékenyebb eltolódás nem valószínű.

Ha nem sikerül, akkor a polgári ellenzék térnyerésére lehet számítani.

Az előbbi esetben megmarad a mai rendszer, mely mellett egy jobboldali jellegű hatalmas többségben levő polgári középpárt adja meg a kormányzás szilárd alapját.

Az utóbbi esetben a polgári középpártok összefogása biztosíthatja nagy többségével a nyugodt kormányzás további lehetőségét.

Az elmondottakból folyóan, a tények és erőviszonyok hűvös, tárgyilagos mérlegelése alapján megokoltnak mutatkozik az ezekből kialakuló meggyőződés, mely szerint

az új választójogi törvény életbeléptetése nem lesz sötétbeugrás. Joggal bizhatunk a magyar nemzet bevált, politikai ösztönében. Joggal bizhatunk és bíznunk is kell abban, hogy a magyar szavazótömegek titkos szavazás mellett is munkaképes parlamentet hívnak életre, mely biztosítani tudja majd a nemzet előbbrehaladásának alkotmányos, szilárdan megalapozott útját a ránk váró nehéz esztendőkben.

Védje ruháját és egészségét, vegyen ernyőt az
Ernyőszalonból
Piac u. 77. Linoleummal szemben.
Javítás, áthúzás legolcsóbban.

Győri Püspökség Szanyi Gazdasága
államilag **gümőkórmentesnek nyilvánított tehenészete** tejéből készült
Ia EMENTÁLI SAJT
Lerakat és eladási iroda: BUDAPEST. IV, Királyi Pál-u. 9. Telefon: 183-574

Imádkozzunk!

„Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk?"

Imádkozzunk! Lelki diesőségbe öltözzünk,
S átszellemül bennünk a szenvedés, a kín.
Világ, mulandóság fölé emelkedünk,
Nem marad göröngyök közt az érző szív.

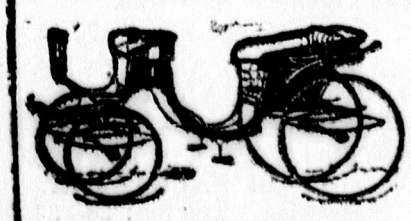
Imádkozzunk! Dicsérjük, áldjuk az Urat.
Beszélgessünk Vele, várjuk feleletét.
Megmutatja Ő a lendületes utat,
A mennyei, fényes fölemelkedést.

Hála gondolatokkal töltekezzünk meg.
Életvidoran csendüljön a dicséret,
Zengő Hallelujákk hozsánnás énekek —
Mind szent imák, — űzik a sötétséget.

Ne töprengjünk a hervadó élet felett,
Imádkozzunk! Hittel öleljük át Jézust,
Általa nyerünk üdvöt, élő életet, —
Kövessük Megváltónkat, a sebzett Krisztust.

Atyánk! árnyék vagyunk, árnyéka önmagunknak,
Gyarlók, ingadozók, könnyen elhanyatlunk,
Vedd fel erőtlen szavát hő fohászunknak,
Szent Fiadért, — Ő fogja elesett karunk.

Dr BOÉR KÁROLYNÉ.

KOCSIK
minden alakban
Riesz Henrik
kocsigyár, Debrecen

Ha lábai fáradnak, járjon kerékpáron.
Beszerzése nem nagy gond, mert részletre is adja
Horváth Sándor műszerész
Hunyadi-u. 22. Telefon 17-57.

A cserepesi tanitónőből főhercegné lesz...

Bocskay Katalin romantikus szerelmi regénye a debreceni ismerősök visszaemlékezésein keresztül

Bocskay Katalin a Cserepes-tanyán előkelő külföldi vendégek társaságában.

A közönséget napok óta élénken foglalkoztatja az a romantikus szerelmi regény, mely Bocskay Katalin és Albrecht királyi herceg között szövődött s a napokban jut el a happy-endig. Az egész történet valóban rendkívüli, olyan, mintha nem is az élet írta volna, hanem egy szcenáriumíró fantáziája találta volna ki... A kis cserepesi tanítónő és a fenséges úr találkozása... hirtelen fellángolt szerelmük, melyet titokban tartottak egészen a megvalósulásig. Háttérben romantikus hortobágyi vadászatok s egy egészen rendkívüli nőnek, egy nagyon intelligens mai leánynak sorsa, aki mint állástalan diplomás indult el örömmel az ideiglenes tanítónőség sovány, de mégis boldog első kenyere felé az istenhátamegetti kis tanyasi elemi iskolába és mint fenséges asszony tér vissza.

Fiatal, szép tanitónő érkezik a szepesi tanyára

A debreceni úritársaság tagjai közül a hortobágyi vadászatok idejéből többen ismerték Bocskay Katalint.

Debreceni Jenő, a világítási vállalat köztiszteletben álló nyugalmazott igazgatója mondott el lekötelező szivélyességgel érdekes részleteket Bocskay Katalin cserepesi tanítónőségének idejéből a »Debreczen« munkatársának. Kedves részletekkel egészítette ki ezeket az epizódokat *Bartha Piroska* állami tanítónő, aki, mikor Bocskay Katalint elhelyezték a Cserepesről, utódja lett és azóta is állandó és bizalmas levelezésben állott a főhercegi menyasszonnyal.

Érdekesek ezek a visszaemlékezései Debreceni Jenőnek azért is, mert *a különböző lapokban az elmúlt napokban valóságos legenda szövődött a Bocskay Katalin és Albrecht főherceg szerelméről* és ezekben bizony helyenként alaposan kiszínezik az anélkül is érdekes szerelmi regényt. Többek között egy vihar jóvoltából hozzák össze a főherceget a cserepesi tanítónővel. »A vadászok — írják a lapok — a tanítói lakot találták legközelebb, ide bemenekültek és legnagyobb csodálkozásukra egy csodálatosan szép nő fogadta őket: a tanítónő. Albrecht főhercegre első pillanatban elbűvölő hatást gyakorolt a szép tanítókisasszony s ettől kezdve egyre sűrűbben vadászott a Hortobágyon.«

Hát ezek a részletek a kedves szerelmi regényben sokkal egyszerűbb keretek között folytak le, amint *Debreceni Jenő* nyugalmazott igazgató elbeszélte.

A Cserepes-pusztára 1933 őszén került Bocskay Katalin. Elég későn, októberben foglalta el helyét, mert az előtte levő tanítónő férjhez ment. A fiatal, állami kisegítő tanítónő mindjárt az első találkozásnál megnyert mindenkit finom, intelligens modorával.

Különösen szerették tanitványai, az első, második osztály, akik azóta ötödikesek-hatodikosok lettek.

A novemberi nagy vadászat, melyen megismerkedett a főherceg és a tanitónő

— Mindjárt a második hónapban, novemberben beállt a libaszezon és Albrecht főherceg a Hortobágyra jött vadászni Hadházy Zsigmond főispán, Vásáry István polgármester, idős Magoss György ny. polgármester, ifj. Magoss György kíséretében.

— A találkozáshoz nem volt szükség semmi romantikus kisérő körülményre, mivel az szinte elkerülhetetlen volt. A tanitónő ugyanis ott lakik az ugynevezett kastélyban s ott kap ellátást. Mikor a libavadászati szezon kezdetén értesitést kaptunk, hogy Albrecht főherceg, mint a multban számtalanszor, ezen az őszön is eljön a hortobágyi vadászatra, mondottuk Bocskay Katalinnak, hogy a főherceget a kastélyban szállásoljuk el szintén. A fiatal, szerény tanitónő még is kérdezte, hogy nem-e alkalmatlan ottléte, amikor a fenséges ur megszáll?

A bemutatás is minden sallangtól mentesen történt. Debreczeni Jenő mutatta be Bocskay Katalint Albrecht főhercegnek, előzőleg megjegyezve, hogy már Szegeden is találkoztak. Ezt ugyanis Bocskay Katalin beszélte el, mikor legelőször szóba került, hogy a főherczeg a kastélyban száll meg, hogy már találkozott egyszer Albrecht királyi herceggel. Szegeden történt ez a találkozás, ahol akkor még Bocskay Katalin iskolás lány volt. Az intézet ünnepélyt rendezett, melyen megjelent Albrecht főherceg is és egy fiatal lány az intézet növendékei közül csokrot nyujtott át neki.

A fiatal lány történetesen Bocskay Katalin volt.

— Kétségtelen, — mondotta munkatársunknak Debreczeni Jenő, — hogy **a gyönyörü alaku, feltünően szép és páratlan intelligenciáju fiatal lány nagy benyomást gyakorolt első pillanatban is a főhercegre. Melegen elbeszélgettek s valószinüleg mindjárt a főherceg elutazása után megindult a levelezés közöttük.** Tavasszal ismét megjelent a főherceg a Cserepesen s ekkor még teljesebben bontakozott ki a szerelem.

Eljött vizsga ideje és **a gyerekek könyes szemmel vettek bucsut a tanitókisasszonytól, pedig akkor még nem is sejtették, hogy többet nem fog velük foglalkozni Bocskay Katalin.** A nyári vakációra elment s utána **1934 őszén Algyőre helyezték, majd innen a kultuszminisztériumba került.**

Mindenki, aki csak futólag találkozott is Bocskay Katalinnal, nehéz szivvel vett tőle bucsut. **Egészen rendkivüli nő volt ez a fiatal lány, akinek vonzó egyénisége megnyerte mindenkinek szimpáthiáját. Kedves, üde jelenség, mintha csak Móricz Zsigmond regényének utólérhetetlen tanitónő alakjai elevenedtek volna meg személyében.** Amellett hihetetlen intelligenciája is szugesztivvé tette személyét. **Már ekkor irogatott verseket, novellákat és tanulmányokat s ezeket több lap leközölte. Értékes, ujszerü irások voltak.**

Ezeket mondotta el Debreceni Jenő nyugalmazott igazgató Bocskay Katalin és Albrecht főherceg romantikus megismerkedéséről. — **Bartha Piroska tanitónő tette még hozzá:**

— Velem állandó levelezésben volt Bocskay Kató és állandóan irt is vőlegényéről. Azonban, hogy kicsoda ez a vőlegény, azt szigoruan titokban tartotta. Mindig ugy tudtuk, hogy pilóta-tiszt a titkos vőlegény... Aztán kiderült, hogy főherceg... Öt hete kaptam tőle az utolsó levelet s ma irtam meg a gratulációmat eljegyzéséhez...

Ez a hiteles, tulzásoktól mentes története Bocskay Katalin és Albrecht főherceg szerelmi regényének, mely érdekességében csak azt bizonyitja, hogy azért még nem veszett ki a romantika teljesen a korunkban sem. (Kiss István)

A tavaszi toilette

előfeltétele a jó szabású fűző amely a 45 éves Goldstein Karolin cégnél tökéletes szabással készül Miklós u. 5.

Jó szív

A szobalány belép a bankárhoz és így szól:

— Nagyságos uram, egy koldus van kint.

— Adjon neki egy kis kenyeret.

— Azt mondja, valaha jobb napokat látott.

— Akkor adjon hozzá egy papirszalvétát is.

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK

debreceni fiókja.

ALAPITTATOTT: 1867-BEN.

Telefonszám: 23—70. Telefonszám: 23—71.

Alaptőke és alapok cca 70 millió pengő.

DEBRECENI HAJLITOTT BUTORGYÁR ÉS FAKERESKEDELMI RT.

Gyár: Debrecen, Nagyvárad u. 31. Telefon: 12—75.

Tűzifa-Osztály, Salétrom ucca 5. Telefon: 21—56.

Bútor-Osztály: Ferenc József út 32. szám. Telefon: 23—41.

Budapesti lerakat: VII., Rákóczi út 30. szám. Telefon: 1—334—47.

A Magyar Általános Hitelbank érdekeltsége.

Fogkefének nincsen párja Hogyha **Tip-Top** *a márkája*

Gyártja: AZ EGYESÜLT KEFEGYÁRAK RT., DEBRECEN.

A Magyar Általános Hitelbank érdekeltsége.

Emlékezés egy szomoru husvétra

A debreceni tuszok elhurcolása 1919 husvétján

irta Gyarmathy István

Tizenkilenc évvel ezelőtt éppen így húsvétkor szomorú napok virradtak Debrecenre. Akkor érte el tetőfokát városunkban a vörös terror. Kezdett rosszul állni a kommunisták szénája, *ők tehát a polgárságra vetették magukat.* Tuszokat szedtek össze a város tekintélyesebb polgárai közül.

Mulnak az évek, az emberek felednek, csak mi, akik még meg vagyunk abból az időből, emlékezünk még nagyon is élénken azokra a napokra. Emlékezetes előttünk az 1919 április 19-ik napja. *Azon a napon szedtek össze a kommunisták 52 tuszt a városból.* Igaz, először többre számítottak, többet is »előállítottak« fegyveres vörös őrök, de akiket kieresztettek közülük a rendőrségi fogdából, azokról nem beszélek. Itt csak azokat veszem számításba, akiket — köztük engem is — elhurcoltak Budapestre.

Húsvét szombatján, április 19-én fogdostak össze bennünket. Másnap, húsvét első napján délután a legnagyobb hírtelenséggel teherautókon és gyalogosan vörös fegyveres kíséret mellett vittek ki bennünket az állomásra. *El lehet képzelni, hogy már útközben milyen fenyegetéseket álltunk ki.* Sorsunk teljesen bizonytalan volt.

Húsvét első napján délután öt és hat óra között harmadosztályú vasúti kocsikba vagoniroztak be bennünket és este félhét órakor indítottak útnak Budapestre, ahova éjjel félkettő órakor sok izgalom és kellemetlen út után érkeztünk meg. Velünk jött két »vörös fővezér« is, akik nem valami kellemesen kezeltek bennünket, sőt ugyancsak éreztették hatalmukat.

Püspökladányban, Karcagon, sőt Szolnokon is, amikor befutott a vonat, az ott ácsorgó vörös terroristáknak odakiabáltak:

— *Itt visszük a debreceni ellenforradalmárokat!*

Hogy milyen választ kaptunk erre, azt nem lehet reprodukálni. A legenyhébb visszhang ilyen volt:

— *Kár nekik a vasúti mozdony fűtéséért!*

— *Itt is megkaphatják azt, amit Budapesten úgyis megkapnak!*

— *Golyót a hasukba!*

Vörös kísérőink útközben is állandóan rémisztgetni igyekeztek. *Már akkor híre járt a budapesti terrorcselekményeknek és Szamuelly vérengzéseinek.* El lehet képzelni, hogy a legnagyobb bizonytalanságban voltunk a sorsunkat illetőleg.

Budapesten húsvét másnapján hajnali négy órakor ismét teherautókra raktak bennünket tizes csoportokban és elvittek a Markó uccai törvényszéki épületbe. Onnan pedig a Zrinyi uccai főkapitányságra. *Ott egyik emeletről a másikra hajtottak bennünket, végre egy nagyteremben jöttünk össze, amely azelőtt talán irattár volt. Holt fáradtak voltunk, semmiféle meleg ételhez nem jutottunk egész napon át,* sokunkon a testi és lelki kimerültség jelei mutatkoztak. Reggel öt óra tájban végre »nagy kegyesen« megengedték, hogy lefeküdhessünk, persze csak a piszkos padlóra, mivel semmiféle fekvőhely nem volt. Még az jutott köztünk »előkelőbb« elhelyezkedéshez, akinek az íróasztalokon jutott hely. Alvásról szó sem lehetett. *Folyton hallanunk kellett a vörös terrorista őröknek piszkos szitkozódását, átkozódását.* Hogy hatalmukat fitogtassák, még ütlegeltek is közülünk többeket.

Reggel aztán nyolc óra felé úgyahogy megmosakodhattunk és vártuk szorongó szívvel a további fejleményeket. Ugy tíz óra körül ismét rabszállító kocsiba raktak bennünket és átvittek Budára a Margit körúti katonai fogházba. Ott valami kihallgatásfélét tartottak velünk, persze ezt is a legdurvább formában, majd a harmadik emeleten helyeztek el mindnyájunkat. Ott voltunk tíz napig, majd május 1-én villamoson átvittek mindnyájunkat Rákospalotára egy ottani leányjavító intézetbe, amit akkorára teljesen kiürítettek. *Itt koncentrálták az ország minden részéből felszállított polgári foglyokat.* Voltak ott Sátoraljaújhelyről, Beregszászról, Szentesről, Hódmezővásárhelyről, Túrkevéről, Egerből, Rákoskeresztúrról, Félegyházáról stb. Közöttünk volt *Tóth János* államtitkár, gróf *Esterházy Pál*, gróf *Teleki Béla*, *Vass János* volt miniszter és még több igen tekintélyes úr. *Az átszállítás alkalmával láttuk, hogy Budapest teljesen vörösbe öltözött.* Még a szobrokat is vörösre festették, a katonák csákójukon vörös pántlikát viseltek, fegyverükön is vörös szalagot láttunk.

A rákospalotai elhelyezésünk már valamivel jobb volt. Végre tiszta fekvőhelyhez jutottunk, sőt elég jó kosztot kaptunk. *Akkori szorongatott lelkiállapotunkban nagy öröm volt számunkra, hogy templomba is mehettünk.*

Az akkor még életben levő Haypál Benő ref. pap, Baja Mihály és Szele György debreceni lelkészek, tusztársaink tartottak istentiszteletet. Emlékezem rá, hogy egy *Molnár Zsigmond* nevű római katolikus lelkész megható beszédet mondott.

Kellemetlen perceket szerzett azonban a hirhedt Korvin-Klein Ottó, aki minden második nap vizsgálatot tartott felettünk. Sok terrorfiú kísérte, övükben revolverekkel, rohamkésekkel.

Mindennap vártuk a szabadulásunk óráját, de az csak május 21-én történt. Ugyanis ekkor kicseréltek bennünket. *A vörös kormány Kun Béla apjáért, anyjáért és egy asszony testvéréért, akik a románok fogságában voltak, ajánlottak fel 82 tuszt.* A cseretuszok közé kerültek a debreceniek, de voltak köztünk más tiszántúli tuszok is, sőt Tóth János államtitkárt is ekkor engedték szabadon.

Május 21-én indítottak bennünket útnak. Ekkor már csak 38-an voltunk debreceniek, mert néhányan közülünk még előbb kiszabadultak. Gödöllő—Hatvan—Füzesabony—Poroszlón keresztül Tiszafüredre vittek bennünket, ahol aztán megtörtént a fogolycsere. Bennünket átadtak az oláhoknak. *Sok viszontagság után május 23-án éjjel féltizenkettő órakor érkeztünk Debrecenbe.* Leírhatatlan volt hozzánktartozóink öröme, amikor visszatérni láttak bennünket a vörös pokolból. De azért itthon sem élveztünk egy ideig teljes szabadságot, mert mindennap déli 11 és 12 óra között az oláh parancsnokságnál kellett jelentkezni. Közülünk tizennégy Pesten maradt és ezek csak két-három hét mulva szabadultak meg.

Most pedig egy kis szemlét tartok jómagam tusztársaim felett. A halál azóta közülünk már sokakat elragadott. Igy tudomásom szerint *elhunytak a volt tuszok közül a következők:*

Debreceni Lajos, id. Szele György, Harststein József, Klein Ignác, Rostás István, Tóth István, Geiger Simon, id. Vecsey Zoltán, Ungváry József, dr Petzkó Ernő, dr Olchváry László, Somossy László, id. Csanak József, id. Hódy Béla, Ilyefalvy Vitéz Géza, Nedeczky Ferenc, Forray Ernő, Bosznay István, Kaszanyitzky Andor, Mile Pál, dr Szabó Mihály, Polgáry Bálint, Szent-Királyi Tivadar, Siposs Miklós, Tonhauser Elemér, Fürst Ödön. Összesen huszonhatan.

Még életben vagyunk:

Márk Endre, Bay Kálmán, dr Bay András, Félegyházy János, Gara Alajos, dr Haendel Vilmos, dr Bernolák Nándor, Polgáry István, Komlóssy Pál, Jóna István, Jóna János, dr Kertész István, dr Varga Lajos, Ullmann Salamon, Rosenfeld Sándor, May Andor, ifj. Szele György, Hartstein Nándor, ifj. Vecsey Zoltán, Fränkl Géza, Szunyogh Rudolf, Ungár Jenő, Strasszer Károly, Kupfer Jenő és én, Gyarmathy István.

Összesen tehát még huszonhatan élünk azok közül, akik végigszenvedtük a kommunisták fogságát. Elhunyt tusztársaink emlékét kegyelettel őrizzük és mi, az élők pedig híven ápoljuk magunkban a nemzeti érzést, melyért tizenkilenc évvel ezelőtt azokban a szomorú időkben annyit kellett szenvednünk.

UJ SZÖVET ÜZLET
Csáki Imre
Öltönyszövetek, felöltőszövetek és bélésáruk kereskedése.
Olcsó árak. Batthyány 17/19.
Városi bérház. Telefon: 29—42.

Telket a frontharcosoknak!

A város kötelessége a háboru hősei iránt

A debreceni frontharcosok körében a közelmúltban mozgalom indult meg, hogy a városnak a Mikepércsi út felől eső részén levő területeiből az igénylő frontharcosok számára házhelyeket nyerjenek, melyet Debrecenben a város, ha nem tudná teljesen díjtalanul, úgy legalább is méltányos áron adja azoknak, akik a világháború viharában életüket, egészségüket és erejük javát tették kockára a magyar földért.

A Frontharcos Szövetség tagjai közül rövid idő alatt közel 150-en jelentették be igényüket ezekre a telkekre, melyet eredetileg, kérésük szerint, a Monostorpályi út mentén levő Petőfi közhasznú munkáskert és a Mikepércsi út mentén fekvő Károly Ferenc közhasznú munkáskertből, továbbá a Mikepércsi út jobboldalán elterülő szántóföldekből, melyek többszáz házhelyet tesznek ki, kérnék kiparcellázni. Amennyiben a kérelemhez a város teljes mértékben hozzájárul s a telkeket a frontharcosok megkapják, úgy *kérik majd ezt a városrészt »Frontharcostelep«-nek elnevezni.*

Az igénylő több mint száz frontharcos legalább Károly csapatkereszttel rendelkezik, de a legtöbbnek más vitézségi érme is van. Miután Debrecen város vezetőségének jóindulata és legmesszebbmenő támogatását ebben az ügyben szinte bizonyosra veszik az érdekelt frontharcosok, *a legnagyobb probléma az, hogy a telek árának körülbelül 25 százalékát kitevő megváltási díját hogyan fizessék ki? Az igénylők nagyrésze ugyanis annyira nehéz helyzetben levő kisember, hogy ennek az összegnek előteremtése is a lehetetlenséggel határos számukra.*

A Frontharcos Szövetség debreceni csoportja ebben az ügyben *Diószeghy* ezredes vezetésével összejövetelt tartott csütörtökön este a Frontharcos Otthonban. Ezen tárgyalták a felmerült nehézségeket és az elnökség úgy gondolja megoldani a nehézségeket, mint azt Diószeghy ezredes kifejtette, hogy *a Frontharcos Szövetség központi elnöksége útján kérelmet intéz a honvédelmi miniszterhez, melyben kéri, hogy mivel az állam az arany és nagy ezüst vitézségi érmeseknek a vitézségi érem pótdíjjárulékait már fizeti, azoknak a frontharcosoknak, akiknek Károly csapatkeresztjük és más vitézségi érmük van, amennyiben a telekmegváltást ajándékként folyósítani nem tudja a miniszterium, úgy az éremdíjakra előlegezze.*

A városnál tájékozódtak a telkekre vonatkozólag a frontharcosok. Eszerint

az a helyzet, hogy a Mikepércsi útnál tervei vannak a városnak, ide munkásházakat akar építeni s igy ez valószínűleg nem jöhet számításba.

A többi igényelt területekre vonatkozólag azonban *minden remény meg van ahhoz, hogy a város a tűzharcos törvény irányelveinek megfelelőleg e méltányos tervet hajlandó lesz akceptálni és saját hatáskörében hajlandó lesz megoldani a világháború hőseinek kérelmét.*

Itt rá kell mutatnunk arra, hogy nagyon méltányos és

szép gesztus volna a várostól, ha ezeket a frontharcos telkeket minden ellenszolgáltatás nélkül, ajándékként adná a frontharcosoknak.

Azok, akik a magyar földért véreztek, harcoltak, *megérdemlik, hogy legyen tulajdonukban is egy darab abból a földből, amelyért itt hagytak családot, otthont, mindent és hajlandók voltak életüket is feláldozni. A város is megtalálja számítását, hiszen a családi telkeken önerejükből hamarosan házat építenének a frontharcosok, adófizető polgáraivá válnának annak a városnak, melytől a telket kapták.* Hisszük, hogy a város nem zárkózik el e méltányos kérelem teljesítésétől. (?)

Jogi vita

— Melyik nagyobb sértés? — Ha valakire azt mondják, hogy hülye, vagy ha azt mondják, hogy részeg?

— Ha azt mondják, hogy hülye.

— Miért?

— Mert a részegséget más napra kialussza az ember, de a hülyeség megmarad.

Legujabb tipusu
GYERMEKKOCSIK
KERTI BUTOROK
CSÖBUTOROK
nagy választéka:
a Debreceni Vas- és Rézbutorgyárban
Lerakat: Ferenc József u. 56. Gyár: Ispotály u. 5.

Egy debreceni szabómester kétmillió pengős hagyatékért indított pert

Domonkos Gyula Nyil uccai szabómester igényt tart a tiszaroffi kastélyra és birtokra. — A birtok állami kezelésben marad a per eldöltéig.

Debrecen mellett most vált valóra egy tündérálom. A tanyai kis tanitónőt megszerette a főherceg és feleségül veszi, mint azt hivatalosan közölték is már. A Hortobágy-széli Cserepes-tanyai iskolából igy indult útnak egy regény, **Albrecht** főherceg és **Bocskay** Katalin boldog regénye.

Debrecenben egy alacsony földszintes kis házban a Nyil utca 68. számú házacskában jó jelnek tekintik a Cserepes-tanyai regényt és biztosra veszik, hogy az ő regényük is boldogsággal végződik.

A Nyil utcai házban is olyan eseményt várnak, mely szenzációt jelent. Nem kevesbbről van szó, mint arról, hogy

Domokos Gyula debreceni szabómester kétmilliós hagyatékot követel a maga részére a vérségi rokonság jogán.

A tiszaroffi kastélyt, birtokot.

A hagyatéki per előzménye igen érdekes. Érdemes elmondani. Kezdik azzal, hogy 1847-ben elindult Csehországból két testvér: **Zsendera** István és **Zsendera** Péter. — Iparoslegény volt a két Zsendera és vándoroltak az országutakon. **Zsendera** Péter a vándorutat Esztergomban zárta le és ott mint mázolómester telepedett le. Az ő további sorsáról nem igen tud a krónika, de annál többet beszélnek mostanában a hagyatéki perben érdekeltek **Zsendera** Istvánról, aki Zólyom megyében vert tanyát és megnősült. Zsendera kántortanitó lett, ahogy a régi irásokból kiolvasták. Az ő életére nem figyeltek fel Zólyomban, de annál inkább

felfigyeltek a zólyomi aranyifjak a leányára, a 17 éves Lujzára, aki a megye legszebb leánya volt.

Érthető, hogy az elbüvölő szépségü leány kezét egymásután kérték meg, de a fiatal leány kikosarazta kérőit. A szülők „jól" akarták férjhez adni leányukat s ezért igen támogatták leánykérési akcióját az egyik nem éppen daliás, de igen gazdag ifjunak. Az apa a házasságot befejezettnek tekintette és a leány nem tudta, hogyan térjen ki az apai szigor elől és hogyan meneküljön a kijelölt vőlegény elől, akit nem szeretett.

Szökés a „jó" parti elől

A vármegye bálján a szép Lujza megismerkedett **Domonkos** János tiszaroffi földbirtokossal és feleségével. A leány elpanaszolta Domonkosnénak, hogy őt ahhoz akarják kényszeriteni, akit nem szeret. Tanácsot kért, mitévő legyen, mert elszánta magát a legroszszabbra is, de nem lesz a gazdag ifju felesége mégsem. Domonkosné vigasztalta az elkeseredett menyaszonyt, és végül is abban állapodtak meg, hogy Lujza nem megy a bálból haza, hanem Domonkosékal utazott el Tiszaroffra. Társalkodónője lett a beteges Domonkosnénak és valósággal átvarázsolta az öreg kastélyt jókedvével. Évekig éltek hármasban a kastélyban a szép társalkodónő, az öregedő földbirtokos és a beteg Domonkosné. A békés boldogságot megbontotta Domonkosné betegségének sulyosrafordulása. Ágynak esett és nem is kelt fel többé.

A földbirtokos neje halála előtt egy nappal végrendelkezett, de erről

a végrendelkezésről nem tudott sem a társalkodónő, sem a férj.

Az utolsó akarat

A temetés után került elő a végrendelet, mely nagy meglepetést okozott. Meglepte a rokonságot, de meglepte nagyon a gyászoló férjet és a szépséges társalkodónőt is. A végrendelet ugyanis egyik részében a következőket tartalmazta:

— Istenben megnyugodva kérem férjemet, hogy utolsó kivánságomat a végrendelethez hiven teljesitse. Végső akaratom, hogy szeretett férjem a temetésem után következő második hónapban vegye feleségül Zsendera Lujzát, a társalkodónőmet, aki utolsó éveimet jóságával, szertetteljes és odaadó ápolásával megkönnyitette.

A diszes temetés után eltelt két hónap és a végrendelethez hiven az 55 éves földbirtokos feleségül vette **Zsendera** Lujzát. A házaspárnak egy leánykája született. Lujzának keresztelték. A kis gyermek nem élt sokáig, meghalt és halála annyira megrenditette a szülőket, hogy teljesen visszavonultak kastélyukba, nem fogadtak senkit és csak a jótékonyságnak éltek.

Nincs örökös

Domonkos János a világháboru után meghalt, rövidesen követte fiatal felesége is. Meghalt végrendelkezés nélkül. Itt maradt örökösök nélkül a tiszaroffi kastély és földbirtok. Vártak az örökösök jelentkezésére, de nem akadt senki, aki igényt tartott volna a nagy vagyonra. Kinestári kezelés alá került a vagyon, bérbeadták a birtokot és a jövedelmet csatolták évről-évre a vagyonhoz. A törvény rendelkezése alapján a kastélyhoz legközelebb lévő törvényszéken,

Szolnokon kihirdették, hogy jelentkezzenek a vagyon örökösei, hogy kellő igazolás után átvegyék a birtokot.

A vagyonért jelentkeztek hárman évekkel ezelőtt. **Domonkos** Mihály, **Domonkos** Márton és **Domonkos** Lajos pesterzsébeti iparosok. A hagyatékért megindult a per, de elveszitették a Kurián is, mert nem tudták igazolni, hogy Domonkos János oldalági rokonai.

A debreceni örökös

A Nyil uccai szabómester, **Domonkos** Gyula nemrégen értesült csak arról, hogy örökösöket keres a szolnoki törvényszék és megbizta dr **Lévay** Zoltán ügyvédet, hogy a hagyatéka ügyében járjon el.

Elsárgult családi iratok kerültek elő, melyek most vagyont jelentenek. Véletlennek tudható be, hogy megőrizték eddig. A vérszerinti rokonságot okiratokkal bizonyitják. Beszerezték már a cseh megszállás alatt lévő Komáromból a református egyházi anyakönyv adatait, melyekből kitünik, hogy a révkomáromi református egyház anyakönyvébe 1812-ben a következőket irták:

1812 április 15. Ujszülött: Mihály Ferenc Márton Zsigmond Gáspár Dénes. Szülők: Tekintetes Domonkos Mihály ur Komárom megye, az igazságügyi tábla ülnöke és szül. Magyary Teréz urnő. Keresztszülők: Excell. Dedovich Márton ur a Terézia Rend tábornoka és lovagja. Tekintetes Péchy Mihály ur földbirtokos. Tekintetes és nemzetes Ghyczy Ferenc ur, Komárom megye alispánja, ugyugyszint Galánthy Balog Kristóf ur neje, szül. Szentiványi Theacla urnő. Tekintetes Thaly sigmond ur neje, Hegyi Julia urnő. Tekintetes Pázmándy Dénes ur neje, Nagy Judith urnő. Tekintetes Csepy Zsigmond ur neje, Keszegh Klára urnő. Tekintetes Nedeczky Gáspár ur neje és Reimprecht Jozefa urnő. A keresztelést Tóth János lelkész végezte.

Fenti anyakönyvi kivonatot 2589/1937. szám alatt a révkomáromi református egyház adta ki.

A debreceni szorgalmas szabómester évek óta dolgozik azon, hogy minden bizonyiték együtt legyen, hogy teljes legyen a családfa. Ez évben fordult olyan szerencsésen a kutatása, hogy biztosra veszi a sikert.

A kutatás folyik most cseh megszállt területen az ujabb adatok után, mert

még egy láncszem hiányzik és akkor teljes lesz a sorozat, mely bizonyitja a debreceni szegény szabómester vérszerinti rokonságát a révkomáromi Domonkosokkal.

Ha minden okirat kézben lesz, megindul az eljárás, hogy a kinestári kezelésből a Nyil uccai szabómester vegye saját kezelésébe, mint vérszerinti rokon a tiszaroffi kastélyt, melynek nincs gazdája két évtized óta.

Bencze Mihály.

VERSEK

Husvét

Húsvét!... Mosolygó szépség, ... szeretet
Karolja át az ember-sziveket,
S mint angyal-szárnyon ringó édes álom
Szálljon át a vérbe-fult világon:
A »Szent Magasság« égi, tiszta fénye:
Egy boldogabb kor drága, szent reménye!

Tépett szivekhez . . .

Ne lássa senki, hogyha lelkeden
A szomorúság árnya megjelen;
Csendesen, némán, büszkén vidd magad:
A sok csapást, mit sorsod karja ad!

...Ne irigyeld, — kit fény visz életén...
Mélység, ha nincsen, — nem szépség: a fény!...
Üres sziv fénye — mindent ködbe veszt...
És fölmagasztal mindig a kereszt!

ZIVUSKA ANDOR.

A legmodernebbül átalakitották Rentz Anta 40 éve fennálló uri és hölgyfodrászatát

Negyven év óta áll fenn a Kossuth uccán Rentz Antal uri és hölgyfodrász üzlete. 1898. évben nyitotta meg fodrászatát Rentz Antal a Kossuth ucca 3. sz. alatti városi épületben, amely mindenkor egyike volt a legjobb hirü és kedvelt borbélymühelyeknek.

Az agilis és megbecsülésnek örvendő tulajdonos, most a negyvenedik évfordulót arra használta fel, hogy fodrászmühelyét a mai kor követelményeinek megfelelően nagy áldozatkészséggel a legmodernebbül átalakitsa. A hetek óta tartó átalakitási munkálatok most nyertek befejezést és a Rentz-féle uri és hölgyfodrászat olyan külsőt és keretet kapott, mely a legkényesebb igényeket is kielégiti. Ragyogó fehér és teljesen higénikus berendezést állitottak be. Abszolut tisztaság, a higénia követelményei valósultak meg tetszetős külsőben és teljes csinosságban. Az átalakitott fodrászüzlet még világvárosi viszonylatban is megállja helyét. A hölgyfodrászat részére is finom berendezést és elhelyezést biztositottak. Pompás képet nyujt az átalakitott üzlet, ugyhogy a közkedvelt Rentz mester üzlete az uri közönség elismerését mindenben megérdemli.

Rentz Antal fodrászüzlete fennállásának negyvenedik évfordulóját a törekvő magyar iparoshoz mindenképpen illő elhatározással tette nevezetessé, mikor üzletének még ragyogóbb és megfelelőbb külsőt adott.

Magyar Országos Központi Takarékpénztár
debreceni fiók
Debrecen, Ferenc József út 36. szám.
Sürgönycim: Moktár. Telefon: 20-21.

Debreceni Közraktár és Kereskedelmi Rt. Debrecen
Központi iroda Ferenc József út 36. szám.
Telefon: 20-58. Raktárházak: Hid u. 16. szám
Mindenféle terményt legelőnyösebb áron vásárol és tárol. — Elraktározott terményekre, borra kedvező feltételek mellett kölcsönt folyósit.

Anna királyi hercegasszony és vitéz dr József Ferenc főherceg Debrecenbe jönnek

A honi ipar és mezőgazdaság pártoló fogadalmi mozgalom debreceni zászlóbontó nagygyűlésén vesznek részt. — Már Kossuth Lajos megmondta: „Nálunk iparnak, kereskedelemnek és földmüvelésnek közös érdekei vannak."

Néhány hét mulva hatalmas arányú mozgalom indul el Debrecenből, hogy meghódítsa az egész ország közvéleményét. A mozgalommal kapcsolatban ennek egyik vezető tényezője **israi Szabó Tiborné** úrasszony értékes és figyelemre méltó cikket küldött lapunknak, cikkét ezzel a mottóval kezdi:

A hazafiság nemcsak üres szó, nemcsak tárgynélküli érzelem, hanem tényleges magatartás is, melynek tettekben, láthatólag is meg kell nyilvnulnia.

Irsai Szabó Tiborné úrhölgy azután ezeket írja a mozgalom debreceni zászlóbontásáról:

A Honi Ipar és Mezőgazdaság Pártoló Fogadalmi Mozgalom május 8-án nagy városunkban: Debrecenben tartja ezidei zászlóbontó nagygyülését.

Gyülésünk bensőséges fényét emeli, a nádori család igaz magyar szivü képviselőjének vitéz dr **József Ferenc kir. herceg és felesége Anna kir. hercegasszonynak részvétele.** Mozgalmunk, amely a kir. hercegasszonynak védő szárnyai alatt viszi diadalra az eszmét, **Debrecennel való kapcsolódásunk által nagyarányú erősödést nyerhet.** Mi forró hazaszeretettől áthatott szivvel jövünk ide és hazaszerető munkával **megértő támogatását reméljük e nagy magyar városunk minden lakosától.**

Nagy és szent célért küzdünk. **Becsületet akarunk és fogunk szerezni Isten segítségével a magyar munkának,** hogy ezáltal munkát és kenyeret biztosithassunk minden magyar testvérünknek. Felszínre akarjuk hozni földünk kincseit és értékeit és a magyar tehetséget.

Hogy egy nemzet minél jobban kiküzdhesse magának a jólétet egyetemes érdekének a szolgálatába kell állítani minden termelési ágat. Már **Kossuth Lajos** megmondotta:

»Nálunk iparnak, kereskedelemnek és földmivelésnek közös érdekei vannak.«

Világviszonylatban is büszkék lehetünk gyáriparunk nagyarányú fejlődésére és azok egyes termelvényeinek kimagasló minőségére. Gyáriparunk hazánk munkásainak számottevő részét látja el munkával és **óriási nemzeti vagyont képvisel, ezért tehát érdekelt szivünkön kell viselni.**

A honi termények fogyasztása által éppen úgy támogatjuk a kisipart és a kézműipart, mint nép- és iparművészetünket is. A kézmű a gyáripart sok esetben kiegészíti, mert vannak olyan gyári iparágak, melyek a kézműipar termékeit dolgozzák fel. Jól fejlődő gyári ipar mellett a mezőgazdasági termények egyrésze, mint nyersanyag értékesithető, míg másrésze a jólkereső iparososztályban fogyasztóra talál. Ezeknek a dolgoknak hangoztatása igen fontos. — Azért a nemzeti jólét megalapozásához a társadalom segitsége szükséges.

Éppen ezért mozgalmunk célja, hogy társadalmi uton felrázzuk a lelkeket, megszüntessük a közönyt, a nemtörődömséget. Munkára serkentsük az alélt energiát. **Erős hittel akarást kell teremteni!** Bele kell vinnünk ezeket a gazdasági kérdéseket **a családba, az iskolába és a társadalmi életbe.**

Népművészetünk ma még kiaknázatlan és fejlődőképes nemzeti érték. A magyar fajban van egy csodálatos képesség, **a művészi zseni.** Ez tudott a tulipános ládákat festegető asztalosinasból is egy Munkácsit kitermelni. Ha megfigyeljük, majdnem minden családban előfordul a kézügyesség. A magyar faj most van kulturális virágkorszakában, mely a művészetnek termőtalaja. **Egész világ csodálja ipar- és népművészetünket.**

Ne szégyeljük tehát magyarságunkat. Annak külső formájában **is meg kell nyilvánulnia. Öltözködjünk magyarosan.** Ennek jelentőségét kormányzónénk is elismerte és érdekében mozgalmat indított és felölti a magyar ruhákat. Ezzel is ólniakarásunk mellett tüntethetünk. Eddig tartott nagygyülöseinken minden város kitett magáért azzal, hogy a társadalom nagy része és az iskolák stb magyaros öltözetben jelentek meg.

Ezt kérjük és reméljük Debrecenben is példaadó módon.

Ezekben a sorokban ismertetni kivántam röviden mozgalmunk erkölcsi tartalmát és kérem hozzá büszke magyarságunk hitvalló városának megértő támogatását.

Irsai Szabó Tiborné.

Országos hirre emelkedtek a Déri muzeum Ecce homo-nyitásai

1937-ben kétezer látogatója volt az esteli múzeumi nyitásoknak.

A Déri-múzeum igazgatóságának igen szerencsés ötlete valósult meg, mikor 1937 éve tavaszán a város polgármesterének előzetes engedélyével elhatározta, hogy Debrecen művelt közönsége részére az Ecce homo-teremben és a vele szomszédos kupolacsarnokban rendszeres esti múzeumi nyitásokat fog rendezni.

Ez esteli nyitásoknak főcélja az, hogy a nagy közönséggel megismertesse a Déri-múzeum világhirü darabját, Munkácsy „Ecce homo" c. festményét, melyről ismeretes, hogy Magyarország legimpozásabban elhelyezett közgyüjteményi műalkotása és amelyről már mindenki tudja, hogy összes szépségei, mind a reális festői előadás, mind jellemábrázolása, mind pedig a kompozició, továbbá a festmény távlati és színbeli szépségei esteli villanyvilágitásban sokkal jobban, hatásosabban érvényesülnek, mint a nappali fény mellett.

A Déri-múzeum igazgatója 1937 év tavaszától kezdve, a nyári hónapokat kivéve, havonta két izben szokott tartani Ecce homo-nyitást. 1937-ben összesen kétezer látogató vett részt az esteli nyitásokon, melyek Magyarországon az első rendszeres esti múzeumi nyitások, és amelyekről ma már nyugodtan állithatjuk, hogy az országos érdeklődés központjában állanak. Azonban az Ecce homo-nyitásoknak nem ebben áll legfőbb érdeme és jelentősége.

Mint ismeretes Munkácsy Mihálynak három Krisztus-tárgyú festménye van. Időrendben első a **„Krisztus Pilátus előtt"** (1881), második a **„Kálvária, vagy Golgotha"** (1884) és a harmadik az **„Ecce homo"** (1896). Ezek közül az első kettő Amerikában van s csak az Ecce homo van itthon, Déri Frigyes áldozatkészségéből a Déri múzeumban. Miután Munkácsy mindhárom Krisztus-képe szerte a világon ismeretes, lehet mondani, hogy az Ecce homo a Déri-múzeumban legnagyobb értékü és világhirü műtárgya.

Az Ecce homo-nyitások bevezetése előtt Debrecen város közönsége jóformán nem is volt tisztában azzal, hogy a Déri-múzeumnak ez a nagyszerü műkincse eredeti alkotás-e, vagy csak másolat és legtöbben összetévesztették a Philadelphiában levő „Krisztus Pilátus előtt" c. festménnyel. Alig ismerték néhányan a kép keletkezésének történetét és alig volt ismeretes, hogy került a kép Debrecenbe? Még kevesebben tudták azt, hogy Jézuson és Pilátuson felül kik azok a bibliai alakok, kiket a hatalmas festmény ábrázol?

Ma már nyugodtan el lehet mondani, hogy Debrecen város müvelt, múzeumlátogató közönségének az a része mely csak egyszer is megjelent az esti nyitáson, a múzeum összes tárgyai között az Ecce homo-t ismeri legjobban. Ugyanis a múzeum igazgatója, dr **Sőregi János** minden egyes alkalommal elmondja hallgatóinak a kép keletkezésének történetét, elmagyarázza az ábrázolt bibliai alakokat és röviden vázolja Munkácsy művészi hitvallását, művészetének jellegzetességét. Aki ezeket a szabad, közvetlen előadásokat figyelmesen végig hallgatja, éppen a megismerés révén megkétszerezi azt az esztétikai élvezetet, melyet a villanyfénnyel megvilágitott gyönyörü műalkotás részére nyujt. Éppen az a célja a múzeum vezetőjének, hogy Debrecen város közönsége a Déri-múzeumnak ezt a világhirü darabját minél nagyobb számban és minél jobban megismerje és ebben az igend ideséretre méltó célkitüzésben látjuk az esteli Ecce homo-nyitásoknak a legnagyobb jelentőségét.

Az a körülmény pedig, hogy Debrecen város közönsége ezeket az esteli nyitásokat igen megkedvelte és szép számmal látogatja, mutatja, hogy Debrecenben jelentékeny azoknak a száma, akik Munkácsy örökérvényü művészi nagyságát tisztelik, akik lelkükben a művészettel párosult vallásos érzéseknek is helyet szoritanak és nem engedik, hogy egész lényükön urrá legyen a mai világot jellemző anyagias gondolkozás.

A Déri-múzeum igazgatója újabban nemcsak az Ecce homo-val, hanem a „Golgothával" is behatóan foglalkozik az esti nyitásokon, mert hiszen ennek a New-Yorkban levő egyik legtökéletesebb Munkácsy-képnek az első szinvázlata Déri Frigyes jóvoltából szintén a Déri-múzeum tulajdona. Ugy értesültünk, hogy a múzeum vezetője a közkedvelt Ecce homo-nyitásokat még érdekesebbé és tanulságosabbá fogja tenni azáltal, hogy ismertetéseit ki fogja terjeszteni Munkácsy mindhárom Krisztus-tárgyú képére és előadásait vetitettképekkel is fogja kisérni. Még további terve az, hogy az esti nyitásoknál a múzeum egy-egy nevezetes műkincsét is bemutatja és ismerteti. Ezáltal a müvelt közönség és a múzeum között egy egészen sajátságos közvetlen baráti viszony fog kifejlődni, mely a művelődni vágyó közönségnek kellemes és hasznos órákat fog szerezni.

Az Ecce homo-nyitások változatosságát, az esztétikai élvezet elmélyitését célozták azok a törekvések, melyek néhány alkalommal a városi zeneiskola igazgatójának megértésével a kép komoly és nemes hangulatához illő zene, vagy énekszámokat illesztettek be az előadás menetébe.

A legközelebbi Ecce homo-nyitás április 19-én, fél 7—fél 8 óráig lesz. Belépőjegy mindössze tiz fillér.

Ne emlékezz

Minden virág is emlékszik,
Mikor virult legszebben egy nyáron,
Minden madár is emlékszik,
Mikor dalolt csodásan egy ágon.
Csak Te Kedves nem emlékszel,
Ne is tudjál soha-soha róla,
Mely szavadra sir-zokog most
Oly szomorun ez a fájó nóta...

De minek is emlékeznél
Fájdalomtól porladozó multra.
Mért is nyitnál bus szivemen,
Könyörtelen mély sebeket ujra...
Télen nyilna minden virág,
Hogyha hozzám igaz szavad volna;
Akkor ez a kedves dalom,
Siromnál is csak Teneked szólna.

BENYÓ JÓZSEF.

Egy debreceni fiatal művész sikerei

Virágvasárnapján nyilt meg a Szinyei Társaság tavaszi szalonja, az Ernszt Múzeumban. Ez a fiatal generáció bemutatkozó kiállítása. Közöttük találjuk Debrecen város „koronázási" ösztöndijának ezévi nyertesét **Somlay Gyulát,** aki a város ösztöndija mellett megnyerte még a Képzőmüvészeti Iskola Nemes Marcell-féle dijat is. Sikere őszinte örömmel tölt el bennünket, mivel ez a kiállítás fontos és jelentős állomás egy fiatal művész életében. A két nagyszabásu linóleummetszet melyet kiállit, Krisztus urunk szenvedésének egyes jeleneteit ábrázolja és teljesen egyéni.

Reményünk van arra, hogy e fiatal művészről, kinek tehetsége már itthon Debrecenben kezdett kibontakozni midőn a piarista gimnáziumba járt, később pedig **Csók István** keze alatt tanult, még nagyon sokat fogunk hallani a jövőben, komoly jelentős művészi sikerekkel kapcsolatban.

Fiatal házasok

— Óh, Sanyi — panaszkodik a fiatalasszony —, látom, nem szeretsz már igazán!

— Miből látod?

— Régebben az ebédnél mindig te vetted ki a kisebb adagot és nekem hagytad a nagyobbat. Most fordítva csinálod.

— De ennek egészen más oka van, drágám!

— És pedig?

— Most sokkal jobban tudsz főzni, mint akkor.

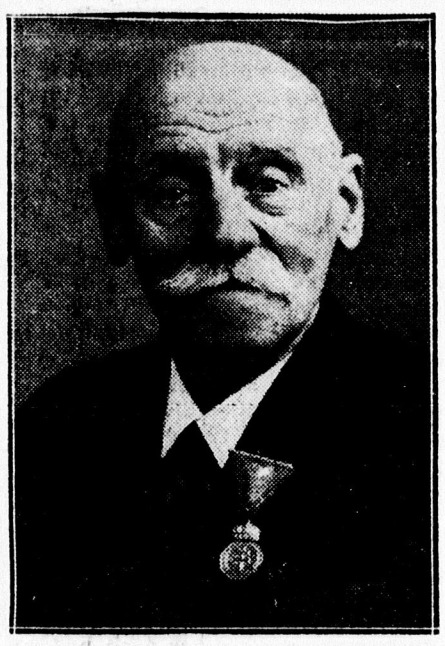
Tavaszra valódi Lipcsei Ezüst, Kék, Patagóniai tüz és Mongol Róka boákat
Nagy József ezüstkoszorus szücsmesternél
Óriási választékban. Olcsó árakon.

Szép magyar mult

Beszélgetés Kemény János bácsival, akinek asztalánál Tisza Kálmán, Ady Endre és Szabolcska Mihály borozgattak.

A debreceni utcákon gyakran feltünik kedves, öreg, enyhén hajlott alakja... Kemény bácsit, Debrecen közismert János bácsiját amerre csak megy, mindenütt szeretettel köszöntik az emberek. A szemek kissé felcsillannak, amint utána néznek. Mintha egy darab mult vonulnak el napsugaras, mosolygós darabja azoknak a felejthetetlen békeidőknek, amikor még nem volt munkanélküliség, hajszolt fegyverkezés, gazdasági dekonjunktura és ezer más jelenség, amit ez az agyonhajszolt ngyedszázad vetett fel, innen a háború halálárkán.

Kemény János bácsi a szép, esüstösen fehér hajával, simogatóan gyenge hangjával egész csendes, finom, öreg-

uras megjelenésével egy darab ittfelejtett mult azokból a régi szép időkből... amelyekről annyira szeret beszélni.

— Tudod, kedves öcsém — kezdi most is, ahogy együtt ülünk a régi vendéglőből számára maradt kis szobában és visszamerül tekintetével a multba — nagy idők voltak azok... A régi püspökválasztások.... a tavaszi és őszi egyházkerületi közgyülések... Jöttek be Debrecenbe és el nem mulasztották volna, hogy felkeressék a Kis-pipát... Kiss Áron, Kiss Albert, Peterdy és a többi esperesek... valamennyinek szép körszakálla volt. Akkortájban 1880-at irtunk: ez volt a divat.

— Aztán a közgyülés után este társasvacsorára gyültek össze. Finom malacpörköltöt kellett csinálni nekik rizzsel és túróscsuszát sok tejfellel, tepertővel. A csuszánál már-már úgy belaktak, hogy nem tudtak enni... Szabolcska Mihály volt a szenior, szemközt vele ült Szalka esperes... A másik szobában pedig ott volt egy csomó diák... Összevillant a két magyar szeme... Nem szóltak azok semmit, aztán mégis tudták egymás gondolatját... Azt mondja Szalka:

— Na ne nyámogjunk már itt... nem fér már több. Adjuk oda azoknak a szegény diákoknak.

Azok bezzeg hamarosan a tál fenekére néztek. Elfogyasztották jóízüen, csakhamar üresen meredezett a tál. Jógyomru, jóétvágyu konviktusi gyerekek voltak s aznap éppen paszuly volt a konviktusban virsli feltéttel. Elcsúszott utána a csusza.

— Vidékről majd csak minden közgyülésre hatalmas számmal gyülekeztek össze. De annyian talán egyszer sem jöttek be, mint mikor Révész püspök meghalt. Özön ember érkezett, esperesek, papok kocsikon. Mert akkor még nem volt valami jó vonatközlekedés. Csak a főbb vonalak voltak kiépítve... Egész kocsitábor vonult be Debrecenbe a nagy püspök temetésére. Az ebéd a Kis-Pipában volt s már ott beszélni kezdték, hogy Kiss Áron lesz az új püspök. Meg is választották egyhangulag...

Most másra tereli a szót Kemény bácsi. A régi Debrecen nagy temetéseiről beszél... Közöttük is a legnagyobbról, amivel annak idején Kövesdy Jánost temették el, akinek jótevő alapítványából mostanában is 100 árvagyermeket ruháznak fel. Kövesdy János, aki szegény fiatalemberként kezdte, aztán később azt beszélték róla, hogy szakajtóval áll nála a pénz. A Kossuth utcai templomból temették és Dicsőffy József volt a gyászszertartást végző lelkész, akit az »asszonyok papjának« neveztek. Ő parentálta el a gazdag Kövesdy Jánost, akinek Wertheim kasszája sem volt és még sem törtek be nála.

Szabolcskára terelődik a szó, a debreceni Nagyerdő szinesszavú poétájára, akinek költészetében magyar falvak tiszta, üde poézise szálalt meg. A békeidők örökre elmosódott csendes, idylikus hangja.

Kemény bácsi rámutat a pipatóriumon álló négy hatalmas pipára. Közöttük egy mesés, pirosra kiszitt, gyönyörű tajtékpipa.

— Ebből szeretett nagyon pipázni Szabolcska — mondja Kemény bácsi... Nem is válnék meg a pipától, pedig már igértek egy vagon búzát érte... De nem adnám én semmi pénzért...

Szabolcska után Ady Endrére terelődik a szó... a magyar Parnasszus furcsa, keserű, komor énekesére, az új idők új dalainak megszólaltatójára...

— Sipos Bélával járt ide hozzám — mondja Kemény bácsi. — Jól emlékszem rá... különösen a szemére... Meg a homlokába hulló hajára... Italos, kevés pénzű, jótorku vendég volt az Ady Endre... Benne megérezte az ember mindjárt a rendkívüliet... Valami válaszfal alakult ki közte és a társasága között. Volt a tartásában valami fejedelmi, valami az elátkozott királyfiból...

— Sokan jártak még ide — mondja búcsúzóul Kemény bácsi. — Én nem vagyok sohasem magamban itt ezek között a falak közöt. Ha egyedül maradok, mindjárt el kezd duruzsolni a mult. 1878-tól 1935-ig volt az én kezemben a Kis-Pipa, egészen a szegény drága feleségem haláláig... Majdnem hatvan esztendeig. Nagy idő ez, kedves öcsém... az embernek annyi drága ismerőse van ezután, akik elmentek és akikre emlékezni kell, hogy soha sincsen, nem is lehet egyedül...

Kemény bácsi, Debrecen közszeretetben álló János bácsija nem is mondhat mást. Ez a kedves, csendesszavú öreg úr, aki annyi jót tett életében, akinek asztalánál állandóan egész sereg szegény diák kosztolt, akinek névnapján mindenki, aki betévedt hozzá ingyen ehetett-ihatott, akinek ma is Amerikától kezdve a földkerekség minden részéből hálás sorokat küldenek azok, akiket János bácsi támogatott, sokszor szerető szóval, még többször jó debreceni enni és innivalóval, akikben talán ezek a János bácsi által nyujtott ételek rakták össze a fennmaradáshoz szükséges kalóriát... Akinek annyi szép, meleg emléke van a multból, mint Kemény János bácsinak, az boldog ember, ebben a mai csúnya, önző és irígy, rohanó és poézisnélküli világban is. Kemény János bácsinak csak le kell hunynia szemét és egy egész világ jelenik meg Tisza Kálmánokkal, Ady Endrékkel, Szabolcskákkal, szép békebeli, derüs napokkal, mosolygós, elégedett emberekkel, hálás, vidám fiukkal és egy eltünt, örökre eltávozott boldogabb korszak embereivel. (?)

— —

A főiskolai esküdtkar 1889-ben Szabolcska Mihállyal

Amerikában meghalt egy magyar nagyasszony

Majdnem negyven esztendővel ezelőtt hagyta el Magyarországot fiatal feleségével és kicsi fiával Gabóczy M. Sándor. A sors üzte el innen, ami sok régi, nagynevű család fiának közös sorsa volt, az ősöktől örökölt vagyon elforgácsolódása, a bennük lobogó tetterő, alkotni vágyás, melynek itthon nem tudtak, vagy nem akartak kifejezést adni a társadalmi felfogás és körülményeik miatt. Kemény akaratú ember volt Gobóczy Sándor és mégis sokszor leroskadt volna az idegen világban, mely nélkülözte régi hazájának meleg, szívből jövő szokásait, körülményeit. De hogy mégis megrendíthetetlenül állt és felnevelte négy gyermekét, azt jórészt a feleségének köszönhette. Gobóczy Sándorné magyar asszany maradt mindvégig. Gyermekeinek útja magasba tört. S ő mégis mindig a féltő, aggódó, gondoskodó magyar édesanya volt. A férfi haja hófehérré lett a négy évtized küzdelmében, a feleségéé hetven éves korában is fekete maradt, mint a holló szárnya. És Clevelandban a 2582 East 128 The sirei-villában még most is magyarul beszéltek. A kisebbik fiuk István már Amerikában született. Ma Cleveland egyik városi tanácsosa és mégis odahaza, ebben a családi házban ős is és testvérei is magyarul éltek, magyar szívvel éreztek és a magyar szokásokat tartották meg.

És most meghalt Gobóczy Sándorné Tiroly Irma. Nemcsak a magyar, hanem az angol lapok is nagy cikkekben számolnak be arról a veszteségről, amely az amerikai magyarságot érte és a gyászpompás temetésről, amellyel végtisztességét megadták. Egészen szokatlan, szomorú pompájában érdekes az ott lefolyó temetési szertartás, mely a következőképen folyt le:

Mivel halálának hire elsőször a nagy angol lapokban jelent meg, olyan nagy mértékben nyilvánult meg a részvét a család és a fiatal városi tanácsnok iránt, hogy külön telefonos kisasszonyt kellett alkalmazniok. Táviratok százait kapták. A konzul, a kormányzó, a polgármester, bírák, orvosok, egyesületek, mágnások, mind osztoztak a nagyasszony halála feletti fájdalomban. Érdekes, hogy három olasz társadalmi egyesület is kifejezte részvétét, az egyik virágokkal is. Három templom lelkésze telefonon ajánlotta fel szolgálatait.

Fehér selyemmel bélelt, szürke acélkoporsóban pihent a hetvenegyéves nagyasszony, akinek testét bebalzsamozták. A balzsamozás negyvenéves korabeli szépségét adta vissza.

A templomban öt pap végezte a szertartást. A gyászháznál megjelentek valamennyien beirták egyn agy könyvbe a nevüket, emlékül a család számára. A gyászolókat vivő autók száma meghaladta a százat. A temetési menet előtt és oldalain motorkerékpáros rendőrök előre elzárták a keresztutcák fogalmát, hogy a menet akadály talanul haladhasson.

A családi kriptában a hozzátartozók és megjelentek egy-egy szál virágot helyeztek el.

Az amerikai magyarok egymással szemben megnyilatkozó szeretetének bizonysága ez a temetés, melyet Gobóczy István egyik jóbarátja Bodnár A. Lajos intézett. A halottvivők is valamenenyien magyarok és jóbarátok tanárok, ügyvédek.

A család a következő gyászjelentést adta ki:

GYÁSZJELENTÉS

Alulirottak a mindenható Isten bölcs akaratában megnyugvó lélekkel, de fájdalmas szivvel tudatjuk, hogy a legszeretőbb hitves, drága jó édesanya, anyós, nagyanya és rokon, a baracai (Gömörm.) születésü

GOBÓCZY M. SÁNDORNÉ

sz. TIROLY IRMA

boldog házasságának 44-ik, életének 71-ik évében február 19-én, szombaton délelőtt 10:10 órakor 2582 East 128th streeti otthonában hosszas szenvedés után visszaadta nemes lelkét Teremtőjének.

A megboldogult hült teteme gyászházunkban nyugszik ravatalon, ahonnan Bodnár A. Lajos rendezésében, február 23-án, szerdán reggel 8:30 órakor történő beszentelés után 9 órára a Szent Margit r. kat. templomba, majd a Calvary temetőbe kisérjük s ott helyezzük örök nyugalomra.

Csak szeretni tudott. Emléke körünkben mindvégig élni fog.

Cleveland, O. 1938. február 21.

Gyászolja bánatos férje Gobóczy M. Sándor; gyermekei: Károly és családja, István és családja, Irma, Ilona, férj. Starrett Curtisné és férje: unokái: Károly, Boriska, Jacqueline és Vincent István. Óhazában mostoha testvére: Fodor Lászlóné és családja, rokonai: Ritook Emma budapesti irónő, Dr. Ritook Zsigmond budapesti főorvos és családja, Székely Andor debreceni lapszerkesztő és családja, Gobóczy Zoltán nagykanizsai tüzérszázados és neje.

Adományok az uriasszonyok otthona javára

A Magyar Vörőskereszt Egylet báró Vay Lászlóné Szeretet Otthona részére 1937-ben befolyt pénzadományok :

Dr Lindenberger János 600 P, TÉBE tiszántúli körzete 500 P, Makláry Károly, Nemzeti Egység Pártja, Jótékony Nőegylet, Szent Erzsébet Egyesület egyenként 250 P, Debreceni Vásárpénztár 200 P, báró Vay Lászlóné alapítványa 200 P, dr Mihalovits Jenő 125 P, Sesztina Nagybákay Jenő, Kékek Klubja 100 P. Ezenkivül ötven pengőt adományoztak : Debreceni Helyi Vasút, ifj. Balogh István, Kontsek Kornél, Fürst László, Fürst Mátyás, Sebestyén Lajos, Cikesz Sándor, Vidoni Testvérek, Egyesült Kefegyárak 40 P. — 30 pengőt : dr Reke Gusztávné. 25 pengőt adtak : Wiener Testvérek, dr Gergely Jenő, Orvoskari dékáni Hivatal, dr Nyiri Ernő, dr Markovits Elemér. 20 pengőt : Gál Samu, Neuber Ede, Debreceni Barna, Schlachta Sándor, Kárpáthy Elemér, Verzár Gyula, Debreceni Vadásztársulat. 15 pengőt : dr Fornét Béla, Várady Szabó Miklós és neje. 10 pengőt : Galánffy János, Bókay Zoltán, Schefer Andor. 5 pengőt : Vásárhelyi Armand, Markovits Ignác, Rásó Sándor, Magoss Györgyné, Dicsőfy Marianne. — 6 pengőt : Horn Rezsőné. 4 pengőt : Udvardy Lászlóné. N. N. 3 pengőt : N. N. Összesen : 3652 pengőt.

Az otthon vezetősége leghálásabb köszönetét fejezi ki a nemesszívű adakozóknak, egyben tisztelettel kéri, hogy akik az 1937 évre felajánlott összegeket még nem fizették be, szíveskedjenek a Debreceni Első Takarékhoz, a „báró Vay Lászlóné Szeretet Otthon" cimű számlára befizetni.

1937 évben befolyt természetbeni adományok : báró Vay Lászlóné 2 nyul, 1 mázsa burgonya, 10 kg vegyes zöldség, 107 dkg különféle fűszer, 440 dkg szárított gyümölcs, 10 kg árpakása, 470 dkg tengeriliszt, 11 üveg paradicsom, 7.2 liter lekvár, 4 liter kompót, 2 tál, 1 tányér. Dr Magoss Györgyné : 2 l. borecet, 50 tepertős pogácsa, 2 kg liszt, 50 tojás, 2 kg cukor, 1 kalács. Dr Kölcsey Sándorné : 2 kg cukor, 20 dkg kávé, 2 vadliba, 1 cs. déli gyümölcs, 48 kötet könyv. Stern Sándor : 43 kg káposzta és zöldség, 10 fej káposzta. Várady Szabó Jánosné : 1 q burgonya, 89 kg vegyes zöldség, 5 l. bor. Kovássy Kálmánné: 1 nyul, 50 piros tojás, 2 l. feketekávé, 20 könyv, 1 kalács. Popovits Gyula : 3 őz. Buzinkay Béláné : 15 üveg paradicsom, 5 kg méz. Makkai István : 15 tojás. Fáy István : 8 vadliba. Dr Loessl János : 10 vadliba, 1 őz, 2 üveg befőtt, 2 l. bor. Egy mázsa burgonyát adtak : Balogh Mihály, Pásztor János, Arany Sándor, Tiszai Imre, Németh Nándor 5 vadliba. Hortobágyi Tógazdaság 190 kg élőponty. Kontsek László 1 kg kakaó. Kontsek Kornél 1 vég batiszt siffon. Debreceni Vásárpénztár 30 kg zsír. Fürst Ödönné 10 l. ecet. Bőde Gyula 6 kg sertészsír. Polgár István gyüjtése debreceni gazdáktól : 700 kg búza. MONE orvosi műszerüzem betegápolási cikkek, dr Szabó Mihályné 1 ruhás szekrény. Dicsőffy Marianne 1 szoknya, 1 télikabát, Siegler Gézáné 1 télikabát, 1 kalács. Jónás Istvánné 1 évfolyam Uj idők. Könyveket adtak: dr Tóth Aurélné 55 kötet, dr Schlammadinger Józsefné 10 kötet és 3 liter tejszinhab. Bodnár Géza 58 kötet, Uray Sándorné 25 kötet, Kövesdy Lajosné 25, Rácz Lajosné 67, Perczel Móricné 22, Tótin Andor 49, dr Korpássy Lászlóné 26 könyv, özv. Tervey Tamásné 3 évfolyam Ujidők 1 évfolyam Magyar Urasszonyok Lapja, Kazinczy Gáborné 125 Pesti Hírlap melléklet, 126 könyv.

Karácsonyi akció : Fáy Istvánné : minden tag részére szükség szerint ruha, vagy cipő, Makláry Károlyné minden tagnak szeretetcsomag, a reformátusok részére zsoltár, biblia, Szent Erzsébet Egyesület : minden tag és a személyzet részére szeretetcsomag és mosdó, szappan. Sass Béláné : két tagnak ruhakelme. Rásó Istvánné 40 drb zsebkendő. Urinők Mária kongregációja : minden tag részére szeretetcsomag, a katolikusok számára feszület. Arany Bika R.t 20 darab szveter.

A nemes szívű adakozóknak a természetbeni adományokért a leghálásabb köszönetét fejezi ki az otthon vezetősége.

Hatnapos dijtalan baromfitenyésztési tanfolyam Debrecenben

Uj tenyésztési eljárások, bemutatások, vetitettképes előadások a tanfolyam program ján.

Mint már jelentettük a Keletmagyarországi Baromfitenyésztők Egyesületének vezetősége a debreceni Gazdasági Egyesülettel karöltve folyó hó 25—30 napjáig, este 6—8 óráig, a helyi gazdatársadalom és a nagyközönség részére hatnapos baromfitenyésztési tanfolyamot rendez. Ezen tanfolyam keretében kizárólag a gyakorlatban legjobban bevált ismeretek alapján a jövedelmező baromfitenyésztés helyes irányai lesznek bemutatva, úgy a tenyésztés, mint az értékesítéssel kapcsolatban, melyek alapos ismerete nélkül a baromfitenyésztés jövedelmezővé nem tehető.

A Debreceni Baromfitenyésztők Egyesülete, mint a Tiszántúl baromfitenyésztésének védőbástyája, ez alkalommal hivja fel a debreceni nagyközönséget a gyakorlati tenyésztőket, vagy azokat, akik a baromfitenyésztéssel foglalkozni akarnak, akármilyen kis háztrtási, szük keretek között is, hogy feltétlenül jelentkezzenek a tanfolyamra, mely teljesen díjtalan, mert a baromfitenyésztés az az ág, ami ma már feltétlenül jövedelmet biztosit, okszerű kezelés és értékesítés mellett.

A tanfolyam programja a következő

1. A baromfitenyésztés jelentősége. Előadó : dr vitéz **Benke Gyula** gazd. akad. r. tanár.

2 A külföldi kultúrfajták ismertetése. Előadó : dr vitéz **Biró Barna** törvényszéki bíró, sporttenyésztő.

3. A tyúk, lud, kacsa, pulyka és gyöngytyúk tenyésztése. Természetes és mesterséges keltetés és nevelés. Baromfiólak építése és berendezése (vetített képekkel). Törzskönyvezés, tenyészállat kiválasztás, baromfitelepek állami ellenőrzése, keltetőközpontok. Baromfiak takarmányozása és hízlalása. Előadó : **Lucza János István** gyakorlati baromfitenyésztő.

4. Hogyan készítsük elő a baromfiakat és termékeiket az értékesítésre. Előadó : **M. Kir. Külkereskedelmi Hivatal kiküldött szaktisztviselője.**

5. Baromfibetegségek és az ellenük való védekezés. Előadó : dr vitéz **Benke Gyula** okl. állatorvos, gazd. akad r. tanár.

6. A baromfitenyésztés helyes irányának megszervezése Debrecenben. Előadó : Kovács Gyula, a Baromfitenyésztők Egyesülete ügyv. elnöke.

A tanfolyam díjmentes, jelentkezhetnek nők és férfiak, folyó hó 20-ig, Csáthy könyvkereskedésben, **Kovács** Gyula ügyv. elnöknél és a Gazdasági Egyesületben (Hatvan ucca 1. I. em).

Az egyetemi templom pedig legyen az egyetem mellett

Kaptuk a következő sorokat :

Mint lapjuk régi olvasójának és ref. presbiternek, engedtessék meg, hogy a városunkat és egyházunkat igen közelről érintő kérdésre felhivjam becses figyelmét.

A Kollégium jubileumi évének méltó alkotással akar emléket állítani a református egyház.

Nagy állami és városi hozzájárulással fel akarja építeni végre a református egytem templomát.

Bár városunk több jónevű építőművésszel dicsekedhet, az illetékesek nagy, országos tervpályázatot hirdettek a félmilliós költséggel elgondolt épitmény terveinek elkészítésére.

Ez a tervpályázat a szakértők és egyházunk nagyjainak bölcs döntése alapján előirta, hogy a templom az egyetem központi épülete mellé tervezendő. Mint ahogy az egyetemi templomok mindenütt közvetlenül az egyetemek főépületei mellé építtettek. Sőt igen sok helyen azokkal egybe is vannak építve, hogy hirdessék az illető egyetem vallásfelekezeti jelentőségét.

Budapest, Szeged és Pécs városok egyeteme mellett már ott találjuk mindenütt a katolikus egyetemi jelleget szimbolizáló templomot. A kolozsvári egyetem az ottani református teológiából nőtt ki ép úgy mint a debreceni egyetem. A mellé épitett katolikus templom a kolozsvári egyetem református jellegét olyannyira átalakította hogy a Szegedre menekült egyetem ma már teljesen elvesztette kálvinista jellegét.

Négy egyetemünk közül csupán a debreceni Kollégiumból kinőtt helybeli egyetemet mondhatja magának a magyar kálvinista egyház. Ennek az egyetemnek a temploma lebegett az építtető bizottság szeme előtt, mikor a pályázó mérnökök számára előirta, sőt előrajzoltatta a tervezendő templom helyét az egyetem központi épülete és a tanári lakóház közötti saroktelken, ahonnan a templom félmilliópengős monumentális épülete hivatva van uralni és szimbolizálni a kálvinista szellemet az előtte és mellette felsorakozó egyetemi épületek között.

Az egyetemi templom elhelyezése tehát csakis ezen a telken lehet. Különösen akkor, amikor a katolikus templom céljaira **Szentkirályi Tivadarné** az egyetem központi épületének közvetlen a baloldalán, a kevésbé exponált másik oldalon adományozott telket.

Ne féljen attól senki, hogy a templomépítő bizottság által kijelölt 40 méteres közelségben felépített templomot el fogja nyomni a központi egyetem tömege, mert a tízezerpengős költséggel megrendezett országos tervpályázat a templomtervezők legjobbjait egyenesen ezen közeli telek adottságainak építőművészi kihasználására hivta fel. A beadott pályatervek pontosan erre a megszabott telekre készültek.

Végzetes badarság s rövidlátó könnyelműség volna feladni a templomépítő bizottság alaposan megfontolt kikötését és hangzatos ét átlátszó álművészkedésért.

Országos kálvinista érdek, hogy a református egyetemi templom legyen legközelebb az egyetlen kálvinista jellegű egyetem főépületéhez.

Elsőrendű városszépitési érdeke Debrecennek, hogy a központi épület hatalmas idegen tömegét a klinikai épületekkel művésziesen össze kösse az exponált saroktelek festői kiképzésével.

Végül a legelemibb építőművészeti szabály az, hogy minden építményt oda építsenek, ahová azt elgondolták és ahová azt terveztették.

Teljes tisztelettel

Egy műszaki presbiter.

A Légoltalmi Liga hírei

Ha az ellenfél jót csinál, nekünk se szabad ezen a téren elmaradni. Az, ami nekik jó, nekünk veszedelmes lehet. Példájukat tehát fokozott mértékben követnünk kell. Hiszen ellenünk induló kezdeményezések ezek, vagy legalább is nekünk szóló figyelmeztetések.

Most jelent meg, hogy Csehszlovákiában minden férfi hadköteles, hatvan esztendős korig. Sőt már a gyermek is, mert 14 éves korától évente többször behivják és kiképzésben részesül. Ennek a kiképzésnek elsődleges feladata a polgári légoltalom is többek között.

Ugyanabban az ujságban olvashattuk, hogy a csehek közelesen kiosztják a polgári lakosság számára a gázálarcot. Meg kell vennie mindenkinek ezt a házi eszközzé emelkedett háborus találmányt. Akinek nincsen rá pénze, annak ingyen szolgáltatják ki, kellő igazolás mellett.

Románia ropant méretü fegyverkezésekkel igyekszik szövetséges társa mellett. Évente milliárdokat áldoznak fegyverkezési és védekezési eszközökre.

A napokban kényszer leszállást végzett egy cseh repülőgép Nagybánya közelében. A cseh bombavetőgép Oroszországból jött, próbarepülést végzett.

Közismertek a cseh és magyar határok mentén berendezett katonai repülő támpontok, amelyekről a világsajtó még egy esztendővel ezelőtt is igen bőven irt.

És nincs nap, hogy újabb, meg újabb hasonló híreket ne olvasnánk.

Nyugodtan kérdezhetjük tehát hogy csak mi maradhatunk le ebben a rettenetes versenyben. Csak mi lehetünk szabad prédái az állig fegyverben csikorgó ellenfeleknek ?

Minden magyar ember érzi, hogy a tettek ideje itt van.

Cselekedni kell sürgősen.

A polgári lakosság védelmére szolgáló cselekedetek sorát megindította a Légoltalmi Liga. Hetek alatt csodát tett, de nem lehet, nem szabad, hogy ez a lendület megtorpanjon. Még többet, sokkal többet kell tenni mindannyiunk érdekében ennek a nemescélzatú intézménynek. De ugyanakkor midannyiunknak ott a helyünk a liga keretében. Segítsük, támogassuk, istápoljuk, mert magunkat segítjük, támogatjuk, istápoljuk.

A szervezkedés nem tehet kivételt. Mindenkinek ügye, mindenkinek érdeke, tehát haladéktalanul jelentkezzék mindenki. P 20. (o)

Bucska Gáborné Erdődy Ilona verse

Ajánlás

Az én lelkem Isten adta lélek.
Nektek adom, hogy megszeressétek !
A teremtő azért lehelt rája,
Hogy legyen a világ nótafája.

Isten keze szőtte tele húrral.
Átitatta szilaj kedvvel, dallal,
Jó kedvében engem megteremtett,
Szárnyat adott, légbe szálló lelket . . .

Igy lettem a világ nótafája,
Dalba csendül minden kicsi ága
Ha zenéje szivetekbe téved
Átölelem a nagy mindenséget.

TAVASZI HANGULAT.

Üdezöld mezőket, akis patak halkan
csevegve csobogva, vigan szeli át,
Fodrozó habokkal, csörgedezve lágyan
küld felém száz édes szép melódiát.

Elmerengve nézem, álmodozva, — hosszan,
mennyi hangúlattal, szinnel van telve!
Összehasonlitom önkéntelen, lopva,
az én dalos, boldog életem vele . . .

Debreceni tanító rendezte nagy sikerrel a saopauloi magyar-napot

Egy érdekes levél Dél-Amerikából Debrecenbe.

Az utóbbi időben nagyon sokat hallottunk a külföldre szakadt magyarok szerepléséről. Meg kell vallanunk: jól esik minden magyar siker, amit idegen földön, idegen környezetben ér el magyar tehetség. Olyan kevesen vagyunk és annyira kevéssé ismernek benünket, a multnak annyi mulasztását kell jóvátennünk e téren, hogy minden külföldön elért magyar siker nagyon mélyen átérzett, igazi nemzeti ügyünk.

Ezért esik jól megemlékeznünk egy Debrecenből elkerült magyar tehetségnek. Kordás Ferenc tanítónak a Dél-Amerikában elért sikereiről. Ez a rendkívül értékes magyar tehetség Sao-Pauloban megrendezte a Magyar Napot s olyan hatalmas propagandát csinál Magyarországnak, amelynek értékét nem lehet eléggé méltatnunk.

Azok a kiváló képességek, abszolut művészetté érett irodalmi érték, mely Kordás Ferencet jellemzik, egyébként teljes mértékben kitünnek abból az érdekes leveléből is, melyet debreceni rokonságához, közelebbről dr. Görgey Márton ny. vármegyei tisztifőorvoshoz intézett s melyben többek között ezeket írja:

Tegnap kaptam meg azt a közös levelező-lapot, melynek igen megörültem s igyekszem is azonnal válaszolni. Most kivételesen egy pár óra szabad időt csináltam magamnak, egész délután verseket olvastam s a rámzúdúló szépségáradat úgy elkábított, hogy most valami könnyed, fáradt megadással s ellágyuló, anyaölbe vágyakozó hangulatban szántom a sorokat s míg újjain a billentyük fölött elmélázva betüzik a röpke szavakat, a lelkem ott jár Debrecenben.

Látom, amint kintülnek a terraszon az óriás napernyő alatt, (pardon, most jut eszembe, hogy otthon tél van), amint az Illuci szobájában összejönnek.

S most leírom, hogy engem, hogy képzeljetek el!

Nálunk most rekkenő hőség van, kánikula, most érik a szőlő, abacati, paradicsom s a gyümölcsök ezer fajtája. Itt ülök csendes kis szobámban s a nyitott ablakon keresztül elnézem a másik oldalon vihorászó olasz és brazil lányokat, majd visszafordítom tekintetem a hatalmas könyvállványra, a rengeteg ujságra, folyóiratokra, melyeken keresztül elszakíthatatlan érintkezésben vagyok a külvilággal, de egyuttal az emberi Szellemmel is s fegyelmezetten tovább dolgozom.

Oh, pedig mennyire szeretem ezeket a lányokat! »Nincs rá szó, nincs rá fogalom«. Finom, karcsú latin termet, vékonyabb, hajlékonyabb csontozat, mint az északi fajoké, feszes, karcsú, kecses formák, ringó kemény almák, ízes lágyvonalú száj, mely még egészen ártatlan és gyermeki, nagy, mély tüzü szemek, melyek egészen megbolondítják az embert s az egészből összevéve kicsendül valami ősi, gyermekies dallam, melyet én annyira szeretek, a trópusi lélek, mely csupa szín, izzó lángolás: Szerelem!

Határtalanul tudok rajongani értük, mert a Természet pillanatnyi mesterművei, — de mégsem kellenek. Belül üresek, müveletlenek. A magas intelligencia teljesen exluzív életet él, csak saját társaságukat kedvelik, nyilvános helyeken csak reprezentálni jelennek meg, ezek azonban Európa leghíresebb egyetemein és intézeteiben nevelkedtek, több nyelven beszélnek s mindnyájan zenekedvelők és művelők. Nekem itteni irodalmi sikereim s művész és író barátaim révén sikerült közzéjük bejutnom, legutóbb egy nagyszabású művész banketten, ahol három-négy nyelven kellett beszélni, rögtön közkedvelt lettem, mert brazilul pohárköszöntőt mondtam a művészet és a Szépség halhatatlanságáról, később pedig egy finom francia kisasszonnyal sokat táncoltam s a modern francia irodalomról sokáig elbeszélgettünk.

Itt annyi a szép nő, mint csillag az égen. (Mozicim magyarul!) Mégse találok közöttük egyet sem, mert nekem magyar lány kell; a parasztés munkáslányok között nincs egy sem hozzámvaló, bár ezekhez ragaszkodom leginkább, — így Braziliában még százszor árvább vagyok, mint odahaza. Itt nem tudnék soha megnősülni! — már pedig itt asszony nélkül élni nem lehet! Igy hát jövőre, alig tíz hónap mulva, hazamegyek s vagy megnősülök, ha megtalálom azt, aki engem keres s akkor esetleg újabb külföldi szolgálatot vállalok akár Braziliában, esetleg Franciaországban, vagy Argentinában, — vagy pedig folytatom tanulmányaimat a Fővárosi Pedagógiai Szeminárumon és a Pázmány Péter Tudományegyetemen s akkor megmaradok a pedagógia tudományos művelése mellett, vagy pedig hazamegyek, beállok a sorba, azok közé, akik már most önmagukat áldozzák az Uj Magyarországért, megjelentetem az itteni magyarságról írt szociográfiai könyvemet és frói munkásságot folytatok. Néhány évvel ezelőtt még nagyobb tervek hevítettek, de ebbe beleszólt egy debreceni kislány s az álmok elszálltak. Ma is álmodom azért, de nem az egyéni boldogságról, az egyoldalú individualizmus enyhe illuziójáról, hanem arról, amiért Petőfi meghalt Segesváron.

Itteni munkámra vonatkozólag meg kell említenem, hogy az országos szőlőszeti és borászati kiállítással kapcsolatban rámbizták a jundiahy Magyar Nap megrendezését, melyről a mellékelt ujságcikkek beszámolnak. Ez nagy megtiszteltetés volt a számomra, de hihetetlen sok munkát jelentett. Egy hónapon keresztül mindennap, minden este dal és táncpróbákat tartottam a különböző magyarlakta telepeken és városrészeken, minden dalt és minden nótát nekem kellett betanítanom, mert nem volt senki, aki segített volna. A Magyar Nap mégis nagyon jól sikerült, úgyhogy most valósággal úgy ünnepelnek a kolóniában, mint egy hőst, pedig csak a kötelességemet teljesítettem. Az ujságok heteken keresztül foglalkoztak az ügygyel, az egészet lefilmezték, a film magyar szövegét mókás versekben írtam meg, — természetesen, brazilul is, — úgyhogy most, a »babérokon pihenek«. Persze tudom, hogy hibák is voltak, mert kétszáznál több szereplővel dolgoztam, hatalmas zenekar, 80 tagú dalárda, 50 magyarruhás csőszlegény és csőszleány, mert szüreti felvonulást csináltunk és népi táncokat és dalokat mutattunk be. Az ünnepségen, mely a legnagyobb footballpálya nyilt színpadán volt, a polgármestert brazil nyelven felköszöntöttem és az előkelőségeknek a magyar hortobágyi betyárfokost adtam át a legszebb leányokkal. Este valósággal ünnepeltek bennünket, a polgármester nagy bankettet adot, utána bál, — szóval nagy magyar siker, a legnagyobb magyar kolóniális megmozdulás tizenöt év óta. S. Pauloból kivirágzott különvonat vitt bennünket Jurdiahyra, hol zenekarral, virágcsokrokkal vártak és az ottani brazil lányok magyar népi viseletben. Felejthetetlen volt, szinte sajnálom, hogy nincs pénzem arra, hogy a kivágott ujságcikkeket a hazai sajtónak megküldjem, pedig nekünk sokat használna. Az ünnepségen több mint ötezer magyar vett részt; most mutatjuk be a felvett filmeket.

Igy hát Braziliában sem fekszem a fülem tövére, hanem megfogtam a munkát és keményen dolgozom. Csak egy hiányzik nagyon: mikor hazajövök a szakadatlan munkából, a sok utazás, rohanás, szaladgálás, ügyek intézése után azt szeretném, ha itthon már várna Valaki, aki mélységesen énhozzám tartozik, mert azért teremtette az Isten, hogy velem együtt éljen és dolgozzon azért az ügyért, melyért feláldozzuk az életünket. Hiszem azonban, hogy ennek is eljön egyszer az ideje, csak ki kell várnom.

Eddig szól az értékes levél, melynek soraiból nagyon kulturált értékes egyéniség tükröződik vissza a maga eredeti szemléletével.

Debrecen büszkén várhatja vissza délamerikai sikerei után Kordás Ferencet, akinek értékes munkásságára idehaza is szükség lesz. (?=)

Szervusz

Bevallom, — mielőtt rám olvasnák — hogy a témát loptam, illetve ahogy vesszük . . .

Sajnos én nem hallottam Szép Ernőnek a mult hetekben ezen a címen tartott élvezetes rádióelőadását, csak most utólag említették nagyjából, egy bizonyos »szervusz« letárgyalása alkalmával, melyet sétánk alatt: mint szem és fül tanuk élvezhettünk két egymásnak ismerős hölgy részéről.

A »feladó« velünk szembe jött, a »címzett« mellettünk haladt el. Ő kapta a szervuszt s ez a kis röpke szó mégis nekünk jelentett egy órai mulatságot. Ez volt a mi febujtónk.

Minthogy időmilliomosok vagyunk minden különösebb lelki furdalás nélkül határozhattuk el barátnőmmel, hogy a lehetőség szerint — egy órát áldozva rá — elfogjuk az összes nekünk és mellettünk elröppenő női szervuszokat tanulmányozás céljából. (Halvány sejtelmünk sem volt, az akkor már közvetített rádió előadásról)

Nem mernénk éppen azt állítni, hogy a szórakozások non plus ultráját éltük át, de — előnyére legyen mondva — olcsó élvezet volt, mert nem került pénzbe. Mi pedig kicsit skótok lévén, örültünk az olcsó mulatságnak.

Nem kell azért igényeinket mélyen lekicsinyelni a szórakozást illetőleg, mert ha ez a kis pici szervusz teljesen jelentéktelen valami lenne, nem tarthattak volna ő kicsiségéről a rádióban előadást.

Legjobb tudásom szerint Szép Ernő a neki adresszált szervuszokat kedves szines csokorba szedve, átnyujtotta a közönségnek. Szeretnénk Őt megkérni egy női szervusz gyüjtemény megkezdésére. Kezességet vállalunk érte hogy ebből még raffináltabb kiállítású, szfinpompásabb bokrétát köthet, mert a legagyafurtabb férfiú sem tud olyan szervuszt produkálni, ami felülmulhatna egy jól kiszamított női szervuszt.

Vitán felül álló, hogy utólérhetetlen köszönési tehetségünk van.

Nem célom — sőt távol áll tőlem a szándék — már csak a plagizálás vétsége miatt is, esetenkint megfesteni a meggyűjtött női szervuszokat. Bevallom ezek kicsit több — »szaktudást« is igényelnek, mert nekünk kicsit komplikált kivitelű szervuszaink vannak, melyek többnyire munkatársakkal dolgoznak: például az arc egészben de külön a szem, külön az orr, ez utóbbi kitudja milyen jogok folytán elvárja tőlünk, hogy minél magasabban hordjuk.

Mi egy szervusszal sok mindent el tudunk intézni, néha visszamenőleg öt, de sok esetben tíz évre előre is.

Számításba jöhetnek sokszor olyan dolgok is, amikről fogalma sem lehet valakinek, pédául: társadalmi, anyagi vagy bárminemü fölény. Vagy azok a tavaszok, amelyekkel nem találkoztál, sőt még a korod is az esetben, ha az látszólag nyom nélkül halad feletted tova.

Mi az élet méltánytalanságaival szemben is a legnagyobb tökéllyel tudunk magunknak pillanatnyileg elégtételt szerezni egy jól kiszámított szervusszal, de ez tökéletes hatásunak igazán csak akkor bizonyul, ha történetesen némi jussa van is ahhoz, hogy magasból, fentről ereszkedjen alá, legbájosabb mosolyunk kíséretében.

Nem eredménytelen tőkebefektetés az a mi részünkről, hogy szervuszainkat már otthon a retikülbe készítjük s szükség szerint kellő óvatosság mellett onnan szedegetjük elő.

Azok tudnák megmondani, akik a rádió-előadást hallották, hogy vajjon a férfiak egymást köszöntésbe is kettős értelmet kap-e héha a szó — hogy nem mindég annyit jelent csupán, hogy jó napot vagy jóestét kedves barátom — hanem olykor-olykor azt is, hogy pukkadj meg kérlek alássan.

Ackermann Pálné.

Régi mese

Régi mesekönyvben ezt olvasnád róla:
»Elindult a herceg aranyos hintóba,
Ezüst a ruhája . . .« színarany a szíve
Égszínű szemében csillagfényessége —
Az ötösfogatnak sehol nincsen mása!
»Mint a szélvész vitte hetedhét
országba.«

»Hetedhét országnak kellős közepébe
Délibáb királynő, gyémánt vára
forgott;
Kacsalábon épült... Hetedik tornyában
Szépséges királylány a hercegre várt
ott«
Aki le sem szállott, aki meg sem
állt ott
Szelte az öt táltos a nagy rónaságot.

»És csodák csodája — gyökeret vert
lába«
. . . Egy cserepes kis ház piros tetjével
Fehér falaival, borostyán levéllel
Hívja a herceget: Maradj itt. — Ne
menj el!
Nézd meg az épület minden zegét-zugát,
Ebben építik fel: Hitet-Reményt-Hazát!

Mesebeli herceg e szóra leszállott
Megállott a kis ház virágos küszöbén,
— Bent az iskolában már folyt
a tanítás —
A herceg hallgatta . . . Könny rezgett
a szemén . . .
— Minden szó lelkesít . . . tüzel . . .
buzdít, lángol . . .
Lehullt szeméről a régi szürke fátyol.

Színarany szíve is olvadozni kezdett,
Kivette helyéről s oda adta Annak;
Kit ezzel elismert — végtelen időkre —
A koronázatlan királynak . . . főpapnak
. . . .Az Ajándékozott félve nyul le érte
És csodák csodája: Benne saját képe!

. . . Régi mese könyvben ezt olvasod
róla.
Tanító testvérem! Ez a régi mese
tegnap vált valóra!

Törőné Korpássy Mária.

Kilátástalan helyzet

Két fogoly beszélget a fegyházban.

— Te hány évre vagy elítélve?

— Tíz évre, de sohase szabadulok ki.

— Hogy-hogy.

— A fegyház órája minden nap tíz percet késik.

A légvédelem újabb alkotása, melyet a londoni kiállításon mutattak be.

Oroszlán idomítás. Beatty, a híres amerikai idomító dresszirozza kedvelt oroszlánját.

A kubai magyarok husvétja a néger templomban a négernek festett Krisztus alatt

Nagyhéten vetem ezeket a sorokat papirra, amikor ájtatos hívek — úgy a keresztények mint a keresztyének — előkészítik szivüket, lelküket a Feltámadás szent ünnepére.

Ezeken a napokon folyton kisért egy tiz év előtti emlék, amit innen nagyon messze, Cuba szigetén éltem át 1928 nagyhetén.

Abban az időben állandó lakásom az északamerikai Kentucky állam egy bányatelepén volt. Magyar munkások igyekezete épitette fel azt a kis várost, magyar élet folyt azon a telepen és én nagyon szerettem ott élni. Egyetlen hibája volt annak a helynek: az éghajlata. Nem volt ott kimondottan tél, hanem decembertől áprilisig ólmos eső esett, napot abban az időben legritkábban láttunk. Az ember idegeit nagyon megviselte ez a klima és úgy február, március táján már alig birta, aki gyermekkorát Európában élte le.

Én se birtam. Ilyenkor mindig felkerekedtem és leutaztam a napsugaras Floridába, abba a csodálatos országba, ahol tündérligetek és homoksivatagok váltják egymást. Ahol mikor a narancsfák virágban vannak, részeg lesz az ember annak illatától. Ahol soha sincsen tél és amelynek éghajlata alatt meggyógyul a beteg test és lélek.

Tiz év előtt nekem még birtokom volt ebben az államban. Kis narancsosom, csirkefarmom. Ide menekültem, amikor Kentuckyban már nem birtam az esőzést. 1928 március elején vonultam le a Shingel Creeki kis birodalmamra és aztán onnan jártam szerte szét magyar ismerőseimhez.

Az egyik-től aztán meghallottam, hogy a Floridához nagyon közel levő Cuba szigetére újabban nagyon sok magyar vándorolt be.

Nem hagyott nyugton az új honfitársak híre. Valósággal mániám volt, hogy ha valahol meghallottam egy-egy magyar települést: felkeresem azt. 1932 nagyhetén aztán áthajóztam Key Westből Cuba szigetére. Mindössze négyórai hajóút ez. Emlékezetes számomra azért, mert bár én tengeren nem is vagyok beteg, ezen az úton olyan viharba került a kis hajónk, hogy bizony engem is elővett az a bizonyos valami, amit szárazföldön is tengeri betegségnek neveznek.

Havanában ebben a káprázatos spanyol-amerikai keverék városban hamarosan meggyőződtem arról, hogy igaz a magyarok bevándorlásának híre.

A szállodában, mikor a liften szobámba mentem, egy sereg magyar lap volt kezemben. Mikor elértük azt az emeletet, ahol a szobám volt, amikor ki akarok szállni, a liftes lány megszólit:

— Látom, magyarnak tetszik lenni. Nagyon kérem, ha elolvasta az ujságjait, ne dobja el, adja nekem. Nagyon régen nem láttam magyar lapokat.

Persze, beszédbe elegyedtem a lánnyal, akiről kiderült, hogy aradi úrilány és az ő útbaigazítása mellett találtam meg aztán a havanai magyar koloniát. Szomorú, csalódott és kifosztott magyarok tömege volt ez.

Ott éltek a Jézus Mária utca vidékén nagyon szegény körülmények között. A legtöbbjük megszállt — román és szerb — területről került a Cuba szigetére és átkozták a napot, melyen kikötöttek ezen a csodálatosan szép szigeten, de amely számukra akkor még nem sok jót igért.

Szegény emberek voltak, akiket hajójegy ügynökök tündérmeséje elkápráztatott — nyilán a megszálló urak segitették a hajóstársaságok ügynökeit, hogy mennél több magyartól szabaduljanak —, pénzzé tettek otthon mindent és eljöttek Cuba szigetére, ahol azt hitték felragyog szerencse csillaguk.

Az ügynökök azzal bolondították őket, hogy Cuba csak kis ideig lesz tartózkodási helyük, hogy onnak könnyű szerrel átjuthatnak majd az Egyesült Államokba. — Szegény magyarok eleinte nem is kerestek munkaalkalmat, hiszen csak pár hétről lehet szó — gondolták —, éltek kis készpénzükből, míg aztán rá nem döbbentek, hogy bizony nem juthatnak át az Egyesült Államokba, mert oda csak quota bevándorlót engednek, Cubában kell maradniok, ott kell megkeresni a kenyeret.

Sokan nem tudtak ebbe belenyugodni. Tömegesen kísérelték meg, hogy beszökjenek az Egyesült Államokba. Vagyonkájuk utolsó roncsait adták oda a havanai kikötő mindenre elszánt, emberi érzésből kivetközött, lelketlen söpredékének, hogy szöktessék be őket az Egyesült Államokba.

A csempészek elindultak ezekkel a szerencsétlenekkel a tengerre, de csak igen kis hányaduk ért aztán partot is. Ezerszámra kerültek kegyetlen gonosztevők kezére, akik egyszerüen belökdösték áldozataikat a tengerbe...

Akik ottmaradtak mondom, mondom, szomorú, letört és gyakran önmagukkal meghasonlott magyarok voltak.

A nyomornegyedben éltek, színes néger és indián népekkel keverten. Akiknek pénzük már nem volt, alkalmi mukából tengették életüket.

Azok voltak szerencsések, akik ki tudtak jutni Havanából egy közeli cukor- és csokoládégyár telepre Hersheybe, mert ott ha amerikai szemmel nézve nem is éltek jólétben, de emberibb volt sorsuk.

Mindenesetre szép, színpompás tropikus virágokkal tele kertek között voltak lakásaik és élelemre is jobban jutott, mint a Havanában nyomorgó tömegeknek. Itt ért a nagyhét ezek között a szomorú magyarok között.

Nagyrészük katholikus volt és ezek a nyomorral küzködő magyarok inkább mevonták a gyomruktól is a táplálékot, de bejártak villamoson Havanába templomba a nagyheti ájtatosságokra.

Nagycsütörtök volt, amikor villamoson mentem Hersheybe s egy székely öreg néni ült mellettem és azzal beszélgetni kezdtem. Persze: tele volt panasszal, jajjal és keservvel.

De minden földi baján kívül lelkifájdalmát ecsetelte legszivettépőbben:

— Most bemegyek a templomba, hogy az Ur segedelmét kérjem. De tetszik tudni, valahogy olyan furcsán érzem ott magamat. Az oltárképen a Megváltó, a Szüz Anya meg a Szentek is mind négereknek vannak pingálva. Hát édes jó Istenkém, csak nem lehetett igaz, hogy az Ur Jézus is a Szüz Anya is néger lett volna. Hiszen igaz, a néger, meg az indián is ember és ők előbb voltak itt, mint mink, de hát azért nekem, meg a többi magyaroknak is nagyon rossz négereknek látni a szenteket.

Elmentem a templomba, szóról szóra igaz volt, amit a néni mondott.

Szegény magyarjaink akkor még a négerekkel és más népekkel egy templomba jártak és mert négerek épitették azt a templomot: persze, ők úgy festették a képeket is, ahogy ők az Ur Jézust és a Szüz Anyát elképzelik. Négerek.

A magyaroknak ez rosszul esett, de hát akkor még nem nagyon merészkedtek a fehérek fényes belvárosi katedrálisaiba.

És igy, ha magukba mondogatták is, hogy hát Jézus a fehérekért, feketékért és barnabőrüekért egyaránt halt meg, a Feltámadás ünnepének örömhangulatába szegény cubai magyarok könnye belecsorgott, hogy néger templomban messze hazájuktól — amelyet többét talán sohasem látnak meg — ünneplik a Feltámadás ünnepét.

A cubai magyarok egyrésze — aki tudott —, elszállingózott onnan. Kevesen visszatértek hazájukba, egyrészük Dél-Amerikába ment át. Akik ott maradtak, most már jobb helyzetben vannak: kimentek földmivelő munkára farmokra, vagy gyárakban helyezkedtek el. Megtanultak spanyolul és igy már jobban boldogulnak.

Ma már szervezett magyar társadalmi élet folyik közöttük és van magyar róm. kath. lelkészük is, egy nagyon derék salezianus pap személyében.

A mult nyáron itthon járt s akkor találkoztam vele. Ma már nem a néger templomba járnak az ott élő magyarok az Urat dicsérni, hanem egy nagyon szép spanyol templomba.

Ezekre a magyarokra gondoltam én egész héten, akik messze hazájuktól a nagyhéten az Ur feltámadása mellett sóvárogva várják: a Magyar Feltámadást is.

Fáy Fisher Andor.

Almatermesztés az Alföldön

nagy gondot okoz az almamoly elleni védekezés gyakori sikertelensége miatt. Ezt a kérdést azonban a helyes telepitéssel vélik megoldhatónak. Erről, valamint a kajszifák kezeléséről a gutaütés ellen, a nyári permetezésekről, a törpe almák alanyairól, a gyümölcsfák gyürüzéséről, a szőlő, virág, zöldség, méh- és baromfitenyésztésről ir „A Magyar Gyümölcs“ legujabb száma, melyből lapunkra hivatkozással ingyen mutatványszámot küld a kiadóhivatal: Budapest, IV. Gerlóczy utca 11.

KÖZGAZDASÁG

A tulmagas dijak miatt gyengének igérkezik az idei jégkárbiztositási szezon is

Tavaly több, mint 12 százalékkal csökkent a jgkárbiztositási kötvények száma.

Szakértők szerint rendkivül gyengének igérkezik az idei jégkárbiztositási szezon. Az elmult évben több, mint 12 százalékkal csökkent a jégbiztositást kötő gazdák száma s minden jel arra mutat, hogy ezévben még kevesebb gazda biztositja termését jég ellen, mint tavaly. A jégkárbiztositással foglalkozó társaságok hir szerint dobbal szeretnének verebet fogni és elhatározták, hogy ingyenes hatósági segédlettel áprilisban két napon, májusban egy napon kihirdetés formájában hivják fel a lakosságot a jégbiztositás megkötésére. A propagandának ez a fajtája éppen olyan, mint ha arra szólitanák fel a lakosságot, hogy ne vegyen parazsat a szájába, mert megégeti a nyelvét. A gazdaközönséget felesleges meggyőzni arról, hogy jégkárbiztositásra szükség van. Van annyi esze a magyar gazdának, hogy ezt épp oly jól tudja, mint a biztositóintézeti vezérigazgató. Nem arról kell tehát meggyőzni a gazdát, hogy a jégbiztositás okos és célszerü intézmény, hanem a biztositóintézeteknek messzelátó áldozatkészséggel elébe kellene menni az ezernyi gonddal, bajjal viaskodó magyar gazdatársadalomnak és alaposan le kellene szállitani a mai tulmagas jégbiztositási dijakat, mert ez az egyetlen módja annak, hogy a gazdatársadalom tagjai tömegesen kössenek jégbiztositást. A mai dijtételek mellett ugyanis a rendkivül drága jégbiztositás megfizetésére egyre kevesebb gazda mer vállalkozni s egyébként is számos panasz hangzik el, melyek szerint a jégkárok felbecsülésénél nem egy esetben nagyon elégedetlenek a gazdák az eredménnyel s ugy vélik, hogy nem képesek olyan mértékben megvédeni érdekeiket, mint a biztositóintézetek. A bajokon csak az segitene gyökeresen, ha végre államositanák a biztositást, ezzel párhuzamosan kötelezővé tennék a jégbiztositást, mert igy a biztositó társaságoknak nem jutna ugyan vastag profit, hanem tizedrészére csökkenne a most érvényben levő biztositási dij, amelyet még a legkisebb és legszegényebb gazda is szivesen és könyen meg tudna fizetni.

Türhetetlenek a bőrkartel diktatórikus tulkapásai

A lábbeli árának meredek emelkedése ismét időszerűvé teszi, hogy a kormány erélyes kézzel nyuljon a szabad „árualakulásnak" ahhoz a rendszeréhez, amely már hosszu idő óta kizárólag néhány hatalmas bőrgyár malmára hajtja a vizet. Ma már jóformán az a helyzet, hogy még a jobb középosztályhoz tartozó publikum is alig képes uj cipőt vásárolni. A szegényebb városi és falusi lakosság helyzete pedig e téren már-már kibirhatatlan, mert még a legolcsóbb és legsilányabb minőségü gyári portéka is elképzelhetetlenül drága. Természetes, hogy ilyen körülmények között a készbőr kartel diktatórikus árpolitikáját keservesen megsinylik a bőrkereskedők, továbbá a cipész és csizmadia iparosok is, hiszen a fogyasztás visszaesése ezeket a foglalkozási ágakat épp ugy sujtja, mint a nagyközönséget. És amikor ugy a termelő, mint a fogyasztó réteg ennyire ki van szolgáltatva a bőrgyáraknak, a bőrkartel ufai fantasztikus nyereségekre tesznek szert, amivel valósággal kiprovokálják, hogy a hatósági beavatkozás rendet teremtsen a bőrpiacon akár a legerélyesebb eszközökkel is. Meg kell állapitani végre ország-világ előtt, ki a felelős azért, hogy Magyarországon évenként fél pár a lábbeli fejadagja? Meg kell akadályozni, amig nem késő, hogy a derék falusi magyar vissza süllyedjen a bocskor, vagy a saruviseléshez.

Husvéti hetipiac

A hétvégi hetipiacra rányomta bélyegét a húsvét. Igen nagy felhozatal mellett, nagy vásárlási kedv. Különösen nagy volt a kereslet a baromfiakban. Ennek ellenére az árak nem emelkedtek. Csupán némi áremelkedés a kövér libában volt és a tyúkban. Ennek az a magyarázata, hogy a zsidó vallású fogyasztók a megváltozott rituális vágási rendelet miatt erősebben vásároltak a baromfiakat.

Áremelkedés volt a halpiacon is. Itt az árak 20—30 fillérrel emelkedtek. Különösen nagy volt a vételkedv az olcsóbb halakban, ebből az árúból a *nagypénteki napon óriási forgalom bonyolódott le. Pontos becslés szerint Debrecen a nagyböjtben 18 mázsa halat fogyasztott.* Ez a nagy halfogyasztás az olcsó áraknak köszönhető.

A zöldségpiacon nagy forgalom bonyolódott le salátában és spenótban. Ennek a két árúnak az ára pár fillérrel emelkedett is. Az uborka és az olasz karfiolnak az ára nem emelkedett, kilója 1.20 P.

A gyümölcspiacon igen keresték a *narancsot és a diót, valamint a mogyoróbelet.* Ennek az ára nem változott. *A narancs különösen olcsó, de most már sok az apadt benne.*

Élőbaromfiárak: Pulyka, kövér kg. 100—120. Kis liba, idei drb. 140—180. Liba, kövér kg. 120—130. Kis kacsa, idei drb. 40—70. Kacsa, kövér kg. 120—130. Kappan és tyúk kg. 115—125. Tyúk párja 460—700. Jérce párja 340—420. Csirke, sütnivaló párja 230—290. Csirke rántanivaló párja 160—220. Kis csirke párja 32—36. Tojás drb. 5—6. Tojás kg. 115—120 fillér.

Gyümölcspiaci árak: Nemes alma 110—160, szilva kg. 120—160, csemege szőlő kg. 320, dió kg. 96—105, dióbél kg. 320—400, citrom drb. 8—10, narancs kg. 86—110 fillér.

Konyhakerti vetemények árai: Fokhagyma kg. 26—30, dughagyma kg. 86—100, burgonya, rózsa kg. 8—9, burgonya, vegyes kg. 5—6, hónapos rekkek cs. 12—20, savanyúkáposzta kg. 60—70, karfiol, olasz drb. 80—110, kalarábé, idei drb. 16—20, petrezselyem kg. 100—120, sárgarépa kg. 30—40, bab, száraz kg. 24—32, spárga kg. 130—140, torma kg. 44—60, ugorka kg. 100—120, spenót és soska csomója 5—6, saláta drb. 5—14, zöldhagyma csomója 4—6, gomba kg. 180—200, cékla kg. 44—50 fillér.

Debreceni termény és takarmánypiaci árak: Búza 1 9.80—20.00, rozs 16.80—17.00, Árpa 1500—15.50, tengeri 11.80—12.20, lucerna 9.50—12.90, széna 8.00—11.00, lóhere 8.60—11.60, cukorrépa 3.60—3.80, takarmányrépa 2.80—3.00, szalma 1.80—2.00, bükköny 1.80—2.00.

Gazdák figyelmébe

Most, hogy a tavaszi munkálatok megkezdődtek, a gazdatársadalomnak nagy gondot okoz a hiányzó mezőgazdasági gépek és felszerelések beszerzése. Éppen ezért szükségesnek tartjuk, hogy az érdekeltek figyelmét felhívjuk az évtizedek óta előnyösen ismert *Hofherr — Schrantz — Clayton — Schuttleworth Magyar Gépgyári Művek Rt. mezőgazdasági gépgyártmányaira*, amelynek Debrecenben Deák Ferenc utca 11. szám alatt közmegbecsülésben álló vezérképviselete és főraktára van. A vezérképviselet vezetősége szivesen nyujt mindennemü felvilágositást. Dacára a nyersanyag folytonos áremelkedésének, módot talál a fenti cég vezérképviselete arra, hogy a legméltányosabb árakon a legkényelmesebb fizetési feltételek mellett szolgálja ki vevőkörét. Egyébként állandóan raktáron tart: ekéket, boronákat, vetőgépeket, szecskavágókat, répavágókat, darálókat, motorokat stb. s ezek eredeti alkatrészeit. A vezérképviselet jelszava: csak az olcsó, ami jó!

Országos vásárok

Április 18: Törökszentmiklós, Verpelét; 19: Balatonlelle, Borsodnádasd, Büdszentmihály, Csurgó, Diósjenő, Fertőszentmiklós, Hedrehely, Hédervár, Heves, Kecel, Köveskál, Lovászpatona, Mágócs, Mihályi, Mocsgó, Nagyberki, Nemeshetés, Ózd (havi), Solt, Somogyvár, Szombathely, Tata, Tatabánya (megyebeli), Vajszló (havi); 20: Gölle, Kunhegyes, Budabánya, Siófok, Solt, Tata, Zamba; 21: Berettyóújfalu, Dég, Erdőcsokonya, Keszthely, Lövő, Nagycenk, Nagyléta, Pacsa (havi), Tiszaluc; 22: Derecske, Komádi, Körösladány, szentes; 23: Kerkaszentmiklós, Körösladány, Szentes. *Mátészalkán* 25-én lesz országos vásár, mindennem állatfelhajtással.

Iparok forgalma

Uj iparok. Halmi László kifőzés, Bagdi Istvánné árusítóasztal kölcsönzés, Benyáts Ernő rőfös, rövidárú, férfi és női készruha, úridivat bizományi kereskedés, Gáll Zoltán József lófogattal személyszállítás, Steinhardt Dénes József rőfös, rövidárú, szövöttárú, fehérnemű és nőiruha kereskedés, Zsirosi Árpádné margarin, sajt, túró, szárított tésztafélék, csokoládé, gyarmatárú vétele és eladása saját számlára és adásvételének közvetítése, Magyar Országos Központi Takarékpénztár épület és tüzifa kis- és nagykereskedés, Magyar Országos Központi Takarékpénztár termény és gyapjú kis- és nagykereskedés, Vajda Endréné szatócs, özv. Jóga Mihályné gyümölcs, déligyümölcs, burgonya, dinnye és tojáskereskedés, Kiss Józsefné nőiszabó, Oláh Sándor árusítóasztal kölcsönzés, Szathmári Mária nőiszabó, Grünfeld Emilia hűsítőital árusító, Nagy Margit nőiszabó, Boldog Gábor szatócs, Székely Elekné árusítóasztal kölcsönzés, Dallmann Miklós vendéglő, Fellegi Vince gyümölcs, déligyümölcs, cukorka stb. kereskedés, Kovács Gyuláné kifőzés, Kovács Gyuláné kávémérés, Mogyoróssy Ilona szatócs, sajt, vajkereskedés, Moldován András baromfi, tojáskereskedés, Wiener Gyula cipész és cipőfelsőrészkészítés.

Megszünt iparok. Grittner Gyula koresma, Dobruczky Sándor rőfös, Schwartz Ignác élőállat kereskedés, ifj. Seres József petróleumlámpák adásvételének közvetítése, Keresztesi Samuel férfiszabó, Pető Gábor ács, ösz. Szabó Imréné szatócs, Sipos Margit szatócs, Vértessy Margit szatócs, Szabó Béla fuvaros, Holb Péter vendéglős, Pataki János fuvaros.

Városi hirdetmények

HIRDETMÉNY. — 15,101/1938 aü. Debrecen sz. kir. város adóhivatala. Közhírré teszi a városi adóhiv., hogy a m. kir. Pénzügyminiszter úr az 1938. évi 43.000. VIII. a. számú rendelete alapján a rokkantellátási adómentességhez való igényjogosultság utólag igazolható s az igényjogosultak az igazolást követő évtől kezdve az 1927. évi 700 P. M. számú hivatalos összeállitás 2. §-ának 2. pontjában biztositott adómentességben részesitendők. A rokkantellátási adó alól való mentesség az 1938. évre kivételesen abban az esetben is megállapitandó, ha az adózó az igényjogosultságot legkésőbb 1938. év május hó végéig igazolja. Az adómérséklésre való igényjogosultság megállapitása akként történik, hogy az arra igényt tartó és pedig csak hadirokkant, hadiözvegy és hadiárva ilyen minőségét igazoló eredeti igazolványát és ennek másolatát a városi adóhivatal I. emelet 33. számú szobájában legkésőbb május hó végéig bemutatja. A városi adóhivatal az eredeti igazolvány alapján a bemutatott másolatot hitelesíti és az eredeti igazolványt azonnal visszaadja. Annak az igényjogosultnak, aki igazolványát fenti rendelet megjelente előtt az adóhivatalnál már bemutatta, az igazolványt nem kell újból bemutatni. Debrecen, 1938 március hó 31 napján.

Városi adóhivatal.

HIRDETMÉNY. — 15,100/1938 aü. Debrecen sz. kir. város adóhivatala. Közhírré teszi a városi adóhivatal, hogy a m. kir. Pénzügyminiszter úr az 1933. évi 52.700. VII. számú rendelete folytán azon adózók, akiknek négynél több gyermekük van s a jövedelemadónak azon ok miatt nem alanyai, mert 1000 pengőt elérő tiszta jövedelmük nincs, illetve 25.000 pengőt elérő tiszta vagyonuk nincs, a terhükre előirt föld, ház, általános kereseti adó, valamint az ezek után járó állami, törvényhatósági és egyéb községi adókból az ötödik és azon felüli gyermekei után egyenként 5 százalékos adómérséklésben részesittetnek. Az adómérséklés iránti igény megállapitása az érdekeltek bejelentése folytán történik meg. Felhivja a városi adóhivatal az érdekelt adózókat arra, hogy ez évi április hó végéig adómérséklés iránti igényüket a városi adóhivatalnál, I. emelet 33. számú szobában jelentsék be s ez alkalommal igazolják azt, hogy háztartásukban hány önálló keresettel nem biró törvényes, törvényesített, mostoha, vagy örökbe fogadott gyermek, illetve unoka van. A bejelentés ezen körülmények irásbeli felsorolásával történik és a benyujtás alkalmával bejelentő lappal igazolandó az a körülmény, hogy a bejelentővel egy háztartásba él és születési bizonyitvány, keresztelési jegy, vagy iskolai értesitővel a gyermek életbenléte. Azok, akik fenti bejelentésnek április hó végéig eleget tesznek, az adómérséklési kedvezményben ez évi január 1-től számitott egy évi időre részesülnek. Debrecen 1938 március 31. **Városi adóhivatal.**

TISZÁNTÚLI KISGAZDA
A DEBRECZEN KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ VASÁRNAPI MELLÉKLETE

Van-e fagykár?

Elméleti gazdák részéről megnyugtató kijelentések hangzottak el arra nézve, hogy a fagy nem okozott kárt. Ezek a megállapítások a sajtó révén bejárták az országot. Lehet, hogy országos viszonylatban számottevő károk nincsenek, azonban Debrecenben és környékén igenis voltak és vannak a fagy által okozott károk. Lássuk sorrendben az egyes terményeket. Első és főterményünk a búza. Lássuk tehát azt, hogy a búzában van-e a fagy által okozott kár és ha igen, miben nyilvánul az.

A növényzet nedvességtartalmának mindenkori fokához mért arányban érzékeny a fagy iránt. A nedvességben gazdagabb növények vagy növényi részek már a fagypont körüli hidegnél elhalnak. Ezt nevezzük elfagyásnak, kifagyásnak, a kevesebb nedvet tartalmazó növényi részek nem elfagynak, hanem fejlődésükben egészben vagy részben visszamaradnak, ami nem teljes, hanem részleges fagykár.

A graninek családjába tartozó növényeknek s így a búzának is zöldlevélzetük nem tartozik a nedvdús növények közé. Tehát a késői fagyok abban csak virágzáskor okozhatnak kifagyási károkat. Azonban részleges károk a búza mai állásában is történtek. Ez a kár abban nyilvánul, hogy a búza a fejlődésében visszamaradt. Ha már most a hideg által megsanyargatott, fejlődésében visszamaradt búzára nem lesz még ebben a hónapban és májusban elég meleg eső, akkor jó magyar szólásmóddal: lőttek a bokrosodásnak, a jó termésnek és a korai aratásnak.

Itt azonban nincs megállás. Debreceni rossz szokás a búzák hengerezése. Aki nyitott szemmel járja a határt, elvétve lát fogasolt búzát, annál többet hengerezettet. Tehát a talaj fizikai állapotában olyan elváltozás történt, amely a természetes elpárolgást a fagy és az ezzel járó sovány északi szelekkel még tovább fokozta. Tehát a hengerelők nem tudását még fokozta az időjárás mostohasága. Hogy ez így van, nem vitatható!

A tavasziak közül az árpa sok helyen már ki volt kelve. Az első csiralevél mindig nedvdús. Ezek a kikelt zsenge hajtások el is fagytak. Ki fog még az az árpa hajtani, lesz is termés, a minősége is elsőrangú lehet, csak éppen a mennyiségébe csúszott máris hiba, mert aki termelő és átesett ilyen fagykáron, annak nem kell magyarázni, hogy a bokrosodásra milyen hatása van a fagynak. De menjünk tovább és lássuk a lucernásokat és a hereféléket. Beszélnek a máris megfeketedett zsenge lucernahajtások. Hogy ez ne hatna ki a kaszálás idejére és a termés mennyiségére, azt egy gyakorlati gazda sem meri állítani. Avagy vegyük a legelőket. A mai 8—10 pengős széna- és lucernaárak mellett a gazdák máris kihajtották volna az állataikat a Hortobágyra. Azonban, amikor e sorokat írjuk, vagyis 1938 április 12-re virradólag is 5—6 fokos fagy volt a Hortobágyon. Aki az állatot szereti, az nem hajtja ki a Hortobágyra éhezni, fagyoskodni és részben bár, de ezektől el is pusztulni. Ki meri ezek után nyugodt lélekkel állítani, hogy a fagy nem okozott károkat.

Hagyjuk a mezőgazdaságot, lássuk a gyümölcstermelést és a szőlőművelést.

A virágnak megtiltani nem lehet, hogy ne nyiljon, ha megjön a kikelet. Virágzott tehát a mandula, barack, cseresznye és a meggy. Házak árnyékában, védett helyen itt-ott maradt valami, a nyílt fekvésű területeken azonban nem lesz ezekből szüret. A korai melegek hatása alatt sokan siettek a szőlőt kinyitni és megmetszeni. Ilyeneknél a rügy kifakadt, a hajtás növekedett, de már el is fagyott utolsó szálig. Avagy menjünk el a Libakertbe, kérdezzük meg ezeket az elsőrangú zöldségtermelőket: okozott-e a fagy kárt? Rövid a felelet: a melegházakat alig győztük fűtőanyaggal, a melegágyakból pedig legalább két héttel később árusítunk ki. Ugye mégis vannak fagykárok?

Cserebogárrajzás lesz az idén

Az idén cserebogárrajzás lesz és ez nagy veszedelmet jelent, mert sok kárt tesznek a gyümölcsösben a bogarak, de még nagyobb kárt okoznak, ha nem pusztítjuk és utódaik elárasztják a földeket és három évig mint pajor rágják veteményeink, szőlőink gyökereit. Ismeretes, hogy a cserebogár pajorja, a »csimasz«, három évig fejlődik, míg végre cserebogár lesz belőle. Ezen fejlődése alatt tehát több telet is kell neki a földben tölteni. A pajor is, mint a többi rovar, igen érzékeny a hideg iránt és úgy igyekszik védekezni a téli hideg ellen, hogy a földben mélyebbre húzódik, hol a föld nem hűl le annyira, mint a föld felszínén. Hogy a cserebogár pajor milyen mélyen húzódik le, az függ attól, hogy milyen talajban van. A laza homok mélyebbre hűl le, tehát az ilyen talajban a cserebogár pajor is mélyebbre kerül, mint az agyagos vályogtalajon. Rendesen 60—70 cm. mélyre húzódik a pajor telelni. Már ősszel, a hidegebb idők beálltával megindul lefelé a pajor, úgyhogy mire a fagyok beállnak, ő már kellő mélységben biztonságban van. Tavasszal, ha a föld kezd felmelegedni, akkor a pajor is felfelé húzódik a melegebb rétegbe, ekkor már az alsóbb rétegek hidegek neki. Mire a föld eléri a 20 C fokot, addigra a pajor is fent van már a felső hajszálgyökereken. Ezt a vándorlást figyelembe kell venni a pajor irtásánál is. Késő ősszel, vagy kora tavasszal hiába szénkénegeznénk a pajor ellen, eredménye nem lenne, mert a föld mélyebb rétegeiben lévő pajort a szénkéneg gáza nem érné el. Ha szénkéneggel akarunk pajort irtani, akkor a melegebb őszi vagy tavaszi napokban kell azt végezni, mikor a pajor még nem húzódott mélyebbre, vagy már feljött a felszínre. A föld forgatása alkalmával is figyelembe kell venni a pajor ezen vándorlását. A téli forgatásnál nagyon sok pajor marad a földben, mert a mélyen telelő pajort nem éri el a forgatás mélysége. Ilyen esetben fordul elő azután az, hogy a gazda szedette a pajort, össze is szedték valamennyit az emberei és tavasszal az elültetett szőlőt, facsemetéket mégis megrágja a pajor. Az ilyen pajor a mélyen telelt pajor, melyet a földforgatók nem értek el és a melegebb időjárással jöttek közel a felszínhez.

A szójabab felhasználása a gazdaságokban

A Mandzsúriából hozzánk származott szójabab fehérjében gazdag, s így aránylag kis mennyiség is elegendő ahhoz, hogy egyéb rendelkezésünkre álló, rendszerint nagyobbrészt saját termesztésű abraktakarmányokhoz keverve, állataink fehérjeszükségletét teljesen fedezzük. A szójafehérje nagymértékben emészthető, ugyan is

nyers fehérjetartalmának átlagban 78 százaléka emészthető tiszta fehérje.

A szójával időszerű foglalkoznunk, mivel a tapasztalatok szerint hazánkban március végén, április elején már vethető. A korai vetéssel nemcsak beérését biztosíthatjuk, hanem nagyobb terméshez is jutunk, feltéve, hogy a talaj- és éghajlati viszonyainak legjobban megfelelő sárga vetőmagot használjuk. A szója legsikeresebben a párás levegőjű, mélyebb védett fekvésű, mindazonáltal meleg, éléggé napos helyen és pedig vizet jól áteresztő, de nem száraz, jó erőben lévő talajon termeszthető. A szójabab ezek szerint egyes vidékeinken az olajpogácsák helyett használható abraktakarmányt szolgáltat.

A szójababot minden gazdasági haszonállattal etethetjük.

Adagolását illetően nagyjában úgy járhatunk el, mint a pogácsákkal, nem feledve azt sem, hogy a szójadara hüvelyes abrak és mint ilyen nagyobb mennyiségben etetve, emésztési zavarokat okozhat.

Fejős teheneknek naponta és fejenként 2.5 kg adható, erősebben vemhes teheneknél mennyiségét 1 kg-ra korlátozzuk. Fiatal állatokat, nevezetesen borjúkat, csikókat, malacokat a szójához fokozatosan emelt adagokkal szoktatjuk. Legjobb, ha abrakjukban eleinte 1—2 százaléknyi szójadarát keverünk, majd lassankint 10 százalékig növeljük a szója mennyiségét. Növendékmarha, éves csikó és süldő abrakjának 10—20 százalékát teheti. Vemhes kocának 10—15 százaléknyi, szoptató kocának 20 százaléknyit adhatunk a darában.

Növendékbaromfi daraeleségébe 10 százaléknyit, tojótyúkéba és kacsáéba 15 százaléknyit keverhetünk. A tojás-hozamot fokozza.

A szója összetétele ingadozó, főleg víztartalma leggyakrabban 10—18 százalék, általában igen változó évjáratonként, aszerint amint nedves, vagy száraz az időjárás. Vizsgálataink szerint a szójabab víztartalma az őszi és téleleji hónapokban a 18 százalékot is meghaladhatja. A szója víztartalmára való tekintettel eltartásánál nagy gonddal kell eljárnunk: lehetőleg száraz helyen, vékony rétegbe tartsuk, gyakran forgassuk. Ily módon elejét vehetjük a megavasodásnak, ami különben nagy víz- és olajtartalma folytán könnyen előfordulat.

Ha a szója víztartalma túl nagy, s emiatt megdohosodott, vagy esetleg rosszul érett be, gyengén megpörkölhetjük.

A szóját csak addig pörköljük, amíg színe kis árnyalattal sötétebb a rendesnél. Az ilyen mértékű pörkölés ízletességét is fokozza, amit különösen sonkasüldők etetésénél tapasztalhatunk. Mivel azonban a szójafehérje emészthetőségét az ilyenmérvű pörkölés is 5—8 százalékkal csökkenti, a pörkölést csak kényszerű javítóműveletnek tekintsük, mellyel a szóját eltarthatóvá tehetjük. Ugyan a pörkölés folytán a szója vizet veszít és jól darálható, emiatt pörkölni mégsem szükséges, mert a vizesebb olajdús szóját is meg tudjuk darálni, ha előzetesen száraz szemestakarmánnyal keverjük.

A szója szalmáját és hüvelyét fejős teheneknek, idősebb növendék-üszők és tinók, valamint juhok takarmányozásánál jól értékesíthetjük.

A magvak vetése

Azokat a kerti magvakat (mák, borsó, sárgarépa, petrezselyem, spenót), amelyeket mihelyt a talaj megmunkálhatósága lehetővé teszi, azonnal vetni kell. A talaj elegyengetése előtt 1.2—1.5 m széles ágyakat jelölünk ki s azok között 25—28 cm.-nyi utakat hagyunk. Ezután a talaj felületét gereblyével elegyengetjük, majd a sorok távolságát mérjük ki. A sortávolság a zöldségfélék nagysága (termete) szerint változó. Amig a mákot 35, a törpeborsót 25—30 cm, addig a sárgarépát, petrezselymet, sóskát 25—25 cm. távolságu barázdákba ritkásan vetjük. A barázdák mélységét a mag nagysága szabja meg. Az egészen apró magvakat (mák, saláta) 1 cm, a sárgarépa, petrezselyemmagot 2 cm, a spenótmagot 3 cm, a borsót pedig 4—5 cm mély barázdába vetjük. A sekély barázdát a gereblye nyelével, vagy vékonyabb karóval, a mélyebbet pedig hegyes kis kapával készitjük, ugy hogy egyenletes mélységü legyen. A magvakat ritkásan szórjuk a barázdába s azután porhanyó földdel takarjuk le. Cserepesedő talajon a takarásra használt földet porszerü melegágyi trágyával vagy komposzttal ajánlatos keverni.

—=—

Apróhirdetés eleje a 16 oldalon

Feleskertész
felvétetik. Jelentkezni: Széchenyi ucca 21. 1796

Fuvarost
állandó foglalkoztatásra keresünk, Hónig, Vár ucca 7. 1801

Házmestert,
gyermektelent keresek, május elsejére, Kigyó ucca 25. 1828

Alkalmazást keres férfi

Elhelyezkedne
jobb férfi, párszáz pengő óvadékkal, kenyér árusítás, vagy italmérésbe. Cím a kiadóban. 1553

Alkalmazást nyer nő

Kiszolgáló
kisasszonyt, ki irodai munkához is ért, felveszek. Irásbeli ajánlat személyesen adandó be. Berzéki fotoszaküzlete, Piac u. 38. 1638

Teljesen
önálló idősebb perfekt szabónőt keresek közeli vidékre. — Érdeklődés Csillag utca 40. 1629

Állandó
munkára segédleányok, tanulók és kifutó varrodába felvétetik Jósika 8. 1691

Fiatal
munkásnőket felveszek, Gombüzem Széchenyi ucca 42.

Nevelőnőt
május 1-től felveszek Jelentkezni csütörtöktől Ferenc József ut 16. III. em. 2. 1700

Géphimzőnők,
férfiing varrónők és kifutó állandó munkára felvétetik, Simonffy u. 37. szám. 1812

Kiszolgálónő
italmérésbe felvétetik (24 évtől) Dénes, Cegléd u. 22. 1715

Tanulóleány,
varrodába, bentétkezéssel, vidéki is felvétetik, Nyigáné, Veres ucca 4. 1712

Kifutóleányt
felveszek. Horgolt gyönyörű terítő eladó. „Emmy" Piac ucca 79. 1809

Szobaleány
felvétetik, jó bizonyítványokkal. Jelentkezés 3—5-ig, Széchenyi ucca 21. szám. 1794

Perfekt szakácsnő
május elsejére felvétetik. Jelentkezés 3—5-ig. Széchenyi ucca 31. sz., Szilágyinál. 1793

Kozmetikus
tanulót felveszek, Kiss Böske, Svetits-palota. Piac ucca 43. 1793

Fehérnemű
varráshoz, állandó munkára gyakorlott segédlányokat felveszek, Kölcsey ucca 21. 1823

Confectio
rőfösszakmából kisasszonyt, elsőrendü eladót nagy fizetéssel felveszek, Amerika Divatház, Csapó ucca. 1710

Fehérnemű
varrónő és kifutóleány, jó fizetéssel állandónak felvétetik, Neuwirth, Kossuth ucca 31. 1799

Ügyes
kiszolgálóleányt felveszek, lehet kezdő is. — Ajánlatokat „Ügyes" jeligére a kiadóba. (A)

Háztartási alkalmazott

Szakácsnő
azonnalra, vagy 15-i belépésre kerestetik. Jelentkezhetni lapunk kiadóhivatalának pénztáránál. (vv)

Szakácsnő,
idősebb, aki kitünően főz, jó bizonyítványa van, kényelmes helyen azonnal alkalmazást nyerhet. Cim a kiadóhivatal pénztárában. 1206 vv.

Két tagú
családhoz május elsejére mindenes szakácsné felvétetik, Nagy Gyula, József kir. herceg ucca 52. szám. 1589

Megbizható
és ügyes bejárónőt felveszek. Bessenyei utca 7. sz. 1226

Mindenest
keresek éltesebbet — idős uriasszonyhoz. Jelentkezzék irásban Ujfehértó özv. Ádám Imréné. 1703

Hajduszoboszlóra
intelligens leány, főzéshez is értő, orvosi rendelőbe felvétetik. Jelentkezés Debreca 10., földszint. 1713

Alkalmazást keres nő

Lakásomra
mosást olcsón vállalok, hófehérre mosok gyönyörüen vasalok. Janicsek Hermina, Honvéd ucca 8. 1267 4. 6.

Gazdasszonynak
magános úrhoz vidékre ajánlkozik — Sopronyi Emma Derecske 487. 1608

Ajánlat

Parfümforrás
a Vigmozi bejáratánál, utolérhetetlen minőségü virág s compoziciós illatszerek, Földes illatszertár, Bika bérház. 1597

Ágysodronyok,
drótkerítések, drótfonatok, kerti vasbutorok, mindenféle vasbutorberendezések, úgymint kórház, intézet, penzió stb. készülnek, Ottónál Rákóczi u. 12. 1694

Fűszerkereskedők, kocsmárosok és cukrászok figyelmébe! A tisztifőorvosi rendelkezésekkel kapcsolatosan kifüggesztendő táblák kaphatók ki-12 fillérért. vv adóhivatalunk pénztáránál, darabonként

Ciánoztasson
bizalommal a „Csala' ciánozó vállalattal, Rakóczi ucca 9. sz., telefon: 14-27. sz. 561 6. 30

Poloskairtást,
ciángázzal, lakások átvizsgálását felelősséggel végzi, Kiss, Kigyó ucca 5. szám. 698 4. 30.

Takaréktűzhelyét
ha rossz kicseréli újal, ha nem süt, vagy füstöl felelősséggel kijavítja Nagy István, Széchenyi ucca 6. 303. 4. 27

Fáy-arckrémes
tégelyeket visszavesz Grósz Nagy Ferenc Aranyegyszarvú gyógyszertára, (színház mellett). 199 11. 30

Hihetetlen
olcsó árban kaphatók maradék és kilósárúk, József kir. herceg ucca 2 sz. (Bikával szemben) 1347 4. 24.

Grenadinból
15 pengőért már kaphat egy pár függönyt nálam, Rosmanné, Rothermere ucca 36. 1122 4. 17.

Nagyszepesen
a piros magtáros tanyán Pásztor J-nál állami fedőző mén van. Bármely időben lehet fedeztetni 6 P lefizetése ellenében. 1611

Megjöttek
az új minták, mellyel szép szobát fest, jutányosan, Kelemen, Rakovszky 13. 1636

Nyugágyak,
vendégágyak, kerti lócák, lócalábak, locsolók permetezők, üstök, üstházak, edények, műlépek, fürdőkádak, alpakka evőszerek, kések Nagy vasüzletében Csapó-kanyar. 1663

Kalapujdonságok
husvétra olcsó árban, „Aranynál" Sas ucca 4. Alakítás 1 pengő. 687 4. 15.

Cipőt
olcsón és jót Ökrös sajátkészítményü raktárából. Sas u. 1. 836. 4.17

Rendelésből
visszamaradt cipők igen olcsó árúsítása. Kovács, Deák Ferenc u. 3. szám. 108+

Mindenféle
építési anyag, valamint deszka, léc, faragott fa és bauxit cement kapható a Debreceni Mükögyár R. T. Fürdő ucca 2. számú telepén 109+

Veszek
bútort, varrógépet, mindenféle ingóságot. — Andráskó, Csapó ucca 16. sz. Hívásra jövök. 88+

Villanykörte csere
20 fillér, gramofon, s tenniszfelszerelés. Mindent cserélünk. Vagyonmentő Hunyadi u. 18. szám. 1701+

Gyári maradékból
jól és szokatlanul olcsón öltözködhet! Dr Révészné, Piac u. 42. Pannonia udvarban. 1001+

Előrajzolás,
most abrosz 30, falvédő 12, díszpárna 8, csík 8, monogram 2 fillér, új mintákkal „Vénusz" kézimunkaüzlet, Csapó u. 41. sz. (Rákóczi piaccal szemben). 180+

Géphimzés
kézihimzés, fehérnemű varrás, előrajzolás, harisnyaszemfelszedés, s gallértisztítás, Hatvan ucca 16. 1734

Kereslet

Pianinót,
vagy zongorát bérelnék, Csillag ucca 69. szám. (A)

Tejhaszonra,
tehenet keresek. Mester ucca 21. 1779

Teljes ellátás

Kellemes lakás,
finom koszt a Hungária penzióban **szobák napokra s hónapszámra,** Ferenc József út 59 szám, telefon: 23-39. 949 vv

Modern
belvárosi lakásába uri familia egy személyt kifogástalan ellátásra felvesz. — Cim: a kiadóban. 1772

Elelmiszer ital

Tolcsvai bor
névnapokra, egyéb alkalmakra olcsón termelői pincében, Széchenyi ucca 22. udvarban. 1681 4. 15

„Tóby"
borpincéje, Árpád tér 5 ajánlja ó- és új borait, I. rendü, olcsó árak. 835. 4, 17

Hajdubagosi
sajátterméső új és ótbor litertételekben is kapható. Mester u. 17. sz. alatt. 1259

Édes must
literenként 60 fillér, édeskés bor 40 fillér, Csapó ucca 60. 1506

Zamatos,
sajátterméső újlétai boraim literenkénti kimérése, Bethlen ucca 44. sz. 36 fillértől. 1539

Likörök
nagy választékban 2.80 literje. Valódi kisüsti pálinkák, olcsó borárak. Ingyen kóstoló „Rucza' italmérésben, Vigkedvü Mihály ucca 67. szám. 1569

Sajátterméső
vörös bor, literenként 38 fillér, Rothermere ucca 21. szám. 1562

50 kiló
házi zsír eladó. 1 P 60 kilója. Rákóczi 56. 1698

Vendégeket
ha fogadunk, csakis ceglédi bort igyunk. Kimérés holnap egész nap. 1514

Figyelem!
ujlétai sajátterméső fajborok már 40 fillértől, Maróthy György u. 10. szám. 1600

Pénz

Egyezer pengő
kölcsönt keresek, egy évre, egyszáz pengő haszonrészesedésre, ingatlan fedezetre. Cim kiadóban. 1540

200 P
kölcsönt keresek 3 hónapra. Cím a kiadóban. 1572

Társ

Uj bérautóhoz
társat keresek. Értekezni 34—37 telefonon. 1005 4. 27.

Betársulnék
500 pengővel, készpénzzel hentes, kifőzés vagy ehhez hasonló jól jövedelmező üzlethez. — „Készpénz" jeligére. 1623

Csendestársat
130 hold bérletre, tehenészetre, 6—8 ezer pengővel keres „úriember" jeligére. 1754

Rádió

Ötlámpás
szuper rádió permanens dynamikus hangszóróval, százharmincöt pengő. Cím a kiadóban. 1616

3+1-es
rádió, dinamikus hangszóróval olcsón eladó, Arany János ucca 15. első ajtó. 1719

Rádió,
modern, dinamikus hangszóróval olcsón eladó. Pereces ucca 12. 1783

Hangszer

Figyelem!!!
Kávésok, cukrások, vendéglősök, modern zeneszekrény elektro gramofonnal, lemezekkel olcsón eladó. Nyilas telep, Emerich u. 16. 1629

Schunda
hangverseny cimbalom eladó. Varga u. 29. 1695

Bútor

Prima
massziv, vörösfenyőből készült komplett (két ágy, két éjjeliszekrény, egy toalett, két szekrény), fehér hálószobaberendezés eladó. Maróthy György ucca 18. Érdeklődni 11—2-ig lehet. 1573

Empire
háló szalongarnitura, renaszánsze háló, ebédlő, szalon, zsúrasztalok fróasztal, lámpák, képek, diványtakaró jutányosan eladók, 10—12, 3—5, Sznet Anna u. 18. szám. 1483

Hálószoba,
gyermekágy, konyhakredenc, asztal s egyéb apróságok eladók. — Domb ucca 22 B. 1595

Eladó
alig használt világos félháló Szegényház sor 30. Fekete. 1639

Ebédlőkredenc
asztal, divány, szalongarnitura eladó. Baranya u. 22. Vámospércsi ut. 1644

Ebédlő,
könyvszekrény, képek, szőnyegek eladók. Cím kiadóban. 1610

Kifogástalan
állapotban levő antik komót, három fiókos eladó. Nap utca 13. 1697

Hintaszék,
ruhaszekrény eladó Csapó u. 48. sz. hátul az udvarban. 1707

Egy hálószoba,
bútor eladó. Honti ucca 4 B. Luther 45. 1755

Egy keveset
használt hálószoba bútor eladó. Tócóskert, Faiskola ucca 7 F. sz. 1807

Elveszett

Kanári
a napokban Bethlen ucca 20. alól megszökött. Nyomravezetőt vagy megtalálót illlő jutalomban részesitek. 1006

Elveszett
tasnádi Kardos Géza névre szóló vasúti félárú és szabadságolási igazolvány. Megtalálója jutalom ellenében adja le Simonyi út 11. alá. 1723

Vegyes

Fügefa,
szép gyökeres példányok 20 30 50 filléres árban kaphatók, Hatvan ucca 24., házmesternél. 226

Egyedülálló
nőt vagy férfit, esetleg házaspárt örökös gondozásba vennék elsőhelyre betáblázható kölcsönért, vagy végkielégitésért Hajduszoboszlón. „Gondtalan élet" jeligére kiadóba. 1567

Grafológusnő
mult, jelen, jövőről felvilágosit. Fogad: Széchenyi 43. szám. 1655

Irógépet
varrógépért cserélek. D. u. 2-től Bethlen u. 70. sz. 1682

Hizlaló
lakással, istállóval vágóhid mögött kiadó. Értekezni Kossuth 13. 1685

Sport-
és tenniszpályának széles kert bérbeadó. Értekezés: dr Csáthynál, Deák Ferenc ucca 9. 1746

Autó, motor kerékpár

KERÉKPÁROK
szakszerű olcsó javítása Alkatrészek. SZALAI műszerész. Hatvan ucca 17. 213 4. 25

Autógumit
egolcsóbban javít és futóz Vágó, Erzsébet u. 115. szám.
212 4. 24.

Weisz
műszerésznél szakszerű javítás, kerékpár és alkatrészek legjutányosabban, Piac ucca 66.
979 5. 3.

Hanza Lloyd
gyártmányú tehergépkocsi motor alkatrészei eladók. Pauliny Géza, Hajdúnánás. 1423

Eladó
„Elfa" sachmotor, kitünő állapotban, Debr. Nyugati ucca 6. 1570

Egy hatüléses
üzemképes bérautó olcsón eladó. Telefon: 34—37. sz. 1001 vv.

Eladó
Wippet autó jó állapotban, üzemképes. Érdeklődni. Ujházy, Balmazujváros. 1621

Autó
eladó, Citroen, 6 személyes, Balilla 4 személyes, mindkettő kitünő állapotban. Debrecen, István ut 7. Polgár.
1664

Villanymotor
5 lóerős, használt erős német gyártmány. Csapó 77. 1662

Autó
Chevrolett gyártmány, alig használt, 5 üléses, marhabőrrel boritva eladó. Érdeklődni dr Forrai Péter orvosnál Balmazujváros. Személyesen is bármikor. 1709

Márkás,
250-es motorkerékpár eladó. Bekecs ucca 1 sz. (A)

Ötszáz pengőért
üzemképes csukott Ford autó eladó. Péterfia ucca 48. Tóthné. (A)

Egy kitünő
jó állapotban levő használt „Austin Seven" kis autó eladó. Szappanos ucca 10. 1748

Autó,
csukott, kisfogyasztású és Csepel segédmotoros kerékpár alkalmi áron eladó. Bocskai vasöntöde, Szoboszlói út 2.
1732

„Méray"
500-as oldalkocsis olcsón eladó. Nagyvárad ucca 33. szám. 1752

Egy 1500-as
Fiat és Ballila, kifogástalan állapotban jutányos áron eladó. Tóth Aladár, Batthyány ucca 13. szám, telefon 28-21.
1790

Eladó
„Ariel" 250 köbcentis, Vigkedvü Mihály ucca 10. szám. 1800

„Rudge"
500-as, felülvezérelt prima állapotban eladó. Honvéd ucca 63. 1821

AJS motorkerékpár
500-as felülvezérelt, oldalkocsival, kitünő állapotban részletre is eladó. Bethlen ucca 14.
1826

Eladó
kerékpár, iskola ucca 1
1819

Méray
350 köbcentis, felülvezérelt motorkerékpár, kifogástalan állapotban eladó. Kálvin tér 2. sz.
1806

Üzlet, műhely raktárhelyiség

Piac ucca 83.
Király ucca sarkán, Harkányi kőfaragó által bérelt lakás és műhely az udvarral együtt kiadó. Ugyanott termelői borpince. 1579

Központban
üzlethelyiség pulttal, és állvánnyal, mellette raktárnak vagy műhelynek használható helyiséggel azonnalra kiadó. Tulajdonos található délelőtt tízig, délután 1 órától négyig Rothermere u. 42. Füzessiné címén.
1646

Üzlethelyiség
füszernek kiadó, Csapókert, Jánosi u. 40.
1773

Kiadó
üzlethelyiség többüzletes sarokházban belvárosban havi 16 pengőért. Értekezni Péterfia 48. Tóthnénál. 1758

Üzlethelyiség
ipari célokra is alkalmas, kiadó. Erzsébet u. 1. szám. 1718

Kinizsi ucca 101.
alatt sarok üzlethelyiség kiadó. Érdeklődni 75. alatt. 1780

Fűszerüzlet,
forgalmas helyen, berendezéssel eladó. Érdeklődők: Boldogfalva ucca 13. 1777

Üzlethelyiség,
bármilyen célra kiadó, Ajtó ucca 43. 1757

Atadó üzlet vendéglő

Fodrászüzlet
eladó, azonnal, dauergép, szárítóbúra, tükrök, felszerelések, esetleg külön. Sas u. 4.
1654

Vendéglő,
jogfolytonossággal teljes berendezéssel elköltözés miatt eladó. Péterfia 36., keresztépület
1729 5. 16

Étkezde,
jómenetelü eladó. Cim a kiadóban. 1726

Kiadó lakás egyszobás

Uj épületben
levő uccai szép kétszer egy szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló lakás kiadó, Fahidi, Szoboszlói út.
1494

Hajó ucca 18.
pinceszoba azonnal kiadó. csak 1—2 személy részére. 1585

Udvari
szoba délelőtti házimunkáért kiadó. Eötvös 52. 1556

Kiadó
utcai szoba, konyha és speiz május elsejére. — Gyöngyvirág utca 21.
1731

Központban
egy szoba konyhás udvari lakás azonnalra kiadó. Ugyanott világos utcai szoba kapualatti bejárattal, üzlettel vagy anélkül azonnalra kiadó. Tulajdonos található délelőtt tizig, délután 1 órától négyig Rothermere utca 42. sz. Füzessiné címén. 1616

Kiadó
májusra két egyszobás lakás. Csillag u. 34. Homok u. 137. 1625

Egy
utcai pince lakás, szoba, konyha, fáskamara. Erzsébet utca 23.
1624

Kiadó
egy szoba konyha május egyre Salétrom utca tizennyolc. 1634

Szoba
konyha, mellékhelyiségeivel kis családnak májusra kiadó. Zöldfa 11. 1652

Egy
udvari szoba, konyha, mellékhelyiséggel kiadó Pesti utca 61. 1708

Kiadó
utcai szoba, konyha, speiz, gáz, villany bevezetve, ugyanott szoba konyhás udvari lakás kiadó május 1-re. Érdeklődni f. hó 18-tól. Eötvös utca 16. 1721

Két
egyszobás, konyhás lakás kiadó. Cserepes utca 8. sz. 1730

Kiadó
szeptember egyre Kígyó u. 12. számú vendéglő lakással. Értekezni Szent Anna u. 23.
1626

Kisebb
szoba, konyha biztos fizetőnek kiadó. Dobozi ucca 9. szám.
1659

Szoba-konyha
szép udvarban kiadó Luther u. 22/b. 1676

Kiadó
egy szoba, konyha, speiz május 1-re — Egyletkert u. 18. 1669

Egyszobás,
konyhás udvari lakások villanyvilágitás, egyiknek kamrája van, piac közelében Montiezredes (volt Magoss) ucca 11.
1760

Uccai
magasföldszintes szép szoba, különbejárattal üresen kiadó. Zöldfa u. 9. szám. 1753

Kiadó
egyszobás lakás, biztos fizetőnek. Cim: Széchenyi ucca 57. 1750

Kiadó
Nyilastelepen egy szoba konyhás lakás. Értekezhetni Gazdák Bankjában. 1744

Nagy
szoba, konyha, speiz uccai, május 1-re kiadó Eötvös 65. 1767

Udvari
egy szoba, konyha, speiz május elsejére kiadó Rothermere 29. szám. 1766

Egy szoba,
azonnalra kiadó. Csapó ucca 65. Értekezni lehet: Eötvös ucca 65.
1768

Uccai
pinceszoba, azonnal, vagy május elsejére kiadó. Árpád tér 18.
1804

Kiadó
uccai szoba, előszobával, bejárónő udvari szobát, heti három napi munkáért olcsón kaphat. Kölcsey ucca 15.
1810

Egy szoba,
konyhás lakások, elsejére kiadók. Mester u. 20. szám. 1803

Szoba,
konyha, elsejére kiadó. Varga ucca 45. 1813

Kiadó lakás kétszobás

Kettőszobás
előszobás lakás, május hó elsejére kiadó. István út 24. 1528

Kettőszobás
kerti lakás kiadó május 1-re. Sinai 26. Érdeklődni. Simonffi 12.
1615

Utcai
kétszobás lakás kiadó. Értekezni 1. ajtó. Kölcsei 21. 1620

Kétszobás
egyszerü udvari lakás májusra Bethlen 50. sz alatt kiad. 1001

Kettő
szoba konyhás lakás május 1-re havi 40 P-ért Péterfia 36. alatt kiadó. 1640

Kiadó
kétszoba konyhás speizos lakás május 1-re. Pacsirta 16. 1696

Kétszobás
lakás májusra kiadó. Varga ucca 10. 1728

Honvéd ucca 26.
kétszobás lakás, júniusra kiadó. 1775

Két szoba,
konyha, előszobás lakás, keresztény családnak kiadó, Cegléd ucca 9. szám. 1797

Kétszobás
lakás, mellékhelyiségeivel, különbejáratú bútorozott szoba kiadó, elsejére, Teleki ucca 92
1791

Kiadó lakás háromszobás

Háromszobás,
komfortos lakás, májusra kiadó, központihoz öt percnyire. Értekezni: Poroszlay út 71.
1518

Központon
háromszobás masszív házam előleggel lakbértörlesztésre eladó. Márk törzsőrmester Derecske.
1263

Háromszobás
utcai lakás, mely most van modernizálás alatt, parkettel, sülyesztett villanyszerelvényekkel, gázzal, stb. májusra kiadó. Maróthy György u. 21. Közel a piachoz. Értekezhetni kizárólag d. u. 1 és 2 óra között.
1001

Háromszobás
komfortos lakás azonnal is kiadó. Hunyadi u. 17. 1619

Kiadó lakás nagyobb

Négyszobás,
komfortos, különkertes úrilakás májusra kiadó. Szent Anna ucca 29. szám. 1467

Négyszobás,
komfortos, elsőemeleti lakás, Hungária palotában májusra kiadó.
1479

Kiadó
családi ház május elsejére, a Csillag ucca 72 Értekezés: Csillag ucca 73. szám. 1583

Családi ház
kiadó József kir. herceg ucca 18., ugyanott eladó gyönyörű szalontükör, porszivó gép stb. 1769

Öt—hatszobás
uccai lakás, június hó elsejére kiadó. Kossuth ucca 45. szám. 1758

Lakást keres

Központban
keresek 1 nagy üres szobát. Gyurcsikné. Kálvintér 3. I. em. 1630

Butorozott szoba

Teljesen
különbejáratú 2 uccai bútorozott szoba, előszobával, fürdőszobával (garantáltan tiszta), Széchenyi ucca 12. sz. alatt kiadó. 1545 vv.

Nyugodt
otthont talál keresztyén urinő világos tiszta butorozott szobámban, — fürdőszobahasználattal. Mester u. 29. 1196

Utcai
különbejáratu elegánsan butorozott nagy szoba kiadó. Széchenyi utca 29. 1617

Butorozott
szoba kiadó esetleg nyaralóknak butor nélkül. Komlóssy ut 44. 1622

Kiadó
butorozott szoba 1—2 személy részére, esetleg ellátással. Teleki 9. Lehóczky. 1651

Gyárüzemek
közelében májustól aug. hóig egy szoba kvártélyba kiadó. Károly Ferenc József ut 21-á.
1632

Különbejáratu
uccai butorozott szoba május elsejére kiadó Tompa Mihály 8. Attila tér mellett.
1674

Uccai
csinosan butorozott szoba kiadó, ugyanott zongora bérbeadó Széchényi ucca 27.
1686

Lépcsőházi
különbejáratu uccai butorozott szoba kiadó. Jókai u. 5. 1774

Udvari szoba,
bútorozva, vagy anélkül májusra kiadó. Jánosi ucca 12. 1720

Uccai
bútorozott szoba kiadó, Bethlen ucca 20. 1739

Uccai
bútorozott szobát keresek, esetleg fürdőszoba használattal, Kiss Ferenc, drogéria. 1827

Kapualatti,
elegánsan bútorozott uccai szoba kiadó. — Bethlen ucca 40. sz.
1822

Különbejáratu
uccai butorozott szoba kiadó Burgundia ucca 9. 1487

Ingóságvétel

Tizedesmérleget
másfél mázsáig veszek. Ajánlatokat „Mázsa" jeligére a kiadóba kérek. 1584

Tizedesmérleget
s kétkerekü kézikocsit, megvételre keresek. — „Karaván" papirüzlet, Csapó ucca 23. 1329

Multiplex
kézi sokszorositógépet, használtat veszünk. Izraelita Polgári Leányiskola, Deák Ferenc u. 8.
1648

Megvételre
keresek fürdőszobakályhát, öntöttvas zománcozott fürdőkádat. Cim a kiadóban. 1665

Ekekapát,
répaszeletelőt, tengerimorzsolót használtakat, jókarban vesz árjelölésre, Széll, Gazdasági Akadémia. 1737

Ingóság eladás

Elsőrangú
fűszer és rövidárú üzletberendezés, teljesen jó állapotban olcsón eladó. Waldmann Rt. — Piac ucca 41. udvarban
1530

Női fodrászathoz
villanyonduláló Both bádogosnál Csapó ucca 56. szám. 1533

Eladó
félháló, ágynemű, ruha edény stb. József kir. herceg ucca 75. 1519

Kitűnő
salgótarjáni Hekla sparhelt, előszobafogas, festett ágy, szekrény, gyermekágy matraccal, sodronnyal, cselédágy, asztal. Szent Anna 27.
1472

Eladó
elbontásra 12 méteres palatetős téglaépület. — Cim a kiadóban.. 1618

Jókarban
levő önmelegitő fürdőkád eladó. Csillag 35. sz
1631

Ajtó, ablak.
Három drb 8 rámás kibenyiló ablak, egy drb. üveges ajtó eladó. Dobó u. 1. 1635

Eladó
1 drb nagy sparhert 2 sütővel, 1 drb. vashordó, 2 drb lóravaló fehér kulcsos szerszám, 1 drb zártkocsi 4 gumi- és 4 vaskerékkel. Megtekinthető Hunyadi u. 16. sz.
1643

Fürdőkád
sezlonterítő, szekrények irányitú, konyhaasztal, porcellánok eladók. Szt. Anna u. 5. az udvarban balra. 1645

Eladó
12 személyes karlsbadi étkészlet, hálószoba, kredenc, stelázsi, vaskonyha, üstház, Méliusz tér 14. 1650

Polituros
ágyak, rézágy és asztalparhelt eladó. Simonyi ut 11-a. 1675

Cilinder
Singer-gép jutányosan eladó. Megtekinthető reggelenkint Szepességi 30. jobbra. 1677

Eladó
feszítőcsiga, csigák, gyaluk, furók, férfiruha. Kut u. 6. 1682

Eredeti
márkás olajfestmények olcsón kedvező feltételekkel eladók. Horváth, Csapó 4. 1689

Eladó
450 szováti cserép és egy hamis kutya. Dicsőfi u. 21. (Kassai ut). 1699

Futólilaakác
gyökeres vesszők és különféle évelő virágok eladók Dózsa utca 12-b. 1670

Egy gyermekágy
és egy mély kocsi eladó. Agárdy ucca 9. 1741

Pfaff
varrógép, majdnem új, olcsón eladó. Csapó u. 31. szám, fehérneművarroda. 1751

Kirakat
portál eladó, falra szerelhető 4—6 méter. Vitárius, Kossuth ucca 2 1756

Szép
ebédlőszekrény eladó Eötvös ucca 38. 1770

Eladók
férfi, női ruhaneműek, cipők, uj lovaglóruha, cserkészgallérok, vaskályha, henceser. Péterfia 48. első pince. 1758

Nagy rézüst
olcsón eladó. Arany János ucca 20., keresztépület. (A)

Két uccai
ablak faredőnnyel, egy udvari ablak, egy kétszárnyú ajtó, 10 méteres vasrácskerítés eladó Cegléd ucca 20. 1738

Fürdőszobaberendezés
kombinált, gázkályha, s fürdőkád eladó. Varga ucca 10. 1727

Betegtoló
kocsi eladó. Csillag u. 16. szám. 1814

Eladó
szekrények, hintaszék kis divány, olajfestmény, szőnyegek, tükör kisasztal, varrógép, s függönyök, Erős Lajos ucca 14. 1787

Többezer
ócska tégla, Kálvin tér 14. alatt eladó. 1798

Eladó
300-as tizedesmérleg, Erzsébet út 48. takarmányüzlet. 1820

Gazdasági termények

Ötven mázsa
szalma és törek pelyva eladó. Zugó ucca 4. sz. Reáliskolánál. 1802

Szőlővesszők,
saját telepemről, porhajas és kétéves gyökeres csemege és borfajokban már 3 fillértől kaphatók. Árpád tér 33. szám.
1755 5. 16

Búza
van eladó, Hajnal ucca 17. szám. 1705

Málnatő,
100 darab 2 P, futórózsák 30 fillér darabja, Sesztina uccat 4. 1722

Gazdasági eszközök

Szőlőkaró
hasított akác kapható, házhoz szállítva, Vágó tüzifakereskedésében, (Margitfürő mellett). — Telefon: 10—24.
216 4. 9.

Járgány,
teljesen jó, gőzgép 1 és fél lóerős, 99 lit. kazánnal eladó, Pauliny Géza Hajdúnánás. 1424

Eladó
új sárga Eszterházy tipus kocsi. Mester u. 36. 1613

Sárga
kocsit keresek megvételre. Mester u. 36. 1612

ÁRTÉZI
és mély kutfurást vállal Kiss Lajos kutfuró Jánosi u. 7. 1555

Hofherr
nyersolajtraktor 30/32 lóerős, generáljavitva, továbbá kitünő karban levő 30 lóerős Cormicktraktor, Umrath gyártmányú üzemképes 42 colos cséplő, használt Bächer és Kühne kettős ekék, Johnston kévekötőaratógép, olcsón eladó. Deák Ferenc utca 11. sz. Debrecenben. 1561

Akác
szőlőkaró 8 fillérjével kapható. Meszena 17. 1658

Tejeskocsi
féderes, kulcsos szerszám, bőristránggal eladó. Teleki hatvanhat. 1563

Kutfurást,
javitást vállalok, — lendkerekes, kut és kutrámák, kutkagyló eladók. Honvéd ucca 41. Szájtlernél. 1704

Fekete kocsi
eladó. Péterfia u. 35. 1778

Kútszivattyúk,
vasvályúk olcsón eladók, Bocskai tér 7. 1808

Kovácsszerszám
jókarban levő eladó. Kishegyesi út 38. 1815

Kútszivattyú,
használt és egy cimtábla olcsón eladó. Árpád tér 20. 1824

Hasitott
szőlőkaró kapható Homok ucca 76. 1816

Szőlőkaró
akácfából, olcsón kapható. Sámson út 4. 1805

Balatoni villatelket vegyen
Balatongyöngyén
(Almádival van összeépülve.) Közvetlen balatonpart strandfürdő, műút és vasutállomás mellett őserdő parkok, villanyvilágitás, kellemes részletfizetés. Felvilágositást és képes tájékoztatót ad ingatlanforgalmi irodája
BAKÓCZY LÁSZLÓ
DEBRECEN, Verbőczy ucca 8. szám. vagy
MAGYAR ÁLTALÁNOS INGATLANBANK BUDAPEST, IV., Deák Ferenc ucca 17.

Samu János
OFB által engedélyezett adásvételi irodája, áthelyezve: Deák Ferenc ucca 7. szám alá. —
Eladó házak ingatlanok Teleki ucca 10. számú négyszobás úriház. Teleki ucca 25. mindkettő alkalmi vétel. Bercsényi ucca 105. Nyil ucca 126. Bajnok ucca 9. sz. Ovoda ucca 19. Erzsébet ucca 55. Deák Ferenc uccán négyszobás úriház 18 ezer pengőért Szávai Gyula ucca 21. Károly Ferenc ucca 6. szám alatt szép úrivilla nagy telekkel. Andrássy úton 860 négyszögöles villatelek. Andrássy úton kétszobás ház 600 négyszögöl területtel. Rásó Gyula ucca 19. sz. alatt 1 hold prima szőlő, jó lakással. Vilmoscsászár úton villatelek. FÖLDEK: feketén 45 s 20. Kösülyszegben 18, Szoboszlón 20 hold prima búzatermő, bomokon 50 36 10. Halap 32 hold, 15, Szabolcsban 200 hold primabirtok. Iroda: Deák Ferenc ucca 7. 1733

Szilfafosznik,
műfának, kerékgyártóknak alkalmas, eladók, Károly Ferenc József út 21. B. 1776

Ingatlanforgalmi irodák

ELADÓ HÁZAK
Kossuth utca 44. karttel harmincötezerért, József kir. herceg 32. számu hétszobás modern huszonötezerért, Thaly Kálmán 13. számú többlakásos tizennégyezerért és számos más ház. **Földek:** Bellegelőn, Nagycserén kisebb-nagyobb tanyásbirtokok. Máthé-ingatlaniroda. Rendőrpalota hátsó bejáratával szemben. 1590

Eladó házhely

Olcsó házhelyek
a Luther- és Kuruc utcák sarkán, részletfizetésre is eladók. Felvilágositást ad: dr. csányi Farkas Attila ügyvéd, Werbőczy utca 12.
1006 cv

300 négyszögöles
villatelkek a központi egyetemmel szemben sürgősen eladók. Poroszlai ut 54. 1660

Vasutasok!
Olcsó alkalmi vétel, Boldogkert Csóka utca 24. alatti ötszázhetvennégy négyszögöl körülkerített, megtrágyázott, beveteményezett nemes gyümölcsös, szőlővel, nádas házacskával, kuttal stb. sürgősen, igen olcsón eladó. 1619

Eladó házhely
a Sámsoni kövesúttól 1 perenyire, Apponyi utca 48. szám alatt. Négy szögölenként 3 pengő a ritka alkalmi vétel ára. Kedvező részletfizetésre is megvásárolható. 2+

Házhelyek
Széchenyi ut 101—111. számu és István uti telkeinkből kényelmes részletre eladók. — Megbeszélés ügyvédünknél Miklós ucca 33. délután. 1681

Parcellák,
termő gyümölcsössel eladók. Sesztina ucca 4. szám, Kisállomás mellett. 1758 4. 16

358 □-öl
házhely Hold u. és Munkás u. sarok, — Nyilastelepen azonnal olcsón eladó. — Vasuti fodrásznál, Máv. pályaudvar, Debrecen. 1690

Belvárosban,
a libakerti, Viola ucca 17. szám alatti villatelek 40 darab termőgyümölcsfával, szivattyús kúttal, drótkerítéssel 2500 pengőért eladó. Épitési engedély megvan, szabályozásba nem esik, Szent Anna ucca 33. szám. 1645

Hajdúszoboszlón
Piac és gyógyfürdő központján 800 négyszögöles villatelek sürgősen eladó. Debrecen, Lugosi ucca 9. szám. Nagy Ferenc. 1701

Villatelek,
325 négyszögöles, esetleg egész ingatlan eladó Széchenyi ucca 76. 1788

Csapókert
Apponyi ucca 1 2 szőlő, cserepes házzal eladó. Eötvös ucca 166. 1825

Eladó ház

Lakóház
Főutca mellett olcsón eladó. Cim kiadóban. 1610

ADÓMENTES
kis családi ház jóvizű furott kuttal, eladó. Jánosi 7. 1555

Ritka alkalmi áron
eladó a Hétvezér utca 47. számu ház. — 700 □-es telken igen szép kuriaszerü épület tornáccal, többrendbeli lakással, különálló istálló épülettel, kamrákkal, két szivattyus kuttal. — Konyhakert a háznál. Ára mindössze 7800 P, ami megfelelő lakbér és kötéssel részletekben is fizethető. 4+

Szappanos u. 15. sz.
ház 342 négyszögöl telekkel 26-án árverésre kerül, kedvező feltételek mellett megvehető. Értekezés Dr. Szabó Miklós ügyvédnél Piac u. 68.

Eladó
adómentes ház, Homokkert, Gróf Vécsey utca 27. sz. 1571

Sámsoni ut
27. számu ház eladó üzlethelyiséggel. 1641

Uj ház
nagy kerttel, gyümölcsössel eladó. Gerébi telep, Király Ferenc utca 37. sz. 1647

Vasutasokat érdekli!
A Homokkert, Oláh Károly u. 38. sz. ház beköltözhető két szobás lakással eladó. Az ingatlan jól jövedelmez, mert négy rendbeli lakás van rajta. Villanyvilágitás, kut az udvarban. Külön kerített gyümölcsöskert. Ára 6800 pengő. Lakbér lekötéssel is megvásárolható. 6+

Eladó
Török Bálint u. 20. sz. ház. Értekezni dr. Szikszay ügyvédnél Teleki u. 98. sz. 1653

Eladó
adómentes ház, kettőszobás és egyszobás lakással, piac közelében. Kut u. 33. 1684

Eladó
családi ház gyümölcsössel, Boldogkert, Uszó utca 6-b. 1673

Vendég u. 54. sz.
nagy jövedelmü ház kedvező fizetési feltételekkel 4900 pengőért el- 9+

Remek üzletes ház
a Király Ferenc utca 7. szám alatt. Három lakosztály. 320 négyszögöles telek. Forgalmas hely a Sámsoni úti sorompó mellett. Ez a ritka alkalmi vétel 4500 pengős áron kedvező fizetési feltételekkel most megkötthető. 8+

Házak
Baross utca 24. és Varga utca 24. eladók. Bővebbet Miklós u. 33. sz. ügyvédi irodában. 1680

Eladó
kettő szobás adómentes családi ház. Gróf Leiningen u. 8. 1666

Komlóssy ut 64.
villa és telek, megosztva is, jutányosan eladó. 1702

Öröklakásnak
kettő szoba, mellékhelyiségekből álló, szabadon rendelkezhető félház, elkeritett udvarral eladó. Kar ucca 14. 1711

Eladó
elköltözés miatt egy rendbeli 2 szoba, konyha, 1 rendbeli egy szoba, konyha, kamara, istálló Mória u. 16. 1724

Nagyjövőjü
Sestakert, Poroszlay ut 33. számu ház és szőlő eladó. Értekezhetni Mester u. 9. 1725

Eladó
ház a város szivében 7 lakással, mindegyikhez fürdőszoba, évi 4000 P bérjövedelemmel 386 négyszögöl területen. — Szép virágoskert, ötven darab termő gyümölcsfa, baromfi udvar. Sem pernova front. Elsőrendü tőkebefektetés. Rákóczi ucca 35. szám. 101+

Eladó
a sokonai ucca 29. sz. ház. 1742

Ház
eladó. Vendéglő van rajta. Értekezhetni az udvarban, Maróthy u. 3 1749

Minden kényelem
megtalálható a Sámsoni uti vámháztól 5 percnyire fekvő, Csapókert, György u. 3. számu eladó háznál. A szép szabályos 300 négyszögölestelken van: egy rendbeli lakás: 2 szoba, konyha, éléskamara, nyárikonyha, istálló, kut, jégverem. Villany bevezetve. Utolsó ára 3000 pengő. Rendkivül kedvező fizetési feltételekkel, esetleg lakbér lekötéssel. 1+

Családi ház,
virágos udvarral, Deák Ferenc ucca 12. alatt, eladó, előnyös fizetéssel 1747

Eladó
kedvező fizetési feltételekkel, Sestakert, Andrássy úton kétszobás ház, nagy kerttel. Kossuthkertben 3 szobás, s terraszos villa, egy hold termőszőlővel. Nyilastelepen jó családi ház, gyümölcsössel, szőlőlugassal. Bihari telep Csorba Lajos uccán családi ház. Köntöskertben 1800 négyszögöl konyhakertészeti föld jó házzal. Csapókert, Báthory uccán 950 négyszögöles kétszobás ház. — Wolaffkatelepen jövedelmező ház. Értekezhetni Gazdák Bankjában, Kossuth és Batthyány ucca sarok. 1743

Családi ház eladó
a Mélyfurás közelében, a Sámsoni úti iskola szomszédságában, Kard u. 4. szám alatt. A 306 négyszögöles telek vadonatuj kerítéssel, két szoba-konyhas remek téglaépülettel azonnal elfoglalható. Szivattyus kút, villanyvilágitás. — Ára 4000 pengő. A vételár lakbérlekötéssel is fizethető. 3+

Egész nagy 6 személyes asztalabrosz előrajzolva 1·98
a Fischer boltban Teleki u. 73.

K. Tóth K.
utca 42. sz. ház 600 négyszögöl gyümölcsoskerttel eladó. Értekezni Ötmalom u. 1. sz. Sulyoknál. 792, 5, 1

Eladó
3 szobás, adómentes ház, Vénkertben, Sinai Miklós ucca 35. 1749

Csigekert,
Csörsz ucca 15. számú ház, gyümölcsöskerttel, olcsón eladó. 1739

Kedvező
feltételek mellett eladó Szondi ucca 17. számú ház, ugyanott szoba, kiadó. 1759

Csap u. 30.
eladó, ugyanott butorozott szoba kiadó. 1765

Bakóczy László
ingatlanforgalmi irodája

Werbőczy ucca 8. Járásbíróság mellett. Telefon 28—26. Saját ház.

ELADÓ HÁZAK:

Teleki 98 soklakásos nagyjövedelmű bérház minden elfogadható áron.

Vilmos császár ut 4. alápincézett ötszobás fő uri villa.

Bundi 4. négyszobás összkomfortos és külön háromszobás urilakásokkal.

Széchenyi utca 66. négyszobás alápincézett modern főuri villa.

Simonyi ut elejénél Péchy utca 6. számu kétlakásos adómentes szép villa.

Busi 17. utcai háromfürdőszobás és azonkívül ötrendbeli alápincézett kitűnő karban levő lakásokkal, nagy telekkel.

Varga 27. kétrendbeli adómentes, fürdőszobás és még négyrendbeli lakásokkal.

Varga 40 és Vigkedvü Mihály 65. két utcára nyuló hétrendbeli lakással, üzlethelyiséggel. Az ingatlan kétrészben is megvehető. Örökösök potom tizenháromezret kérnek, de komolyan eladó.

Timár 35. tízrendbeli lakással szintén örökösöké.

Hajó 26. négyszobás alápincézett összkomfortos külön háromszobás uri lakásokkal, parkirozott nagy udvarral.

Poroszlay ut 20. Roncsik-villa négyszobás, fürdőszobás urilakás, hatszáz öl telekkel csak tizenkettőezerért.

Pereces 23. kétrendbeli lakással szép családiház.

Vargakert közepén Könyves Tóth Kálmán utca 22 kettő üzlethelyiséggel a füszerüzlet teljes berendezésével, négyrendbeli lakással, kitűnő téglaépületek, nagy telekkel. A tulajdonosok már el is költöztek Debrecenből, tizenkettőezret kérünk, de adjuk, ahogy veszik.

Kinizsi 71. adómentes kétszobás lakással gyönyörü szőlő és gyümölcsössel.

Péterfia utca 24. felerészét nagyon olcsón odaadjuk.

Kar 26. kétrendbeli lakással kamarával, istállóval, gazdálkodónak kiválóan alkalmi vétel.

Vendég kisállomás mellett Hatvan utca végénél masszív részben alápincézett négylakásos kitűnő épület kilenc ezerért.

Homokkertben Oláh Károly 10. üzlethelyiséggel, ötrendbeli lakással, pincével nyolcezerért.

Hatvan utca Kishegyesi ut végénél Határ út 9. számu soképületes nagytelkühaz korcsmával, füszerüzlettel, trafikjoggal, sertéshizlalóval, hétezerért.

Kassai ut 32. háromrendbeli adómentes lakással, nagy telekkel, gyümölcsössel, potom hétezerért.

Kishegyesi ut 36. gazdálkodónak alkalmas házat örökösök olcsón eladják.

Egyetem közelében a nyulasi altiszti telepen, Százados utca 12. számu háromszobás nagytelkü bájos családi ház.

Ujkertben villamos megállónál Jerikó u. 3 ezer négyszögöl szőlőt lakással örökösök nagyon olcsón eladják.

Budai Ézsaiás 59. sz hatrendbeli lakással két üzlethelyiséggel nyolcezerért.

Csillag 66. ötrendbeli lakással részben alápincézve nyolcezerért.

Temető 14-d. az Árpádtér mellett kétrendbeli részben alápincézett szép lakás kitűnő téglaépület háromszázhusz öl gyümölcsös, nyolcezerért.

Faragó 14. háromrendbeli lakással haláleset miatt minden elfogadható áron.

Széchenyikert elején, Krudy Gyula 10. adómentes új épület.

Miklós utca végénél negyedik ház Erzsébet utca 8. kettőszázharmine öl szép telek építkezéshez behasználható nagyon sok anyagokkal, építkezéshez igazán alkalmi vétel.

Rakovszky 17. Árpád térnél kettőrendbeli lakással, örökösök potomáron sürgösen elakarják adni.

Földek, házak, telkek, szőlők a legnagyobb választékban.

Földek, házak, telkek eladása, vétele, bérlete ügyében forduljon bizalommal Dienes József O. F. B. ingatlanforgalmi irodájához Debrecen, Bethlen u. 21.

Eladó
háromszobás, fürdőszobás, komfortos villa, 1200 négyszögöl termő gyümölcsössel Erős Lajos ucca 14. 1786

Salétrom u.
12. és 24. sz. házak kedvező fizetési feltételek mellett eladók. Alföldi Takarékpénztár Debrecenben. 1674

Ház
Csapó uccán 14 ezer P-ért 1500 tiszta hozammal, Bujdosó u. 31., Uszó u. 14/b havi részletre, Basahalom u. 21. adómentes 4000 P, ezeken kivül családi és bérjövedelmes házak, kerti föld 1400 öl Bezerédy u. 13. két részben is. Balázs ingatlaniroda Rákosi Jenő u. 5. 1764

Eladó
elköltözés folytán — nagy, kitünő bérház Péterfián és remek fekvésü üzletes sarok ház. Felvilágositás: Vendég ucca 34. 1398

Földbérlet

Bérletet
keresek 80—150 kh-ig terjedőt október 1-re. Ajánlatokat „Jó bérlő" jeligére a kiadóba kérem leadni. 1006 vv

Százhuszonöt
hold feketeföld bérbeadó. Cim a kiadóhivatalban. 1498

Két hold
szántott gyepföld feles dinnyésnek kiadó. Értekezni lehet Vigkedvü Mihály ucca 56. 1560

Vérvölgyön
45 hold föld kiadó. Szepesen 13 eladó. Szappanos 19. 1614

45 hold
tanyásbirtok haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet Arany János utca 33. 1633

Felesbérletbe
kiadó 25 hold tanyásbirtok sámsoni köves ut mellett 52/6 km-nél 10 hold búza és rozsvetéssel, vagy pedig anélkül. Értekezhetni a helyszinen, Bellegelő 42. B. dr. Veressnél. 1609

Eladó
vagy őszre haszonbérbe kiadó város alatt 20 holdas tanyásföld, lakással, épületekkel. Értekezhetni Gazdák Bankjában. 1745

32 hold
feketeföld kiadó, mázsa eladó. Budai Ézsaiás uccából nyiló Tarr u. 3. szám. 1761

Halápon,
országút mellett 75 hold föld bérbeadó, hosszabb időre is. Cim a kiadóban. 1785

Apróhírdetési tudnivalók

A „Debreczen" részére minden hétköznap reggel 8 órától este ½8 óráig, szombaton este ½10 óráig lehet feladni apróhirdetést.

•

Az este ½8, illetve ½10 óráig feladott apróhirdetések a „Debreczen" következő napi számában feltétlenül megjelennek.

•

Az apróhirdetések kezdő szavát vastag betükből közöljük, igy az két szónak számit.

•

Olyan apróhirdetésnél, melynél a feladó jeligét jelöl meg, vagy a cimet a kiadóhivatalban hagyja, külön 20 fillér pótdij fizetendő, — a feladásnál.

•

Jeligés hirdetéseknek a kiadóhivatal a feladóját nem ismeri, cimét nem tudja, de ha tudná akkor sem árulhatja el, mert az a jeligés hirdetés céljával ellenkezne.

•

A jeligés hirdetés feladójával az érdeklödő úgy léphet érintkezésbe, ha ajánlkozását levélben megírja, azt lezárt boritékba helyezi, melyre a hirdetésben megjelölt jeligét ráírta és igy azt kiadóhivatalunkba beadja, melyet azután a kiadóhivatal a hirdetés feladójának a feladószelvény igazolása mellett kiad.

•

Cim a kiadóhivatalban jelzéssel ellátott hirdetések cimét a kiadóhivatal az apróhirdetés jobb sarkában lévő számra való hivatkozás mellett az érdeklödöknek díjmentesen kiadja.

•

A „Debreczen"-ben elhelyezett apróhirdetések feltétlenül eredményesek, mert a „Debreczen"-t tízezrek olvassák.

•

A „Debreczen" apróhirdetéseinek közkedveltségét igazolja az a körülmény is, hogy évenként körülbelül 80.000 apróhirdetés jelenik meg a „Debreczen"-ben.

•

A „Debreczen"-ben megjelenő apróhirdetések kizárólag kiadóhivatalunkban adhatók fel. József kir. herceg utca 1. szám. Arany Bika bérház. Vígszinházmozi bejárata után.

Eladó földek

Eladó
ötvenöt kat hold fekete föld, tanyaépületekkel. A Bánom-kertben 944 négyszögöl föld, pajtával, Hajdúszoboszlón id. Czeglédy Lajos, Rakóczi út 74. 524 vv.

Eladó,
vagy őszre haszonbérbe kiadó város alatt 20 holdas tanyásföld, lakással, épületekkel. Értekezhetni Gazdák Bankjában. 1575

Eladó
20 hold őszi kalászosokkal, tavaszi kapásokkal Baranyi 20. 1668

Eladó
Elepen (Czeglédy-féle birtokból) 48 holdas tanyás birtok — kedvező fizetési feltételek mellett. Alföldi Takarékpénztár Debrecenben. 1687

Eladó
földek: Szepesen 4, Macson 15, halápi állomásnál 30, Elepen 40 és nagyobb birtokok is. Balázs ingatlaniroda Rákosi Jenő u. 5. 1764

Nyolc
hold termőszőlő és gyümölcsös, épülettel, felszereléssel Hajdúsámsonban olcsón eladó. Érdeklödök forduljanak tulajdonoshoz Kupfesrtein Béláné cipőkereskedőhöz, Karcag.

Boszniai
aszalt szilva 1.10 kilója a Déligyümölcsesarnokban. Piac ucca 7.

Nádudvaron
335 hold prima legelő kiadó. — Értekezni ugyanott. Lederer Ferencnél. 1671

Téglaskertben
Kanális ucca 33 alatt három kis hold épületekkel eladó — dr Miklós, Piac u. 28/b. 1716

Eladó állatok

Komondor-
kölyök, fajtiszta, hathetes, eladó. Sinai Miklós u. 23. Vénkert. 1006

Méhek
eladók kasokban és kaptárakban. Köntöskert, Töhötöm 10. sz. 1627

Komondor
kölykök, 4 hónaposak, eladók, drb-ként 10 P. Kitűnő házőrzők. Bendovics tanya Nagycsere, Vasutállomás. 1497

Eladó
2 éves bika köztenyésztésre alkalmas, hazai pirostarka, tenyészigazolvánnyal. Értekezni lehet II-böszörményben Horthy Miklós u. 11. 1554

Díjnyertes
kínai sirály galambok eladók. Domb u. 10. 1657

Hollandi
faj fekete tarka 5 hónapos bikaborju eladó. Márton Kálmán utca 52. Nyilas telep. Telefon 10-74. 1656

Méh
10 család Boczonádi Hossupályiban eladó Vasutállomás. Balogh. Válaszlevelezőlap. 1717

FAJTISZTA bronzpulyka tenyésztojás április 30-ig 80 fillér, májusban 50 fillér. Napos pulyka darabja 2 pengőért előjegyezhető Saád Gyuláné, Aradványpuszta, Szabolcsmegye. Átadás Debrecenben. 1001 5, 3

Eladó
ketrecccel — Angora nyulak, fajtiszta, selyemszőrü, — Fehérvárcsurgói Telepről való. Szepességi u. 47. sz. 1006

Német
him vizsla, barna, eleje tigristarka, idei adóbélyeges találtatott, Komlóssy út 26. 1763

Díszhalak,
tartóval, vagy külön eladók. Piac ucca 4. szám emelet. 1736

Husvéti
ajándéknak szépen éneklő kanári madarat Zekétől vegyen, Baranyi ucca 42. 1818

Felelős szerkesztő:
PÁLFY JÓZSEF.
Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt. kiadása.